Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Heinrich Opitz

Midash Me Seu Biblia Parva Hebræo-Latina : In quibus Dicta Insigniora Omnia Ex Codice Hebræo sec. ordinem Libb. Biblicorum, & in his Pleræque, & tantum non omnes voces Hebr. & Chaldaicæ Codicis S. cum cura exhibentur ; In Usum SS. Theol. Et Sacratioris Philologiæ Cultorum

Qvarta Vice Edita & ab innumeris tertiæ Editionis vitiis purgata, Lipsiae: Sumpt. Joh. Caspari Meyeri, MDCCIII

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002663679

Druck Freier Zugang

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002663679/phys_0001
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002663679/phys_0002
DFG

Dieses Buch gehöret
an den schutz Juden
Mosses Isaac
Grg
in
Perleberg
in der Prignitz

Johann Christoph
Lünemann.
Anno 1705.
C: M: g: O gr

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002663679/phys_0004
DFG

Moses Israel

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1002663679/phys_0005
DFG

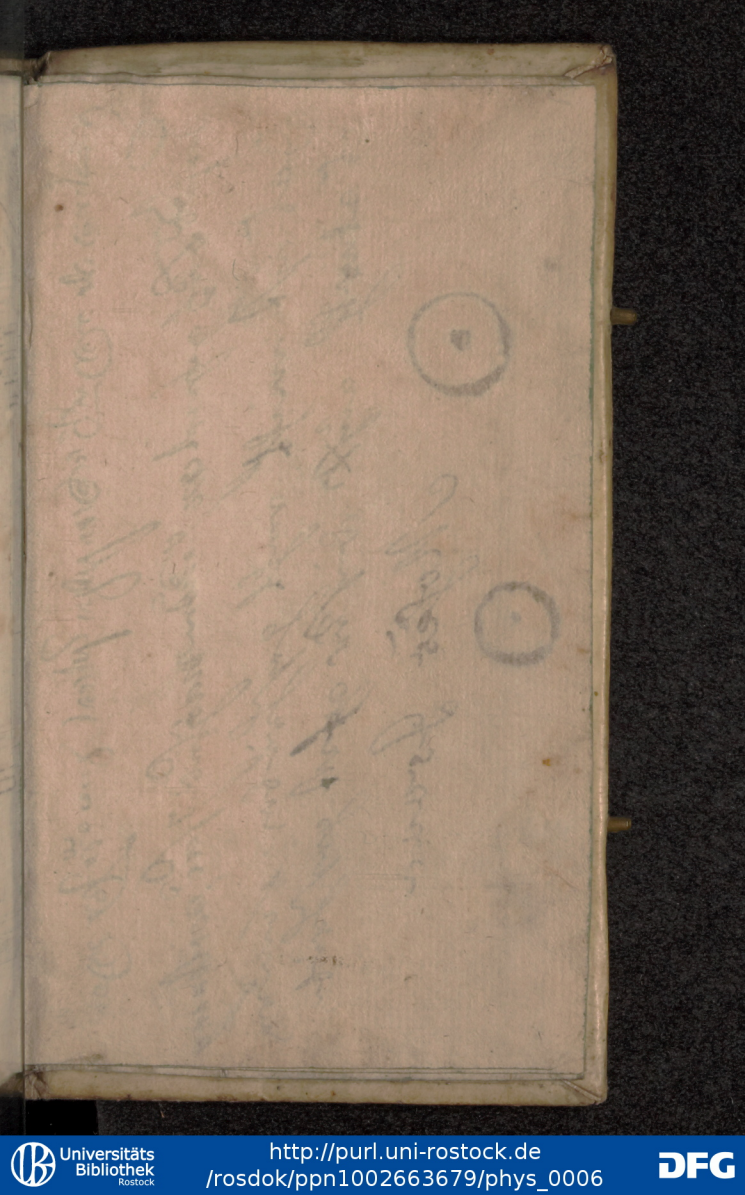
Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002663679/phys_0006
DFG

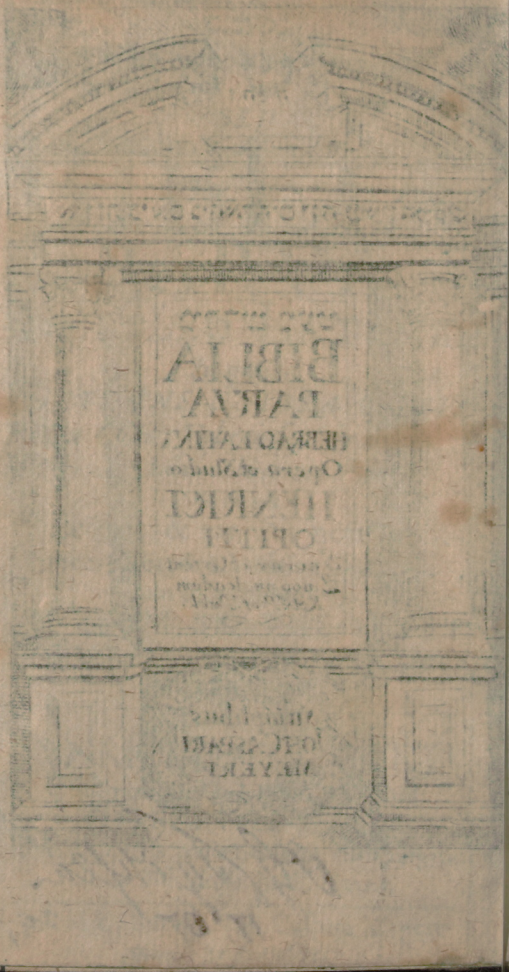

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002663679/phys_0007
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002663679/phys_0008
DFG

בשם

מקרש מעט

SEU

BIBLIA PARVA

HEBRÆO-LATINA,

In qvibus

DICTA INSIGNIORA OMNIA

Ex Codice Hebræo sec. ordinem

Libb. Biblicorum,

& in his

Pleræqve, & tantum non omnes voces Hebr. & Chaldaicæ Codicis S. cum cura exhibentur,

IN USUM SS. THEOL. ET SACRATIORIS PHILOLOGIÆ CULTORUM,

Operâ & Studiô

HENRICI OPITII, S. Th. D.

ejusdemque in Acad. Kilon. Prof. Ord.

QVARTA VICE EDITA

& ab innumeris tertiæ Editionis vitiis purgata.

Cum Privilegio Elect. Saxon.

LIPSIÆ, Sumpt. Joh. Caspari Meyeri.

Anno MDCCIII.

Universitäts Bibliothek Rostock

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002663679/phys_0009

DFG

Psalm. CXIX. v. 72.

MELIOR EST MIHI LEX ORIS TUI,
QVAM MILLIA AURI ET
ARGENTI.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1002663679/phys_0010
DFG

PRÆFATIO AD LECTOREM

De præsentis Opusculi instituto.

N Tibi, Lect. Ben. BIBLIA nostra PARVA quarta nunc vice auctiora &, ut spero, emendatiora in usum sacratioris Philologiæ ac SS. Theologiæ cultorum edita, Consilium, quod in iis edendis habui, prolixius in prima editione exposui: breviter tamen ut hac vice id repetam, videtur exigere rei necessitas. Nim:

Cum semper judicaverim, vix quicquam futuro aliquando pio ac

orthodoxo Theologo magis fore neceſſarium, quàm Orientalium, & inprimis originalium V. & N. T. lingvarum ſtudium: & verò qvotidiè obſervaverim, quantis contra machinis & in ſpeciem fucatis rationibus veterator ille μηχανοῤῥάφος, & cum eô multi, quorum utique conſcientia & officium aliud poſcebat, laborârint, ut iſtud S. S. lingvarum ſtudium ex Eccleſia Chriſti ſi non penitùs proſcriberetur, ſaltim ſub prætextu difficultatum & tricarum Grammaticalium piis aliàs harum Lingg. cultoribus exoſum redderetur: non potui non tàm perniciosè graſſanti malo cum aliis me opponere, omnemqve in id impendere curam, ut hoc ſanctiſſimum ac ſummè neceſſarium ſacrarum Lingvarum ſtudium facilius indies ac jucundius

ejus redderem cultoribus. Cunctis autem hîc amplius perpensis facilè vidi, studio huic rectius consuli non posse, qvàm si accurata Theoria cum constanti praxi ac perpetuâ textûs originalis lectione conjungatur. Utramqve igitur ut suô modô ornarem, & primo quidem *Theoriam*, aliqvoties edidi ATRIUM meum LINGVÆ SANCTÆ, qvô (1) *Consilium de studio Lingvarum orientalium bene & feliciter instituendo*; (2) *Compendium Grammaticæ* incomparabilis Hebraismi Wasmuthiani; (3) *Praxis Grammatico-Analytica priorum IV Capitũ Geneseos* aliorumque nonnullorum Textuum Biblicorũ sec. pag. Grammaticæ nostræ vel & Wasmuthianæ instituta; (4) Compendium Lexici Hebræi, & (5) deniqve *Index* plerarumqve difficultatum Grammatic.

in laudatô opere Hebraismi Restituti solutarum; exhibentur: qvô ipsô per Dei gratiam id præstitum est, ut plurimi non solùm Hebrææ, sed & reliqvarum Orientalium Lingvarum cultores, felicissimique ac indefessi earum nonnulli jam existant propagatores, qui hoc nostro *Atrio* unà cum *Hebraismo Wasmuthiano* itemque *Chaldaismo* ac *Syriasmo nostro Hebraicis Wasmuthianis Harmonico*, tanquam felicissimis ac compendiosissimis ad Lingg. S.S. theoriam facilius percipiendam, ututur adminiculis. Sed qvia, uti in omnibus aliis rebus, ita præcipuè in lingvis *umbratile qviddam & evanidum est omnis Theoria, nisi operosa accedat Praxis*; igitur utraque & theoria & praxis stabili jungatur cõnubiô necesse est, & evolvendus & pervolvendus est codex sacer, si qvis

hic eximii qvid præstare velit. Qvandoqvidem verò pauci tàm æquâ gaudent fortunâ, aut tàm benignô erga sanctiora hæc studia ferantur affectu, ut sub initium eorum pro Bibliis Hebræis, qvæ ab iis adhuc nec legi nec intelligi possunt, aliqvot imperiales expendere possint aut velint: hinc ap. plerosqve vel neglectus, vel desperatio de ullo ulteriori, qvàm extractionis Radicum, in his studiis successu & perfectione hactenus obtinuit. Huic malo ut occurrerent multi, multa adhibuerunt media, sed variô & ut plurimum infelici successû & effectû. Pleriqve festinârunt ad *Psalterium Hebraicum*, coacti magis alius libri defectu, quàm commodo satis illius usû adducti aut illecti, id qvod multorum graves de eô testantur qverelæ non sine rati-

one antehac ubiqve ferè auditæ. Etenim, ni fallor, in hoc facilè consentientes habebo omnes, *Psalterium Hebræum* id esse Hebræophilis, qvod est Latinæ lingvæ tironi *Horatius*. Alii igitur felicius rem aggressuri ediderunt pauca qvædam dicta clasica, qvibus etsi probè perceptis omnibus, vix ea tamen acqviri posset vocum aut phrasium Hebræarum cognitio, qvanta forte ex primis illis IV Capitibus Geneseos haberi potest: hinc perpetuo illô textuum Hebræorum defectu in Collegiis meis laborans cogitavi de edendô qvodam libellô, qvod nec nimia mole premeret, nec nimia exiguitate destitueret sacræ Philologiæ cultores, qvôqve partim hi in addiscenda lingva Hebræa & Chaldæa, partim SS. Theologiæ cultores in Theologia Thetico Polemica,

lemica, itemq; Homiletica commodè uti possent. Atqve inde natum est præsens opusculum, qvod ex ipsa rei natura inscribere volui מקדש מעט SANCTUARIUM PARVŪ ex Ez. XI. 16. vel magis ad scopum nostrum: *BIBLIA PARVA Hebræo-Latina.* Qvid autem in hoc opusculô concinnando præcipuè attenderim, paucis his habe: scil.

(1) Cum cura perlegi universa Biblia Hebraica, indeqve selegi *Dicta Classica* ferè omnia, qvæ præ aliis in Theologiâ usum habere videbantur, sepositis sic iis, qvæ vel ad Historica vel Ceremonialia spectabant, ne hoc opusculum ultrà institutum nimis excresceret.

(2) Et ut textûs originarii singularis præ versionibus eluceret usus, sæpè hic exhibui illa dicta, qvæ vel in textu originali singula-

rem habent emphasin, versionibus nihil tale agnoscentibus; vel etiam qvæ ex versionibus judicari possent nimis emphatica, nihil emphaseos habente textu originali, idqve præcipuè tùm in gratiam studiosorum Philologiæ, ut se & judicium suum in his exerceant; tùm & concionatorum, ut cogitent, non nudis semper versionibus fidendum, sed subinde etiam in concionibus ad textum originalem respiciendum esse, nisi ruditatem suam SS. lingvarum peritis, ut sæpissimè fieri solet, exponere velint.

(3) Sic & interdum unum alterumve dictum bis, diversis tamen ex libris, nim. semel ex Prosaicis, alterâ vice ex Metricis exhibere volui, ea inprimis de causa, ut perpetua certitudo, ac constans Accentuati-

tuationis Prosaicæ & Metricæ tenor in privatis olim Collegiis nostris demonstrari posset, ut patet ex *2. Sam. XXII. v. 7. 26. 27.* collatô cum *Ps. XVIII. v. 7. 26. 27.* nec non *1. Paral. XVII. v. 8. 9. 10. 11. 12. &c.* cùm *Ps. CV. v. 1. seqq.* aliisque pluribus inter se collatis locis, Eandem ferè ob causam totum Decalogum exhibui, ut præter cœlestis legis, quæ ibidem habentur, jura, *duplicis* etiam *Accentuationis usus* ostendi posset.

Et quia (4) præcipuus mihi in hoc libellô fuit scopus, ut intimiorem Lingvæ S. cognitionem Hebræophilis meis conciliarem; igitur dicta interdum selegi, quæ quidem ob argumenti in iis qualitatem omitti potuisse videbantur: sed si multitudinem & raritatem vocum in iis occurrentium spectemus, digniſſima ea judicavi, quæ simul hîc

sisterentur. Exempli locô adduci possunt illa ex Deut. XXVIII. v. 22. & 28. 1. Sam. VIII. 11. seq. Esa. III. v. 16 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. inprimis verò totum *Canticum Mosis*, Deut. XXXII descriptum, ceu qvod præter sui elegantiam tot rara simul discenti offert vocabula, qvot vix alia viginti capita. Huc etiam referri possunt tum integri *Psalmi pœnitentiales* & nonnulli *Eucharistici*, tum & illa *Chaldaica*, qvæ ex Esra & Daniele in gratiam Chaldaicæ lingvæ cultorum largiori paulò manu huic opusculo nostro inserere volui. Qvô igitur factum, ut pleraqve Hebrææ & Chaldææ lingg. vocabula in parvô hoc libellô comprehendantur, indeqve harum lingvarum ea acqviri possit perfectio, ut Bibliis hisce Parvis benè intellectis non possint non integra Biblia

Hebræa

Hebræa ultrò intelligi, id qvod etiam Experientia me per auditores meos jam ſæpius edocuit, aliosqve facilè docebit, qvibus volupe erit, ſvaviſſimum hoc Scripturæ S. Manna in ſuccum & ſangvinem convertere.

(5) *Ordinem librorum, capitum & commatum* jam qvod ſpectat, ſervavi eundem, qvi vel in Ariæ Mont. editione, vel & præcipuè in Bibliis B. Lutheri noſtri Germanicis habetur, in gratiam præſertim Concionatorum, ut utrinqve eadem inveniendi eſſet facilitas.

6. *Verſionem*, qvâ fieri potuit, ſervavi eam, qvæ habetur in Ar. Montani Bibliis. Qvandoqvidem verò vir doctiſſimus non ubiqve congruè ſatis Textum originalem expreſſit, ſed ſæpiſſimè fallaciam compoſitionis & diviſionis ex Ac-

centi-

centibus vel neglectis vel non intellectis commisit, adeoqve falsum pro verô sensû exhibuit; hinc sæpius ab illius versione discedere, aliamqve textui originali magis congruam substituere fui coactus. Qvod autem versionem interlinearem hîc, uti nonnulli desiderarunt, non adhibuerim, factum est in commodum Lingvæ S. Tironum, qvi adhuc vocabulis addiscendis opus habent. Nec enim hisce versionem interlinearem commodam satis esse aut utilem, puto facilè iis constare posse, qvi experientiam saltim, fidam omnium rerum magistram, hîc consulere velint. Etenim, ut multa alia hîc præteream, cùm fieri non possit, qvin animus à versione illâ interlineari, & exteriori oculorum sensû abstrahatur, qvò minus debi-

tâ attentione textum originalem legat, voces & phraſes ſingulas expendat, earumqve ſignificata memoriæ imprimat, qvin potius in iis acqvieſcat, qvæ inſtar cibi præparati invenit: qvid igitur expectandum aliud, qvàm ut Tiro ſic ignaviæ naturâ ferè inſitæ vel invitus cedat, & qvæ minori labore acqviſivit, minori qvoqve cum curâ poſſideat & retineat? Unde verſio illa interlinearis reſpectu Hebrææ lingvæ tironum, (aliter enim res ſeſe habet cum viris doctis & hujus lingvæ peritis) mihi ſemper viſa fuit fœdæ pigritiæ aſylum, nec me in eo erraſſe multorum docent hæ & ſimiles ignavæ voces, qvas deſperatæ ſuæ in Hebraicis addiſcendis pigritiæ prætendunt, præeuntibus interdum hîc etiam eorum Magiſtris: *Non videri operæ pretium ajen-*

tes,

tes, ut tantum temporis & laboris Grammaticæ Hebrææ & vocabulis addiscendis impendatur. Sufficere, si quis Radicem extrahere possit, reliqua omnia facilè ex versione interlineari Ariæ Montani haberi posse, quæ utique hodiè ubiq; ferè obtineat. Sed nimis vereor, ne ξιζολυία illâ pessimâ lingvam Sanctam aliqvando ex terrâ viventium radicitùs extrahant.

7. Ut tamen in hâc Radicum investigatione qvodammodo Tironibus succurrerem, subjicere volui sub finẽ paginarum difficiliores qvasqve *Radices*, qvibus illi ceu scipione qvodam in hoc decursu uti possint.

8. Deniqve ne Lingvæ S. cultoribus duplici cum hoste & difficultatum & errorum Typographicorum conflictandum esset, propo-

sui

sui qvidem mihi opusculum hoc ab omni ejusmodi labe immune sistere, qvem etiam in finem Exemplar, ex qvô nova hæc editio fuit exprimenda, emendatissimum exhibui: sed qvia ipsemet correcturæ, qvam vocant, præesse non potui, &illi, qvi eidem præsunt, non debitam semper curã adhibent, inprimis si debitum laboris præmiũ desit; igitur si qvæ σφάλματα Typographica (uti in literaturâ Hebræâ, inprimis qvæ est cum punctis, facilè fieri potest) irrepserint, ea Benevolus Lector pro suo favore excusabit & emendabit.

Atqve hæc fuerunt, qvæ hac vice tecum L. B. communicare volui, anteqvam Te in ipsum opusculum intromitterem. Qvod si Deus vitam, & pacem orbi Christiano constantem, concesserit, propediem

Lector

Lector Ben. à me expectet duplicem editionem Bibliorum integrorum, qvorum emendationi ex collatione plurimorum codicum per aliqvot annos jam insudavi, qvorumq; Altera editio in octavo ut vocant, *nudum textum originalem emendatissimum;* altera in foliô *eundem textum, unà cum versione interlineari literali, & sec. Accentuum Hebræorum divinam interstinctionis authentiam, ceu summi momenti principiũ hermenevticum, accuratissimè interpunctâ, ac succinctis Annotationibus nervosè illustratâ,* exhibebit. Interea vale L. B. & nostris laboribus, ut facis, fave.

Judi-

Judicium
Philologi Celeberrimi
JOHAN. HENRICI HOTTINGERI
de
Lectione Bibliorum S. in Lingva Originali, qvod extat *Disput. 1. Primit. Heidelberg.*

MUlta versionibus deberi fateor; non tamen plura, qvàm qvibus aliis Commentariis, humanâ industriâ elaboratis. Habeant illa & retineant laudem suam, salvis interim & illibatis fontibus, qvorum examen ministro commendare debet I. *Emphasis Verborum*, qvæ major sæpè est in originali contextû, qvàm uno & altero interpretum vocabulo, qvacunqve alia lingva exprimi qveat. II. *Versionum Discrepantia*, in qva vel enucleanda vel concilianda una hæc omnibus præstò est Cynosura. Si medicis *Galenus & Hippocrates:*

crates, Philosophis *Aristoteles* originaria lingvâ maximè placer, qvid Theologis conveniat, proclive est conjicere. Tantò enim in Theologia παρερμηνείαι periculosiores sunt, qvantò anima præstat Corpori. *Amatus Lusitanus in Scholiis curat. 1. Cent. 1* luculentissimo docuit exemplo, qvàm non liceat impunè peccare in translatione *Avicennæ* Medici. Morsum Viperæ curare jussit Celeberrimus (primas enim ei post Galenum deferunt) Arabs אלתום *allio*; sed אלנום interpretis ἀθλεψία irrepsit, qvod *somnum* notat, non sine vitæ discrimine. In Theologicis qvot deviæ â textu Originali pepererint versiones nova in Ecclesia dogmata, eâ præsertim ætate, qvâ vulgata Editio omnia penè pulpita Templorum & Academiarum occupavit, alibi jam apertius demonstravimus. Hodierno die, etsi in tanta literarum luce, versiones exactæ & accuratæ non desint, semper tamen manet: *Dulcius ex ipso fonte bibuntur aqvæ.*

בשם הקבה

HENRICI OPITII, P.P.

BIBLIA PARVA HEBRÆO LATINA

* * *

GENES. CAP. I.

Vers. 1. 2. 3.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת
הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ׃ וְהָאָרֶץ
הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ
עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים

a ראש b היה c תהה d בהה e פנה

מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם׃ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי־אוֹר׃

(1) In principio creavit DEUS cœlum & terram. (2) Et terra erat solitudo & inanitas, & caligo erat super facie abyssi: & Spiritus DEI incubans *erat* super facie aquarum.. (3) Et dixit Deus, Fiat lux: & facta est lux.

vers. 26.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
[f] כִּדְמוּתֵנוּ [g] וְיִרְדּוּ [h] בִּדְגַת הַיָּם
וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ
וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ׃
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים ׀ אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה
בָּרָא אֹתָם׃ וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים
וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים [i] פְּרוּ [k] וּרְבוּ
וּמִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְכִבְשֻׁהָ וּרְדוּ בִּדְגַת
הַיָּם

[f] דמה [g] ירה [h] דגה [i] פרה [k] רבה

הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל־חַיָּה
הָרֹמֶשֶׂת עַל־הָאָרֶץ׃

(26) Et dixit DEUS: Faciamus hominem in imagine noſtra, ſec. ſimilitudinem noſtram: & dominentur in piſces maris, & in volatile cæli, & in jumentum & in omnem terram, & in omne reptile reptans ſuper terra. (27) Et creavit DEUS hominem in imagine ſua, in imagine Dei creavit illum: maſculum & fœminam creavit eos. (28) Et benedixit eis DEUS, & dixit eis DEUS: Creſcite & multiplicamini, & replete terram, & ſubjicite eam: & dominamini in piſces maris, & in volatile cœli, & in omne vivum reptans ſuper terrâ.

verſ. 31.

וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר
עָשָׂה וְהִנֵּה־טוֹב מְאֹד

(31) Et vidit DEUS omne quod fecerat, & ecce bonum valdè.

CAP. II. verſ. 1. 2. 3.

[m] וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם׃
[m] וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

[m] כלה ראה

ה מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־ה מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה׃
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי
וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־
ה מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים
לַעֲשׂוֹת׃

(1) Et perfecti sunt cœli & terra, & omnis exercitus eorum. (2) Nam perfecerat DEUS in die septimo opus suum, quod fecerat: & requievit in die septimo, ab omni opere suo, quod fecerat. (3) Et benedixit Deus diei septimo, & sanctificavit illum, quia in eo requieverat ab omni opere suo, quod creaverat Deus, ut faceret. (*ad perficiendum.*)

vers. 7.

ו וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם
עָפָר מִן־הָאֲדָמָה P וַיִּפַּח q בְּאַפָּיו
נִשְׁמַת חַיִּים r וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה׃

(7) Et

ה לאך P יצר q נפח r היה

(7) Et formavit DOMINUS DEUS hominem pulverem de terra, & inspiravit in nares ejus spiraculum vitæ; & fuit homo in animam viventem.

verſ. 16. 17.

וַיְצַו יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר
מִכֹּל עֵץ־הַגָּן אָכֹל תֹּאכֵל: וּמֵעֵץ
הַדַּעַת טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי
בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת:

(16) Et præcepit DOMINUS DEUS ſuper homine dicendo: Ex omni arbore horti comedendo comedes. (17) Sed ex arbore ſcientiæ boni & mali, non comedes ex ea: quia in die comedere te ex eâ, moriendo morieris.

verſ. 18.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־טוֹב
הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה־לּוֹ
עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ:

(18) Et dixit DOMINUS DEUS: Non eſt bonum eſſe hominem ſolum: faciam ei adjutorium, tanquam coram eô.

s צוה t ורע u רוע x היה y בדד

Vers. 21. 22. 23. 24.

z וַיַּפֵּל יְהוָה אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה עַל־
הָאָדָם a וַיִּישָׁן b וַיִּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו
וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתֶּנָּה׃ c וַיִּבֶן יְהוָה
אֱלֹהִים ו אֶת־הַצֵּלָע אֲשֶׁר־לָקַח מִן־
הָאָדָם לְאִשָּׁה d וַיְבִאֶהָ אֶל־הָאָדָם׃
וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפַּעַם עֶצֶם
מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת יִקָּרֵא
אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לֻקְּחָה־זֹּאת׃
עַל־כֵּן יַעֲזָב־אִישׁ אֶת־ c אָבִיו וְאֶת־
f אִמּוֹ וְדָבַק g בְּאִשְׁתּוֹ h וְהָיוּ לְבָשָׂר
אֶחָד׃

(21) Et cadere fecit (*immisit*) DOMINUS DEUS soporem super hominem, & obdormivit: Et accepit unam è costis ejus, & clausit carnem subter ea. (22) Et ædificavit DOMINUS DEUS costam, quam acceperat de homine, in mulierem: & adduxit eam ad hominem.

z נפל a ישן b לקח c בנה d בוא
e אבה f אמם g איש h חיה

nem. (23) Et dixit homo: Hac vice os ex ossibus meis, & caro ex carne mea. Ob id vocabitur Virago, quia ex viro sumta est ipsa. (24) Idcirco relinquet vir patrem suum & matrem suam; & adhærebit in vxore sua, & erunt in carnem unam.

CAP. III. vers. 6. 7.

i וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל
וְכִי k תַאֲוָה־הוּא לָעֵינַיִם וְנֶחְמָד
הָעֵץ לְהַשְׂכִּיל l וַתִּקַּח m מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל
n וַתִּתֵּן גַּם־לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל׃
וַתִּפָּקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי
עֵירֻמִּם הֵם וַיִּתְפְּרוּ עֲלֵה תְאֵנָה
o וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת׃

(6) Et vidit mulier, quod bona arbor ad esum, & quod desiderium (*desiderabilis*) ipsa oculis, & concupiscibilis arbor ad intelligere faciendum; & accepit de fructu ejus & comedit; & dedit etiam viro suo secum, & comedit. (7) Et aperti sunt oculi amborum ipsorum, & cognoverunt, quod nudi ipsi (*essent*): & consuerunt folia ficus, & fecerunt sibi suppara.

i ראה k אוה l לקח m פרה n נתן o עשה

vers. 14. 15.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הַנָּחָשׁ
כִּי־עָשִׂיתָ זֹּאת אָרוּר אַתָּה מִכָּל־
הַבְּהֵמָה וּמִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל־גְּחֹנְךָ
P תֵּלֵךְ וְעָפָר תֹּאכַל כָּל־q יְמֵי r חַיֶּיךָ:
s וְאֵיבָה r אָשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה
וּבֵין זַרְעֲךָ וּבֵין זַרְעָהּ הוּא t יְשׁוּפְךָ
רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב:

(14) Et dixit DOMINUS DEUS ad serpentem, quia fecisti hoc maledictus tu præ omni animali, & præ omni bestia agri. Super ventrem tuum gradieris, & pulverem comedes omnibus diebus vitæ tuæ. (15) Et inimicitiam ponam inter te & inter mulierem, & inter semen tuum, & inter semen ejus: Ipsum conteret tibi caput, & tu conteres ei calcaneum.

vers. 16.

אֶל־הָאִשָּׁה אָמַר הַרְבָּה אַרְבֶּה
עִצְּבוֹנֵךְ x וְהֹרֹנֵךְ בְּעֶצֶב y תֵּלְדִי z בָּנִים
וְאֶל־

P ילך q יום r חיה s איב t שוף u שוף
x הרה y ילד z בנה

וְאֶל־אִישֵׁךְ [a]תְּשׁוּקָתֵךְ וְהוּא יִמְשָׁל־בָּךְ׃

(16) Ad mulierem dixit, multiplicando multiplicabo dolorem tuum & conceptum tuum: cum dolore paries filios, & ſec. virum tuum appetitus tuus (*voluntas tua*) & ipſe dominabitur in te.

verſ. 17. 18. 19.

וּלְאָדָם אָמַר כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ
וַתֹּאכַל מִן־הָעֵץ אֲשֶׁר [b]צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר
לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה [c]הָאֲדָמָה
בַּעֲבוּרֶךָ בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כֹּל יְמֵי
[c]חַיֶּיךָ׃ וְקוֹץ [d]וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ
וְאָכַלְתָּ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה׃ [e]בְּזֵעַת
[f]אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוּבְךָ
אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לֻקָּחְתָּ כִּי־עָפָר
אַתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב׃

(17) Et adamo dixit: Quia audiviſti vocem (*obediiſti voci*) uxoris tuæ, & comediſti ex arbore, quam (*de qua*) præcepi tibi dicendo, non comedes ex ea: Maledicta ſit terra propter te; in labore comedes ex ea omnibus diebus vitæ tuæ. (18) Et ſpinam & tribulum germinabit

[a] שוק [b] צוה [c] חיה [d] ררר [e] יזע [f] אנף

tibi, & comedes herbam agri. (19) In sudore vultus tui comedes panem, usque reverti te in terram; quia ex ea sumtus es: nam pulvis tu es & in pulverem reverteris.

CAP. IV. vers. 1.

וְהָאָדָם יָדַע אֶת־חַוָּה אִשְׁתּוֹ
[g]וַתַּהַר [h]וַתֵּלֶד אֶת־קַיִן וַתֹּאמֶר [i]קָנִיתִי
אִישׁ אֶת־יְהוָה׃

(1) Et Adam cognovit Evam uxorem suam. Et concepit & peperit Kajin: & dixit, acquisivi VIRUM TUM DOMINUM.

vers. 7.

הֲלוֹא אִם־ [k]תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא
[k]תֵּיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ
[m]תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ׃

(7) Nonne si beneferis, accipere *est*, (*acceptus es*;) Et si non beneferis, ad ostium peccatum cubans *est*? Et ad te appetitus ejus, sed tu domineris ei.

vers. 10. 11.

וַיֹּאמֶר מָה־עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ
צֹעֲקִים אֵלַי מִן־הָאֲדָמָה׃ וְעַתָּה אָרוּר
אתה

---

[g] הרה [h] ילד [i] קנה [k] יטב [l] נשא [m] שוק

אֲהָה מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר [n] פָּצְתָה אָת־
[o] פִּיהָ לָקַחַת אֶת־דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדֶךָ׃

(10) Et dixit : quid fecisti ? vox sanguinum fratris tui clamantium (*clamat*) ad me è terra. (11) Et nunc maledictus tu de terrâ, quæ aperuit os suum, ad suscipiendum sanguines fratris tui de manu tuâ.

CAP. V. vers. 3.

[p] וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה
[q] וַיּוֹלֶד [r] בִּדְמוּתוֹ כְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא
אֶת־שְׁמוֹ [s] שֵׁת׃

(3) Et vixit (*vixerat*) Adam triginta & centum annos, & genuit in similitudine suâ, sec imaginem suam : & vocavit nomen ejus Seth.

vers. 24.

[t] וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים
וְאֵינֶנּוּ כִּי־לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים׃

(24) Et ambulavit Henoch cum Deo ; & non ipse, quia abstulit eum Deus.

CAP. VI. vers. 3.

וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־[u] יָדוֹן רוּחִי בָאָדָם
לְעֹלָם בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר

(3) Et

---

[n] פצה [o] פה [p] חיה [q] ילד [r] דמת [s] שות
הלך [u] דון

(3) Et dixit Dominus, non contendet spiritus meus cum homine in perpetuum, in eò quod etiam Ipse *sit* Caro.

vers. 5. 6.

[x] וַיַּרְא יְהוָה כִּי רַבָּה [y] רָעַת הָאָדָם
בָּאָרֶץ וְכָל־ [z] יֵצֶר מַחְשְׁבֹת [a] לִבּוֹ רַק
רַע כָּל־הַיּוֹם׃ [b] וַיִּנָּחֶם יְהוָה כִּי־עָשָׂה
אֶת־הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֶל־ [a] לִבּוֹ׃

(5) Et vidit Dominus, quod multa malitia hominis in terrâ: & omne figmentum cogitationum cordis ejus tantùm malum omni die. (6) Et pœnituit Dominum, quòd fecisset hominem in terra: & indoluit ad cor suum. (*doluit in corde suo.*)

CAP. VII. vers. 1.

וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנֹחַ [c] בֹּא־אַתָּה וְכָל־
בֵּיתְךָ אֶל־ הַתֵּבָה כִּי־ [d] אֹתְךָ רָאִיתִי
צַדִּיק [c] לְפָנַי [f] בַּדּוֹר הַזֶּה׃

(1) Et dixit Dominus ad Noach: Ingredere tu, & tota domus tua in arcam; quia te vidi justum in conspectu meò, in generatione istâ.

CAP.

[x] ראה [y] רוע [z] יקר [a] לבב [b] נחם [c] בוא
[d] ראה [e] פנה [f] דור

CAP. VIII. v. 21. 22.

וַיָּרַח יְהוָה[g] אֶת־רֵיחַ[h] הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־לִבּוֹ לֹא[i] אֹסִף לְקַלֵּל עוֹד
אֶת־הָאֲדָמָה בַּעֲבוּר הָאָדָם כִּי יֵצֶר
לֵב הָאָדָם רַע[k] מִנְּעָרָיו וְלֹא־[i] אֹסִף
עוֹד[i] לְהַכּוֹת[l] אֶת־כָּל־[m] חַי כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתִי׃ [n] עֹד כָּל־[o] יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע
וְקָצִיר[q] וְקֹר[p] וָחֹם וְקַיִץ וָחֹרֶף וְיוֹם
וָלַיְלָה לֹא יִשְׁבֹּתוּ׃

(21) Et odoratus est Dominus odorem quietis. Et dixit Dominus ad cor suum (*in corde suo*): Non addam ad maledicendum adhuc terræ propter hominem, quia figmentum cordis hominis malum *est* à pueritiâ suâ: & non addam adhuc ad percutiendum omne vivum, quemadmodum feci. (22) Adhuc omnibus diebus terræ: sementis, & messis, & frigus & æstus, & æstas & hyems, & dies & nox, non cessabunt.

CAP. IX. *vers.* 1. 2.

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־בָּנָיו
וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וְרִבוּ וּמִלְאוּ אֶת־
הָאָרֶץ

g רוח h נוח i יסף k נער l נכת m חיה
n עשה o יום p קרר q חמם

הָאָרֶץ׃ [r]וּמוֹרַאֲכֶם [s]וְחִתְּכֶם יִהְיֶה
עַל כָּל־חַיַּת הָאָרֶץ וְעַל כָּל־עוֹף
הַשָּׁמַיִם בְּכֹל [t]אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה
וְכָל־ [u]דְּגֵי הַיָּם בְּיֶדְכֶם נִתָּנוּ׃

(1) Et benedixit Deus Noah & filiis ejus: & dixit eis: crescite & multiplicamini, & replete terram. (2) Et timor vester & pavor vester erit (*sit*) super omnem bestiam terræ, & super omne volatile cœli: in omni, quod (*quicquid*) repet humi, & in omnibus piscibus (& *quicquid piscium*) maris, in manum vestram tradita sunt.

vers. 6.

שֹׁפֵךְ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ
כִּי בְצֶלֶם [v]אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־הָאָדָם׃

(6) Effundens sanguinem hominis, per hominem sanguis ejus effundetur: quia in imagine Dei fecit hominem.

vers. 11.

[w]וַהֲקִימֹתִי אֶת [x]בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא־
יִכָּרֵת כָּל־בָּשָׂר עוֹד [y]מִמֵּי [z]הַמַּבּוּל
וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד מַבּוּל [a]לְשַׁחֵת הָאָרֶץ׃

(11) Et

[r] ירא [s] חתת [t] רגז [u] קום [x] ברה
[y] מים [z] נכל [a] שחת

(11) Et statui pactum meum vobiscum, & non exscindetur omnis caro adhuc ab aquis diluvii: & non erit adhuc diluvium, ad dispersendam terram.

vers. 12. 13.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים זֹאת אוֹת־הַבְּרִית
אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין
כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת
עוֹלָם׃ אֶת־קַשְׁתִּי [b] נָתַתִּי [c] בֶּעָנָן
וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ׃

(12) Et dixit Deus, hoc *est* signum fœderis, quod ego dedi inter me & inter vos, & inter omnem animam viventem, quæ vobiscum: in generationem seculi. (23) Arcum meum dedi (*posui*) in nube, & erit in signum fœderis inter me & inter terram.

vers. 26. 27.

וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי שֵׁם [d] וִיהִי
כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ׃ [e] יַפְתְּ אֱלֹהִים לְיֶפֶת
וְיִשְׁכֹּן בְּאָהֳלֵי־שֵׁם [f] וִיהִי כְנַעַן
עֶבֶד לָמוֹ׃

(26) Et dixit: Benedictus Dominus Deus Sem, & sit Canaan servus ei. (27) Dilatet Deus Ja-

[b] נתן [c] ענן [d] היה [e] פתה

Japheth, & habitet in tabernaculis Sem: & sit Canaan seruus ei

CAP XII. vers. 1.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם [f] לֶךְ־לְךָ
מֵאַרְצְךָ [g] וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר [h] אַרְאֶךָּ:

(1) Et dixit (*nam dixerat*) Dominus ad Abram: Vade tibi è terra tua & è domo patris tui, ad terram, quam ostendam tibi.

vers. 3.

[i] וַאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלֶּלְךָ [k] אָאֹר
וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה:

(3) Et benedicam benedicentibus tibi: & maledicentibus tibi maledicam. Et benedicentur in te omnes familiæ terræ.

CAP. XIII. vers. 8.

וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־לוֹט אַל־נָא
[l] תְּהִי [m] מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין [n] רֹעַי
וּבֵין רֹעֶיךָ כִּי־אֲנָשִׁים [o] אַחִים
אֲנָחְנוּ:

(8) Et dixit Abram ad Loth: Ne quæso sit contentio inter me & inter te, & inter pastores

[f] ילך [g] ילד [h] ראה [i] ברך [k] ארר [l] היה
[m] ריב [n] רעה [o] אחה

res meos, & inter pastores tuos, quia viri fratres nos (*sumus.*)

CAP. XV. v. 1.

אַל־[p] תִּירָא אַבְרָם אָנֹכִי [q] מָגֵן
לָךְ שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד׃

(1) Ne timeas Abram: Ego (*sum*) scutum tibi: merces tua multa valde.

vers. 6.

וְהֶאֱמִן בַּיהוָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לּוֹ צְדָקָה׃

(6) Et credidit in Dominum & imputavit illud ei *ad* justitiam.

CAP. XVII. vers. 1.

אֲנִי־אֵל שַׁדַּי הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה
[s] תָמִים׃

(1) Ego (*sum*) Deus omnipotens: ambula in conspectu meo, & esto perfectus.

vers. 7.

וַהֲקִמֹתִי אֶת־[u] בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ
וּבֵין זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ [x] לְדֹרֹתָם לִבְרִית
עוֹלָם [y] לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים וְלִזַרְעֲךָ
אַחֲרֶיךָ׃

(7) Et

[p] ירא [q] מגן [r] אמן [s] תמם [t] קום [u] ברת
[x] דור [y] היה

(7) Et statuam fœdus meum inter me & inter te, & inter semen tuum post te, in generationes suas, in pactum seculi: ad existendum tibi in Deum, & semini tuo post te.

vers. 10. 11.

זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי
וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ z הִמּוֹל
לָכֶם כָּל־זָכָר: a וּנְמַלְתֶּם אֵת בְּשַׂר
עָרְלַתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי
וּבֵינֵיכֶם:

(10) Hoc pactum meum, quod custodietis inter me, & inter vos, & inter semen tuum post te: circumcidi vobis omnem masculum. (11) Et circumcidetis carnem præputii vestri: & erit in signum fœderis inter me & inter vos.

vers. 14.

וְעָרֵל זָכָר אֲשֶׁר לֹא־ b יִמּוֹל אֶת־
בְּשַׂר עָרְלָתוֹ c וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
d מֵעַמֶּיהָ אֶת־ c בְּרִיתִי f הֵפַר:

(14) Et præputiatus masculus, cujus non circumcidetur caro præputii ejus; & exscindetur anima illa de populis suis. (*Nam*) fœdus meum fregit.

CAP.

---

z מול a נמל b מול c כרת d עמם
e ברה f פור

CAP. XIIX. v. 14.

g הֲיִפָּלֵא מֵיְהוָה דָּבָר

(14) Num difficile à Domino verbum? (*res ulla.*)

verſ. 17. 18 19.

וַיהוָה אָמָר h הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם
אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה: וְאַבְרָהָם i הָיוֹ יִהְיֶה
לְגוֹי גָּדוֹל k וְעָצוּם וְנִבְרְכוּ־בוֹ כֹּל
גּוֹיֵי הָאָרֶץ: כִּי l יְדַעְתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר
יְצַוֶּה אֶת־ m בָּנָיו וְאֶת־בֵּיתוֹ אַחֲרָיו
וְשָׁמְרוּ דֶּרֶךְ יְהוָה n לַעֲשׂוֹת צְדָקָה
וּמִשְׁפָּט לְמַעַן o הָבִיא יְהוָה עַל־
אַבְרָהָם אֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלָיו:

(17) Et Dominus dixit: An celans ego ab Abraham, quid ego faciens *ſum.* (18) Et (*Nam*) Abraham eſſendo erit in gentem magnam & fortem: & benedicentur in eo omnes gentes terræ. (19) Quia novi eum; propterea quod præcipiet filiis ſuis, & domui ſuæ poſt ſe, & cuſtodient viam Domini ad faciendum juſtitiam & judicium, ut adducat Dominus ſuper Abraham, quod locutus eſt ſuper eum,

verſ.

g פלא h כסה i היה k עצם l ידע
m בנה n עשה o בוא

vers. 25.

חָלִלָה לְךָ מֵעֲשֹׂת כַּדָּבָר הַזֶּה
לְהָמִית צַדִּיק עִם־רָשָׁע וְהָיָה כַצַּדִּיק
כָּרָשָׁע חָלִלָה לָךְ הַשֹּׁפֵט כָּל־הָאָרֶץ
לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט׃

(25) Absit tibi à faciendo secundum rem hanc, ad mori faciendum justum cum impio, & sit ficut justus, ita impius. Absit tibi. Num judex omnis terræ non faciet judicium?

CAP. XIX. vers. 22.

מַהֵר הִמָּלֵט שָׁמָּה כִּי לֹא אוּכַל
לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד־בֹּאֲךָ שָׁמָּה׃

(22) Festina erue te illuc, quia non potero ad faciendum rem (*quicquam,*) usque ad ingredi tuum illuc.

CAP. XXII. vers. 12.

וַיֹּאמֶר אַל־תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־
הַנַּעַר וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי
עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־יְרֵא אֱלֹהִים אַתָּה
וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ
מִמֶּנִּי׃

(13) Et

---

p מות q מהר r וכל s בוא t עשה
u מאם x ורא

(12) Et dixit: ne mittas manum tuam ad puerum, ne facias ei quicquam; quia nunc cognovi, quod timens Deum tu, & non subtraxisti filium tuum τὸν unicum tuum à me.

verſ. 16. 17. 18.

וַיֹּאמֶר בִּי [y] נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה
כִּי יַעַן אֲשֶׁר [z] עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידֶךָ:
כִּי בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־
זַרְעֲךָ [a] כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם [b] וְכַחוֹל
אֲשֶׁר עַל־ [c] שְׂפַת הַיָּם [d] וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ
אֵת שַׁעַר [c] אֹיְבָיו: וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ
כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ
בְּקֹלִי:

(16) Et dixit: Per me juravi, dixit Dominus: quia pro eo, quod feciſti verbum hoc, & non prohibuiſti filium tuum unicum tuum. (17) Quia benedicendo benedicam tibi, & multiplicando, multiplicabo ſemen tuum ſicut ſtellas coelorum, & ſicut arenam, quæ ſuper labium maris: & hæreditabit ſemen tuum portam inimicorum ſuorum. (18) Et benedicentur in ſemine

[y] שבע [z] עשה [a] ככב [b] חול [c] שפה
[d] ירש [c] איב

mine tuo omnes gentes terræ, eò quod audivi-
in vocem meam (*obedisti voci meæ.*)

CAP. XXVII. vers. 28. 29.

f וְיִתֶּן לְךָ הָאֱלֹהִים g מִטַּל
הַשָּׁמַיִם h וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ i וְרֹב
דָּגָן k וְתִירֹשׁ : יַעַבְדוּךָ עַמִּים
l וְיִשְׁתַּחֲוּ לְךָ לְאֻמִּים m הֱוֵה
גְבִיר לְאַחֶיךָ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אִמֶּךָ
אֹרְרֶיךָ אָרוּר וּמְבָרְכֶיךָ בָּרוּךְ :

(28). Et det tibi Deus de rore cœli & pinguedines terræ, & multitudinem frumenti, & musti. (29) Serviant tibi populi, & incurvent se tibi populi; Esto Dominus fratribus tuis, & incurvent se tibi filii matris tuæ. Maledicentes tibi maledictus, & benedicentes tibi benedictus.

CAP. XXVIII. v. 12. 13.

o וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם p מֻצָּב אַרְצָה
וְרֹאשׁוֹ q מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה r מַלְאֲכֵי
אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ : וְהִנֵּה
יהוה

f נתן g טל h שמן i רכב k ירש l שחה
m הוה n אמם o חמם P יצב q נגע r לאך

יְהוָה [s] נִצָּב עָלָיו וַיֹּאמַר אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וֵאלֹהֵי יִצְחָק
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לְךָ
[t] אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֶךָ׃

(12) Et somniavit, & ecce scala erecta *erat* super terrâ, & caput ejus attingens cœlum: & ecce angeli Dei ascendentes & descendentes in eâ, & dixit. (13) Ego DOMINUS Deus Abrahami patris tui, & Isaaci. Terram, quâ tu jacens super eâ, tibi dabo eam & semini tuo.

vers. 15. 16. 17.

וְהִנֵּה אָנֹכִי עִמָּךְ וּשְׁמַרְתִּיךָ בְּכֹל
אֲשֶׁר [u] תֵּלֵךְ [x] וַהֲשִׁבֹתִיךָ אֶל הָאֲדָמָה
הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֶזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם
עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לָךְ׃ [y] וַיִּיקַץ
יַעֲקֹב [z] מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ יְהוָה
בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי׃ [a] וַיִּירָא
וַיֹּאמֶר מַה [a] נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין
זֶה

[s] יצב [t] נתן [u] ולך [x] שוב [y] יקץ [z] ישן
[a] ירא

וְהִנֵּה כִּי אִם־בִּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר
הַשָּׁמָיִם׃

(15) Et ecce ego *sum* tecum, & custodiam te in omni quo (*quocunque*) ibis & reverti faciam te ad terram hanc: quia non derelinquam te usque quo si fecero, quod locutus sum tibi. (16) Et expergefactus est Jacob à somno suo, & dixit: Vere est Dominus in loco isto, & ego non scivi. (17) Et timuit, & dixit: quam venerabilis *est* locus iste: non est hic nisi domus Dei, & hic *est* porta cœli.

CAP. XXXII. vers. 11.

קָטֹנְתִּי מִכֹּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל־הָאֱמֶת
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־עַבְדֶּךָ כִּי [b] בְמַקְלִי
עָבַרְתִּי אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הָיִיתִי
לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת׃

(10) Parvus sum præ omnibus misericordiis & præ omni veritate, quam fecisti cum servo tuo. Quia in (*cum*) baculo meo transivi Iarden hunc; & nunc sum in duo castra.

vers. 26. 27. 28.

וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי כִּי עָלָה הַשַּׁחַר
וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלֵּחֲךָ כִּי אִם־בֵּרַכְתָּנִי׃
ויאמר

[b] מקל

וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה־שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב׃
וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ
כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי־[c] שָׂרִיתָ עִם־
אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים [d] וַתּוּכָל׃

(26) Et dixit: Dimitte me, quia aſcendit aurora. Et dixit: Non dimittam te, niſi benedixeris mihi. (27) Et dixit ad eum: Quod eſt nomen tuum? Et dixit: Jacob. (28) Et dixit: Non Jacob dicetur ultrà nomen tuum: quinimò (ſed) Iſrael: quia princeps fuiſti cum Deo, & cum hominibus, & prævaluiſti.

CAP. XXXV. v. 2. 3.

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־בֵּיתוֹ וְאֶל כָּל־
אֲשֶׁר עִמּוֹ [e] הָסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר
אֲשֶׁר [f] בְּתֹכְכֶם [g] וְהִטַּהֲרוּ [h] וְהָחֲלִיפוּ
שִׂמְלֹתֵיכֶם׃ [i] וְנָקוּמָה וְנַעֲלֶה בֵּית־
אֵל וְאֶעֱשֶׂה־שָּׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הָעֹנֶה
אֹתִי בְּיוֹם [k] צָרָתִי וַיְהִי עִמָּדִי בַּדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר הָלָכְתִּי׃

[c] שרת [d] יכל [e] סור [f] תוך [g] טהר
[h] חלף [i] קום [k] צור

(2) Et dixit Jacob ad domum ſuam & ad omnes qui ſecum erant: Removete Deos alienigenæ, qui *ſunt* in medio veſtri, & mundamini & mutate veſtimenta veſtra. (3) Et ſurgamus & aſcendamus *in* Bethel, & faciam ibi altare Deo, exaudienti me in die anguſtiæ meæ, & fuit mecum in via, quam ambulavi.

CAP. XXXIX. v. 9.

וְאֵיךְ אֶעֱשֶׂה l הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָטָאתִי לֵאלֹהִים׃

(9) Et quomodo faciam malum grande hoc & peccabo (*ut peccem*) contra Deum.

CAP. XLV. verſ. 7.

וַיְשַׁלְּחֵנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לָשׂוּם לָכֶם שְׁאֵרִית בָּאָרֶץ m וְלִהְחַיּוֹת לָכֶם לִפְלֵיטָה גְּדֹלָה׃

(7) Et miſit me Deus ante vos, ad ponendum vobis reſiduum in terra, & ad viviſicandum vos m evaſionem magnam.

CAP. XLVII. verſ. 9.

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־פַּרְעֹה n יְמֵי שְׁנֵי מגורי

---

l רוע m חיה n יום

° מְגוּרַי שְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה ׀ מְעַט
וְרָעִים הָיוּ ⁿ יְמֵי שְׁנֵי חַיַּי וְלֹא הִשִּׂיגוּ
אֶת ⁿ יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אֲבֹתַי ⁿ בִּימֵי
מְגוּרֵיהֶם׃

(9) Et dixit Jacob ad Parhoh: Dies annorum peregrinationum mearum, triginta & centum annis: pusillum & mali fuerunt dies annorum vitæ meæ, & non attigerunt dies annorum vitæ patrum meorum in diebus peregrinationum suarum.

CAP. XLVIII. vers. 15. 16.

וַיְבָרֶךְ אֶת ⁿ יוֹסֵף וַיֹּאמַר הָאֱלֹהִים
אֲשֶׁר ᵖ הִתְהַלְּכוּ אֲבֹתַי לְפָנָיו אַבְרָהָם
וְיִצְחָק הָאֱלֹהִים ᵍ הָרֹעֶה אֹתִי מֵעוֹדִי
עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ ʳ הַמַּלְאָךְ ᵍ הַגֹּאֵל אֹתִי
מִכָּל ⁿ רָע יְבָרֵךְ ᵍ אֶת ⁿ הַנְּעָרִים וְיִקָּרֵא
בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתַי אַבְרָהָם וְיִצְחָק
ᵍ וְיִדְגּוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃

ⁿ יום ° גור ᵖ הרך ᵍ רעה ʳ לאך
דגה

(15) Et benedixit Josepho, & dixit: Deus cujus ambulaverunt patres mei ad facies ejus (*in cujus conspectu ambulaverunt patres mei*) Abraham & Ischac; Deus, pascens me a busque mei (*ex quo sum*), usque ad diem hunc, (16) Angelus qui redemit me ab omni malo, benedicat pueris, & vocetur in eis nomen meum, & nomen patrum meorum, Abraham & Ischac; & augeantur in multitudinem in medio terræ.

CAP. XLIX. *vers.* 5. 6.

שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אַחִים [t] כְּלֵי חָמָס
[u] מְכֵרֹתֵיהֶם: [x] בְּסֹדָם אַל— [y] תָּבֹא
נַפְשִׁי בְּקָהָלָם אַל— [z] תֵּחַד כְּבֹדִי כִּי
[a] בְאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ [b] וּבְרִצֹנָם עִקְרוּ־
שׁוֹר:

(5) Simhon & Levi fratres (*quod attinet*): vasa iniquitatis consultationes ipsorum. (6) In secretum eorum ne venias anima mea, in cœtu eorum ne unias te gloria mea: Nam in furore suo occiderunt virum, & in voluntate sua eradicarunt murum.

vers. 10. 11. 12.

לֹא— יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה [c] וּמְחֹקֵק
מבין

---

[t] כלה [u] מכר [x] סוד [y] בוא [z] יחד
[a] אנף [b] רצה [c] חקק

מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי־[d] יָבֹא שִׁילֹה וְלוֹ
[c] יִקְּהַת עַמִּים׃ אֹסְרִי לַגֶּפֶן [f] עִירֹה
וְלַשֹּׂרֵקָה בְּנִי אֲתֹנוֹ כִּבֵּס בַּיַּיִן לְבֻשׁוֹ
וּבְדַם־עֲנָבִים [g] סוּתֵהּ׃ [h] חַכְלִילִי עֵינַיִם
[i] מִיָּיִן [k] וּלְבֶן־שִׁנַּיִם מֵחָלָב׃

(10) Non recedet sceptrum à Jehudah, & (*nec*) legislator de inter pedes ejus (*de pedibus ejus*), usquedum veniat Siloh, & ei *erit* aggregatio populorum. (11) Ligans ad vitem pullum suum, & ad vitem optimam filium asinæ suæ: Lavit in vino vestimentum suum & in sanguine uvarum operimentum suum. (12) Rubicundus oculis ex vino, & candidus dentibus ex lacte.

vers. 18.

[l] לִישׁוּעָתְךָ [m] קִוִּיתִי יְהוָה׃

(18) Salutem tuam expectavi Domine.

vers. 25.

מֵאֵל אָבִיךָ וְיַעְזְרֶךָּ וְאֵת שַׁדַּי
וִיבָרְכֶךָּ בִּרְכֹת שָׁמַיִם מֵעָל בִּרְכֹת

[d] בוא [c] יקה [f] עיר [g] כסה [h] חכל
[i] יין [k] לבן [l] ישע [m] קוה

תְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת בִּרְכֹת שָׁדַיִם
וָרָחַם׃

(25) A Deo patris tui, & adjuvabit te; & Omnipotente, & benedicet tibi benedictionibus coeli desuper: benedictionibus abyssi cubantis subtus; benedictionibus uberum & uteri.

CAP. L. 19. 20.

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם [n] יוֹסֵף אַל־[o] תִּירָאוּ
כִּי הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנִי׃ וְאַתֶּם
חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשָׁבָהּ
לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֹׂה כַּיּוֹם הַזֶּה
[p] לְהַחֲיֹת עַם־רָב׃

(19) Et dixit ad eos Joseph: Ne timeatis: quia nonne sub Deo ego *sum?* (20) Et vos cogitastis aduersus me malum; DEUS cogitavit illum in bonum, propter facere secundum diem hanc ad vivificandum populum magnum.

* * *

EX

[n] יוסף [o] ירא [p] חיות

EX EXODO.

CAP. I. v. 12.

וְכַאֲשֶׁר [p] יְעַנּוּ אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ

(12) Et quemadmodum affligebant eum, sic multiplicabatur, & sic crescebat.

vers. 21.

וַיְהִי כִּי־יָרְאוּ [r] הַמְיַלְּדֹת אֶת־הָאֱלֹהִים [s] וַיַּעַשׂ לָהֶם [t] בָּתִּים׃

(21) Et factum est, quia timuerunt obstetrices Deum, & fecit eis domos.

CAP. III. vers. 14. 15.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם׃

וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵי אבתיכם [u]

[p] ענה [r] ילד [s] עשה [t] בית

אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק
וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם זֶה־שְּׁמִי
לְעֹלָם וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר׃

(14) Et dixit Deus ad Moseh: Ero qui ero. Et dixit: Sic dices filiis Israel: ERO misit me ad vos. (15) Et dixit adhuc Deus ad Moseh. Sic dices ad filios Israel: Dominus Deus patrum vestrorum, Deus Abraham, Deus Isaac, & Deus Jacob misit me ad vos. Hoc est nomen eum in seculum, & hæc mentio mei in generationem generationis.

CAP. IV. vers. 11. 12.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו מִי שָׂם פֶּה לָאָדָם
אוֹ מִי־יָשׂוּם אִלֵּם וְאוֹ חֵרֵשׁ אוֹ פִקֵּחַ
אוֹ עִוֵּר הֲלֹא אָנֹכִי יְהוָה׃ וְעַתָּה לֵךְ
וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם־פִּיךָ וְהוֹרֵיתִיךָ
אֲשֶׁר תְּדַבֵּר׃

(11) Et dixit Dominus ad eum: Quis posuit os homini, vel quis ponat (*facit*) mutum, vel surdum, vel videntem, vel cœcum? Nonne ego Domi-

---

u אבה x דור y שום z פה a ירה

Dominus? (12) & nunc vade, & ego ero cum ore tuo, & docebo te, quod loqueris.

CAP. VI. vers. 3.

וָאֵרָ֗א אֶל־אַבְרָהָם֮ אֶל־יִצְחָק֒
וְאֶל־יַעֲקֹב֙ בְּאֵ֣ל [c] שַׁדָּ֔י וּשְׁמִ֥י יְהוָ֖ה
לֹ֣א [d] נוֹדַ֑עְתִּי לָהֶֽם׃

(3) Et visus sum ad Abraham, ad Ischac, & ad Jahacob (*& apparui Abrahamo, Isaaco & Jacobo*), in Deo omnipotente, sed nomine meo IEHOVAH non cognitus sum eis.

CAP. VII. vers. 3.

וַאֲנִ֣י אַקְשֶׁ֔ה אֶת־לֵ֖ב פַּרְעֹ֑ה
[c] וְהִרְבֵּיתִ֤י אֶת־ [f] אֹתֹתַי֙ וְאֶת־ [g] מוֹפְתַ֔י
בְּאֶ֖רֶץ מִצְרָֽיִם׃

(3) Et ego indurabo cor Parhoh, & multiplicabo signa mea & portenta mea in terra Ægypti.

CAP. VIII. vers. 11.

וַיַּ֤רְא פַּרְעֹה֙ כִּֽי־הָיְתָ֣ה [h] הָרְוָחָ֔ה
והכבד

[b] ראה [c] שרד vel די [d] ידע [e] רבה
[f] אות [g] מפת [h] רוח

וַיַּכְבֵּד אֶת־לִבּוֹ וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

(11) Et vidit Parhoh quod esset respiratio, & aggravavit cor suum, & non audivit ad eos (*eos*): quemadmodum locutus est Dominus.

CAP. IX. vers. 16.

וְאוּלָם בַּעֲבוּר זֹאת הֶעֱמַדְתִּיךָ
בַּעֲבוּר * הַרְאֹתְךָ אֶת־כֹּחִי וּלְמַעַן סֻפַּר
שְׁמִי בְּכָל־הָאָרֶץ׃

(16) Et profecto propter videre facere te, (*subsistere feci te*) propter videre facere te (*ut ostenderem tibi*) potentiam meam: & ad narrandum nomen meum in universa terra.

CAP. XIII. vers. 2.

קַדֶּשׁ־לִי כָל־בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל־רֶחֶם
בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי
הוּא׃

(2) Sanctifica mihi omne primogenitum, apertionem omnis uteri in filiis Israel; in homine, & in animali; Mihi ipsa.

vers.

* ראה

vers. 21.

וַיהוָה הֹלֵךְ [i] לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד
עָנָן [k] לַנְחֹתָם הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד
אֵשׁ [l] לְהָאִיר לָהֶם [m] לָלֶכֶת יוֹמָם
וָלָיְלָה׃

(21) Et Dominus ibat ante eos interdiu in columna nubis, ad ducendum eos via; & noctu in columna ignis, ad lucendum eis: ad eundum die & nocte.

CAP. XIV. vers. 13. 14.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־
[n] תִּירָאוּ הִתְיַצְּבוּ [o] וּרְאוּ אֶת־ [p] יְשׁוּעַת
יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי
אֲשֶׁר [o] רְאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא
[q] תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד־עוֹלָם׃
יְהוָה יִלָּחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן׃

(13) Et dixit Moses ad populum: Ne timeatis, state, & videte salutem Domini, quam faciet vobis hodie. Nam quos vidistis Egy-

[i] פנה [k] נחה [l] אור [m] ילך [n] ירא
[o] ראה [p] ישע [q] יסף

ptios hodie, non addetis ad videndum eos ultra usque in seculum (14) Dominus pugnabit *pro* vobis, & vos tacebitis.

CAP. XV. vers. 2. 3.

עֻזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה זֶה
אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ׃
יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ׃

(2) Fortitudo mea, & Canticum Dominus, & fuit mihi in salutem: Iste Deus meus, & tabernaculum faciam ei: (*Iste*) Deus patris mei, & exaltabo eum. (3) Dominus est vir belli, JEHOVAH nomen ejus *est*.

vers. 6. 7.

יְמִינְךָ יְהוָה נֶאְדָּרִי בַכֹּחַ יְמִינְךָ
יְהוָה תִּרְעַץ אוֹיֵב׃ וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ
תַּהֲרֹס קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ
יְאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ׃

(6) Dextera tua Domine magnificata est in fortitudine: dextera tua Domine franget inimi-

---

עזז נוה רום ימן אדר כוח
איב רבב גאה הרס קום
חרה קשש

micum. (7) Et in multitudine celsitudinis tuæ dirues insurgentes in te: mittes iram tuam, quæ devorabit eos sicut stipulam.

vers. 11.

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָמֹכָה
נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ [g] נוֹרָא [h] תְּהִלֹּת עֹשֵׂה־
פֶלֶא׃

(11) Quis sicut in Diis, Domine? quis sicut tu magnificus in sanctitate? venerabilis laudibus faciens mirabile.

vers. 26.

וַיֹּאמֶר אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר [i] בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ
[k] לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־ [l] חֻקָּיו כָּל־
[m] הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר־ [n] שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם
לֹא־ [n] אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה
רֹפְאֶךָ׃

(26) Et dixit: Si audiendo audieris vocem Domini Dei tui, & rectum in oculis ejus feceris.

[g] ירא [h] הלל [i] ערן [k] צוה [l] חקק
[m] חלה [n] שום

ris, & auſcultaveris præceptis ejus, & cuſtodieris omnia ſtatuta ejus, omnem infirmitatem, quam poſui in Ægyptum, non ponam ſuper te: quia ego Dominus ſanans te (*Medicus tuus,*)

CAP. XVII. v. 11.

וְהָיָה כַּאֲשֶׁר [o] יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר
יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר [p] יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר
עֲמָלֵק׃

(11) Et fuit, quando elevabat Moſeh manum ſuam, & prævalebat Iſrael: & quando quieſcere fecit (*demittebat*) manum ſuam, & prævalebat Amalec.

verſ. 15. 16.

[q] וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְהוָה
[r] נִסִּי׃ וַיֹּאמַר כִּי־יָד עַל־[s] כֵּס יָהּ
מִלְחָמָה לַיהוָה בַּעֲמָלֵק [t] מִדֹּר דֹּר׃

(15) Et ædificavit Moſeh altare; & vocavit nomen ejus: Dominus *eſt* vexillum meum (16) Et dixit, quia (*quousque*) manus ſuper thronum Domini, bellum Domino erit in (*contra*) Amalec; a generatione generationis.

CAP.

---

o רום p נוח q בנה r נסס
s כסא t דור

CAP. XVIII. vers. 11.

עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה מִכָּל־
אֱלֹהִים כִּי בַּדָּבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם׃

(11) Nunc cognovi, quod magnus sit Dominus prae omnibus diis: quia in illa ipsa re, qua hostiliter egerunt contra eos, (*perdidit eos.*)

vers. 21.

וְאַתָּה תֶּחֱזֶה מִכָּל־הָעָם אַנְשֵׁי־חַיִל
יִרְאֵי אֱלֹהִים אַנְשֵׁי [x] אֱמֶת שֹׂנְאֵי
בָצַע [y] וְשַׂמְתָּ עֲלֵהֶם [z] שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי
מֵאוֹת שָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרוֹת׃

(21) Et tu videbis ex omni populo viros virtutis timentes Deum, viros veritatis, odientes avaritiam, & pones super eos principes millenorum, principes centenorum, principes quinquagenorum, & principes denorum (*Tribunos, Centuriones, Quinquagenarios, Decuriones.*)

CAP. XIX. vers. 4. 5. 6.

אַתֶּם [a] רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי
לְמִצְרַיִם [b] וָאֶשָּׂא אֶתְכֶם עַל־כַּנְפֵי
נְשָׁרִים

---

[u] זוד [x] אמן [y] שום [z] שרה
[a] ראה [b] נשא

נְשָׂרִים [c] וָאָבִא אֶתְכֶם אֵלָי׃
וְעַתָּה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ בְקֹלִי
וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־בְּרִיתִי [d] וִהְיִיתֶם לִי
[e] סְגֻלָּה מִכָּל־[f] הָעַמִּים כִּי־לִי כָּל־
הָאָרֶץ׃ וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי [g] מַמְלֶכֶת
כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ

(4) Vos vidistis, quæ feci Ægyptiis: Et elevavi vos super alas aquilarum, & adduxi vos ad me. (5) Et nunc, si audiendo audieritis in voce meâ, & custodieritis pactum meum, & eritis mihi peculium præ omnibus populis, quia mihi *est* omnis terra. (6) Et vos eritis mihi regnum sacerdotum, & gens sancta.

CAP. XX. à vers. 1. usque ad 17.

1. וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה לֵאמֹר׃ ס 2. אָנֹכִי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר [h] הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ 3. לֹא־יִהְיֶה
לָךְ

[c] בוא [d] היה [e] סגל [f] עמם
[g] מלך [h] יצא

לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי׃
4. לֹא־תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל ׀ וְכָל־[i] תְּמוּנָה
אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם ׀ מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ
מִתַּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם ׀ מִתַּחַת לָאָרֶץ׃
5. לֹא־[k] תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם
כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא בֹּקֵד
עֲוֹן[l] אָבֹת עַל־בָּנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים
וְעַל־רִבֵּעִים לְשֹׂנְאָי׃ 6. וְעָשֶׂה חֶסֶד
לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי[m] מִצְוֹתָי׃
ס 7. לֹא[n] תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּד יְהוָה אֵת
אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃

פ

8. זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ׃
9. שֵׁשֶׁת[o] יָמִים תַּעֲבֹד[p] וְעָשִׂיתָ כָּל־
[q] מְלַאכְתֶּךָ׃ 10. וְיוֹם חַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת ׀
ליהוה

[i] מון [k] שחה [l] אבה [m] צוה [n] נשא
[o] יום [p] עשה [q] לאך

אֱלֹהֶיךָ לֹא־תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה
אַתָּה וּבִנְךָ [r] וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ [s] וַאֲמָתֶךָ
[t] וּבְהֶמְתֶּךָ [u] וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ׃
11. כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם
וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם [x] וַיָּנַח
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה
אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ׃ ס
12. כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ
לְמַעַן [y] יַאֲרִכֻן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ ס
13. לֹא תִרְצָח׃ ס לֹא תִנְאָף׃
ס לֹא תִגְנֹב׃ ס לֹא־תַעֲנֶה
בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר׃ ס 14. לֹא תַחְמֹד
בֵּית [z] רֵעֶךָ ס לֹא־תַחְמֹד אֵשֶׁת
רֵעֶךָ

[r] בנה [s] אמה [t] בהם [u] גור [x] נוח
[y] ארך [z] רעה

רֵעֲךָ וַעֲבַדְתּוֹ וַאֲמָתוֹ וְשׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃

(1) Et locutus est Deus omnia verba ista, dicendo: (2) Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te è terra Ægypti, è domo servorum. (3) Non erit (*erunt*) tibi dii alii contra faciem meas (*coram me*). (4) Non facies tibi sculptile aut vllam similitudinem, quae *est* in coelis desuper, & (*aut*) quae *est* in terra desubter, & (*aut*) quæ est in aquis desubter terra. (5) Non incurvabis te eis, & non servies eis: Nam Ego Dominus Deus tuus, Deus Zelotes, visitans iniquitatem patrum super filios, super tertios, & super quartos, odientes me. (6) Et (*sed*) faciens misericordiam millibus, diligentibus me, & custodientibus præcepta mea. (7) Non assumes Nomen Domini Dei tui in vanum: quia non innocentem judicabit Dominus eum, qui assumserit nomen ejus in vanum. (8) Recordare diei Sabbathi, ad sanctificandum eum. (9) Sex diebus operaberis, & facies omne opus tuum. (10) Sed die septimo Sabbathum *est*, Domino Deo tuo. Non facies ullum opus, tu, & (*aut*) filius tuus, (*aut*) filia tua, servus tuus, & (*aut*) ancilla tua, & (*aut*) animal tuum, & (*aut*) peregrinus unus, qui *est* in portis tuis. (11) Quia sex diebus fecit Dominus coelum & terram, mare & omnia, quæ *sunt* in eis, & requievit in die septimo: Idcirco benedixit Dominus diei Sabbathi, & sanctificavit eum

(12) Ho-

(12) Honora Patrem tuum, & Matrem tuam, ut prolongentur dies tui super terra, quam Dominus Deus tuus dans tibi. (13) Non occides. Non adulteraberis. Non furaberis. Non respondebis contra proximum tuum testimonium falsitatis. (14) Non concupisces uxorem proximi tui: Non concupisces uxorem proximi tui, & (*aut*) servum ejus, & (*aut*) ancillam ejus; & (*aut*) bovem ejus, & (*aut*) asinum ejus, & (*aut*) omne, quod *est* proximo tuo.

vers. 21.

בְּכָל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת־
שְׁמִי [a] אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ׃

(21) In omni loco, quo memorare faciam nomen meum, veniam ad te, & benedicam tibi.

CAP. XXI. v. 12.

[b] מַכֵּה אִישׁ וָמֵת מוֹת יוּמָת׃

(12) Percutiens virum, & (*ut*) mortuus fuerit, moriendo morietur.

vers. 15.

וּמַכֵּה אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃

(15) Et percutiens patrem suum, & (*aut*) matrem suam, moriendo morietur.

vers. 17.

[c] וּמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃

(17) Et

[a] בוא [b] נכה [c] קלל

(17) Et maledicens patri suo, & (*aut*) matri suæ moriendo morietur.

CAP. XXII. vers. 20.

וְגֵר[d] לֹא־תוֹנֶה[c] וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ כִּי־
גֵרִים[f] הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

(21) Et peregrinum non premes, & non opprimes eum: quia peregrini fuistis in terra Ægypti.

vers. 21. 22.

כָּל־[g] אַלְמָנָה[h] וְיָתוֹם לֹא[i] תְעַנּוּן׃
אִם־עַנֵּה תְעַנֶּה אֹתוֹ כִּי אִם־צָעֹק
יִצְעַק אֵלַי שָׁמֹעַ אֶשְׁמַע צַעֲקָתוֹ׃

(22) Omnem viduam & pupillum non affligetis. (23) Si affligendo afflixeris eum, quia si clamando clamaverit ad me, audiendo audiam clamorem ejus.

vers. 27.

אֱלֹהִים לֹא תְקַלֵּל[k] וְנָשִׂיא בְעַמְּךָ
לֹא[l] תָאֹר׃

(28) Diis non maledices, & principi in populo tuo non maledices.

CAP.

[d] גור [c] יכה [f] היה [g] אלם [h] יתם
[i] ענה [k] נשא [l] ארר

CAP. XXIII. v. 2.

לֹא־תִהְיֶה אַחֲרֵי־רַבִּים לְרָעֹת
וְלֹא־תַעֲנֶה עַל־רִב [m] לִנְטֹת אַחֲרֵי
רַבִּים [m] לְהַטֹּת׃

(2) Non eris post multos ad mala, & non respondebis super lite, ad declinandum post multos ad pervertendum.

vers. 5.

כִּי־תִרְאֶה חֲמוֹר שֹׂנַאֲךָ רֹבֵץ תַּחַת
[n] מַשָּׂאוֹ וְחָדַלְתָּ מֵעֲזֹב לוֹ עָזֹב תַּעֲזֹב
עִמּוֹ׃

(5) Cum videris asinum odientis te, cubantem sub onere suo, & cessabis a deserendo eum? (*non deseres eum*): Deserendo deseres (*tua*) cum eo.

vers. 6.

לֹא [o] תַּטֶּה מִשְׁפַּט [p] אֶבְיֹנְךָ [q] בְּרִיבוֹ׃

(6) Non declinabis (*perbertes*) judicium egeni tui in lite ejus.

vers. 7.

מִדְּבַר־שֶׁקֶר תִּרְחָק [r] וְנָקִי וְצַדִּיק אַל־
תַּהֲרֹג כִּי לֹא־אַצְדִּיק רָשָׁע׃

(7) A ver-

---

[m] נטה [n] נשא [o] נטה [p] אבה [q] רוב [r] נקה

(7) A verbo mendacii elongabis te, & innocentem & justum ne occidas, quia non justificabo impium.

vers. 8.

וְשֹׁחַד לֹא תִקָּח כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר פִּקְחִים וְיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִים׃

(8) Et munus non accipies, quia munus excæcabit videntes, & pervertet verba justorum.

vers. 20. 21. 22.

הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ מַלְאָךְ לְפָנֶיךָ לִשְׁמָרְךָ בַּדָּרֶךְ וְלַהֲבִיאֲךָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הֲכִנֹתִי׃ הִשָּׁמֶר מִפָּנָיו וּשְׁמַע בְּקֹלוֹ אַל־תַּמֵּר בּוֹ כִּי לֹא יִשָּׂא לְפִשְׁעֲכֶם כִּי שְׁמִי בְּקִרְבּוֹ׃ כִּי אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקֹלוֹ וְעָשִׂיתָ כֹּל אֲשֶׁר אֲדַבֵּר וְאָיַבְתִּי אֶת־אֹיְבֶיךָ וְצַרְתִּי אֶת־צֹרְרֶיךָ׃

(20) Ecce ego mittens angelum coram te, ad custodiendum te in via, & ad introducendum

---

s עור t לאך u בוא x קום y כון
z מרר a נשא b איב c צור

dum te in locum, quem paravi. 21. Caveas à faciebus ejus, & audi in voce ejus; ne rebellis sis in eum, quia non feret prævaricationem vestram; nam nomen meum *est* in interiori ejus. (22) Certe si audiendo audieris vocem ejus, & feceris omnia, quæ loquar, & inimicabor cum inimicis tuis, & coarctabo coarctantes te.

vers. 25. 26.

וַעֲבַדְתֶּם אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּבֵרַךְ
אֶת־לַחְמְךָ וְאֶת־מֵימֶיךָ [d] וְהֵסַרְתִּי
מַחֲלָה [c] מִקִּרְבֶּךָ׃ לֹא־תִהְיֶה [f] מְשַׁכֶּלֶת
וַעֲקָרָה בְּאַרְצֶךָ אֶת־מִסְפַּר יָמֶיךָ
אֲמַלֵּא׃

(25) Et coletis Dominum Deum vestrum, & benedicet pani tuo, & aquis tuis; & removebo infirmitatem è medio tui. (26) Non erit abortiens & sterilis in terra tua. Numerum dierum tuorum complebo.

CAP. XXXI. v. 13. 14.

וְאַתָּה דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
אַךְ אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ כִּי אוֹת הִוא
בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם [g] לְדֹרֹתֵיכֶם [h] לָדַעַת כִּי
אֲנִי

[d] סור [c] חלה [f] שכל [g] דור [h] ידע

אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־
הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הִוא לָכֶם [i] מְחַלְלֶיהָ
מוֹת יוּמָת כִּי כָּל־הָעֹשֶׂה בָהּ [k] מְלָאכָה
[l] וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב
עַמֶּיהָ׃

(13) Et tu loquere ad filios Israel dicendo: Veruntamen sabbatha mea custodietis: Quia signum istud *est* inter me & inter vos, in generationibus vestris, ad sciendum, quod ego *sum* Dominus sanctificans vos. (14.) Et custodietis sabbathum, quia sanctitas illud *est* vobis. Profanans illud moriendo morietur; nam omnis faciens in eo opus, & excitetur anima illa è medio populorum suorum.

CAP. XXXIII. v. 5.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אַתֶּם עַם־קְשֵׁה־
עֹרֶף רֶגַע אֶחָד אֶעֱלֶה [m] בְקִרְבְּךָ
[m] וְכִלִּיתִיךָ וְעַתָּה הוֹרֵד [n] עֶדְיְךָ מֵעָלֶיךָ
[o] וְאֵרְעָה מַה אֶעֱשֶׂה־לָּךְ׃

C (5) Et

[i] חלל [k] לאך [l] כרת [m] כלה
[n] עדה [o] ידע

(5) Et dixit Dominus ad Moſen: Dic ad filios Iſrael, Vos populus durus cervice. Momento unô aſcendam in interius tuum, & conſumam te. Et nunc fac deſcendere (*depone*) ornatum tuum deſuper te, & ſciam quid faciam tibi.

verſ. 19.

וַיֹּאמֶר אֲנִי אַעֲבִיר כָּל־טוּבִי עַל־
פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ
וְחַנֹּתִי אֶת־אֲשֶׁר *אָחֹן וְרִחַמְתִּי
אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם׃

(19) Et dixit: Ego tranſire faciam omnem bonitatem meam ſuper facies tuas, & exclamabo in nomine (*nomen*) Domini coram te: Et gratioſus ero, cui gratioſus ero, & miſerebor, cui miſerebor.

verſ. 20.

וַיֹּאמֶר לֹא P תוּכַל ף לִרְאֹת אֶת־פָּנָי
כִּי לֹא־ף יִרְאַנִי הָאָדָם ר וָחָי׃

(20) Et dixit: Non poteris videre facies meas; quia non videbit me homo, & vivet.

CAP

*חנן P יכל ף ראה ר חיה

CAP. XXXIV. v. 6. 7.

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ
אַפַּיִם [s] וְרַב־חֶסֶד [t] וֶאֱמֶת׃ נֹצֵר
חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע
וְחַטָּאָה וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד עֲוֹן
אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים
עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים׃

(6) Et transivit Dominus super facies ejus, & exclamavit: DOMINUS, DOMINUS, Deus misericors, & gratiosus, longus narium (*longanimis*) & multus misericordiâ & veritate. (7) Servans misericordiam millibus: ferens iniquitatam, & prævaricationem, & peccatum: & (*sed*) purificando non purificabit, visitans iniquitatem patrum super filios & super filios filiorum; super tertios & super quartos.

[s] רבב [t] אמן

EX LEVITICO,

CAP. X. v. 3.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר־
דִּבֶּר יְהוָה ׀ לֵאמֹר בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ
וְעַל־פְּנֵי כָל־הָעָם אֶכָּבֵד וַיִּדֹּם אַהֲרֹן׃

(3) Et dixit Moseh ad Aharon: Hoc est, quod locutus est Dominus dicendo: in propinquis meis sanctificabor, & super facies omnis populi (*coram omni populo*) glorificabor: Et siluit Aharon.

CAP. XI. vers. 44.

כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם
וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אָנִי

(44) Quia ego Dominus Deus vester, & sanctificabitis vos, & eritis sancti, quia sanctus Ego sum.

CAP. XVIII. vers. 5.

וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־[x]חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם [y]וָחַי בָּהֶם
אֲנִי יְהוָה׃

(5) Et

---

[u] חיה [x] חקק [z] חיה

(5) Et custodietis statuta mea, & judicia mea, quæ faciet ea homo, & vivet in eis: Ego Dominus.

CAP. XIX. verſ. 2.

דַּבֵּר אֶל־כָּל־[z] עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי
קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

(2) Loquere ad omnem cœtum filiorum Israel, & dices ad eos: Sancti eritis, quia sanctus *sum* Ego Dominus Deus vester.

verſ. 13.

לֹא־תַעֲשֹׁק אֶת־[a] רֵעֲךָ וְלֹא תִגְזֹל
לֹא־[b] תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד־
בֹּקֶר׃

(13) Non opprimes ſocium tuum, neque diripies: Non pernoctet opus (*merces operis*) mercenarii tecum usque ad mane.

verſ. 14.

לֹא־תְקַלֵּל חֵרֵשׁ וְלִפְנֵי [c] עִוֵּר לֹא
[d] תִתֵּן מִכְשֹׁל [c] וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ
אֲנִי יְהוָה׃

[z] יער [a] ראה [b] לון [c] עור [d] נתן [e] ירא

(14) Non maledices surdo, & ad facies cœci (*coram cæco*) non dabis offendiculum, sed timebis à Deo: Ego DOMINUS.

vers. 15.

לֹא־[f] תַעֲשׂוּ[g] עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט לֹא־
[h] תִשָּׂא פְנֵי־[i] דָל וְלֹא [k] תֶהְדַּר פְּנֵי
גָדוֹל בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עֲמִיתֶךָ׃

(15) Non facietis iniquitatem in judicio: non assumes facies tenuis, neque decorabis facies magni; in justitiâ judicabis proximum tuum

vers. 17.

לֹא־תִשְׂנָא אֶת־אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ
[l] הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת־עֲמִיתֶךָ וְלֹא־
[m] תִשָּׂא עָלָיו חֵטְא׃

(17) Ne odio habeas fratrem tuum in corde tuo. Corripiendo corripies proximum tuum, & ne feras super illô peccatum.

vers. 18.

לֹא [n] תִקֹּם וְלֹא־[o] תִטֹּר אֶת־בְּנֵי עַמֶּךָ
וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי יְהוָה׃

(18) Non

[f] עשה [g] עול [h] נשא [i] דלל [k] הדר
[l] יכח [m] נשא [n] נקם [o] נטר

(18) Non ulciſceris, & non ſervabis odium cum filiis populi tui: Sed diliges proximum tuum ſicut te. Ego DOMINUS.

verſ. 23.

מִפְּנֵי [P] שֵׂיבָה תָּקוּם וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן
וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃

(32) A faciebus canitiei aſſurges, & honorabis facies ſenis; & (*nam*) timebis à Deo tuo, Ego DOMINUS.

verſ. 35. 36.

לֹא־תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט בַּמִּדָּה
בַּמִּשְׁקָל [Q] וּבַמְּשׂוֹרָה׃ [r] מֹאזְנֵי צֶדֶק
[s] אַבְנֵי־צֶדֶק אֵיפַת־צֶדֶק וְהִין־צֶדֶק
יִהְיֶה לָכֶם

(35) Non facietis iniquitatem in judicio: in dimenſione, in pondere & in menſurâ. (36) Stateræ juſtitiæ, pondera juſtitiæ; Epha juſtitiæ, & Hin juſtitiæ erit vobis.

CAP. XX. verſ. 6.

וְהַנֶּפֶשׁ [t] אֲשֶׁר תִּפְנֶה אֶל־ [u] הָאֹבֹת
וְאֶל־הַיִּדְּעֹנִים [x] לִזְנוֹת אַחֲרֵיהֶם
ונרתי

P שוב Q שור r אזן s אבן t פנה u אוב x זנה

וְנָתַתִּי אֶת־פָּנַי בַּנֶּפֶשׁ הַהִוא
y וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ מִקֶּרֶב עַמּוֹ׃

(6) Et anima, quæ verterit se ad pythones, & ad haruspices, ad fornicandum post eos; & ponam facies meas in (*contra*) animam illam, & succidere faciam eam è medio populi sui.

CAP. XXV. v. 17.

וְלֹא z תוֹנוּ אִישׁ אֶת־עֲמִיתוֹ וְיָרֵאתָ
מֵאֱלֹהֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

(17) Et non opprimetis unusquisque proximum suum, sed timebis à Deo tuo: quia Ego DOMINVS Deus vester.

vers. 35. 36.

וְכִי־ a יָמוּךְ אָחִיךָ b וּמָטָה יָדוֹ
עִמָּךְ וְהֶחֱזַקְתָּ בּוֹ גֵּר c וְתוֹשָׁב וְחָי
עִמָּךְ׃ אַל־ d תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית
וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ׃

(35) Et cum attenuatus fuerit frater tuus, & nutaverit manus eius tecum (*apud te*); & corroborabis in eo (*eum*); peregrinus & incola (*sive peregrinus, sive incola fuerit*) & vivat tecum. (36) Ne accipias ab eo usuram & fœnus

y כרת z ונה a מוך b מוט c ישב d לקח

nus; sed timebis à Deo tuo: & vivat frater tuus tecum.

CAP. XXVI. vers. 3. 4. 5. 6.

אִם־[c] בְּחֻקֹּתַי [f] תֵּלֵכוּ וְאֶת־[g] מִצְוֹתַי
תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם׃ וְנָתַתִּי
גִשְׁמֵיכֶם בְּעִתָּם וְנָתְנָה הָאָרֶץ
[h] יְבוּלָהּ וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פִּרְיוֹ׃ וְהַשִּׂיג
לָכֶם דַּיִשׁ אֶת־בָּצִיר וּבָצִיר * יַשִּׂיג
אֶת־זָרַע וַאֲכַלְתֶּם לַחְמְכֶם לָשֹׂבַע
וִישַׁבְתֶּם לָבֶטַח בְּאַרְצְכֶם׃ וְנָתַתִּי
שָׁלוֹם בָּאָרֶץ וּשְׁכַבְתֶּם וְאֵין מַחֲרִיד
וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה מִן־הָאָרֶץ וְחֶרֶב
לֹא־תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם׃

(3) Si in statutis meis ambulaveritis, & præcepta mea servaveritis, & feceritis ea. (4) Et dabo pluvias vestras in tempore suo; & dabit terra proventum suum, & arbor agri dabit fructum suum. (5) Et assequatur vobis tritura vindemiam, & vindemia assequetur sementem: & comedetis panem vestrum ad satietatem, & habitabitis ad fiduciam in terra vestra. (6) Et dabo pacem in terra, & jacebitis (*dormietis*) & non erit exterrens: & cessare faciam bestiam malam

[c] חקק [f] ילך [g] צוה [h] יבל * נשג

è terra, & gladius non transibit per terram vestram.

vers. 11, 12.

וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא
תִגְעַל נַפְשִׁי אֶתְכֶם : וְהִתְהַלַּכְתִּי
בְתוֹכְכֶם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם
תִּהְיוּ־לִי לְעָם :

(11) Et ponam habitationem meam (*tabernaculum meum*) in medio vestri: & non reprobabit anima mea vos. (12) Et ambulabo in medio vestri, & erò vobis in Deum; & vos eritis mihi in populum.

vers. 16.

אַף־אֲנִי אֶעֱשֶׂה־זֹּאת לָכֶם
וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם [k] בֶּהָלָה אֶת־
הַשַּׁחֶפֶת וְאֶת־הַקַּדַּחַת [l] מְכַלּוֹת
עֵינַיִם [m] וּמְדִיבַת נָפֶשׁ וְזָרַעְתֶּם לָרִיק
זַרְעֲכֶם וַאֲכָלֻהוּ אֹיְבֵיכֶם :

(6) Etiam ego faciam hæc vobis, & visitare faciam super vos terrorem, phtisin & febrim ardentem, consumentes oculos, & cruciantes animam: & seretis in vacuum (*frustra*) semen vestrum, & comedent illud inimici vestri.

EX

[k] תוך [l] בהל כלה [m] דאב

EX NVMEROR.

CAP. VI. vers. 23. 24. 25. 26.

כֹּה תְבָרֲכוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמוֹר
לָהֶם׃ יְבָרֶכְךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ׃ [n] יָאֵר
יְהוָה ׀ פָּנָיו אֵלֶיךָ [o] וִיחֻנֶּךָּ׃ [p] יִשָּׂא
יְהוָה ׀ פָּנָיו אֵלֶיךָ [q] וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם׃

(23) Sic benedicetis filiis Israel, dicendo eis: (24) Benedicat tibi DOMINUS, & custodiat te. (25) Lucere faciat DOMINUS facies suas ad te & misereatur tui. 26 Elevet DOMINUS facies suas ad te, & ponat tibi pacem.

vers. 27.

וְשָׂמוּ אֶת־שְׁמִי עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַאֲנִי אֲבָרְכֵם׃

(27) Et ponent nomen meum super filios Israel, & ego benedicam eis.

CAP. X. vers. 35. 36.

וַיְהִי [r] בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
קוּמָה ׀ יְהוָה [s] וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ [t] וְיָנֻסוּ
משנאיך

n אור o חנן p נשא q שום r נסע
s פוץ t נוס

מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ׃ u וּבְנֻחֹה יֹאמַר
שׁוּבָה יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃

(35) Et erat in proficiſcendo arcam, & dicebat Moſeh: Surge DOMINE, ut diſpergantur inimici tui, & fugiant odio habentes te à faciebus tuis. (36) Et in quieſcendo eam dixit: Revertere DOMINE ad myriadas millium Iſrael.

CAP. XI. v. 23.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲיַד יְהוָה
תִּקְצָר עַתָּה תִרְאֶה x הֲיִקְרְךָ דְבָרִי
אִם־לֹא׃

(23) Et dixit DOMINUS ad Moſeh: Num manus DOMINI abbreviabitur? Nunc videbis, an eveniat tibi verbum meum, an non?

verſ. 29.

וַיֹּאמֶר לוֹ מֹשֶׁה y הַמְקַנֵּא אַתָּה לִי
וּמִי יִתֵּן כָּל־עַם יְהוָה נְבִיאִים
כִּי־יִתֵּן יְהוָה אֶת־רוּחוֹ עֲלֵיהֶם׃

(29) Et dixit ei Moſeh: Num Zelans tu mihi (*propter me*)? & quis det omnem populum

u נוח x קרח y קנא

lum DOMINI prophetas, quod (*quinimò*) det DOMINUS spiritum suum super eos?

CAP. XIV. v. 17. 18.

וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר: יְהוָה אֶרֶךְ [z] אַפַּיִם
וְרַב־חֶסֶד נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְנַקֵּה
לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד עֲוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים
עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים:

(17) Et nunc magnificetur obsecrò fortitudo DOMINI, quemadmodum locutus es, dicendo: (18) DOMINUS longus narium (*longanimis*) & multus misericordiâ, ferens iniquitatem, & prævaricationem: Sed mundando non mundabit, visitans iniquitatem patrum super filios, super tertios, & super quartos.

vers. 21.

וְאוּלָם חַי־אָנִי וְיִמָּלֵא כְבוֹד־יְהוָה
אֶת־כָּל־הָאָרֶץ:

(21) Et profectò vivens Ego, & implebitur gloriâ DOMINI omnis terra.

[z] אנפ

CAP. XVI. vers. 22.

וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֵל אֱלֹהֵי [a]
הָרוּחוֹת [b] לְכָל־בָּשָׂר הָאִישׁ אֶחָד
יֶחֱטָא וְעַל כָּל־ [c] הָעֵדָה תִּקְצֹף׃

(22) Et ceciderunt ſuper facies ſuas & dixerunt: Deus, Deus ſpiritum omnis carnis: vir unus peccabit, & ſuper omnem cœtum ſævies?

CAP. XXI. vers. 8.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲשֵׂה לְךָ
שָׂרָף [d] וְשִׂים אֹתוֹ עַל־נֵס וְהָיָה
כָּל־הַנָּשׁוּךְ וְרָאָה אֹתוֹ וָחָי׃

(8) Et dixit DOMINUS ad Moſeh: Fac tibi Seraph (*ſerpentem igneum*), & pone eum ſuper vexillum. Et erit omnis morſus & videbit (*intuebitur*) eum, & vivet.

CAP. XXIII. vers. 8.

מָה אֶקֹּב לֹא קַבֹּה אֵל וּמָה אֶזְעֹם
לֹא זָעַם יְהוָה׃

(8) Quid maledicam (*cui*) non maledixit ei Deus? & quid deteſtabor, (*quem*) non deteſtatus eſt Dominus?

verſ.

[a] נפל [b] רוח [c] יער [d] שום.

vers. 10.

מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב וּמִסְפָּר אֶת־
רֻבַּע יִשְׂרָאֵל [c] תָּמֹת נַפְשִׁי מוֹת [f] יְשָׁרִים
[g] וְתְהִי אַחֲרִיתִי כָּמֹהוּ׃

(10) Quis numerabit pulverem Jacob, & numerum רבע quartam partem Israel? Moriatur anima mea morte rectorum, & sit novissimum meum sicut ipsorum.

vers. 19.

לֹא אִישׁ אֵל וִיכַזֵּב וּבֶן־אָדָם
וְיִתְנֶחָם הַהוּא אָמַר וְלֹא יַעֲשֶׂה
וְדִבֶּר וְלֹא יְקִימֶנָּה׃

(19) Non (*ast*) vir Deus, ut mentiatur; & (*aut*) filius hominis, ut pœnitcat eum. An ipse dixit, & non faciet? & locutus est, & non stabiliet illud?

CAP. XVII. v. 17. & 19.

[h] אֶרְאֶנּוּ וְלֹא עַתָּה [i] אֲשׁוּרֶנּוּ וְלֹא
קָרוֹב דָּרַךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב [k] וְקָם שֵׁבֶט
מישראל

---

[c] מות [f] ישר [g] תהיה [h] ראה [i] שור [k] קום

מִיִּשְׂרָאֵל וּמָחַץ פַּאֲתֵי מוֹאָב [m] וְקַרְקַר
כָּל־בְּנֵי־שֵׁת׃ [n] וְיִרַשׁ מִיַּעֲקֹב
וְהַאֲבִיד שָׂרִיד מֵעִיר׃

(17) Videbo eum, sed non nunc; intuebor eum, sed non propè. Incesit stella ex Jacob, & surget virga ex Israel, & transfiget angulos (*principes*) Moab & destruet omnes filios Seth. (19) Et dominabitur de Jacob, & perdet superstitem de civitate.

CAP. XXVII. v. 16. 17.

יִפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי [o] הָרוּחֹת לְכָל־
בָּשָׂר אִישׁ עַל־ [p] הָעֵדָה׃ אֲשֶׁר־יֵצֵא
לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר
[q] יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר [r] יְבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה
עֲדַת יְהוָה כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם
רֹעֶה׃

(16) Visitet (*præficiat*) DOMINUS Deus spirituum omnis carnis, virum super cœtum (17) Qui egrediatur ad facies eorum (*ante eos*) & qui ingrediatur ad facies eorum (*ante eos*), & qui educat eos, & qui introducat eos; & non sit cœtus Domini, sicut grex, qui non eis (*quibus non est*) pastor.

CAP.

CAP. XXXV. v. 31.

וְלֹא־ s תִקְחוּ כֹפֶר לְנֶפֶשׁ רֹצֵחַ
אֲשֶׁר־הוּא רָשָׁע לָמוּת כִּי־מוֹת
t יוּמָת׃

(31) Et non accipietis 'expiationem in animam (*pro animâ*) homicidæ; qui ipse (*est*) malus ad moriendum: nam (*quin*) morte interficiatur.

verſ. 33.

וְלֹא־תַחֲנִיפוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אַתֶּם בָּהּ כִּי הַדָּם הוּא יַחֲנִיף אֶת־
הָאָרֶץ וְלָאָרֶץ לֹא־יְכֻפַּר לַדָּם אֲשֶׁר
שֻׁפַּךְ בָּהּ כִּי אִם בְּדַם שֹׁפְכוֹ׃

(33) Et non polluetis terram, quâ 'vos in ea (*in quâ eſtis*), quia ſanguis iſte, iſte (*inquam*) polluet terram: & terræ (*terra*) non expiabitur ſanguini, qui effuſus eſt in eâ, niſi per ſanguinem effundentis illum.

* *
*

EX

---

s לקח t מות

EX DEVTERON.

CAP. I. v. 17.

לֹא־ u תַכִּירוּ x פָנִים בַּמִּשְׁפָּט כַּקָּטֹן
כַּגָּדֹל תִּשְׁמָעוּן לֹא תָגוּרוּ מִפְּנֵי־אִישׁ
כִּי הַמִּשְׁפָּט לֵאלֹהִים הוּא׃

(17) Non agnoscetis facies in judicio. Sicut parvum, sic magnum audietis. Non timebitis a faciebus Viri (*cujusvis*); quia judicium Deo est.

CAP. II. v 7.

כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה
יָדֶךָ יָדַע y לֶכְתְּךָ אֶת־הַמִּדְבָּר הַגָּדֹל
הַזֶּה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
עִמָּךְ לֹא חָסַרְתָּ דָּבָר׃

(7) Quia DOMINUS Deus tuus benedixit tibi in omni opere manus tuæ. Novit ambulare tuum (*per*) desertum magnum istud. His quadraginta annis, DOMINUS Deus tuus (*fuit*) tecum. Non indiguisti re *ullâ*.

CAP.

---

u נכר x פנה y ילך

CAP. III. 24.

אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה z הַחִלּוֹתָ a לְהַרְאוֹת
אֶת־עַבְדְּךָ אֶת־גָּדְלְךָ וְאֶת־יָדְךָ
הַחֲזָקָה אֲשֶׁר מִי־אֵל בַּשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה b כְּמַעֲשֶׂיךָ
וְכִגְבוּרֹתֶיךָ׃

(24) Domine Deus, tu cœpisti ostendere servo tuo, magnitudinem tuam, & manum tuam validam: nam quis (*est*) Deus in cœlis & in terrâ, qui faciat secundum facta tua, & secundum fortitudines tuas?

CAP. IV. *vers.* 2.

לֹא c תֹסִפוּ עַל־הַדָּבָר׀ אֲשֶׁר אָנֹכִי
מְצַוֶּה אֶתְכֶם וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ לִשְׁמֹר
אֶת־d מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם׃

(2) Non addetis super verbum, quod Ego præcipiens vobis, & non diminuetis ex eo, ad custodiendum præcepta Domini Dei vestri, quæ ego præcipiens vobis.

vers.

z חלל a ראה b עשה c יסף d צוה

vers. 7. 8.

כִּי מִי־גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ אֱלֹהִים
קְרֹבִים אֵלָיו כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־
קָרְאֵנוּ אֵלָיו: וּמִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ
[c] חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים צַדִּיקִם כְּכֹל
[f] הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן
לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם:

(7) Nam quæ gens (*tam*) magna, qui ei (*cui sunt*) Dii propinqui ad eam, sicut DOMINUS Deus noster in omnibus clamare nos ad eum? (8) Et quæ gens magna, qui ei (*cui sunt*) statuta, & judicia justa, sicut omnis lex ista, quam ego dans ad facies vestras hodie?

vers. 29.

וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וּמָצָאתָ כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל־לְבָבְךָ
וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ:

(29) Et quæretis inde Dominum Deum tuum, & invenies; cum quæsieris eum in toto corde tuo, & in tota anima tua.

vers.

[c] חקק [f] ירה

vers. 33.

חֲשָׁמַע עָם קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר
מִתּוֹךְ הָאֵשׁ כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אַתָּה
[g] וַיֶּחִי׃

(33) Nunquid audivit populus vocem Dei loquentis è medio ignis, quemadmodum audisti tu, & vixit?

vers. 35. 36.

אַתָּה [h] הָרְאֵתָ [i] לָדַעַת כִּי יְהוָה
הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד [k] מִלְבַדּוֹ׃
מִן הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעֲךָ אֶת קֹלוֹ
לְיַסְּרֶךָּ וְעַל הָאָרֶץ [l] הֶרְאֲךָ אֶת
אִשּׁוֹ הַגְּדוֹלָה וּדְבָרָיו שָׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ
הָאֵשׁ׃

(35) Tu factus es videre (*ostensum est tibi*) ad sciendum, quod DOMINUS ipse (*est*) Deus: Non amplius præter eum. (36) E cœlis audire fecit te vocem suam ad erudiendum te: & super terrâ videre fecit te ignem suum

[g] חיה [h] ראת [i] ידע [k] בדד [l] ראה

suum magnum; & verba ejus audisti è medio ignis.

vers. 39. 40.

וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם [m] וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ
כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם
[n] מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד׃
וְשָׁמַרְתָּ אֶת־ [o] חֻקָּיו וְאֶת־ [p] מִצְוֹתָיו
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם אֲשֶׁר יִיטַב
לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ וּלְמַעַן תַּאֲרִיךְ
יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
נֹתֵן לְךָ כָּל־הַיָּמִים׃

(39) Et scies hodie, & reduces ad cor tuum, quod DOMINUS est Deus, in cœlis desuper, & super terra desubter; non *est* amplius. (40) Et custodies statuta ejus, & præcepta ejus, quæ ego præcipio tibi hodie, ut bene sit tibi, & filiis tuis post te; & ut prolonges dies super terrâ, quam Dominus Deus tuus dans tibi omnibus diebus.

CAP V. vers. 26.

מִי־ [q] יִתֵּן וְהָיָה לְבָבָם זֶה לָהֶם
ליראה

[m] שוב [n] עלה [o] חקק [p] צוה [q] נתן

לְיִרְאָה אֹתִי וְלִשְׁמֹר אֶת־כָּל־[r]מִצְוֹתָי
כָּל־הַיָּמִים לְמַעַן יִיטַב לָהֶם
וְלִבְנֵיהֶם לְעֹלָם׃

(26) Quis det ut sit (*utinam sit*) cor eorum hoc eis, ad timendum me, & ad custodiendum omnia præcepta mea omnibus diebus; ut benè sit eis, & filiis eorum in seculum.

vers. 29.

וְשָׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לֹא[s] תָסֻרוּ יָמִין
וּשְׂמֹאל׃

(29) Et custodietis ad faciendum, quemadmodum præcepit DOMINUS Deus vester vobis. Non declinetis dextrorsum, aut sinistrorsum.

CAP. VI. vers. 4. 5.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
יְהוָה אֶחָד׃ וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃

(4) Au-

[r] צוה [s] סור

(4) Audi Israel, DOMINUS Deus noster DOMINUS unus *est*. (5) Et diliges Dominum Deum tuum in toto corde tuo, & in tota anima tua, & in toto valde tuô (*in totâ fortitudine tuâ.*)

vers. 6. 7.

וְהָיוּ֙ הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה אֲשֶׁ֥ר
אָנֹכִ֖י ט מְצַוְּךָ֣ הַיּ֑וֹם עַל־
לְבָבֶֽךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם֙ לְבָנֶ֔יךָ וְדִבַּרְתָּ֖ בָּ֣ם ט בְּשִׁבְתְּךָ֣
בְּבֵיתֶ֑ךָ י וּבְלֶכְתְּךָ֤ בַדֶּ֙רֶךְ֙ וּבְשָׁכְבְּךָ֣
וּבְקוּמֶֽךָ׃

(6) Et erunt verba ista, quæ ego præcipiens (*præcipio*) tibi hodie, super (*in*) corde tuo. (7) Et repetes ea filiis tuis, & loqueris cum eis, in sedendo te (*quando sedebis*) in domo tua, & in eundo te in via, & in accumbendo te, & in surgendo te.

vers. 25.

וּצְדָקָ֖ה תִּהְיֶה־לָּ֑נוּ כִּ֣י נִשְׁמֹ֗ר לַעֲשׂוֹת֙
אֶת־כָּל־הַמִּצְוָ֣ה הַזֹּ֔את לִפְנֵ֖י יְהוָ֥ה
אֱלֹהֵ֖ינוּ כַּאֲשֶׁ֥ר צִוָּֽנוּ׃

(25) Et

ט צוה י ישב י ילך

(25) Et justitia erit nobis, cùm custodierimus ad faciendum omne præceptum istud coram Domino Deo nostro, quemadmodum præcepit nobis.

CAP. VII. vers. 9. 10.

וְיָדַעְתָּ כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא
הָאֱלֹהִים הָאֵל הַנֶּאֱמָן שֹׁמֵר הַבְּרִית
וְהַחֶסֶד לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָו
לְאֶלֶף דּוֹר׃ וּמְשַׁלֵּם לְשֹׂנְאָיו אֶל־
פָּנָיו לְהַאֲבִידוֹ לֹא יְאַחֵר לְשֹׂנְאוֹ
אֶל־פָּנָיו יְשַׁלֶּם־לוֹ׃

(9) Et scias, quod DOMINUS Deus tuus ipse (*est*) Deus: Deus fidelis, custodiens pactum, & misericordiam diligentibus eum, & custodientibus mandata ejus in millesimam generationem. (10) Et rependens odio habentibus eum, ad faciem ejus, ad perdere faciendum eum: non tardabit odio habenti eum; in faciem ejus rependet ei.

CAP. VIII. v. 3.

וַיְעַנְּךָ וַיַּרְעִבֶךָ וַיַּאֲכִלְךָ אֶת־הַמָּן

y פנח z ענה

אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ וְלֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ
לְמַעַן הוֹדִיעֲךָ כִּי לֹא עַל־הַלֶּחֶם
לְבַדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל־כָּל־
[a] מוֹצָא פִּי־יְהוָה יִחְיֶה הָאָדָם׃

(3) Et afflixit te, & esurire fecit te, & comedere fecit te Manna, quod non cognovisti, nec cognoverunt Patres tui, ut cognoscere faceret te, quod non super (*in*) pane solò ipsò vivet homo, quin super omni egressione oris Domini vivat homo.

vers. 10.

וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ עַל־הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר
נָתַן־לָךְ׃

(10) Et comedes & saturaberis, & benedices DOMINO Deo tuo, super (*propter*) terram bonam, quam dedit tibi.

vers. 19.

וְהָיָה אִם־שָׁכֹחַ תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
ועבדתם

[a] יוצא

וַעֲבַרְתֶּם [b] וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם [c] הַעֲרֹתִי בָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן׃

(19) Et erit, si obliviscendo oblitus fueris DOMINI Dei tui, & ambulaveris post Deos alienos, & servieris eis, & incurvaveris te eis: testificatus sum in vos hodiè, quod pereundo peribitis.

CAP. X. v. 12.

וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם־לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ [d] לָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃

(12) Et nunc Israel, quid DOMINUS Deus tuus petens (*requirens*) à tecum, nisi ad timendum (*nisi tu timeas*) DOMINUM Deum tuum? ad eundem in omnibus viis ejus, & ad diligendum eum, & ad serviendum DOMINO Deo tuo in toto corde tuo, & in tota anima tua?

[b] שחה [c] עור [d] ילך

vers. 14.

הֵן לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי
הַשָּׁמַיִם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ׃

(14) Ecce DOMINO Deo tuo *sunt* cœli, & cœli cœlorum, terra, & omnia, quæ in ea *sunt*.

vers. 16. 17. 18.

[c]וּמַלְתֶּם אֶת עָרְלַת לְבַבְכֶם וְעָרְפְּכֶם
לֹא [f]תַקְשׁוּ עוֹד׃ כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים
הָאֵל הַגָּדֹל [g]הַגִּבֹּר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר
לֹא־[h]יִשָּׂא פָנִים וְלֹא [i]יִקַּח שֹׁחַד׃
עֹשֶׂה מִשְׁפַּט יָתוֹם וְאַלְמָנָה וְאֹהֵב
[k]גֵּר [l]לָתֶת לוֹ לֶחֶם וְשִׂמְלָה׃

(16) Et circumcidetis præputium cordis vestri, & cervicem vestram ne incurretis amplius. (17) Quia DOMINUS Deus vester ipse (*est*) Deus Deorum, & Dominus Domino

[c] מול [f] קשה [g] ירא [h] נשא
[i] לקח [k] גור [l] נתן

norum; Deus magnus, potens & terribilis, qui non tollet facies, (*accipiet personam*) neque accipiet munus. (18) Faciens judicium pupilli & viduæ; & diligens peregrinum, ad dandum ei panem & vestimentum.

vers. 20. 21.

אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּירָא אֹתוֹ
תַּעֲבֹד וּבוֹ תִדְבָּק וּבִשְׁמֹו תִּשָּׁבֵעַ׃
הוּא m תְּהִלָּתְךָ וְהוּא אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר־
עָשָׂה אִתְּךָ אֶת־הַגְּדֹלֹת וְאֶת־
הַנּוֹרָאֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר n רָאוּ עֵינֶיךָ׃

(20) DOMINUM Deum tuum timebis; ei servies, & in eo (*ei*) adhærebis, & in nomine ejus jurabis. (21) Ipse *est* laus tua, & ipse Deus tuus, qui fecit tecum magna & terribilia ista, quæ viderunt oculi tui.

CAP XI. vers. 26. 27. 28.

רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה
וּקְלָלָה׃ אֶת־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ

m חלל a ראה

אל־p מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם׃ וְהַקְּלָלָה
אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם q וְסַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם r לָלֶכֶת
אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־
יְדַעְתֶּם׃

(26) Vide, ego dans ad facies vestras hodie, benedictionem & maledictionem. (27) Benedictionem, cum audieris ad præcepta DOMINI Dei vestri, quæ ego præcipiens vobis hodiè. (28) Et maledictionem, si non audieritis ad præcepta DOMINI Dei vestri, & recesseritis de via, quam ego præcipiens vobis hodiè, ad ambulandum post deos alienos, quos non noviftis.

CAP. XV. v. 11.

כִּי לֹא־יֶחְדַּל s אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ
עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר פָּתֹחַ
תִּפְתַּח

---

o צור p סור q ילך r אבר

תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לְאָחִיךָ ס לַעֲנִיֶּךָ
וּלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְצֶךָ׃

(11) Quia non cessabit egenus de interiori (*de medio*) terræ : Idcirco ego præcipiens tibi, dicendo : Aperiendo aperies manum tuam fratri tuo & afflicto tuo, & egeno tuo in terra tua.

CAP. XVII. v. 18. 19. 20.

וְהָיָה ס כְּשִׁבְתּוֹ עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ
וְכָתַב לוֹ אֶת־מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת
עַל־סֵפֶר מִלִּפְנֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם׃
וְהָיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בוֹ כָּל־יְמֵי חַיָּיו
לְמַעַן יִלְמַד לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהָיו
לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי ס הַתּוֹרָה
הַזֹּאת וְאֶת־ס הַחֻקִּים הָאֵלֶּה
לַעֲשֹׂתָם׃ לְבִלְתִּי רוּם־לְבָבוֹ
מֵאֶחָיו וּלְבִלְתִּי סוּר מִן־הַמִּצְוָה
ימין

ס ענה ס ישב ס ורה ס חקק
ס עשה ס כר

יָמִין וּשְׂמֹאול לְמַעַן יַאֲרִיךְ יָמִים
עַל־מַמְלַכְתּוֹ הוּא וּבָנָיו בְּקֶרֶב
יִשְׂרָאֵל׃

(18) Et erit secundum sedere eum (*quando sedebit*) super solium regni sui, & scribet sibi duplum legis hujus super libro, à faciebus sacerdotum Levitarum. (19) Et erit secum, & leget in eo omnibus diebus vitæ suæ: ut discat timere Dominum Deum suum, ad custodiendum omnia verba legis istius, & statuta ista, ad faciendum ea. (20) Ad non elevari (*ut non elebetur*) cor ejus præ fratribus suis, & ad non declinare à præcepto ad dexteram & sinistram, ut prolonget dies super regnum suum ipse & filii ejus in interiori Israel.

CAP. XIIX. v. 18. 19.

נָבִיא [b] אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אֲחֵיהֶם
כָּמוֹךָ וְנָתַתִּי דְבָרַי [c] בְּפִיו וְדִבֶּר
אֲלֵיהֶם [d] אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּנּוּ׃
וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע אֶל־
דברי

[a] שמל [b] קום [c] פה [d] צוה

יְהֹוָה אֲשֶׁר יְדַבֵּר בִּשְׁמִי אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ׃

(18) Prophetam ſuſcitabo eis de inter ore (*medio*) fratrum eorum ſicut te: & dabo verba mea in ore ejus, & loquetur ad eos omnia quæ ego præcepero ei. (19) Et erit, vir qui non audiverit ad verba mea, quæ loquetur in nomine meo; ego requiram ab eo.

CAP. XXIII. v. 21. 22. 23.

כִּי־[c]תִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תְאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ כִּי־דָרֹשׁ יִדְרְשֶׁנּוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵעִמָּךְ וְהָיָה בְךָ חֵטְא׃ וְכִי תֶחְדַּל לְנִדֹּר לֹא־יִהְיֶה בְךָ חֵטְא׃ [f]מוֹצָא שְׂפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר [g]וְעָשִׂיתָ כַּאֲשֶׁר נָדַרְתָּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ נְדָבָה אֲשֶׁר [h]דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ׃

(21) Cum (*ſi*) voveris votum Domino Deo tuo, non tardabis rependere illud: quia requirendo

D 5

[c] נדר [f] יצא [g] עשה [h] פה

rendo requiret illud DOMINUS Deus tuus à te ; Et erit in te peccatum. (22) Et cum desieris vovere, non erit in te peccatum. (23) Egressionem labiorum tuorum custodies, & facies, quemadmodum vovisti DOMINO Deo tuo spontaneum, quod locutus es in ore tuo.

CAP. XXIV. v. 16.

לֹא־יוּמְתוּ אָבוֹת עַל־בָּנִים וּבָנִים
לֹא־יוּמְתוּ עַל־אָבוֹת אִישׁ בְּחֶטְאוֹ
יוּמָתוּ׃

(16) Non morientur patres super (*pro*) filiis, & filii non morientur super (*pro*) patribus: unusquisque in peccatô suô morientur.

CAP. XXV. vers. 4.

לֹא־תַחְסֹם שׁוֹר[k] בְּדִישׁוֹ׃

(4) Non obturabis bovem in tritura sua.

CAP. XXVII. v. 15.

אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶּסֶל
וּמַסֵּכָה תּוֹעֲבַת יְהוָה מַעֲשֵׂה יְדֵי
חָרָשׁ

[i] מות [k] דוש

חָרָשׁ וְשָׂם בַּסָּתֶר [l] וְעָנוּ כָל־הָעָם
וְאָמְרוּ אָמֵן׃

(15) Maledictus vir, qui fecerit sculptile & conflatile, abominationem Domini, opus manuum artificis, & posuerit in abscondito. Et respondebunt omnis populus, & dicent, Amen.

verf. 26.

אָרוּר אֲשֶׁר לֹא־[m] יָקִים אֶת־דִּבְרֵי
[n] הַתּוֹרָה־הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר
כָּל־הָעָם אָמֵן׃

(26) Maledictus, qui non statuerit verba legis istius ad faciendum ea: Et dicet omnis populus, Amen.

CAP. XXVIII. verf. 1. 2. 3. 4. 5. 6.

וְהָיָה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־
[o] מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם

[l] עגה [m] קום [n] ירה [o] צוה

וְנָתַנְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ [p] עֶלְיוֹן עַל
כָּל־גּוֹיֵי הָאָרֶץ: וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־
הַבְּרָכוֹת [q] הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגֻךָ כִּי
תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: בָּרוּךְ
אַתָּה בָּעִיר וּבָרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה:
בָּרוּךְ [r] פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתְךָ
וּפְרִי בְהֶמְתֶּךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ [s] וְעַשְׁתְּרוֹת
צֹאנֶךָ: בָּרוּךְ טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ:
בָּרוּךְ אַתָּה [t] בְּבֹאֶךָ וּבָרוּךְ אַתָּה
[u] בְּצֵאתֶךָ:

(1) Et erit, si audiendo audieris in voce DOMINI Dei tui, ad custodiendum ad faciendum omnia præcepta ejus, quæ ego præcipio tibi hodie: & dabit te Dominus Deus tuus excelsum super omnes gentes terræ. (2) Et venient super te omnes benedictiones istæ, & apprehendent te; cum audieris in voce DOMINI Dei tui. (3) Benedictus tu (*eris*) in civitate; & benedictus tu (*eris*) in agro (4) Benedictus fructus ventris tui, & fructus terræ tuæ

[p] עלה [q] נשג [r] פרה [s] עשתר
[t] בוא [u] יצא

tuæ, & fructus jumenti tui; fœtus boum tuorum, & greges pecoris tui. (5) Benedictum canistrum tuum, & quassarium tuum (6) Benedictus tu (*eris*) in intrando te: & benedictus tu (*eris*,) in egrediendo te.

vers. 22.

[x] יַכְּכָה יְהוָה בַּשַּׁחֶפֶת וּבַקַּדַּחַת
וּבַדַּלֶּקֶת [y] וּבַחַרְחֻר וּבַחֶרֶב וּבַשִּׁדָּפוֹן
וּבִירַקּוֹן וּרְדָפוּךָ עַד אָבְדֶךָ׃

(22) Percutiet te DOMINUS cum phthisi & cum febri ardente, & cum inflammatione, & cum hectica, & cum siccitate, & cum uredine & cum aurigine: & persequentur te, usque ad perire te.

vers. 28.

יַכְּכָה יְהוָה בְּשִׁגָּעוֹן [z] וּבְעִוָּרוֹן
וּבְתִמְהוֹן לֵבָב׃

(28) Percutiet te Dominus cum amentia, & cum cœcitate, & cum stupore cordis.

[x] נכה [y] חרר [z] עור

CAP. XXIX. v. 28.

הַנִּסְתָּרֹת לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ [a] וְהַנִּגְלֹת
לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד־עוֹלָם לַעֲשׂוֹת
אֶת־כָּל־דִּבְרֵי [b] הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃ ס

(29) Abſcondita (*quod attinet, illa ſunt*) Domino Deo noſtro: ſed revelata (*quod attinet, illa ſunt*) nobis & filiis noſtris usque in ſeculum, ad faciendum omnia verba legis hujus.

CAP. XXX. v. 11. 14.

הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ
הַיּוֹם לֹא־נִפְלֵאת הִוא מִמְּךָ וְלֹא־
רְחֹקָה הִוא׃ כִּי־קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר
מְאֹד [c] בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשֹׂתוֹ׃

(11) Præceptum hoc, quod ego præcipiens tibi hodie; non occultum illud (*eſt*) à te, neque longinquum illud (*eſt*). (14) Quia (*ſed*) propinquum *eſt* ad te verbum valde, in ore tuo & in corde tuo, ad faciendum illud.

verſ.

[a] גלה [b] ירה [c] פרה

verſ. 19.

d הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם
וְאֶת־הָאָרֶץ c הַחַיִּים f וְהַמָּוֶת נָתַתִּי
לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבָחַרְתָּ
בַּחַיִּים לְמַעַן תִּחְיֶה אַתָּה וְזַרְעֶךָ׃

(19) Conteſtatus ſum in vos hodie cœlos & terram, vitam & mortem dedi ad facies tuas, benedictionem & maledictionem: & eliges vitam, ut vivas Tu & ſemen tuum.

CAP. XXXII. v. 1. usque ad 43.

CANTICUM MOSIS.

1 הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה
וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי־פִי׃
2 יַעֲרֹף כַּמָּטָר לִקְחִי
g תִּזַּל h כַּטַּל אִמְרָתִי
כִּשְׂעִירִם עֲלֵי־דֶשֶׁא
וְכִרְבִיבִים עֲלֵי־עֵשֶׂב׃

כי 3

d עוד c חיה f מות g נזל h טלל

3 כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא
i הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ׃
הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ
כִּי כָל־דְּרָכָיו מִשְׁפָּט
אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל
צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא׃
5 שִׁחֵת לוֹ לֹא בָּנָיו מוּמָם
דּוֹר עִקֵּשׁ k וּפְתַלְתֹּל׃
6 הֲ לַיהוָה תִּגְמְלוּ־זֹאת
עַם נָבָל וְלֹא חָכָם
הֲלוֹא הוּא אָבִיךָ l קָנָּךְ
הוּא m עָשְׂךָ וַיְכֹנְנֶךָ׃
7 זְכֹר n יְמוֹת עוֹלָם

בינו

---

i יהב k פתל l קנה m עשה
n יום

בִּינוּ שְׁנוֹת p דֹּר־וָדֹר
שְׁאַל אָבִיךָ q וְיַגֶּדְךָ
זְקֵנֶיךָ וְיֹאמְרוּ לָךְ׃
8 בְּהַנְחֵל עֶלְיוֹן גּוֹיִם
בְּהַפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם
יַצֵּב גְּבֻלֹת עַמִּים
לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
9 כִּי חֵלֶק יְהוָה עַמּוֹ
יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ׃
10 יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר
r וּבְתֹהוּ יְלֵל יְשִׁמֹן
יְסֹבְבֶנְהוּ יְבוֹנְנֶכְהוּ
יִצְּרֶנְהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינוֹ׃
11 כְּנֶשֶׁר s יָעִיר t קִנּוֹ
עַל־גּוֹזָלָיו יְרַחֵף

ספרש

o בון p רור q נגד r תחר
s עור t קנן

יִפְרֹשׂ כְּנָפָיו [d] יִקָּחֵהוּ
[c] יִשָּׂאֵהוּ עַל־אֶבְרָתוֹ׃
12 יְהוָה בָּדָד [f] יַנְחֶנּוּ
וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר׃
13 יַרְכִּבֵהוּ [g] עַל־בָּמֳתֵי אָרֶץ
וַיֹּאכַל תְּנוּבֹת שָׂדָי
וַיֹּנִקֵהוּ דְבַשׁ מִסֶּלַע
וְשֶׁמֶן מֵחַלְמִישׁ צוּר׃
14 חֶמְאַת בָּקָר וְחֲלֵב צֹאן
עִם־חֵלֶב כָּרִים
וְאֵילִם בְּנֵי בָשָׁן וְעַתּוּדִים
עִם־חֵלֶב [h] כִּלְיוֹת [i] חִטָּה
וְדַם־עֵנָב תִּשְׁתֶּה חָמֶר׃
15 וַיִּשְׁמַן יְשֻׁרוּן וַיִּבְעָט
שָׁמַנְתָּ [k] עָבִיתָ [l] כָּשִׂיתָ

ויטש

[d] לקח [e] נשא [f] נחה [g] במה [h] כלו
[i] חנט [k] עבה [l] כשו

וַיִּשְׁמֵ֣ן יְשֻׁרוּן֮ וַיִּבְעָט֒
וַיִּנְבֵּ֣ל צ֔וּר [l] יְשֻׁעָתֽוֹ׃
16 יַקְנִאֻ֖הוּ [m] בְּזָרִ֑ים
בְּתוֹעֵבֹ֖ת יַכְעִיסֻֽהוּ׃
17 יִזְבְּח֣וּ לַשֵּׁדִ֔ים לֹ֥א אֱלֹ֖הַּ
אֱלֹהִ֣ים לֹא־יְדָע֑וּם
חֲדָשִׁ֣ים מִקָּרֹ֔ב בָּ֣אוּ
לֹֽא־שְׂעָרוּם֙ אֲבֹתֵיכֶֽם׃
18 צ֥וּר יְלָדְךָ֖ [n] תֶּשִׁ֑י
וַתִּשְׁכַּ֖ח אֵ֥ל [o] מְחֹלְלֶֽךָ׃
19 [p] וַיַּ֣רְא יְהוָ֔ה וַיִּנְאָ֑ץ
מִכַּ֥עַס בָּנָ֖יו וּבְנֹתָֽיו׃
20 וַיֹּ֗אמֶר אַסְתִּ֤ירָה פָנַי֙ מֵהֶ֔ם
אֶרְאֶ֖ה מָ֣ה אַחֲרִיתָ֑ם

כי

[l] ישע [m] זור [n] נשה [o] חול
[p] ראה

כִּי דוֹר p תַּהְפֻּכֹת הֵמָּה
בָּנִים לֹא־אֵמֶן בָּם׃
21 הֵם קִנְאוּנִי בְלֹא־אֵל
כִּעֲסוּנִי בְּהַבְלֵיהֶם
וַאֲנִי אַקְנִיאֵם בְּלֹא־עָם
בְּגוֹי נָבָל אַכְעִיסֵם׃
22 כִּי־אֵשׁ קָרְחָה r בְאַפִּי
s וַתִּיקַד עַד־שְׁאוֹל תַּחְתִּית
וַתֹּאכַל אֶרֶץ וִיבֻלָהּ
וַתְּלַהֵט t מוֹסְדֵי הָרִים׃
23 אַסְפֶּה עָלֵימוֹ רָעוֹת
u חִצַּי אֲכַלֶּה־בָּם׃
24 x מְזֵי רָעָב וּלְחֻמֵי רֶשֶׁף
וְקֶטֶב מְרִירִי
y וְשֶׁן־בְּהֵמוֹת אֲשַׁלַּח־בָּם
עם־

p הפך r אנף s יקד t יסר u הצץ
x מזה y שנן

עִם־ z חֲמַת זֹחֲלֵי עָפָר׃
25 מִחוּץ תְּשַׁכֵּל־חָרֶב
וּמֵחֲדָרִים אֵימָה
גַּם־בָּחוּר גַּם־בְּתוּלָה
יוֹנֵק עִם־אִישׁ שֵׂיבָה׃
26 אָמַרְתִּי a אַפְאֵיהֶם
אַשְׁבִּיתָה מֵאֱנוֹשׁ זִכְרָם׃
27 לוּלֵי כַּעַס אוֹיֵב אָגוֹר
פֶּן־יְנַכְּרוּ b צָרֵימוֹ
פֶּן־יֹאמְרוּ יָדֵנוּ c רָמָה
וְלֹא יְהוָה פָּעַל כָּל־זֹאת׃
28 כִּי־גוֹי אֹבַד d עֵצוֹת חָמָה
וְאֵין בָּהֶם תְּבוּנָה׃
29 לוּ חָכְמוּ יַשְׂכִּילוּ זֹאת
e יָבִינוּ לְאַחֲרִיתָם׃
30 איכה

z יחם a פאה b צור c רום
d יעץ e בין

30 אֵיכָה יִרְדֹּף אֶחָד אֶלֶף
וּשְׁנַיִם [f] יְנִיסוּ רְבָבָה
אִם־לֹא כִי־צוּרָם מְכָרָם
וַיהוָה הִסְגִּירָם׃
31 כִּי לֹא כְצוּרֵנוּ צוּרָם
וְאֹיְבֵינוּ פְּלִילִים׃
32 כִּי־מִגֶּפֶן סְדֹם גַּפְנָם
וּמִשַּׁדְמֹת עֲמֹרָה
עֲנָבְמוֹ עִנְבֵי־רוֹשׁ
[g] אַשְׁכְּלֹת מְרֹרֹת לָמוֹ׃
33 חֲמַת תַּנִּינִם יֵינָם
וְרֹאשׁ פְּתָנִים אַכְזָר׃
34 הֲלֹא הוּא כָּמֻס עִמָּדִי
חָתוּם בְּאוֹצְרֹתָי׃
35 לִי נָקָם וְשִׁלֵּם
לְעֵת תָּמוּט רַגְלָם
כִּי קָרוֹב יוֹם אֵידָם

וחש

[f] נוס [g] שכר

h וְחָשׁ עֲתֶרֶת לֶמוֹ׃
36 כִּי־i יָדִין יְחוָה עַמּוֹ
וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנֶחָם
כִּי יִרְאֶה כִּי־אָזְלַת יָד
וְאֶפֶס עָצוּר וְעָזוּב׃
37 וְאָמַר אַי אֱלֹהֵימוֹ
צוּר k חָסָיוּ בוֹ׃
38 אֲשֶׁר חֵלֶב זִבְחֵימוֹ יֹאכֵלוּ
l יִשְׁתּוּ יֵין נְסִיכֵם
יָקוּמוּ וְיַעְזְרֻכֶם
m יְהִי עֲלֵיכֶם סִתְרָה׃
39 n רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא
וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי
אֲנִי o אָמִית וַאֲחַיֶּה׃
מָחַצְתִּי וַאֲנִי אֶרְפָּא׃
ואין

h חוש i רון k חסה l שתה m חיה
n ראה o מות

וְאֵין מִיָּדִי [p] מַצִּיל׃

40 כִּי־אֶשָּׂא אֶל־שָׁמַיִם יָדָי

וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם׃

41 אִם־ [q] שַׁנּוֹתִי בְּרַק חַרְבִּי

וְתֹאחֵז בְּמִשְׁפָּט יָדִי

[r] אָשִׁיב נָקָם לְצָרָי

וְלְמְשַׂנְאַי אֲשַׁלֵּם׃

42 אַשְׁכִּיר [s] חִצַּי מִדָּם

וְחַרְבִּי תֹּאכַל בָּשָׂר

מִדַּם חָלָל [t] וְשִׁבְיָה

מֵרֹאשׁ פַּרְעוֹת אוֹיֵב׃

43 [u] הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ

כִּי דַם־עֲבָדָיו [x] יִקּוֹם

וְנָקָם יָשִׁיב [y] לְצָרָיו

וְכִפֶּר [z] אַדְמָתוֹ עַמּוֹ׃

(1) Per

[p] נצל [q] שנן [r] שוב [s] חצץ

[t] שבה [u] רנן [x] נקם [y] צור

[z] ארם

(1) Percipite auribus cœli, & loquar: & audiat terra eloquia oris mei. (2) Stillabit ut pluvia doctrina mea; fluet ut ros sermo meus: ut imbres super germen, & ut stillæ super herbam. (3) Quia nomen DOMINI invocabo: date magnitudinem Deo nostro. (4) Petram (*Deum quod attinet*) perfectum *est* opus ejus; nam omnes viæ ejus judicium. Deus veritatis & non iniquitas; justus & rectus ipse *est*. (5) Corrupit sibi (*corruperunt se*) non filii ejus, macula eorum, generatio perversa, & contorta. (*prava.*) (6) Num DOMINO retribuetis istud, populе stulte, & non sapiens? Nonne ipse (*est*) Pater tuus acquisitor tui? ipse *qui* fecit te, & firmavit te. (7) Memento dierum seculi, intelligite annos generationis & generationis: interroga Patrem tuum, & annunciabit tibi; senes tuos, & dicent tibi: (8) In hæreditare faciendo excelsum (*quando hæreditare fecit Deus*) gentes, in separando eum (*quando separabit*) filios hominis; statuit terminos populorum secundum numerum filiorum Israel. (9) Quia pars DOMINI populus ejus, Jacob funiculus hæreditatis ejus. (10) Inveniet (*invenit*) eum in terra deserti, & in vastitate ululatus solitudinis: Circuire faciet (*fecit*) eum, intelligere faciet (*fecit*) eum, custodiet (*custodivit*) eum ut pupillam oculi sui. (11) Ut aquila excitabit nidum suum, super pullos suos motitabit se; expandet (*expandit*) alas suas, accipiet (*accepit*) eum; portabit (*portavit*) eum super alam suam. (12) DOMINUS solus ducet (*duxit*) eum, &

non *erat* cum eô Deus alienigenæ. (13) Equitare fecit eum super excelsa terræ, & comedit proventus agri, & sugere fecit eum mel è petra, & oleum è silice petræ. (14) Butyrum bovis, & lac ovis, cum adipe agnorum; & arietes filios Basan & hircos, cum adipe renum tritici: & sanguinem uvæ bibes (*bibisti*) merum. (15) Et impinguatus est rectus, (Israel) & calcitravit, impinguatus fuisti, incrassatus fuisti, oneruisti te, & dereliquit Deum, (*qui*) fecit eum, & vilipendit petram salutis suæ. (16) Zelare fecerunt eum in extraneis, in abominationibus irritaverunt eum. (17) Sacrificarunt dæmoniis, non Deo; diis (*quos*) non noverunt eos; novis (*qui*) de propinquo venerunt, (*quos*) non timuerunt eos patres vestri. (18) Petræ (*Dei*) *qui* genuit te, obliviscéris (*oblitus es*); & oblivioni tradis (*tradidisti*) Deum parturientem te. (19) Et vidit DOMINUS, & reprobavit, præ indignatione filios suos & filias suas. (20) Et dixit: Abscondam facies meas ab eis; videbo quid novissimum eorum: nam generatio perversitatum ipsi (*sunt*): filii non fides in eis (*in quibus non est fides*) (21) Ipsi zelare fecerunt me in non-Deo (*in eô, quod non est Deus*); concitarunt me in vanitatibus suis: & ego zelare faciam eos in non-populo: (*in eô, quod non est populus*) in gente stulta concitabo eos. (22) Quia ignis succensus est in furore meo, & ardebit usque ad infernum infimum: & absumet terram & proventum ejus, & inflammabit fundamenta montium. (23) Addam super eos ma-

mala ſagittas meas conſumam in eis 24 Conſumti *erunt* fame, & exeſi inflammatione & lue amarâ: & dentem beſtiarum mittam in eos cum veneno ſerpentum pulveris. (25) Ab extra orbabit gladius, & à conclavibus terror, etiam juvenem, etiam virginem, lactentem cum viro caniciei. (25) Dixi: Angulabo (*per angulos diſpergam*) eos, ceſſare faciam ex homine memoriam eorum. (27) Niſi iram inimici timerem ne fortè abalienarent ſe hoſtes eorum, ne fortè dicerent; Manus noſtra excelſa eſt, & non Dominus operatuseſt totum hoc. (28) Namgens periens conſiliis ipſi (*ſunt*) & non *eſt* in eis intelligentia. (29) Utinam ſapientes eſſent, intelligerent hoc, intelligerent in noviſſimum ſuum. (30) quomodo perſecutus fuiſſet unus mille- & duo fugâſſent decem millia, niſi quia petra eorum vendidiſſet eos, & DOMINUS concluſiſſet eos? Quia non ſicut petra noſtra, petra eorum *eſt*: & inimici noſtri *ſunt* judices. (32) Quia ex vite Sodom *eſt* vitis eorum: & ex arvis Hamorah; uvæ eorum, uvæ veneni; botri amari *ſunt* eis. (33) Venenum draconum *eſt* vinum eorum, & caput aſpidum crudele (34) Nonne ipſum reconditum *eſt* apud me, obſignatum in theſauris meis? 35. Mihi *eſt* ultio, & retribuam, in tempore (*quò*) nutabit pes eorum, quia propinqvus dies exitii eorum, & feſtinat futura eis, (36) Quia judicabit DOMINUS populum ſuum, & ſuper ſervos ſuos pœnitebit eum: quia videbit, quòd abierit (*defecerit*) manus, & nihil retentum & relictum. (37) Et

dicet, ubi dii eorum? petra, ſperaverunt in eam (*Deus, in quem ſperaverunt*)? (38) Qui adipem ſacrificiorum eorum comedent (*comedebant*), bibent (*bibebant*) vinum libaminis eorum: Surgant, & auxilientur vobis: ſit ſuper vos abſconſio. (36) Videte nunc, quod Ego Ego ipſe (*ſum*), & non dii mecum. Ego mori faciam, & vivere faciam: tranſixi, & ego ſanabo; & non *eſt* de manu meâ eripiens. (40) Nam levabo ad cœlos manum meam: & dicam, vivens (*Vivo*) Ego in ſeculum. (41) Si acui fulgur (*niſi acuero aciem*) gladii mei: & apprehenderit judicium manus mea: reddam ultionem hoſtibus meis, & odio habentibus me rependam. (42) Inebriare faciam ſagittas meas ex ſanguine, & gladius meus comedet carnem; ex ſanguine (*inquam*) confoſſi & captivitatis, ex capite nudationum (*nudato*) inimici. (43) Laudate gentes populum ejus, quia ſanguinem ſervorum ſuorum vindicabit; & vindictam reddet anguſtiatoribus ejus, & propitiabitur terræ ſuæ, populo (*inquam*) ſuo:

CAP. XXXIII. v. 2. 3.

וַיֹּאמַר יְהוָה מִסִּינַי [a]בָּא וְזָרַח מִשֵּׂעִיר
לָמוֹ [b] הוֹפִיעַ מֵהַר פָּארָן וְאָתָה מֵרִבְבֹת
קֹדֶשׁ מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ׃ אַף חֹבֵב
עַמִּים

[a] בוא [b] ופע

עַמִּים כָּל־קְדֹשָׁיו בְּיָדֶךָ וְהֵם [c] תֻּכּוּ
לְרַגְלֶךָ יִשָּׂא מִדַּבְּרֹתֶיךָ׃

(2) Et dixit: Dominus de Siuai venit & ortus est é Seir eis: Illuxit è monte Paran, & venit à decem millibus sanctitatis: à dextera ejus ignis legis (*ignea lex*) eis. (3) Etiam diligit populos? omnes sancti ejus in manu tua & ipsi (*qui*) accumbunt ad pedem tuum, sument (*accipient*) de eloquiis tuis.

vers. 9. 10.

הָאֹמֵר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רְאִיתִיו
וְאֶת־אֶחָיו לֹא הִכִּיר וְאֶת־בָּנָו
לֹא יָדָע כִּי שָׁמְרוּ אִמְרָתֶךָ [d] וּבְרִיתְךָ
יִנְצֹרוּ׃ יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב [e] וְתוֹרָתְךָ
לְיִשְׂרָאֵל [f] יָשִׂימוּ קְטוֹרָה בְאַפֶּךָ וְכָלִיל
עַל־מִזְבְּחֶךָ׃

(9) Dicens patri suo & matri suæ, non vidi eum; & fratres suos non agnovit, filios suos non novit; quia (*certe*) custodiverunt dictum (*eloquium*) tuum, & pactum tuum servabunt. (10) (*Illi*) docebunt judicia tua Jacob, & legem tuam Israeli: ponent suffitum in naribus tuis & holocaustum super altare tuum.

[c] תכה [d] ברה [e] ירה [f] שום

EX LIBRO JOSUÆ.

CAP. I. verſ. 8.

לֹא־יָמ֗וּשׁ סֵ֚פֶר g הַתּוֹרָ֣ה הַזֶּ֔ה
מִפִּ֖יךָ h וְהָגִ֣יתָ בּ֑וֹ יוֹמָ֥ם וָלָ֛יְלָה
לְמַ֨עַן תִּשְׁמֹ֜ר לַעֲשׂ֗וֹת כְּכֹל־הַכָּת֤וּב
בּוֹ֙ כִּֽי־אָ֣ז תַּצְלִ֔יחַ אֶת־דְּרָכֶ֖ךָ וְאָ֥ז
תַּשְׂכִּֽיל׃

(8) Non recedat liber legis hujus ab ore tuo, ſed meditaberis in eo die ac nocte, ut cuſtodias ad faciendum ſecundum omne ſcriptum in eo. Nam tunc ſecundabis vias tuas, & tunc intelliges, (*prudenter ages.*)

CAP. II. verſ. 11.

יְהוָ֤ה אֱלֹהֵיכֶם֙ הֽוּא־אֱלֹהִ֣ים בַּשָּׁמַ֔יִם
מִמַּ֖עַל וְעַל־הָאָ֑רֶץ מִתָּֽחַת׃

(11) Dominus Deus veſter ipſe (*eſt*) Deus, in cœlis deſuper & ſuper terrâ deſupter.

CAP. V. v. 14.

אֲנִי֙ שַׂר־צְבָ֣א יְהוָ֔ה עַתָּ֖ה k בָּאתִי׃

(14) Ego

---

g ירה h פה i הגה k בוא

(14) Ego princeps exercitus DOMINI, nunc veni.

CAP. XXI. v. 43.

לֹא־נָפַל דָּבָר מִכֹּל הַדָּבָר הַטּוֹב
אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
הַכֹּל k בָּא׃

(43) Non cecidit verbum ex omni verbo bono, quod locutus est DOMINUS ad domum Israel: omne venit.

CAP. XXII. v. 5.

רַק׀ שִׁמְרוּ מְאֹד לַעֲשׂוֹת׀ אֶת־
l הַמִּצְוָה וְאֶת־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה
אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה לְאַהֲבָה׀
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם m וְלָלֶכֶת בְּכָל־
דְּרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וּלְדָבְקָה בּוֹ
וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־
נַפְשְׁכֶם׃

(5) Tantùm custodite valde ad faciendum præceptum & legem, quam præcepit vobis Mo-

l צוה m ולך

ses servus DOMINI, ad diligendum DOMINUM Deum vestrum, & ad eundum in omnibus viis ejus, & ad servandum præcepta ejus, & ad hærendum in eo, & ad serviendum ei in toto corde vestro, & in tota animâ vestrâ.

CAP. XXIII. v. 11.

וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם לְאַהֲבָה
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

(11) Et custodimini valde animabus vestris, ad diligendum DOMINUM Deum vestrum.

CAP. XXIV. v 14.

וְעַתָּה[n] יִרְאוּ אֶת־יְהוָה וְעִבְדוּ
אֹתוֹ בְּתָמִים • וּבֶאֱמֶת[p] וְהָסִירוּ
אֶת־אֱלֹהִים אֲשֶׁר עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם
בְּעֵבֶר הַנָּהָר וּבְמִצְרַיִם וְעִבְדוּ אֶת־
יְהוָה׃

(14) Et nunc timete Dominum, & servite ei in perfectione, & in veritate; & removete deos quibus servierunt patres vestri in transitu fluminis (*trans flumen*) & in Ægyptô, & servite Domino.

vers.

[n] ורא [o] אמן [p] סור

vers. 19. 20.

לֹא ף תוּכְלוּ לַעֲבֹר אֶת־יְהוָה כִּי־
אֱלֹהִים קְדֹשִׁים הוּא אֵל־קַנּוֹא הוּא
לֹא־ ץ יִשָּׂא לְפִשְׁעֲכֶם וּלְחַטֹּאותֵיכֶם׃
כִּי תַעֲזְבוּ אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהֵי
נֵכָר ק וְשָׁב ץ וְהֵרַע לָכֶם וְכִלָּה אֶתְכֶם
אַחֲרֵי אֲשֶׁר־הֵיטִיב לָכֶם׃

(19) Non poteritis servire Domino, qui Deus sanctus ipse (*est*), Deus zelotes ipse (*est*): non parcet prævaricationi vestræ, atque peccatis vestris. (20). Cùm dereliqueritis Dominum, & servieritis diis alienigenæ, & convertet se & malefaciet vobis, & consumet vos, postquam benefecerit vobis.

* *
*

ף יכל ץ נשא ק שוב ץ רוע

EX LIB. JUDIC.

CAP. I. verſ. 7.

וַיֹּאמֶר אֲדֹנִי־בֶזֶק שִׁבְעִים מְלָכִים
[u] בְּהֹנוֹת יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מְקֻצָּצִים
הָיוּ מְלַקְּטִים תַּחַת שֻׁלְחָנִי כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתִי כֵּן שִׁלַּם־לִי אֱלֹהִים

(7) Dixitque Adonibeſek; ſeptuaginta reges pollicibus manuum eorum & pedum eorum mutilati fuerunt colligentes ſub menſa mea: Sicut feci, ſic rependit mihi Deus.

CAP. V. verſ. 4. 5.

יְהוָה [x] בְּצֵאתְךָ מִשֵּׂעִיר בְּצַעֲדְךָ
מִשְׂדֵה אֱדוֹם אֶרֶץ רָעָשָׁה גַּם־שָׁמַיִם
נָטָפוּ גַּם — [y] עָבִים נָטְפוּ מָיִם:
הָרִים נָזְלוּ מִפְּנֵי יְהוָה זֶה סִינַי
מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

(4) Do-

[u] כהן [x] יצא [y] עוב

(4) Domine in exeundo te è Seir, in incedendo te ex agro Edom, terra commota est, etiam cœli stillaverunt, etiam nubes stillaverunt aquas. (5) Montes fluxerunt à faciebus Domini: iste (*inquam*) Sinai à faciebus Domini Dei Israel.

vers. 14.

מִנִּי מָכִיר יָרְדוּ מְחֹקְקִים וּמִזְבּוּלֹן
מְשְׁכִים בְּשֵׁבֶט סֹפֵר׃

(14) De Machir descenderunt legislatores, & de Zebulon trahentes cum stilo scribæ.

vers. 20.

מִן־שָׁמַיִם נִלְחֲמוּ הַכּוֹכָבִים
מִמְּסִלּוֹתָם נִלְחֲמוּ עִם סִיסְרָא׃

(30) De cœlis pugnaverunt (*pugnatum est:*) stellæ de exaltationibus suis pugnaverunt cum Sisera.

vers. 31.

כֵּן יֹאבְדוּ כָל־אוֹיְבֶיךָ יְהוָה וְאֹהֲבָיו
כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבוּרָתוֹ

חקק[z]

(31) Sic pereant omnes inimici tui Domine: sed diligentes eum *sint* sicut exire (*exitus*) Solis in fortitudine suâ.

CAP. VII. vers. 20.

וַיִּתְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת הָרָאשִׁים [a] בַּשּׁוֹפָרוֹת וַיְשַׁבְּרוּ [b] הַכַּדִּים וַיַּחֲזִקוּ בְיַד־שְׂמֹאולָם בַּלַּפִּידִים וּבְיַד־יְמִינָם הַשּׁוֹפָרוֹת לִתְקוֹעַ וַיִּקְרְאוּ חֶרֶב לַיהוָה וּלְגִדְעוֹן׃

(20) Et clanxerunt tria capita in tubis, & fregerunt hydrias, & apprehenderunt in manu finistra suâ faces, & in manu dexterâ suâ tubas ad clangendum; clamaveruntque: Gladius Domini, & Gideonis.

CAP. IIX. vers. 23.

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם גִּדְעוֹן לֹא־אֶמְשֹׁל אֲנִי בָּכֶם וְלֹא־יִמְשֹׁל בְּנִי בָּכֶם יְהוָה יִמְשֹׁל בָּכֶם׃

(23) Et dixit ad eos Gideon: Non dominabor ego in vos; nec dominabitur filius meus in vos; DOMINUS dominabitur in vos.

CAP.

---

[a] תקע [b] כרד

CAP. X. v. 15.

וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה
חָטָאנוּ עֲשֵׂה־אַתָּה לָנוּ כְּכָל־הַטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ אַךְ [c] הַצִּילֵנוּ נָא הַיּוֹם הַזֶּה׃

(15) Dixeruntque filii Israel ad DOMINUM: Peccavimus; fac tu nobis secundum omne (*quod est*) bonum in oculis tuis : veruntamen libera nos quæsò die hac.

CAP. XIII. vers. 23.

לוּ חָפֵץ [d] יְהוָה לַהֲמִיתֵנוּ לֹא־לָקַח
מִיָּדֵנוּ עֹלָה וּמִנְחָה וְלֹא [c] הֶרְאָנוּ
אֶת־כָּל־אֵלֶּה וְכָעֵת לֹא הִשְׁמִיעָנוּ
כָּזֹאת׃

(23) Si voluisset DOMINUS occidere nos, non suscepisset de manu nostra holocaustum & oblationem, nec ostendisset nobis omnia hæc; & hoc tempore non audire fecisset nos sicut ista (*talia*).

* * *

[c] נצל [d] מות [c] ראה

EX LIBRO RUTH.

CAP. I. verſ. 20.

וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן אַל־תִּקְרֶאנָה לִי
נָעֳמִי קְרֶאןָ לִי מָרָא כִּי־[f] הֵמַר שַׁדַּי
לִי מְאֹד׃

(20) Et dixit ad eos: Ne vocetis me Nahomi, (*amœnam*): vocate me Mara (*amaram*), quia amaritudine affecit me Omnipotens valdè.

CAP. II. verſ. 12.

יְשַׁלֵּם יְהוָה פָּעֳלֵךְ [g] וּתְהִי מַשְׂכֻּרְתֵּךְ
שְׁלֵמָה מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר־[b] בָּאת לַחֲסוֹת תַּחַת־כְּנָפָיו׃

(13) Rependat Dominus opus tuum, & ſit merces tua perfecta à cum Domino Deo Iſrael, quæ veniſti ad ſperandum ſub alis ejus.

CAP. IV. v. 11.

יִתֵּן יְהוָה אֶת־הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל־
בֵּיתֵךְ

---

[f] מרר [g] היה [h] בוא

בְּיִתֵּךְ כְּרָחֵל ו וּכְלֵאָה אֲשֶׁר [i]בָּנוּ
שְׁתֵּיהֶם אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וַעֲשֵׂה־
חַיִל בְּאֶפְרָתָה וְקְרָא־שֵׁם בְּבֵית
לָחֶם׃

(11) Det Dominus mulierem venientem in domum tuam, ſicut Rahel & ſicut Leah, quæ ædificarunt ambæ ipſæ domum Iſrael; & fac virtutem in Ephrata, & voca nomen in Bethlehem.

EX LIB. I. SAMUELIS.

CAP. II. verſ. 1.

[k]וַתִּתְפַּלֵּל חַנָּה וַתֹּאמַר עָלַץ לִבִּי
בַּיהוָה רָמָה־קַרְנִי בַיהוָה רָחַב פִּי
עַל־אוֹיְבָי כִּי שָׂמַחְתִּי בִּישׁוּעָתֶךָ׃

(11) Et oravit Channah, & dixit: Exultavit cor meum in Domino, exaltatum eſt cornu meum in Domino: dilatatum eſt os meum ſuper inimicos meos, quia lætata ſum in ſalute tua.

verſ.

---

[i] בנה [k] פלה

vers. 2.

אֵין־קָדוֹשׁ כַּיהוָה כִּי־אֵין בִּלְתֶּךָ
וְאֵין צוּר כֵּאלֹהֵינוּ׃

(2) Non *est* sanctus sicut Dominus, quia non *est* præter te & non *est* petra sicut Deus noster.

vers. 6.

יְהוָה l מֵמִית וּמְחַיֶּה m מוֹרִיד
שְׁאוֹל n וַיָּעַל׃

(6) DOMINUS mortificat, & vivificat: descendere facit (*in*) infernum, & ascendere facit.

vers. 7.8.

יְהוָה o מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׁיר מַשְׁפִּיל
אַף p מְרוֹמֵם׃ q מֵקִים מֵעָפָר r דָּל
s מֵאַשְׁפַּת יָרִים אֶבְיוֹן t לְהוֹשִׁיב
עִם־u נְדִיבִים וְכִסֵּא כָבוֹד יַנְחִלֵם
כִּי לַיהוָה x מְצֻקֵי אֶרֶץ y וַיָּשֶׁת
עֲלֵיהֶם תֵּבֵל׃

(7) DO-

l מית m ורד n עלה o ירש p רום q קום
r רלל s אשף t נדב x צוק y שור

(7) DOMINUS depauperat, & ditat; humiliat, etiam exaltat. (8) Suscitat è pulvere tenuem, è stercore elevabit egenum, ad sedere faciendum cum principibus, & solium gloriæ hæreditare faciet eos; quia Domino *sunt* cardines terræ: & posui super eos orbem.

vers. 9.

רַגְלֵי חֲסִידָו יִשְׁמֹר וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ
[z] יִדָּמּוּ כִּי־לֹא בְכֹחַ יִגְבַּר־אִישׁ׃

(9) Pedes piorum suorum custodiet, sed impii in obscuritate conticescent; quia non in fortitudine raborabitur vir.

vers 10.

יְהוָה [a] יֵחַתּוּ [b] מְרִיבָו עָלָו בַּשָּׁמַיִם
יְרַעֵם יְהוָה [c] יָדִין אַפְסֵי־אָרֶץ
וְיִתֵּן [d] עֹז לְמַלְכּוֹ [c] וְיָרֵם קֶרֶן
מְשִׁיחוֹ׃

(10) DOMINUM (*quod attinet*) contrarantur rixantes ejus, super ipsos in cœlis tonabit. DOMINUS judicabit fines terræ; & dabit fortitudinem regi suo; & sublimabit cornu uncti sui.

vers.

[z] רמם [a] חתת [b] רוב׳ריון [d] עוז [c] רום

verſ. 25.

אִם־יֶחֱטָא אִישׁ לְאִישׁ וּפִלְלוֹ
אֱלֹהִים וְאִם לַיהוָה יֶחֱטָא אִישׁ מִי
יִתְפַּלֶּל־לוֹ

(2) Si peccaverit vir in virum; & judicabit eum Deus: & ſi in DOMINUM peccaverit vir, quis judicem conſtituet ſe ei.

verſ. 30.

וְעַתָּה נְאֻם־יְהוָה הָלִילָה לִּי
כִּי־מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד[f] וּבֹזַי יֵקָלוּ׃

(30) Et nunc dicit Dominus, abſit mihi, quia honorantes me, honorabo: & contemnentes me, vilipendentur.

CAP. III. v. 10.

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל דַּבֵּר כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ׃

(10) Loquere, quia audiens (*audit*) ſervus tuus.

verſ. 18.

יְהוָה הוּא הַטּוֹב בְּעֵינָו
יַעֲשֶׂה׃

(18) Do-

[f] בזה

(18) Dominus ipse (*est*); bonum in oculis suis, faciat.

CAP. VIII. vers. 7.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע
בְּקוֹל הָעָם לְכֹל אֲשֶׁר־יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ
כִּי לֹא אֹתְךָ מָאָסוּ כִּי־אֹתִי מָאֲסוּ
מִמְּלֹךְ עֲלֵיהֶם׃

(7) Dixitque Dominus ad Samuel: Audi in voce populi in omnibus, quæ dicent ad te: quia non te spreverunt, sed me spreverunt, à regnando (*ne regnem*) super eos.

vers. 11. usque ad 17.

וַיֹּאמֶר זֶה יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר
יִמְלֹךְ עֲלֵיכֶם אֶת־בְּנֵיכֶם יִקַּח וְשָׂם
לוֹ [g] בְּמֶרְכַּבְתּוֹ וּבְפָרָשָׁיו [h] וְרָצוּ לִפְנֵי
מֶרְכַּבְתּוֹ׃ וְלָשׂוּם לוֹ [i] שָׂרֵי אֲלָפִים
וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְלַחֲרֹשׁ חֲרִישׁוֹ וְלִקְצֹר
קְצִירוֹ וְלַעֲשׂוֹת [k] כְּלֵי־מִלְחַמְתּוֹ וּכְלֵי
רִכְבּוֹ׃

[g] רכב [h] רוץ [i] שור [k] כלה

רִכְבּוֹ׃ וְאֶת־ l בְּנוֹתֵיכֶם יִקַּח לְרַקָּחוֹת
וּלְטַבָּחוֹת m וְלֶאֱפוֹת׃ וְאֶת שְׂדוֹתֵיכֶם
וְאֶת־כַּרְמֵיכֶם n וְזֵיתֵיכֶם הַטּוֹבִים
יִקַּח וְנָתַן לַעֲבָדָיו׃ וְזַרְעֵיכֶם
וְכַרְמֵיכֶם יַעְשֵׂר וְנָתַן לְסָרִיסָיו
וְלַעֲבָדָיו׃ וְאֶת־עַבְדֵיכֶם וְאֶת־
שִׁפְחוֹתֵיכֶם וְאֶת־בַּחוּרֵיכֶם הַטּוֹבִים
וְאֶת־חֲמוֹרֵיכֶם יִקַּח וְעָשָׂה
o לִמְלַאכְתּוֹ׃ צֹאנְכֶם יַעְשֵׂר וְאַתֶּם
תִּהְיוּ־לוֹ לַעֲבָדִים׃

(11) *Et* dixit: Hæc erit ratio Regis, qui regnabit super vos: filios vestros accipiet, & ponet sibi in curru suo, & in equitibus suis, & current ad facies currus ejus (12) Et ad ponendum sibi principes millium, & principes quinquaginta: & ad arandum arationem suam, & ad metendum messem suam, & ad faciendum instrumenta belli sui, (*bellica sua*) & instrumenta currus sui, (13) Et filias vestras accipiet in unguentarias & in coquinarias, & in pistrices. (14) Et agros vestros, & vineas vestras & oliveta vestra bona accipiet, dabitque servis suis.

l בנה m אפה n זית o לאך

suis. (15) semina vestra & vineas vestras decimabit; & dabit eunuchis suis, & servis suis. (16) Et servos vestros & ancillas vestras, & juvenes vestros optimos, & asinos vestros accipiet, & facit (*utetur*) ad opus suum. (17) Pecus vestrum decimabit, & vos eritis ei in servos.

CAP. XII. v. 20. 21. 22.

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ
אַתֶּם עֲשִׂיתֶם אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת
אַךְ אַל־תָּסוּרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם
אֶת־יְהוָה בְּכָל־לְבַבְכֶם: וְלֹא [p] תָּסוּרוּ
כִּי [q] אַחֲרֵי [q] הַתֹּהוּ אֲשֶׁר לֹא־[r] יוֹעִילוּ
וְלֹא [s] יַצִּילוּ כִּי־תֹהוּ הֵמָּה: כִּי לֹא־
[t] יִטֹּשׁ יְהוָה אֶת־עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ
הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת
אֶתְכֶם לוֹ לְעָם:

(20) Dixitque Samuel ad populum: Ne timeatis; vos feciſtis omne malum hoc: veruntamen ne declinetis à poſt DOMINUM, ſed ſer

[p] סור [q] תהה [r] יעל [s] נצל [t] נטש

serviatis DOMINO in toto corde vestro. (21) Et non (*Non inquam*) declinetis, quia post vana (*declinabitis*), quæ non proderunt, nec eruent, quia vanitas ipsa *sunt*. (22) Quoniam non derelinquet DOMINUS populum suum propter nomen suum magnum: nam voluit DOMINUS facere vos sibi in populum.

vers. 23. 24. 25.

חָלִילָה [x] לִי מֵחֲטֹא לַיהוָה מֵחְדַּל
לְהִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם [u] וְהוֹרֵיתִי אֶתְכֶם
בְּדֶרֶךְ הַטּוֹבָה [x] וְהַיְשָׁרָה: אַךְ יִרְאוּ
אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ בֶּאֱמֶת בְּכָל־
לְבַבְכֶם כִּי רְאוּ אֵת אֲשֶׁר־הִגְדִּיל
עִמָּכֶם: וְאִם־ [y] הָרֵעַ תָּרֵעוּ גַּם־אַתֶּם
גַּם־מַלְכְּכֶם [z] תִּסָּפוּ:

(23) Absit mihi à peccando (*ut peccem*) DOMINO, à cessando (*ut cessem*) orare pro vobis: sed docebo vos in via bona & recta. (24) Veruntamen timete DOMINUM, & servite ei in veritate, in toto (*inquam*) corde vestro: nam videte, id quod magnificè fecit vobiscum

---

[u] ירה [x] ישר [y] רוע [z] ספה

biscum. (25) At si malefaciendo malefeceritis etiam vos, etiam rex vester, peribitis.

CAP. XIV. v. 6.

אֵין לַיהוָה מַעְצֹר [a] לְהוֹשִׁיעַ בְּרַב אוֹ בִמְעָט׃

(6) Non *est* DOMINO restrictio servandi in multo, vel in pauco.

CAP. XV. v. 17.

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הֲלוֹא אִם־קָטֹן אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָתָּה וַיִּמְשָׁחֲךָ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃

(1) Dixitque Samuel: Nonne cùm parvus tu *esses* in oculis tuis, caput tribuum Israel Tu *fuisti*: unxitque te Dominus in regem super Israel?

vers. 22. 23.

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הַחָפֵץ לַיהוָה [b] בְּעֹלוֹת וּזְבָחִים

---

[a] ושע [b] עלה

וְזִבְחִים כִּשְׁמֹעַ בְּקוֹל יְהוָה הִנֵּה שְׁמֹעַ
מִזֶּבַח טוֹב לְהַקְשִׁיב מֵחֶלֶב אֵילִים׃
כִּי חַטַּאת קֶסֶם מֶרִי וְאָוֶן וּתְרָפִים
הַפְצַר יַעַן מָאַסְתָּ אֶת דְּבַר יְהוָה
וַיִּמְאָסְךָ מִמֶּלֶךְ׃

(22) Et dixit Samuel: Numquid voluntas DOMINO in holocaustis & victimis, ſicut audire in voce (*obedire voci*) DOMINI? Ecce audire (*obedire*) præ ſacrificio bonum *eſt*; intendere præ adipe arietum? (23) Quia quaſi peccatum magiæ *eſt* rebellio, & *quaſi* iniquitas & Teraphim *eſt* transgredi: eò quod reprobaſti verbum DOMINI. & reprobavit te à Rege (*ne ſis rex.*)

verſ. 29.

וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יְשַׁקֵּר וְלֹא
יִנָּחֵם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם׃

(29) Et etiam æternitas Iſrael, non mentietur, & non pœnitebit: quia non homo ipſe (*eſt*) ad pœnitendum (*ut pœniteat*).

CAP.

CAP. XVI. vers. 7.

לֹא אֲשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם כִּי הָאָדָם
יִרְאֶה לַעֵינַיִם וַיהוָה יִרְאֶה לַלֵּבָב׃

(7) Non quod videbit homo (*Non sicut homo, videt Deus:*) nam homo videbit secundum oculos, sed DOMINUS videbit secundum cor.

CAP. XVII. v. 45.

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי אַתָּה [d] בָּא
אֵלַי בְּחֶרֶב [c] וּבַחֲנִית [f] וּבְכִידוֹן וְאָנֹכִי
בָּא־אֵלֶיךָ בְּשֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חֵרַפְתָּ׃

(45) Et dixit David ad Philistæum: Tu veniens ad me cum gladio, & cum lanceâ & cum clypeô: & ego veniens ad te in nomine DOMINI exercituum Dei acierum Israel, quem probris affecisti.

CAP. XXIV. v. 14.

כַּאֲשֶׁר יֹאמַר מְשַׁל הַקַּדְמֹנִי מֵרְשָׁעִים
יֵצֵא רֶשַׁע׃

(14) Quemadmodum dicit proverbium antiqui (*antiquorum*): Ab impiis egredietur impietas.

[d] בוא [c] חנה [f] כיד

CAP. XXVI. v. 23.

וַיהוָה יְשִׁיב לָאִישׁ אֶת־צִדְקָתוֹ
וְאֶת־אֱמֻנָתוֹ

(23) Et dominus reddat unicuique justitiam suam & fidem suam.

EX LIB. II. SAMUELIS.

CAP. III. v. 39.

יְשַׁלֵּם יְהוָה לְעֹשֵׂה הָרָעָה כְּרָעָתוֹ׃

(39) Rependat DOMINUS facienti malum, secundnm malitiam suam.

CAP. VI. v. 21. 22.

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־מִיכַל לִפְנֵי יְהוָה
אֲשֶׁר בָּחַר־בִּי מֵאָבִיךְ וּמִכָּל־בֵּיתוֹ
[h] לְצַוֹּת אֹתִי נָגִיד עַל־עַם יְהוָה
עַל־יִשְׂרָאֵל וְשִׂחַקְתִּי לִפְנֵי יְהוָה׃
[i] וְנִקַּלְתִּי עוֹד מִזֹּאת [k] וְהָיִיתִי שָׁפָל
בְּעֵינָי וְעִם־הָאֲמָהוֹת אֲשֶׁר אָמַרְתְּ
עִמָּם אִכָּבֵדָה׃

(22) Di-

[g] שוב [h] צוה [i] קלל [k] היה

(22) Dixitque David ad Michal: Ad faciem DOMINI, qui elegit me præ patre tuô & præ omni domo ejus, præcipiendo mihi ducem *esse* super populum DOMINI, super Israel, *inquam:* & ludam ad facies Domini. (22) Et vilis fiam amplius præ hôc, & ero humilis in oculis meis; & cum ancillis, quas dixisti, cum eis, *inquam* glorificabor.

CAP. VII. v. 12. 13. 14. 15.

כִּי יִמְלְאוּ [l] יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ אֶת־
אֲבֹתֶיךָ [m] וַהֲקִימֹתִי אֶת־זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ
אֲשֶׁר יֵצֵא [n] מִמֵּעֶיךָ [o] וְהֵכִינֹתִי
אֶת־מַמְלַכְתּוֹ: הוּא יִבְנֶה־בַּיִת
לִשְׁמִי וְכֹנַנְתִּי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ
עַד־עוֹלָם: אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב
וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן אֲשֶׁר [p] בְּהַעֲוֹתוֹ
[q] וְהֹכַחְתִּיו בְּשֵׁבֶט אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְּנֵי
אָדָם: וְחַסְדִּי לֹא־יָסוּר מִמֶּנּוּ כַּאֲשֶׁר
הֲסִרֹתִי [r] מֵעִם שָׁאוּל אֲשֶׁר הֲסִירֹתִי
מִלְּפָנֶיךָ:

[l] יום [m] קום [n] מעה [o] בון [p] עוה [q] יכח

(12) Cum completi fuerint dies tui, & occubueris cum patribus tuis, & fusscitabo semen tuum post te, quod egredietur è visceribus tuis, & firmabo regnum ejus. (13) Ipse ædificabit domum nomini meo; & firmabo solium regni ejus usque in seculum. (14) Ego ero illi in Patrem, & ipse erit mihi in filium: quem in perversè agendo eum, (*cum inique se gesserit*,) & arguam eum in virga virorum, & in plagis filiorum hominis. (15) Sed misericordia mea non recedet ab eo; quemadmodum recedere feci à Saul, quem recedere feci à facicbus tuis.

vers. 18 19.

מִי אֲנֹכִי אֲדֹנָי יֱהוִה וּמִי בֵיתִי כִּי הֲבִיאֹתָנִי עַד־הֲלֹם׃ וַתְּקַטֵּן עוֹד זֹאת בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יֱהוִה וַתְּדַבֵּר גַּם אֶל־בֵּית־עַבְדְּךָ לְמֵרָחוֹק וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם אֲדֹנָי יֱהוִה׃

(18) Quis Ego *sum* Domine Deus, & quæ *est* domus mea, quod adduxisti me usque huc? (19) Et parum fuit adhuc in oculis tuis, Domine Deus, sed locutus es etiam ad domum servi tui in longinquum: & ista *est* lex hominis? Domine Deus,

vers.

vers. 21. 22. 23.

בַּעֲבוּר דְּבָרְךָ וּכְלִבְּךָ s עָשִׂיתָ אֶת
כָּל הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת t לְהוֹדִיעַ אֶת
עַבְדֶּךָ : עַל כֵּן גָּדַלְתָּ יְהוָה אֱלֹהִים
כִּי אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ
כְּכֹל אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ בְאָזְנֵינוּ : וּמִי
כְעַמְּךָ כְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ
אֲשֶׁר הָלְכוּ אֱלֹהִים " לִפְדּוֹת לוֹ
לְעָם וְלָשׂוּם לוֹ שֵׁם וְלַעֲשׂוֹת לָכֶם
הַגְּדוֹלָה x וְנוֹרָאוֹת לְאַרְצֶךָ מִפְּנֵי
עַמְּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ לְךָ מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם
וֵאלֹהָיו :

(21) Propter verbum tuum & secundùm cor tuum, feciſti omnem magnitudinem hanc, ad ſcire faciendum (*ut ſcire faceres*) ſervum tuum (22) Ideo magnus es Domine Deus: quia nemo *eſt* ſicut tu, & non (*eſt*) Deus præter te, ſecundum omne, quod audivimus auribus noſtris. (23) Et quis ſicut populus tuus, ſi ut Iſrael *inquam*, gens una in terra: *propter* quam iverunt dii ad redimendum ſibi in populum, &

s עשה t ידע u פרה x ירא

ad ponendum sibi nomen, & ad faciendum vobis magnitudinem & terribilia terræ tuæ, à faciebus populi tui, quem redemisti tibi ex Ægypto, gentibus, *inquam*, & diis ejus.

vers. 28. 29.

וְעַתָּה׀ אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה־הוּא
הָאֱלֹהִים וּדְבָרֶיךָ יִהְיוּ [y] אֱמֶת וַתְּדַבֵּר
אֶל־עַבְדְּךָ אֶת־הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃ וְעַתָּה
[z] הוֹאֵל וּבָרֵךְ אֶת־בֵּית עַבְדְּךָ לִהְיוֹת
לְעוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּי־אַתָּה׀ אֲדֹנָי יְהוִה
דִּבַּרְתָּ [a] וּמִבִּרְכָתְךָ יְבֹרַךְ בֵּית־עַבְדְּךָ
לְעוֹלָם׃

(28) Et nunc Domine Deus, tu ipse *es* Deus, & verba tua erunt veritas: & locutus es ad servum tuum bonum hoc. (29) Et nunc incipe, & benedic domui servi tui, ad existendum (*ut sit*) in seculum ad facies tuas (*coram te*) quia tu Domine Deus locutus es, & ex benedictione tua benedicetur domus servi tui in seculum.

CAP. X. v. 12.

חֲזַק וְנִתְחַזַּק בְּעַד עַמֵּנוּ וּבְעַד
עָרֵי

[y] אמן [z] יאל [a] ברך

עָרֵי אֱלֹהֵינוּ וַיהוָה יַעֲשֶׂה הַטּוֹב
בְּעֵינָיו׃

(12) Robora te, & robusti simus pro populo nostro, & pro civitatibus Dei nostri: & DOMINUS faciat (*quod est*) bonum in oculis suis.

CAP. XII. v. 13. 14.

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָתָן חָטָאתִי לַיהוָה
וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד גַּם־יְהוָה הֶעֱבִיר
חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת׃ אֶפֶס כִּי־נִאֵץ
נִאַצְתָּ אֶת־אֹיְבֵי יְהוָה בַּדָּבָר הַזֶּה
גַּם הַיָּלוֹד לְךָ מוֹת יָמוּת׃

(13) Et dixit David ad Nathan: Peccavi DOMINO. Dixitque Nathan ad David: Etiam DOMINUS transtulit peccatum tuum, non morieris. (14) Veruntamen, quia convitiando conviciari fecisti inimicos Domini, in verbo hoc (*in re hac*); etiam filius (*qui est*) natus tibi, moriendo morietur.

CAP. XIV. v. 14.

מוֹת נָמוּת וְכַמַּיִם הַנִּגָּרִים אַרְצָה
אֲשֶׁר לֹא יֵאָסֵפוּ וְלֹא [b] יִשָּׂא אֱלֹהִים
נפש

[b] נשא

נֶפֶשׁ וְחָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת לְבִלְתִּי c יִדַּח
מִמֶּנּוּ נִדָּח׃

(14) Moriendo moriemur, & veluti aquæ diffluentes in terram, quæ non colligentur; & non tollet Deus animam: sed cogitabit cogitationes, ut non expellat à se expulsum.

CAP. XV. v. 25. 26.

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְצָדוֹק d הָשֵׁב אֶת־
אֲרוֹן הָאֱלֹהִים הָעִיר אִם־אֶמְצָא
c חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה וְהֵשִׁבַנִּי f וְהִרְאַנִי
אֹתוֹ וְאֶת־g נָוֵהוּ׃ וְאִם כֹּה יֹאמַר לֹא
חָפַצְתִּי בָּךְ הִנֵּנִי יַעֲשֶׂה־לִּי כַּאֲשֶׁר
טוֹב בְּעֵינָיו׃

(25) Dixitque rex ad Saduc, reduc arcam Dei in urbem; si invenero gratiam in oculis Domini, & reducet me, & videre faciet me eam, & tabernaculum ejus. (26) Et si sic dixerit: non complacui in te, ecce Ego; faciat mihi, quemadmodum bonum *est* in oculis ipsius.

CAP.

c נרח d שוב c חנן f ראה g נוה

CAP. XVI. verſ. 10. 11. 12.

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־לִּי וְלָכֶם בְּנֵי
צְרוּיָה כִּי יְקַלֵּל וְכִי יְהוָה אָמַר לוֹ
קַלֵּל אֶת־דָּוִד וּמִי יֹאמַר מַדּוּעַ
עָשִׂיתָ כֵּן׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי
וְאֶל־כָּל־עֲבָדָיו הִנֵּה בְנִי אֲשֶׁר־יָצָא
[h] מִמְּעַי מְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשִׁי וְאַף
כִּי־עַתָּה בֶּן־הַיְמִינִי [i] הַנִּחוּ לוֹ
וְיַקֵּלֵל כִּי־אָמַר לוֹ יְהוָה׃ אוּלַי
יִרְאֶה יְהוָה [k] בְּעֵינָי וְהֵשִׁיב יְהוָה
לִי טוֹבָה תַּחַת קִלְלָתוֹ הַיּוֹם
הַזֶּה׃

(10) Dixitque Rex: quid mihi & vobis filii Zerujah? Sic maledicit, quia Dominus dixit ei: Maledic David, & quis dicet: Cur feciſti ſic? (11) Et dixit David ad Abiſai, & ad omnes ſervos ſuos: Ecce filius meus, qui egreſſus eſt de viſceribus meis, quærens *eſt* animam meam; & etiam quia (*quantò magis*) nunc filius Jemini?

[h] מעה [i] ונח [k] עין

Permittite ei, & maledicat, quia dixit ei DOMINUS. (12) Forsan respiciet Dominus in oculum meum (*ad afflictionem meam*) & reddet DOMINUS mihi bonum pro maledictione ejus die hac.

CAP. XXII. v. 2. 3.

וַיֹּאמַר יְהוָה סַלְעִי וּמְצָדָתִי וּמְפַלְטִי־
לִי: אֱלֹהַי צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן
יִשְׁעִי מִשְׂגַּבִּי וּמָנוֹסִי [1] מֹשִׁיעִי מֵחָמָס
תּוֹשִׁיעֵנִי:

(2) Et dixit DOMINUS petra mea & arx mea, & liberator meus mihi. (3) Deus petra mea, sperabo in eum: scutum meum, & cornu salutis meæ, elevator meus, & refugium meum: Salvator meus, à rapina salvum fecisti me.

vers. 4.

מְהֻלָּל אֶקְרָא יְהוָה וּמֵאֹיְבַי
אִוָּשֵׁעַ:

(4) Laudabilem invocabo DOMINUM & ab inimicis meis salvus ero.

vers.

[1] ישע

vrſ. 7.

m בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל־אֱלֹהַי
אֶקְרָא וַיִּשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי n וְשַׁוְעָתִי
בְּאָזְנָיו׃

(7) In anguſtia mihi (*mea*) invocabo DOMINUM, & ad Deum meum clamabo. Et exaudivit de templo ſuo vocem meam, & clamor meus in aures ejus.

verſ. 26. 27.

עִם־חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם־גִּבּוֹר תָּמִים
תִּתַּמָּם׃ עִם־ o נָבָר תִּתָּבָר וְעִם־עִקֵּשׁ
תִּתַּפָּל׃

(26) Cum benigno benignum te exhibebis: cum viro perfecto perfectus eris. (27) Cum mundo mundus eris: Et cum perverſo perverſum te exhibebis.

verſ. 28.

וְאֶת־עַם עָנִי p תּוֹשִׁיעַ וְעֵינֶיךָ עַל־
רָמִים תַּשְׁפִּיל׃

(28) Et populum afflictum ſalvum facies, ſed oculi tui ſuper excelſos, *ut* humilies eos.

m צור n שוע o ברר p ישע

verſ. 29.

כִּי־אַתָּה [q] נִירִי יְהוָה וַיהוָה [r] יַגִּיהַ חָשְׁכִּי׃

(29) Quia tu (*es*) lucerna mea DOMINE: & DOMINUS illuminabit obſcuritatem meam.

verſ. 31.

הָאֵל [s] תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה [t] מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ׃

(31) Deum *quod attinet*, perfecta *eſt* via ejus: eloquium DOMINI conflatum, ſcutum ipſe (*eſt*) omnibus ſperantibus in Eum.

verſ. 32.

מִי־אֵל מִבַּלְעֲדֵי יְהוָה וּמִי צוּר מִבַּלְעֲדֵי אֱלֹהֵנוּ׃

(32) Quis *eſt* Deus præter DOMINUM? & quis petra præter Deum noſtrum.

verſ. 36.

[x] וַתִּתֶּן־לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ וַעֲנֹתְךָ [y] תַּרְבֵּנִי׃

(39) Et

[x] נתן [y] רבה [z] רום [a] מלל [b] ורא

(36) Et dedisti mihi scutum salutis tuæ : & mansuetudine tua multiplicabis me.

vers. 47.

חַי־יְהוָה וּבָרוּךְ צוּרִי [z] וְיָרֹם אֱלֹהֵי
צוּר יִשְׁעִי :

(47) Vivit Dominus & benedictus *sit*, *qui est* petra mea : & exaltetur Deus petra salutis meæ.

CAP. XXIII. v. 1. 2. 3.

נְאֻם דָּוִד בֶּן־יִשַׁי וּנְאֻם הַגֶּבֶר הֻקַם
עָל מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְנָעִים זְמִרוֹת
יִשְׂרָאֵל : רוּחַ יְהוָה דִּבֶּר־בִּי [a] וּמִלָּתוֹ
עַל־לְשׁוֹנִי : אָמַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לִי
דִּבֶּר צוּר יִשְׂרָאֵל מוֹשֵׁל [b] בָּאָדָם
צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאַת אֱלֹהִים :

(1) Dictum Davidis filii Isai dictum viri, *qui* constitutus fuit excelsus, unctus Dei Jacob jucundus Psalmis Israel. (2) Spiritus Domini locutus est per me & sermo ejus *fuit* super linguâ meâ. (3) Dixit Deus Israel ; mihi, *inquam*, locutus est petra Israel : dominator inter homines, justus dominator timoris Dei.

רום [a] מלל [b] ירא

CAP. XXIV. v. 10.

וַיַּךְ לֵב־דָּוִד אֹתוֹ אַחֲרֵי־כֵן סָפַר
אֶת־הָעָם וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוָה
חָטָאתִי מְאֹד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וְעַתָּה־
יְהוָה הַעֲבֶר־נָא אֶת־[d] עֲוֹן עַבְדְּךָ
כִּי נִסְכַּלְתִּי מְאֹד׃

(10) Et percussit cor David eum, postquam numeravit populum. Dixitque David ad DOMINUM peccavi valde (*in eo*) quod feci. Et nunc DOMINE transfire fac quæso iniquitatem servi tui, quia stultè egi valdè.

vers. 14.

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־גָּד [c] צַר־לִי מְאֹד
נִפְלָה־נָּא בְיַד־יְהוָה כִּי־[f] רַבִּים רַחֲמָו
וּבְיַד אָדָם אַל־[g] אֶפָּלֵה׃

(14) Dixitque David ad Gad: Angustia mihi (*angustiis afficior*) valdè. Incidamus obsecro in manum Domini, quia multæ miserationes ejus; & in manum hominis ne incidam.

EX

[c] נכה [d] עוה [e] צור [f] רבב [g] נפל

EX I. REGUM.

CAP. II. v. 3.

וְשָׁמַרְתָּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
[h]לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו לִשְׁמֹר חֻקֹּתָיו וּמִצְוֹתָיו
וּמִשְׁפָּטָיו [k] וְעֵדְוֹתָיו כַּכָּתוּב [l] בְּתוֹרַת
מֹשֶׁה לְמַעַן תַּשְׂכִּיל אֵת כָּל־אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר תִּפָּנֶה שָׁם׃

(3) Et custodias custodiam Domini Dei tui, ad ambulandum in viis ejus, ad custodiendum decreta ejus & præcepta ejus, ad judicia ejus & testimonia ejus, sicut scriptum *est* in lege Moseh, ut prudenter agas omnia, quæ feceris, & omnia quæ respicies illuc (*gnò te verteris.*)

CAP. III. v. 9. 10.

[m] וְנָתַתָּ לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ לִשְׁפֹּט
אֶת־עַמְּךָ לְהָבִין בֵּין־טוֹב [n] לְרָע כִּי
מִי [o] יוּכַל [l] לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ הַכָּבֵד
הַזֶּה׃ וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֲדֹנָי כִּי
שָׁאַל שְׁלֹמֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃

(9) Da-

[h] ילך [i] חקק [k] עוד [l] ירה [m] נתן

(9) Dabisque servo tuo cor audiens ad judicandum populum tuum, ad intelligendum inter bonum & malum. Quia quis poterit judicare populum tuum gravem istum. (10) Et bonum fuit (*placuit*) verbum in oculis Domini; quod postulaverat Salomo verbum hoc (*rem hanc*).

CAP. VIII. v. 23.

וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין־
כָּמוֹךָ אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־
הָאָרֶץ מִתַּחַת שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד
לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל־לִבָּם׃

(23) Et dixit: Domine Deus Israel, non *est* sicut tu Deus, in cœlis desuper, nec super terrâ deorsum; custodiens pactum & misericordiam servis tuis ambulantibus ad facies tuas (*coram te*) in toto corde suo-

vers. 27.

כִּי הַאֻמְנָם יֵשֵׁב אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ
הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא
יְכַלְכְּלוּךָ אַף כִּי־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר
בָּנִיתִי׃

(27) Quoniam num verè habitabit Deus super terrâ? ecce cœli & cœli cœlorum non continent

tinent te, etiam quia (*quantò minus*) domus hæc, quam ædificavi?

verſ. 39.

וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מְכוֹן
שִׁבְתֶּךָ וְסָלַחְתָּ וְעָשִׂיתָ וְנָתַתָּ לָאִישׁ
כְּכָל דְּרָכָיו אֲשֶׁר תֵּדַע אֶת לְבָבוֹ
כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ לְבַדְּךָ אֶת לְבַב
כָּל בְּנֵי הָאָדָם׃

(39) Et tu exaudies (*in*) cœlis, ſede habitationis tuæ, & parces ac facies, dabisque viro (*unicuique*) ſecundum omnes vias ſuas, cujus cognoſces cor ejus: Nam tu noſti, ſolus tu, cor omnium filiorum hominis.

verſ. 46.

אֵין אָדָם אֲשֶׁר לֹא יֶחֱטָא׃

(46) Non (*eſt*) homo, qui non peccet.

verſ. 57. 58. 59.

יְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר
הָיָה עִם אֲבֹתֵינוּ אַל יַעַזְבֵנוּ וְאַל
יִטְּשֵׁנוּ׃ לְהַטּוֹת לְבָבֵנוּ אֵלָיו
ללכת

כון ישב ידע נטש נטה

x לָלֶכֶת בְּכָל דְּרָכָיו וְלִשְׁמֹר
y מִצְוֹתָיו z וְחֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו אֲשֶׁר
צִוָּה אֶת אֲבֹתֵינוּ: וְיִהְיוּ דְבָרַי
אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְהוָה
קְרֹבִים אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם
וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ
וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם
בְּיוֹמוֹ:

(57) Sit Dominus Deus noster nobiscum, quemadmodum fuit cum Patribus nostris, ne derelinquat nos, neque deserat nos. (58) Ad faciendum inclinare cor nostrum ad se, ad ambulandum in omnibus viis ejus, & ad custodiendum præcepta ejus, & statuta ejus, & judicia ejus, quæ præcepit patribus nostris. (59) Et sint verba mea hæc, quibus deprecatus sum ad facies Domini (*coram Domino*) propinqua ad DOMINUM Deum nostrum die & nocte; ad faciendum judicium servi sui, & judicium sui populi Israel, verbum diei in die suo (*rem quamque singulis diebus.*)

CAP.

x ילך y צוה z חקק

CAP. XIX. v. 4.

רַב עַתָּה יְהוָה [a] קַח נַפְשִׁי כִּי לֹא־
טוֹב אָנֹכִי מֵאֲבֹתָי׃

(4) Multum (*sufficit*): nunc DOMINE, tolle animam meam, quia non bonus ego præ (*non melior sum*) patribus meis.

vers. 18.

וְהִשְׁאַרְתִּי בְיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים
כָּל־הַבִּרְכַּיִם אֲשֶׁר לֹא־כָרְעוּ לַבַּעַל
וְכָל־הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא־נָשַׁק לוֹ׃

(18) Et remanere faciam in Israel septem millia: omnia genua, quæ non curvaverunt se Baali, & omne os, quod non osculatum est eum.

CAP. XX. v. 11.

אַל־יִתְחַלֵּל חֹגֵר כְּמַפֵּתֵחַ׃

(11) Ne laudet se accinctus sicut apertus (*discinctus.*)

EX

[a] לקח

EX II. REGUM.

CAP. V. verſ. 15.

הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי כִּי אֵין אֱלֹהִים
בְּכָל־הָאָרֶץ כִּי אִם־בְּיִשְׂרָאֵל׃

(15) Ecce nunc novi, quod non *eſt* Deus in omni terra, niſi in Iſrael:

CAP. VI. v. 16.

וַיֹּאמֶר אַל־תִּירָא כִּי רַבִּים אֲשֶׁר
אִתָּנוּ מֵאֲשֶׁר אוֹתָם׃

(16) Et dixit, ne timeas; quia multi *plures ſunt*) qui nobiſcum, præ iis, qui cum eis.

CAP. XIX. v. 3.

יוֹם־[b] צָרָה [c] וְתוֹכֵחָה וְנִאָצָה הַיּוֹם
הַזֶּה כִּי־בָאוּ בָנִים עַד־מַשְׁבֵּר [d] וְכֹחַ
אַיִן [c] לְלֵדָה׃

(3) Dies anguſtiæ & increpationis, & blasphemiæ *eſt* dies hic: nam venerunt filii usque ad matricem & vis non *eſt* ad pariendum.

verſ.

[b] צור [c] יכח [d] כוח [c] ילד

vers. 15.

וַיִּתְפַּלֵּל חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים
אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל
מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ׃

(15) Et oravit Hiskijahu ad facies Domini *coram Domino*,) & dixit: DOMINE Deus Israel, habitans (*super*) Cherubim, tu ipse (*es*) Deus solus tu, omnium regnorum terræ. Tu fecisti cœlos & terram.

vers. 16.

[f] הַטֵּה־יְהוָה׀ אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח
יְהוָה עֵינֶיךָ וּרְאֵה־וּשְׁמַע אֶת דִּבְרֵי
סַנְחֵרִיב אֲשֶׁר שָׁלַח לְחָרֵף אֱלֹהִים
חָי׃

(16) Inclina Domine aurem tuam & audi; aperi Domine oculos tuos, & vide: & audi verba Sancherib, qui misit ipsum ad probrô afficiendum Deum viventem.

vers.

[f] נטה

vers. 19.

וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ g הוֹשִׁיעֵנוּ נָא
מִיָּדוֹ וְיֵדְעוּ כָל־מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ כִּי
אַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ׃

(19) Et nunc Domine Deus noſter: ſalvos fac nos obſecro de manu ejus: & ſcient omnia regna terræ, quòd tu *es* Dominus Deus ſolus tu.

CAP. XX. v. 1.

k צַו לְבֵיתֶךָ כִּי i מֵת אַתָּה וְלֹא
תִחְיֶה׃

(1) Præcipe domui tuæ, quia moriens tu & non vives.

vers. 5.

שָׁמַעְתִּי אֶת־ k תְּפִלָּתֶךָ רָאִיתִי
אֶת דִּמְעָתֶךָ הִנְנִי רֹפֵא לָךְ׃

(5) Audivi orationem tuam. Vidi lachrymam tuam. Ecce ego ſanans te.

CAP.

g ישע h צוה i מות k פלל

CAP. XXII. v. 19.

יַעַן [l] רַךְ־לְבָבְךָ וַתִּכָּנַע מִפְּנֵי
יְהוָה בְּשָׁמְעֲךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל־
הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־יֹשְׁבָיו [m] לִהְיוֹת
לְשַׁמָּה וְלִקְלָלָה וַתִּקְרַע אֶת־בְּגָדֶיךָ
וַתִּבְכֶּה לְפָנָי וְגַם אֲנִכִי שָׁמַעְתִּי
נְאֻם־יְהוָה׃

(19) Eò quod emollitum est cor tuum, & humiliatus es à faciebus Domini, in audiendo te, quæ locutus sum super locum istum, & super habitatores ejus, ad existendum (*ut sint*) in desolationem & in maledictionem; & scidisti vestimenta tua; & flevisti ad facies meas (*coram me*) & (*igitur*) etiam Ego audivi, dixit Dominus.

* *
*

EX

[l] רכך [m] היה

EX I. PARALIP.

CAP. IV. verſ. 10.

וַיִּקְרָא יַעְבֵּץ לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר אִם־בָּרֵךְ תְּבָרְכֵנִי [n] וְהִרְבִּיתָ
אֶת־גְּבוּלִי וְהָיְתָה יָדְךָ עִמִּי וְעָשִׂיתָ
מֵרָעָה לְבִלְתִּי עָצְבִּי וַיָּבֵא אֱלֹהִים
אֵת־אֲשֶׁר שָׁאָל׃

(10) Et invocavit Jabez Deum Iſrael, dicendo: Si benedicendo benedixeris mihi, & multiplicaveris terminum meum, & fuerit manus tua mecum, & feceris à malo ad non dolere me (*ut non dolore afficiar*). Et venire fecit Deus, quod petiit.

CAP. VI. alias V. v. 20.

לֵאלֹהִים זָעֲקוּ בַּמִּלְחָמָה וְנֵעָתֵר
לָהֶם כִּי־בָטְחוּ בוֹ׃

(20) Ad Deum clamaverunt in bello, & exorabilis fuit eis, quia ſperaverunt in eum.

CAP.

---

[n] רבה

CAP. XIII. aliàs XII. v. 18.

ק׳ שלשה

וְרוּחַ׳ לָבְשָׁה אֶת־עֲמָשַׂי רֹאשׁ
הַשְּׁלוֹשִׁים לְךָ דָוִיד וְעִמְּךָ בֶן־יִשַׁי
שָׁלוֹם׳ שָׁלוֹם לְךָ וְשָׁלוֹם לְעֹזְרֶךָ
כִּי עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ׃

(18) Et ſpiritus induit Amaſai, *qui fuit* caput triariorum. Tui *erimus*, *inquit*, David & tecum *erimus*, fili Iſai; pax, pax Tibi, & pax adjutori tuo, quia juvat te Deus tuus.

CAP. XVII. aliàs XVI. v. 8. ad 12.

8. ° הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ
p הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו׃ 9. q שִׁירוּ
לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ r שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאֹתָיו׃
10. הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח
לֵב מְבַקְשֵׁי יְהוָה 11. דִּרְשׁוּ יְהוָה
ועזו G

° ידה p ידע q שור r שוח

[s] וְעֻזּוּ בַקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד׃ 12. זִכְרוּ
נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה [t] מֹפְתָיו
וּמִשְׁפְּטֵי [u] פִיהוּ׃

(8) Confitemini Domino, invocate in nomine ejus, notificate in populis opera ejus. (9) Cantate ei, psallite ei, meditamini in omnibus mirabilibus ejus. (10) Gloriamini in nomine sanctitatis ejus. Lætetur cor quærentium DOMINUM. (11) Quærite DOMINUM, & fortitudinem ejus: quærite facies ejus semper. (12) Recordamini mirabilium ejus quæ fecit, prodigiorum ejus & judiciorum oris ejus.

vers. 15.

זִכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה
לְאֶלֶף דּוֹר׃

(15) Recordamini in seculum pacti ejus, Verbi, *inquam, quod* præcipit in mille generationes.

vers. 22.

אַל־תִּגְּעוּ [x] בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל־
תָּרֵעוּ׃

(22) Ne tangatis in unctos meos, & in prophetas meos ne malum committatis.

vers.

[s] עזו [t] יפת [u] פה [x] רוע

vers. 25.

גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד [y] וְנוֹרָא הוּא
עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃

(25) Magnus Dominus & laudabilis valdè, & venerabilis ipse super omnes Deos.

vers. 31.

יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם [z] וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ
בַגּוֹיִם יְהוָה מָלָךְ׃

(31) Lætentur cœli, & exultet terra: & dicant in gentibus. DOMINUS regnavit.

vers. 34. 35.

[a] הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ׃ וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ
וְקַבְּצֵנוּ [b] וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם
לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ
בִּתְהִלָּתֶךָ׃

(34) Confitemini Domino, quoniam bonus. Nam in seculum misericordia ejus. (35) Et dicite, serva nos Deus salutis nostræ, & congrega nos & erue nos de gentibus, ad confitendum nomini sanctitatis tuæ, ad gloriandum in laude tua.

y ירא z גיל a ירה b נצל

vers. 36.

בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם
וְעַד־הָעוֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אָמֵן
וְהַלֵּל לַיהוָה׃

(36) Benedictus DOMINUS Deus Israel à seculo, & usque in seculum: & dicant omnis populus, amen; & lauda Dominum.

CAP. XIIX. aliàs XVII. v. 16. 17. 20. 21. 22. 26. 27. Vid. 2. Sam. VII. 18. 19. 22. 23. 28. 29.

CAP. XXII. alius XXI. v. 1.

וַיַּעֲמֹד שָׂטָן עַל־יִשְׂרָאֵל[c] וַיָּסֶת
אֶת־דָּוִיד[d] לִמְנוֹת אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

(1) Et stetit Satan contra Israel, & incitavit David ad numerandum Israel.

CAP. XXIX. aliàs XXIIX. v. 9.

וְאַתָּה שְׁלֹמֹה־בְנִי[c] דַּע אֶת־אֱלֹהֵי
אָבִיךָ וְעָבְדֵהוּ בְּלֵב שָׁלֵם וּבְנֶפֶשׁ
חֲפֵצָה כִּי כָל־לְבָבוֹת דּוֹרֵשׁ יְהוָה
וְכָל־

[c] סות [d] מנה [c] ידע

וְכֹל יֵצֶר מַחְשְׁבוֹת f מֵבִין אִם
תִּדְרְשֶׁנּוּ יִמָּצֵא לָךְ וְאִם תַּעַזְבֶנּוּ
יַזְנִיחֲךָ לָעַד׃

(9) Et tu Salomo fili mi, agnoſce Deum patris tui, & ſervi ei in corde perfecto, & in anima voluntaria. Etenim omnia corda inquirens (*ſcrutatur*) DOMINUS, & omne figmentum cogitationum intelligens eſt. Si quæſieris eum, invenietur tibi, & ſi dereliqueris eum, rejiciet te in æternum.

CAP. XXX. alias XXIX v. 11. 12. 17.

לְךָ יְהוָה הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה
וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְהוָה הַמַּמְלָכָה
וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ׃ וְהָעֹשֶׁר
וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל
בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ
לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל׃ וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ
g מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם
תִּפְאַרְתֶּךָ׃

(1) Ti-

f בוז g ירה

(11) Tibi DOMINE magnificentia & potentia, & gloria, & victoria & decor: quia cuncta, quæ in cœlis & in terra, (*tua sunt*) Tibi (*tuum est*) DOMINE regnum, & exaltatus es ad omne caput. (12) Et opulentia & gloria à faciebus tuis, & tu dominans in omnia. Et in manu tua, vis & potentia, & in manu tua est magnificare & confortare omnia. (13) Et nunc DEUS noster confitentes nos sumus tibi, & laudantes nomen gloriæ tuæ.

vers. 15.

כִּי־[h] גֵרִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ [i] וְתוֹשָׁבִים
כְּכָל־אֲבוֹתֵינוּ [k] כַּצֵּל יָמֵינוּ עַל־הָאָרֶץ
וְאֵין מִקְוֶה׃

(16) Nam peregrini nos sumus ad facies tuas (*coramte*), & advenæ, sicut omnes patres nostri: sicut umbra dies nostri super terram, & non est expectatio.

vers. 17.

וְיָדַעְתִּי אֱלֹהַי כִּי אַתָּה בֹּחֵן לֵבָב
וּמֵישָׁרִים תִּרְצֶה׃

(17) Et novi Deus mi, quod tu probans sis cor, rectitudines voles.

Ex

[h] גור [i] ישב [k] צלל

EX II. PARALIP.

CAP. VI. v. 14. vid. 1. Reg. 8, 20.
vers. 18. vid. 1. Reg. 8, 27.
vers. 28. 29. 30.

רַעַב כִּי־ יִהְיֶה בָאָרֶץ דֶּבֶר כִּי־
יִהְיֶה שַׁדָּפוֹן וְיֵרָקוֹן אַרְבֶּה
וְחָסִיל כִּי יִהְיֶה כִּי יְצַר־לוֹ אוֹיְבָיו
בְּאֶרֶץ שְׁעָרָיו כָּל־נֶגַע וְכָל־מַחֲלָה׃
כָּל־ m תְּפִלָּה כָל־ n תְּחִנָּה אֲשֶׁר
יִהְיֶה לְכָל־הָאָדָם וּלְכָל עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּ אִישׁ נִגְעוֹ
וּמַכְאֹבוֹ וּפָרַשׂ ° כַּפָּיו אֶל־הַבַּיִת
הַזֶּה׃ וְאַתָּה תִּשְׁמַע מִן־הַשָּׁמַיִם
P מְכוֹן שִׁבְתְּךָ וְסָלַחְתָּ וְנָתַתָּה לָאִישׁ
כְּכָל־דְּרָכָיו אֲשֶׁר q תֵּדַע אֶת־לִבּוֹ
כִּי־אַתָּה לְבַדְּךָ יָדַעְתָּ אֶת־לִבַּב
בְּנֵי הָאָדָם׃

l צור m פלל n חנן ° כפף P כון q ידע

(28) Fames cùm fuerit in terra, peſtis cùm fuerit, aduſtio & rubigo; locuſta & bruchus cùm fuerit: cum anguſtaverit eum inimicus ejus in terra portarum ſuarum; omnis plaga omnisque infirmitas: (29) Omnem orationem, omnem deprecationem, quæ fuerit omni homini, & omni populo tuo Iſrael, cùm cognoverint unusquisque plagam ſuam & dolorem ſuum, & expanderit volas ſuas ad domum iſtam: (30.) Et tu exaudies de cœlis, ſede habitationis tuæ & parces, & dabis unicuique juxta omnes vias ſuas, cujus cognoſces cor ejus. Nam tu ſolus tu noſti cor filiorum hominum.

verſ. 41. 42.

וְעַתָּה קוּמָה יְהוָה אֱלֹהִים לָנוּחֶךָ
אַתָּה וַאֲרוֹן [r] עֻזֶּךָ כֹּהֲנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהִים
יִלְבְּשׁוּ [s] תְּשׁוּעָה וַחֲסִידֶיךָ יִשְׂמְחוּ
בַּטּוֹב: יְהוָה אֱלֹהִים אַל־ [t] תָּשֵׁב פְּנֵי
מְשִׁיחֶךָ זָכְרָה לַחַסְדֵי דָוִיד עַבְדֶּךָ:

(41) Et nunc, ſurge DOMINE Deus in requiem tuam tu & arca fortitudinis tuæ. Sacerdotes tui Domine Deus induantur ſalute, & pii (*ſancti*) tui lætentur in bono. (42) Domine Deus, ne avertas facies uncti tui, memento miſericordiarum David ſervi tui.

CAP.

[r] עזז [s] ושע [t] שוב

CAP. VII. verſ. 13.14.

הֵן אֶעְצֹר הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה
מָטָר וְהֵן־אֲצַוֶּה עַל־הָאַרְבֶּה לֶאֱכֹל
הָאָרֶץ וְאִם־אֲשַׁלַּח דֶּבֶר בְּעַמִּי׃
וְיִכָּנְעוּ עַמִּי אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עֲלֵיהֶם
וְיִתְפַּלְלוּ וְיִבַקְשׁוּ פָּנַי [u] וְיָשֻׁבוּ
מִדַּרְכֵיהֶם [x] הָרָעִים וַאֲנִי אֶשְׁמַע
מִן־הַשָּׁמַיִם וְאֶסְלַח לְחַטָּאתָם
וְאֶרְפָּא אֶת־אַרְצָם׃

(13) En cohibebo cœlos, & non erit pluvia, & en præcipiam ſuper locuſta, ad comedendum terram: & ſi miſero peſtilentiam in populum meum. (14) Et humiliaverint ſe populus meus, quibus invocatum eſt nomen meum ſuper iis, & oraverint, & exquiſiverint facies meas, & converſi fuerint, à viis ſuis malis: & ego exaudiam de cœlis, & parcam peccata eorum, & ſanabo terram eorum.

verſ. 15.16.

עַתָּה עֵינַי יִהְיוּ פְתֻחוֹת וְאָזְנַי

u שוב x רוע

קְשֻׁבוֹת y לִתְפִלַּת הַמָּקוֹם הַזֶּה׃
וְעַתָּה בָּחַרְתִּי וְהִקְדַּשְׁתִּי אֶת־
הַבַּיִת הַזֶּה לִהְיוֹת שְׁמִי שָׁם
עַד־עוֹלָם וְהָיוּ עֵינַי וְלִבִּי שָׁם
כָּל־הַיָּמִים׃

(15.) Nunc oculi mei erunt aperti, & aures meæ intentæ ad orationem loci hujus. (16.) Et nunc elegi, & sanctificavi domum hanc ad existendum nomen meum ibi usque in seculum. Et erunt oculi mei & cor meum ibi, omnibus diebus.

CAP. XIV. vers. 10.

יְהוָה אֵין־עִמְּךָ לַעְזֹר בֵּין z רַב
לְאֵין a כֹּחַ עָזְרֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי־
עָלֶיךָ נִשְׁעַנּוּ וּבְשִׁמְךָ b בָּאנוּ עַל־
c הֲמוֹן הַזֶּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אַתָּה־
אַל־יַעְצֹר עִמָּךְ אֱנוֹשׁ׃

(11.) DOMINE, non *est* tecum ad auxiliandum inter multum & eum, cui non est fortitudo. Adjuva nos DOMINE Deus noster. Nam super te innitimur, & in nomine tuo venimus super turbam hanc. Dominus Deus noster tu (es,) ne dominetur tecum mortalis.

CAP.

y פלל z רבב a כוח b בוא c המה

CAP. XV. verſ. 2.

יְהוָה עִמָּכֶם [d] בִּהְיוֹתְכֶם עִמּוֹ וְאִם־
תִּדְרְשֻׁהוּ יִמָּצֵא לָכֶם וְאִם־תַּעַזְבֻהוּ
יַעֲזֹב אֶתְכֶם׃

(2.) DOMINVS *eſt* vobiscum, in exiſtendo vos (*eò quod fuiſtis*) cum eô. Et ſi quæſieritis eum, invenietur vobis: & ſi dereliqueritis eum, dereliquet vos.

verſ. 7.

וְאַתֶּם חִזְקוּ וְאַל־ [c] יִרְפּוּ יְדֵיכֶם
כִּי יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלָּתְכֶם׃

(7.) Et vos confortamini, & ne remittantur manus veſtræ: quia eſt merces operi veſtro.

CAP. XVI. verſ. 9.

יְהוָה עֵינָיו מְשׁוֹטְטוֹת בְּכָל־הָאָרֶץ
לְהִתְחַזֵּק עִם־לְבָבָם שָׁלֵם אֵלָיו

(9) Dominum *quod attinet*, oculi ejus perluſtrantes *ſunt* per totam terram, ad roborandum ſe eum corde ſuo perfecto erga eum.

CAP.

---

[d] היה [c] רפה

CAP. XIX. verſ. 6. 7.

וַיֹּאמֶר אֶל־הַשֹּׁפְטִים [f] רְאוּ
מָה־אַתֶּם [g] עֹשִׂים כִּי לֹא לְאָדָם
תִּשְׁפְּטוּ כִּי לַיהוָה וְעִמָּכֶם בְּדִבַר
מִשְׁפָּט: וְעַתָּה יְהִי פַּחַד־יְהוָה
עֲלֵיכֶם שִׁמְרוּ וַעֲשׂוּ כִּי־אֵין עִם־
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ [h] עַוְלָה [i] וּמַשָּׂא פָּנִים
[k] וּמִקַּח שֹׁחַד:

(6.) Et dixit ad judices: Videte quid vos facientes *ſitis*, quia non homini judicabitis, ſed Domino: & *eſt* vobiſcum in verbo (*in re*) judicii. (7) Et nunc ſit pavor DOMINI ſuper vos; cuſtodite & facite, quia non *eſt* cum DOMINO Deo noſtro iniquitas, & acceptio perſonarum, & acceptio muneris.

verſ. 11.

חִזְקוּ [l] וַעֲשׂוּ וְיִהְיֶה יְהוָה עִם־הַטּוֹב:

(11) Confortamini & facite, & erit DOMINUS cum bono.

CAP.

[f] ראה [g] עשה [h] עול [i] נשא
[k] לקח [l] עשה

CAP. XX. vers. 6.

יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ הֲלֹא אַתָּה־
הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם וְאַתָּה מוֹשֵׁל
בְּכָל מַמְלְכוֹת הַגּוֹיִם וּבְיָדְךָ [m] כֹּחַ
וּגְבוּרָה וְאֵין עִמְּךָ לְהִתְיַצֵּב׃

(6.) DOMINE Deus patrum noſtrorum, nonne tu ipſe (*es*) Deus in cœlis: & tu dominans es in cuncta regna gentium, & in manu tua fortitudo, & potentia, & non eſt tecum ad conſiſtendum? (*non eſt, qui tibi poſſit reſiſtere?*)

verſ. 12.

אֱלֹהֵינוּ הֲלֹא תִשְׁפֹּט־בָּם כִּי אֵין
בָּנוּ כֹּחַ לִפְנֵי הֶהָמוֹן [n] הָרָב הַזֶּה
[o] הַבָּא עָלֵינוּ וַאֲנַחְנוּ לֹא [p] נֵדַע מַה־
נַּעֲשֶׂה כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ׃

(12) Deus noſter, nonne judicabis in eos? nam non *eſt* in nobis fortitudo ad facies turbæ multæ hujus, venientis contra nos. Et nos non ſcimus, quid faciamus, ſed in te *ſunt* oculi noſtri.

[m] כוח [n] רבב [o] בוא [p] ירע

vers. 15.

אַתֶּם אַל־ [q] תִּירְאוּ וְאַל־ [r] תֵּחַתּוּ
מִפְּנֵי הֶהָמוֹן הָרַב הַזֶּה כִּי לֹא לָכֶם
הַמִּלְחָמָה כִּי לֵאלֹהִים׃

(15.) Vos ne timeatis & ne consternemini à facie bus turbæ multæ hujus, quia non vobis est bellum, sed Deo.

vers. 17.

לֹא לָכֶם לְהִלָּחֵם בְּזֹאת הִתְיַצְּבוּ
עִמְדוּ וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה עִמָּכֶם
יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם אַל־תִּירְאוּ וְאַל־
תֵּחַתּוּ מָחָר [s] צְאוּ לִפְנֵיהֶם וַיהוָה
עִמָּכֶם׃

(16) Non vobis ad pugnandum est in hoc: Consistite, state, & videte salutem DOMINI vobiscum Jehudah & & Jerusalem, timeatis & ne consternemini: Cras egredimini ad facies eorum (*contra eos,*) & Dominus erit vobiscum.

vers. 20.

הַאֲמִינוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְתֵאָמֵנוּ
הַאֲמִינוּ בִּנְבִיאָיו וְהַצְלִיחוּ׃

(20.) Cre-

[q] ורא [r] חתת [s] יצא

(20) Credite in DOMINUM Deum vestrum, & confirmabimini: Credite prophetis ejus, prosperabimini.

CAP. XXV. v. 8.

כִּי אִם־בָּא אַתָּה עֲשֵׂה חָזָק לַמִּלְחָמָה
יַכְשִׁילְךָ הָאֱלֹהִים לִפְנֵי אוֹיֵב כִּי יֶשׁ־
כֹּחַ בֵּאלֹהִים לַעְזוֹר וּלְהַכְשִׁיל׃

(8.) Quinimo ingredere tu fac, roborare ad bellum: faciet cadere te Deus ad facies inimici (*coram inimico*) Nam est fortitudo in Deo adjuvandum, & ad cadere faciendum.

CAP XXVI. vers. 5.

[t] וּבִימֵי דָרְשׁוֹ אֶת־יְהוָה הִצְלִיחוֹ
הָאֱלֹהִים׃

(5) Et in diebus quærere eum (*quibus quæsivit*) Dominum, fecit prosperari eum Deus.

CAP. XXX. vers. 9.

חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא־
[u] יָסִיר פָּנִים מִכֶּם אִם־תָּשׁוּבוּ אֵלָיו׃

(9) Gratiosus & misericors DOMINUS Deus vester & non removebit facies à vobis, si reversi fueritis ad eum.

CAP.

[t] יום [u] סור

CAP. XXXI. v. 20. 21.

וַיַּעַשׂ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר [x] וְהָאֱמֶת לִפְנֵי
יְהוָה אֱלֹהָיו׃ וּבְכָל־מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר־
[y] הֵחֵל ׀ בַּעֲבוֹדַת בֵּית־הָאֱלֹהִים
[z] וּבַתּוֹרָה וּבַמִּצְוָה לִדְרֹשׁ לֵאלֹהָיו
בְּכָל־לְבָבוֹ עָשָׂה וְהִצְלִיחַ׃

(20) Et fecit bonum & rectum, & veritatem, ad facies Domini Dei ſu (*coram Domino Deo ſuo*) (21) Et in omni opere, quod cœpit in miniſterio domûs Dei, & in lege & in præcepto, ad quærendum Deum ſuum in toto corde ſuo fecit & proſperatus eſt.

CAP. XXXII. v. 7. 8.

חִזְּקוּ וְאִמְּצוּ אַל־[a] תִּירְאוּ וְאַל־
[b] תֵּחַתּוּ מִפְּנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר וּמִלִּפְנֵי
כָּל־הֶהָמוֹן אֲשֶׁר־עִמּוֹ כִּי־עִמָּנוּ
רַב מֵעִמּוֹ׃ עִמּוֹ זְרוֹעַ בָּשָׂר וְעִמָּנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְעָזְרֵנוּ וְלִהַלָּחֵם
מִלְחֲמֹתֵינוּ

(7) Con-

[x] אמת [y] חלל [z] ירה [a] ורא [b] חתת

(7) Confortemini & roboremini, ne timeatis, & ne consternemini à facie bus regis Assur, & à facie bus universæ turbæ, quæ *est* cum eo: quia nobiscum multa præ (*plures sunt quam*) cum illo. (8) Cum ipso *est* brachium carnis, sed nobiscum *est* DOMINUS Deus noster ad juvandum nos, & ad pugnandum bella nostra.

CAP. XXXVI. *vers.* 15. 16.

וַיְשַׁלַּח יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם
עֲלֵיהֶם בְּיַד־מַלְאָכָיו הַשְׁכֵּם וְשָׁלוֹחַ
כִּי־חָמַל עַל־עַמּוֹ וְעַל־[c] מְעוֹנוֹ׃ וַיִּהְיוּ
מַלְעִבִים בְּמַלְאֲכֵי הָאֱלֹהִים [d] וּבוֹזִים
דְּבָרָיו [c] וּמֵהַתְעֹתִים בִּנְבִיאָיו עַד [f] עֲרוֹת
חֲמַת־יְהוָה בְּעַמּוֹ עַד־לְאֵין מַרְפֵּא׃

(15) Et misit Dominus Deus patrum eorum ad eos per manum nunciorum suorum matutinando & mittendo: quia pepercit super populo suo, & super habitaculo suo. (18) Sed fuerunt subsannantes in nuncios Dei, & spernentes verba ejus, & illudentes in prophetis ejus, usque ad ascendere excandescentiam Domini in populum ejus usque ad non-curationem (*donec non esset curatio.*)

EX

[c] עון [d] בוז [c] תעה [f] עלה

EX LIBRO ESRÆ

CAP. IV. v. 11. seqq. usque 22. inclusive.

(11) דְּנָה פַּרְשֶׁגֶן אִגַּרְתָּא דִּי
שְׁלַחוּ עֲלוֹהִי עַל־אַרְתַּחְשַׁשְׁתְּא
מַלְכָּא עַבְדָּיךְ אֱנָשׁ עֲבַר־נַהֲרָה
וּכְעֶנֶת׃ (12) יְדִיעַ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא
דִּי יְהוּדָיֵא דִּי סְלִקוּ מִן־לְוָתָךְ
עֲלֵינָא [a] אֲתוֹ לִירוּשְׁלֶם קִרְיְתָא
מָרָדְתָּא וּבְאוּשְׁתָּא [b] בָּנַיִן וְשׁוּרַיָּא
שַׁכְלִלוּ וְאֻשַּׁיָּא [c] יָחִיטוּ׃ (13) כְּעַן
יְדִיעַ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא דִּי הֵן קִרְיְתָא
דָךְ תִּתְבְּנֵא וְשׁוּרַיָּא יִשְׁתַּכְלְלוּן
מִנְדָּה בְלוֹ וַהֲלָךְ לָא יִנְתְּנוּן
וּאפתם

[a] אתה [b] בנה [c] חוט

וְאַפְּתֹם מַלְכִּים תְּהַנְזֵק׃ (14) כְּעַן
כָּל־קְבֵל דִּי־מְלַח הֵיכְלָא מְלַחְנָא
[d] וְעַרְוַת מַלְכָּא לָא־אֲרִיךְ לָנָא
לְמֶחֱזֵא עַל־דְּנָה שְׁלַחְנָא
וְהוֹדַעְנָא לְמַלְכָּא׃ (15) דִּי יְבַקַּר
בִּסְפַר דָּכְרָנַיָּא דִּי אֲבָהָתָךְ
וּתְהַשְׁכַּח בִּסְפַר דָּכְרָנַיָּא [c] וְתִנְדַּע
דִּי קִרְיְתָא דָךְ קִרְיָא מָרָדָא
וּמְהַנְזְקַת מַלְכִין וּמְדִינָן וְאֶשְׁתָּדּוּר
עָבְדִין בְּגַוָּהּ מִן־יוֹמָת עָלְמָא
עַל־דְּנָה קִרְיְתָא דָךְ הָחָרְבַת׃
(16) מְהוֹדְעִין אֲנַחְנָה לְמַלְכָּא
דִּי הֵן קִרְיְתָא דָךְ תִּתְבְּנֵא
וְשׁוּרַיָּה יִשְׁתַּכְלְלוּן לָקְבֵל דְּנָה
חֲלָק בַּעֲבַר נַהֲרָא לָא אִיתַי לָךְ׃
(17) פתגמא

---

[d] ערה [c] ודע

(17) פִּתְגָמָא שְׁלַח מַלְכָּא עַל־רְחוּם
בְּעֵל־טְעֵם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא וּשְׁאָר
כְּנָוָתְהוֹן דִּי יָתְבִין בְּשָׁמְרַיִן וּשְׁאָר
עֲבַר־נַהֲרָה שְׁלָם וּכְעֶת׃
(18) נִשְׁתְּוָנָא דִּי־שְׁלַחְתּוּן עֲלֶינָא
מְפָרַשׁ[f] קֳרִי קָדָמָי׃ (19) וּמִנִּי שִׂים
טְעֵם וּבַקָּרוּ וְהַשְׁכַּחוּ דִּי קִרְיְתָא
דָךְ מִן־יוֹמָת עָלְמָא עַל־מַלְכִין
מִתְנַשְׂאָה וּמְרַד וְאִשְׁתַּדּוּר מִתְעֲבֶד־
בַּהּ׃ (20) וּמַלְכִין תַּקִּיפִין הֲווֹ עַל־
יְרוּשְׁלֵם וְשַׁלִּיטִין בְּכֹל עֲבַר
נַהֲרָה וּמִדָּה בְּלוֹ וַהֲלָךְ מִתְיְהֵב
לְהוֹן׃ (21) כְּעַן[g] שִׂימוּ טְעֵם
לְבַטָּלָא גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ וְקִרְיְתָא
דָךְ לָא מִתְבְּנֵא עַד־מִנִּי טַעֲמָא
יתשם׃

[f] קרה [g] שום

יִתְּשָׂם׃ וּזְהִירִין הֱוֹו שָׁלוּ לְמֶעְבַּד
עַל־דְּנָה לְמָה יִשְׂגֵּא חֲבָלָא לְהַנְזָקַת
מַלְכִין׃

(11) Hoc *est* exemplar epistolæ, quam miserunt ad ipsum ad Artachsasta regem: Servi tui, vir (*quicunque sunt*) trans flumen, & Cheheneth. (12) Notum ad existendum (*sit*) regi, quod Judæi, qui ascenderunt à te, ad nos venerunt in Jerusalem, urbem rebellem & pessimam ædificantes, & muros fundaverunt, & fundamenta consuerunt (*composuerunt.*) (13) Nunc notum ad existendum (*sit*) regi, quod en (*si*) urbs illa ædificabitur, & muri fundabuntur: vectigal, censum & reditum annuum non dabunt, & tributum regum lædet *urbs illa.* (14) Nunc omni respectu (*inprimis,*) quod sale palatii saliti sumus, (*salariô regiô fruimur*) & turpitudinem regis non conveniens nobis videre: super hoc misimus & notificavimus regi. (15) Ut perquirat in librô memorabilium patrum tuorum, & invenies in libro memorabilium, & cognosces, quod urbs illa *sit* urbs rebellis & nocens regibus & provinciis: & defectionem facientes fuerint in mediô ejus à diebus seculi: Super hoc (*propterea*) civitas hæc destructa est. (16) Notificantes nos (*sumus*) regi, quod en (*si*) urbs hæc ædificabitur & muri ipsius fundabuntur: respectu hoc

hoc portio in trans flumen, non est illa tibi (17) Verbum (*decretum*) misit rex ad Rechum præfectum rationis, & Simsai scribam, & reliqvum societatum eorum, qui habitantes *sunt* in Samariâ, & *ad* residuum trans flumen Selem & Chehed. (18) Epistola, quam misistis ad nos, explicatê lecta est coram me. (10) Et à me posita est sententia, & quæsierunt & invenerunt, quod civitas illa à diebus seculi adversum reges elevans se *fuerit*: & rebellio & defectio facta est in eâ. (20) Et reges fortes fuerunt super Jerusalem, & dominatores in omnibus trans flumen: & vectigal census & reditus annuus datus est eis. (21) Nunc ponite edictum, ad cessare faciendum viros illos: & urbs illa non ædificabitur, donec à me decretum positum fuerit. (22) Et cauti estote errorem facere super hoc: Cur crescet corruptio in perniciem regum?

CAP VI. v. 2. usque 12. inclusive.

(2) [a] וְהִשְׁתְּכַח בְּאַחְמְתָא בְּבִירְתָא
דִּי בְּמָדַי מְדִינְתָּא [b] מְגִלָּה
חֲדָה וְכֵן־כְּתִיב בְּגַוַּהּ דִּכְרוֹנָה׃
(3) [c] בִּשְׁנַת חֲדָה לְכוֹרֶשׁ מַלְכָּא
כורש

[a] שכח [b] גלל [c] שנה

כֹּורֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם בֵּית־
אֱלָהָא בִירוּשְׁלֶם בַּיְתָא יִתְבְּנֵא
אֲתַר דִּי־דָבְחִין דִּבְחִין וְאֻשּׁוֹהִי
מְסוֹבְלִין רוּמֵהּ אַמִּין שִׁתִּין פְּתָיֵהּ
אַמִּין שִׁתִּין ׃ (4) נִדְבָּכִין דִּי־אֶבֶן
גְּלָל תְּלָתָא וְנִדְבָּךְ דִּי־אָע חֲדַת
וְנִפְקְתָא מִן־בֵּית מַלְכָּא תִּתְיְהִב ׃
(5) וְאַף מָאנֵי בֵית־אֱלָהָא דִּי
דַהֲבָה וְכַסְפָּא דִּי נְבוּכַדְנֶצַּר
הַנְפֵּק מִן־הֵיכְלָא דִי־בִירוּשְׁלֶם
וְהֵיבֵל לְבָבֶל יַהֲתִיבוּן וִיהַךְ
לְהֵיכְלָא דִי־בִירוּשְׁלֶם לְאַתְרֵהּ
וְתַחֵת בְּבֵית אֱלָהָא ׃ (6) כְּעַן
תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה שְׁתַר
בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן אִפַּרְסְכָיֵא דִּי בַּעֲבַר
נהרה

נַהֲרָה רַחִיקִין [d] הֲווֹ מִן־תַּמָּה׃
(7) שְׁבֻקוּ לַעֲבִידַת בֵּית־אֱלָהָא
דֵּךְ פַּחַת יְהוּדָיֵא וּלְשָׂבֵי יְהוּדָיֵא
בֵּית־אֱלָהָא דֵּךְ [c] יִבְנוֹן עַל־
אַתְרֵהּ׃ (8) וּמִנִּי שִׂים טְעֵם לְמָא
דִּי־תַעְבְּדוּן עִם־ [f] שָׂבֵי יְהוּדָיֵא
אִלֵּךְ לְמִבְנֵא בֵּית־אֱלָהָא דֵּךְ
וּמִנִּכְסֵי מַלְכָּא דִּי מִדַּת עֲבַר נַהֲרָה
אָסְפַּרְנָא נִפְקְתָא תֶּהֱוֵא מִתְיַהֲבָא
לְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי־לָא לְבַטָּלָא׃
(9) וּמָה חַשְׁחָן וּבְנֵי תוֹרִין וְדִכְרִין
וְאִמְּרִין ׀ [g] לַעֲלָוָן ׀ לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא
חִנְטִין מְלַח ׀ חֲמַר וּמְשַׁח כְּמֵאמַר
כָּהֲנַיָּא דִּי־בִירוּשְׁלֶם לֶהֱוֵא מִתְיַהֲב
לְהֹם יוֹם בְּיוֹם דִּי־לָא [h] שָׁלוּ׃
(10) דִּי

[d] הוה [c] בנה [f] שוב [g] עלה [h] שלה

(10) דִּי לֶהֱוֹן מְקָרְבִין [i] נִיחוֹחִין
לֵאלָהָּ שְׁמַיָּא [k] וּמְצַלַּיִן [l] לְחַיֵּי
מַלְכָּא וּבְנוֹהִי׃ (11) וּמִנִּי [m] שִׂים
טְעֵם דִּי כָל־אֱנָשׁ דִּי יְהַשְׁנֵא
פִּתְגָמָא דְנָה יִתְנְסַח אָע מִן־
בֵּיתֵהּ וְקִיף וְיִתְמְחָא עֲלָהִי וּבֵיתֵהּ
נְוָלוּ יִתְעֲבֵד עַל־דְּנָה׃ (12) וֵאלָהָא
דִּי־שַׁכִּן שְׁמֵהּ תַּמָּה יְמַגַּר כָּל־
מֶלֶךְ וְעַם דִּי יִשְׁלַח יְדֵהּ [n] לְהַשְׁנָיָא
לְחַבָּלָה בֵּית־אֱלָהָא דְּךְ דִּי־
בִירוּשְׁלֶם אֲנָא דָרְיָוֶשׁ שָׂמֶת טְעֵם
אִסְפַּרְנָא יִתְעֲבֵד׃

(2) Et inventum est in repositorio, in palatio, quod *est* in Madai provincia, volumen unum: & sic scriptum *erat* intra illud, memoriale. (3) In anno unô *primô*, Cores regis, Cores rex posuit decretum, *ut* domus Dei in Jerusalem, domus ædificaretur; Et locus, quô immolantes *sunt* victimas, & fundamenta ejus com-

H por-

[i] נוח [k] צלה [l] חיה [m] שום [n] שנא

portarentur : altitudo ejus cubitorum sexaginta, & latitudo ejus cubitorum sexaginta. (4) Structuræ ℣ lapidis marmoris tres *erunt*, & structura ℣ ligni novi : & sumtus è domô regis dabitur. (5) & etiam vasa domus Dei ℣ auri & argenti, quæ Nebucadnezar duxerat è templo, quod in Jerusalem est, & detulerat in Babel : reverti faciant (*reddant*,) & vadat ad templum, quod in Jerusalem *est*, ad locum suum, & descendere facias in domum Dei. (6) Nunc Tattenai dux trans flumen, Sether-Bosnai & societates eorum, Apharsecaje, qui in trans flumen, longinqui estote inde. (7) Sinite ad opus domus Dei hujus : dux Judæorum & seniores Judæorum, domum Dei hujus ædificent in loco suo. (8) Et à me positum est edictum, ad hoc ut faciatis cum senioribus Judæorum istorum, in ædificando domum Dei hujus : & de opibus regis, quæ *sunt* census trans flumen festinanter sumtus sit datus viris illis, ut non (*ne*) ad cessare faciendum. (9) Et quod necessarium fuerit, & filii boum, (*vituli*) & arietes & agni in holocausta Deo cœlorum, frumenta, sal, vinum, & oleum sec. verbum sacerdotum, qui *sunt* in Jerusalem ad existendum datum eis die in die (*per singulos dies*,) ut non error *sit*. (10) Ut sint offerentes odores quietis Deo cœlorum : & orantes *pro* vitâ regis, & filiorum ejus. (11) Et à me positum est decretum, quod omnis homo, qui mutaverit verbum hoc, evellatur lignum de domô ejus, & erectus deleatur in eo : & domus ejus latrina fiat

propter

propter hoc. (12) Et Deus, qui habitare fecit nomen suum ibi, dissipet omnem regem & populum, qui miserit manum suam ad mutandum & ad corrumpendam domum Dei hujus, quæ est in Jerusalem: Ego Darjaves posui decretum; festinanter fiat.

CAP. VII. vers. 10.

עֶזְרָא [g] הֵכִין לְבָבוֹ לִדְרוֹשׁ אֶת־
תּוֹרַת יְהוָה וְלַעֲשׂוֹת וּלְלַמֵּד בְּיִשְׂרָאֵל
[h] חֹק וּמִשְׁפָּט׃

(10) Hezra paravit cor suum ad quærendum legem DOMINI, & ad faciendum; & ad docendum in Israel statutum & judicium.

CAP. IIX. vers. 22.

יַד־אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מְבַקְשָׁיו
לְטוֹבָה [i] וְעֻזּוֹ [k] וְאַפּוֹ עַל כָּל־
עֹזְבָיו׃

(22) Manus Dei nostri super omnes quærentes eum in bonitate, & fortitudo ejus & nasus (ira) ejus super omnes derelinquentes eum.

[g] כון [h] חקק [i] עזו [k] אנף

CAP. IX. verſ. 6.

וָאֹמְרָה אֱלֹהַי [l] בֹּשְׁתִּי וְנִכְלַמְתִּי
[m] לְהָרִים אֱלֹהַי פָּנַי אֵלֶיךָ כִּי [n] עֲוֹנֹתֵינוּ
רַבּוּ לְמַעְלָה רֹאשׁ וְאַשְׁמָתֵנוּ גָּדְלָה
עַד לַשָּׁמָיִם׃

(6) Et dixi, Deus mi, erubui & pudefactus ſum elevare Deus mi, facies meas ad te, quoniam iniquitates noſtræ multiplicatæ ſunt ſupra caput, & delictum noſtrum granduit (*crevit*) usque ad cœlos.

verſ. 15.

יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל צַדִּיק אַתָּה
כִּי־נִשְׁאַרְנוּ פְלֵיטָה כְּהַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּנוּ
לְפָנֶיךָ בְּאַשְׁמָתֵינוּ כִּי אֵין לַעֲמוֹד
לְפָנֶיךָ עַל־זֹאת׃

(15) Domine Deus Iſrael juſtus tu (*es*), quoniam reſidui ſumus (*ut*) evaſio ſecundum diem hanc. Ecce nos (*ſumus*) ad facies tuas (*coram te* in delictis noſtris. Nam non *eſt* ſtare ad facies tuas ſuper (*propter*) hoc.

EX

[l] בוש [m] רום [n] עוה

EX NEHEM.

CAP. I., vers. 5. 6.

אֲנָא יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הָאֵל
הַגָּדוֹל° וְהַנּוֹרָא שֹׁמֵר הַבְּרִית וְחֶסֶד
לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי° מִצְוֹתָיו׃ תִּהְיֶה־
נָא אָזְנְךָ קַשֻּׁבֶת וְעֵינֶיךָ פְּתוּחוֹת
לִשְׁמֹעַ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ אֲשֶׁר
אָנֹכִי מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם יוֹמָם
וָלַיְלָה עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ
וּמִתְוַדֶּה עַל חַטָּאוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל׃
אֲשֶׁר חָטָאנוּ לָךְ וַאֲנִי וּבֵית אָבִי
חָטָאנוּ׃

(5) Quæsò DOMINE Deus cœli, Deus magne & venerabilis, custodiens pactum & misericordiam diligentibus eum, & custodientibus mandata ejus. (6) Sit quæso auris tua intendens & oculi tui aperti, ad audiendum ad orationem servi tui, quam ego orans ad facies tuas

° ירא ׀ צוה ׀ ירה

hodiè die ac nocte, super (*pro*) filiis Israel servis tuis. Et confitens super peccatis filiorum Israel, quæ peccavimus tibi; & ego & domus patris mei peccavimus.

CAP. IV. vers. 8. al. 9.

אַל־תִּירְאוּ מִפְּנֵיהֶם אֶת־אֲדֹנָי
הַגָּדוֹל [r] וְהַנּוֹרָא זִכְרוּ וְהִלָּחֲמוּ עַל־
אֲחֵיכֶם בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם נְשֵׁיכֶם
וּבָתֵּיכֶם׃

(14) Ne timeatis à faciebus eorum: Domini magni & venerabilis mementote, & pugnate pro fratribus vestris, filiis vestris & filiabus vestris, uxoribus vestris & domibus vestris.

CAP. IIX. vers. 10.

[s] לְכוּ אִכְלוּ מַשְׁמַנִּים [t] וּשְׁתוּ
מַמְתַּקִּים וְשִׁלְחוּ [u] מָנוֹת לְאֵין נָכוֹן
לוֹ כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדֹנֵינוּ וְאַל־
תֵּעָצֵבוּ

---

[r] ירא [s] ילך [t] שתה [u] מנה

תֵּעָצְבוּ כִּי [x] חֶדְוַת יְהוָה הִיא
[y] מָעֻזְכֶם׃

(10.) Ite, comedite pinguia, & bibite dulcia & mittite partes, *cui* non paratum est ei, quia sanctus *est* dies Domino nostro: & ne doleatis, quia gaudium Domini ipsum (*est*) fortitudo vestra.

CAP. IX. v. 5.

קוּמוּ בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
מִן־הָעוֹלָם עַד־הָעוֹלָם וִיבָרְכוּ
שֵׁם כְּבֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל־כָּל־בְּרָכָה
וּתְהִלָּה׃

(5) Surgite, benedicite Domino Deo vestro, à seculo usque in seculum: & benedicant nomini gloriæ tuæ; & (*quod*) exaltatum *est* super omnem benedictionem & laudem.

vers. 6.

אַתָּה־הוּא יְהוָה לְבַדֶּךָ אַתָּה
עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם
וְכָל־

[x] חדוה [y] עזו

וְכָל־צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ
הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה
אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ
מִשְׁתַּחֲוִים׃ z

(6) Tu ipse *es* DOMINUS solus tu, tu fecisti cœlum, cœlum cœlorum & omnem exercitum eorum; terram, & omne quod est super eâ; maria, & omne, quod *est* in eis; & tu vivificans hæc omnia: & exercitus cœlorum tibi *sunt* incurvantes se.

CAP. XIII. v. 31.

זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה׃

(31) Recordare mei, DEUS mi, in bonum.

* *
*

z שחה

EX LIB. ESTHER.

CAP. I. v. 22.

וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־כָּל־מְדִינוֹת
הַמֶּלֶךְ אֶל־מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ
וְאֶל־עַם וָעַם כִּלְשׁוֹנוֹ לִהְיוֹת
כָּל־אִישׁ שֹׂרֵר בְּבֵיתוֹ וּמְדַבֵּר כִּלְשׁוֹן
עַמּוֹ׃

(22) Et misit literas ad omnes provincias regis, ad provinciam & provinciam (*ad singulas provincias*) sec. scripturam suam, & ad populum & populum (*ad singulos populos*) juxta linguam ejus, ad existendum (*ut sit*) omnis vir dominans in domo sua, & loquens sec. linguam populi sui

CAP. IIX. *vers.* 16.

לַיְהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה
וְשָׂשׂוֹן וִיקָר׃

(16) Judæis fuit lux, & lætitia; & gaudium, & honor.

[a] רון [b] שוש

EX LIB. JOBI.

CAP. I. vers. 21.

עָרֹם [a] יָצָאתִי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעָרֹם
אָשׁוּב שָׁמָּה יְהוָה נָתַן וַיהוָה לָקָח
יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ׃

(21) Nudus egressus sum ex uterô matris meæ, & nudus revertar illuc: DOMINUS dedit, & DOMINUS abstulit: sit nomen DOMIMI benedictum.

CAP. II. vers. 10.

גַּם אֶת־הַטּוֹב נְקַבֵּל מֵאֵת הָאֱלֹהִים
וְאֶת־הָרָע לֹא נְקַבֵּל

(10) Etiam bonum suscipiemus à Deo, & malum non suscipiemus!

CAP. IV. vers. 7. 8. 9.

זְכָר־נָא מִי הוּא [b] נָקִי אָבַד וְאֵיפֹה
יְשָׁרִים נִכְחָדוּ׃ כַּאֲשֶׁר רָאִיתִי חֹרְשֵׁי
אָוֶן וְזֹרְעֵי עָמָל יְקַצְרֻהוּ׃ מִנִּשְׁמַת
אֱלוֹהַּ יֹאבֵדוּ וּמֵרוּחַ אַפּוֹ [c] יִכָּלוּ׃

(7) Re-

[a] יצא [b] נקה [c] כלה

(7) Recordare quæsò quis ille *fuerit, qui* innocens perierit, & ubi recti succisi fuerint. (8) Quemadmodum vidi arantes iniquitatem: & seminantes perversitatem, metent illam. (9) A flatu Dei peribunt; & à spiritu naris ejus consumentur.

vers. 17. 18. 19.

הַאֱנוֹשׁ מֵאֱלוֹהַּ יִצְדָּק אִם־מֵעֹשֵׂהוּ
יִטְהַר גָּבֶר׃ הֵן בְּעֲבָדָיו לֹא־יַאֲמִין
וּבְמַלְאָכָיו[d] יָשִׂים[c] תְּהִלָּה׃ אַף שֹׁכְנֵי
[f]בָתֵּי־חֹמֶר אֲשֶׁר בֶּעָפָר יְסוֹדָם
יְרֻכְּאוּם לִפְנֵי־[g]עָשׁ׃

(17) Numquid homo præ Deo justificabitur? an præ factore suo mundabitur vir? (18.) Ecce in servis suis non fidet: & *(neque)* in angelis suis ponet gloriationem (19) Etiam *quantò minus*) habitantes domus luti, quorum *est* in pulvere fundamentum eorum; *quos* conterent eos ad facies tinæ.

CAP. V. v. 7.

אָדָם לַעֲמָל [h]יוּלָּד וּבְנֵי רֶשֶׁף
[i]יַגְבִּיהוּ עוּף׃

(7) Homo ad laborem natus est; & filii prunæ (*scintillæ*) elevabunt volatum.

[d] שום [c] הלל [f] בית [g] עשש [h] ילד [i] גבה

vers. 12. 13.

k מֵפֵר מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמִּים וְלֹא
תַעֲשֶׂנָה יְדֵיהֶם l תּוּשִׁיָּה: לֹכֵד
חֲכָמִים בְּעָרְמָם וַעֲצַת נִפְתָּלִים
נִמְהָרָה:

(12) Faciens irritas cogitationes callidorum; & non facient manus eorum consilientiam. (13) Capiens sapientes in calliditate eorum; & consilium contortorum (*pravorum*) præcipitatur.

vers. 17. 18.

הִנֵּה אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ m יוֹכִיחֶנּוּ
אֱלוֹהַּ n וּמוּסַר שַׁדַּי אַל תִּמְאָס:
כִּי הוּא יַכְאִיב וְיַחֲבֹשׁ יְמַחַץ וְיָדָיו
o תִּרְפֶּינָה:

(18) Ecce beatitudines hominis, *quem* increpaverit eum Deus: & correctionem omnipotentis ne reprobes. (18) Quia ipse dolore faciet, & fasciabit: percutiet & manus ejus sanabunt.

vers.

---

k פור l ושה m יכח n יסר
o רפה

vers. 19. 20.

בְּשֵׁשׁ צָרוֹת וַצִּילֶךָּ וּבְשֶׁבַע לֹא־
יִגַּע בְּךָ רָע׃ בְּרָעָב [p] פָּדְךָ מִמָּוֶת
וּבְמִלְחָמָה מִיַּד חָרֶב׃

(19) In sex anguſtiis eruet te: & in ſeptima non tangette malum. (20) In fame redimet te à morte, & in bello, è manibus gladii.

vers. 26.

תָּבוֹא בְכֹלַח אֶל־קֶבֶר [q] כַּעֲלוֹת
גָּדִישׁ [r] בְּעִתּוֹ׃

(26) Ingredieris in maturitate in ſepulcrum: ſicut aſcendere acervum *tritici* in tempore ſuo.

CAP. VII. vers. 1. 2. 3.

הֲלֹא־צָבָא לְאֱנוֹשׁ עַל־אָרֶץ [s] וְכִימֵי
שָׂכִיר יָמָיו׃ כְּעֶבֶד יִשְׁאַף [t] צֵל
וְכִשְׂכִיר יְקַוֶּה פָּעֳלוֹ׃ כֵּן הֻנְחַלְתִּי לִי
יַרְחֵי־שָׁוְא וְלֵילוֹת עָמָל מִנּוּ לִי

(1) Nonne militia *eſt* homini ſuper terrâ; & ſicut dies mercenarii *ſunt* dies ejus? (2) Sicut ſervus anhelabit umbram, & ſicut mercena-

H 7 rius

[p] פרה [q] עלה [r] עתו [s] יום [t] צלל

rius expectabit opus suum. (3) Sic hæreditate accepi mihi menses vanitatis: & noctes ærumnæ numerarunt (*numerat æsunt*) mihi.

vers. 6.

יָמַי קַלּוּ מִנִּי־אָרֹג וַיִּכְלוּ בְאֶפֶס תִּקְוָה׃

(6) Dies mei leves fuerunt præ radiò *textoris*: & defecerunt absque expectatione.

vers. 7.

זְכֹר כִּי־רוּחַ [u] חַיָּי לֹא־תָשׁוּב עֵינִי לִרְאוֹת טוֹב׃

(7) Memento, quod ventus *est* vita mea: non revertetur oculus meus ad videndum bonum.

vers. 17. 18.

מָה־אֱנוֹשׁ כִּי תְגַדְּלֶנּוּ וְכִי־ [x] תָשִׁית אֵלָיו לִבֶּךָ׃ וְתִפְקְדֶנּוּ לִבְקָרִים לְרִגָעִים תִּבְחָנֶנּוּ׃

(17) Quid *est* homo, quod magnifices eum, & quod ponas ad eum cor tuum? (18) Et visites eum in matutinis? ad momenta probabis eum.

vers. 20. 21.

חָטָאתִי מָה אֶפְעַל לָךְ נֹצֵר הָאָדָם למה

[u] חיה [x] שׂות

לָמָּה [y] שַׂמְתַּנִי לְמִפְגָּע לָךְ וָאֶהְיֶה עָלַי
לְמַשָּׂא׃ וּמֶה [1] לֹא [z] תִשָּׂא פִשְׁעִי
וְתַעֲבִיר אֶת־ [a] עֲוֹנִי כִּי־עַתָּה לֶעָפָר
אֶשְׁכָּב וְשִׁחַרְתָּנִי וְאֵינֶנִּי׃

(20) Peccavi, quid operabor (*faciam*) tibi custos hominis? ut quid posuisti me in occursum tibi, & fui super me in onus (*mihi oneri?* (21) Et cur non tolles prævaricationem meam, & transire facies iniquitatem meam? nam nunc in pulvere accumbam, & quæres me mane, & non ego *ero*.

CAP. IIX. vers. 9.

תְּמוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא [b] נֵדָע כִּי [c] צֵל
[d] יָמֵינוּ עֲלֵי־אָרֶץ׃

(9) Heri nos *fuimus*, & non scimus; quia *velut* umbra dies nostri *sunt* super terram.

vers. 13. 14.

[e] וְתִקְוַת חָנֵף תֹּאבֵד׃ אֲשֶׁר־יָקוֹט
כִּסְלוֹ וּבֵית עַכָּבִישׁ מִבְטָחוֹ׃

(13) Spes

---

[y] שום [z] נשא [a] עוה [b] ידע [c] צלל
[d] יום [e] קוה

(13) Spes hypocritæ peribit. (14) Quem abominabitur spes ejus; & (*Velut*) domus araneæ fiducia ejus.

CAP. IX. vers. 2. usque ad 10.

2. [f] אָמְנָם יָדַעְתִּי כִּי־כֵן וּמַה־יִּצְדַּק
אֱנוֹשׁ עִם־אֵל׃ 3. אִם־יַחְפֹּץ לָרִיב
עִמּוֹ לֹא יַעֲנֶנּוּ אַחַת מִנִּי־אָלֶף׃
4. חֲכַם לֵבָב וְאַמִּיץ [g] כֹּחַ מִי־
הִקְשָׁה אֵלָיו וַיִּשְׁלָם׃ 5. הַמַּעְתִּיק
[h] הָרִים וְלֹא יָדָעוּ אֲשֶׁר הֲפָכָם
[i] בְּאַפּוֹ׃ 6. הַמַּרְגִּיז אֶרֶץ מִמְּקוֹמָהּ
וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַּלָּצוּן׃ 7. הָאֹמֵר לַחֶרֶס
וְלֹא יִזְרָח וּבְעַד כּוֹכָבִים יַחְתֹּם׃
8. נֹטֶה שָׁמַיִם [k] לְבַדּוֹ וְדֹרֵךְ עַל־
בָּמְתֵי־יָם׃ 9. עֹשֶׂה [m] עָשׁ כְּסִיל
וְכִימָה וְחַדְרֵי תֵמָן׃ 10. עֹשֶׂה גְדֹלוֹת
עַד־אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד־אֵין
מִסְפָּר׃

(2) Ve-

[f] אמן [g] כוח [h] הרר [i] אנף [k] ברד
[l] במה [m] עוש

(2) Verè novi, quòd ita *est*; & quid justificabit se homo cum Deo? (3) Si voluerit contendere cum eo; non respondebit ei unum ex mille. (4) *Est* sapiens corde, & fortis robore: quis durus fuit adversus eum, & pacem habuit? (5) Transferens montes, & non cognoverunt; quos subvertit eos in furore suo. (6) Commovens terram è loco suo; & columnæ ejus contremiscent. (7) Dicens soli, & non orietur; & contra stellas, obsignabit. (8) Extendens cœlos solus ipse, & ambulans super excelsa maris. (9) Faciens Arcturum, Oriona & Pleiadas, & penetralia Austri. (10) Faciens magna usque ad non-investigationem, (*ut non sit investigatio*) & mirabilia, usque ad non-numerum (*ut non sit numerus.*)

vers. 15.

אֲשֶׁר אִם־צָדַקְתִּי לֹא אֶעֱנֶה
לְמִשְׁפְּטִי אֶתְחַנָּן׃

(15) Quod si justus fuero, non respondebo, *sed* judici meo deprecabor.

vers. 25.

וְיָמַי ᵑ קַלּוּ מִנִּי־ ᵒ רָץ בָּרְחוּ לֹא־
רָאוּ טוֹבָה׃

(25) Et dies mei leves fuerunt præ cursore: fugerunt, non viderunt bonum.

vers.

ᵑ קלל ᵒ קרץ ᵖ ראה

verſ. 30. 31.

אִם־הִתְרַחַצְתִּי [q] בְּמֹו־שָׁלֶג
וַהֲזִכּוֹתִי [s] בְּבוֹר כַּפָּי׃ אָז בַּשַּׁחַת
תִּטְבָּלֵנִי וְתִעֲבוּנִי שַׂלְמוֹתָי׃

(30) Si lavero me in aquis nivis, & mundavero in puritate volas meas: (13) Tunc in foveam demerges me, & abominabuntur me veſtimenta mea.

CAP. X. v 8. 9. 10. 11. 12. 13.

יָדֶיךָ עִצְּבוּנִי וַיַּעֲשׂוּנִי יַחַד סָבִיב
וַתְּבַלְּעֵנִי׃ זְכָר־נָא כִּי־כַחֹמֶר [t] עֲשִׂיתָנִי
וְאֶל־עָפָר [u] תְּשִׁיבֵנִי׃ הֲלֹא כֶחָלָב
[x] תַּתִּיכֵנִי [y] וְכַגְּבִנָּה תַּקְפִּיאֵנִי׃ עוֹר
וּבָשָׂר [x] תַּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת [z] וְגִידִים
תְּשֻׂכְּכֵנִי׃ חַיִּים וָחֶסֶד [a] עָשִׂיתָ עִמָּדִי
וּפְקֻדָּתְךָ שָׁמְרָה רוּחִי׃ וְאֵלֶּה צָפַנְתָּ
בִּלְבָבֶךָ יָדַעְתִּי כִּי־זֹאת עִמָּךְ׃

(8) Ma-

---

[q] מים [r] זכה [s] באר [t] עשה [u] שוב [x] נתך
[y] גבה [z] גיד [a] עשה

(8) Manus tuæ elaboraverunt me, & fecerunt me pariter circumcirca, & degluties me? (9) Memento quæsò, quod ſicut lutum feceris me; & in pulverem redire facies me. (10) Nonne ſicut lac fundes (*fudiſti*) me, & ſicut caſeum coagulabis (*coagulaſti*) me? (11) Pelle & carne veſties (*veſtiſti*) me, & in oſſibus & nervis cooperies (*cooperuiſti*) me. (12) Vitam & miſericordiam feciſti mecum; & viſitatio tua cuſtodivit ſpiritum meum. (13) Et hæc abſcondiſti in corde tuo: novi, quod hoc tecum *ſit*.

verſ. 15.

אִם־רָשַׁעְתִּי וְאַלַּי לִי וְצָדַקְתִּי
לֹא־[b] אֶשָּׂא רֹאשִׁי שְׂבַע־[c] קָלוֹן
וּרְאֵה [d] עָנְיִי׃

(15) Si impiè egero, væ mihi; & ſi juſtus fuero, non elevabo caput meum. Saturus *ſum* ignominiâ. Et (*quare*) vide afflictionem meam,

CAP. XI. verſ. 20.

עֵינֵי רְשָׁעִים [c] תִּכְלֶינָה וּמָנוֹס
אָבַד מִנֶּהֶם [f] וְתִקְוָתָם [g] מַפַּח־
נָפֶשׁ׃

(20) Oculi

[b] נשא [c] קלה [d] ענה [c] כלה [f] קוה [g] נפח

(20) Oculi impiorum deficient, & refugium peribit ab eis: & spes eorum exspiratio animæ.

CAP. XII. vers. 4. 5.

שְׂחֹק h לְרֵעֵהוּ אֶהְיֶה קֹרֵא
לֵאלוֹהַּ וַיַּעֲנֵהוּ שְׂחוֹק צַדִּיק תָּמִים:
לַפִּיד בּוּז i לְעַשְׁתּוֹרֹת שַׂאֲנַן גָּכוֹן
לְמוֹעֲדֵי רָגֶל:

(4) *Sicut qui est* derisio socio suo, ero, (*sic sum*; clamans (*qui si clamet*) ad Deum, & respondet illi: Derisio, *inquam, est* justus perfectus. (5) Lampas contempta *est* cogitationi tranquilli (*hominis, seu quo tantum*) parata est

CAP. XIII. vers. 15.

הֵן יִקְטְלֵנִי לֹא אֲיַחֵל אַךְ דְּרָכַי ק
אֶל פָּנָיו l אוֹכִיחַ: ש

(15) Ecce occidet (*occidat*) me, non (*ei*) sperabo: veruntamen vias meas ad faciem ejus arguam.

vers.

---

h רעה i עשת k יער l יכח

vers. 16.

גַּם־הוּא־לִי m לִישׁוּעָה כִּי־לֹא לְפָנָיו
חָנֵף יָבוֹא׃

(16) Etiam ipse *erit* mihi in salutem; quia non ad facies ejus profanus intrabit.

vers. 25.

הֶעָלֶה n נִדָּף תַּעֲרוֹץ וְאֶת־ o קַשׁ
יָבֵשׁ תִּרְדֹּף׃

(25) Num folium propulsatum confringes, & stipulam siccam persequeris?

CAP. XIV. vers. 1. 2. 5.

אָדָם יְלוּד אִשָּׁה קְצַר־יָמִים
וּשְׂבַע־רֹגֶז׃ כְּצִיץ יָצָא p וַיִּמָּלוֹל
וַיִּבְרַח q כַּצֵּל וְלֹא יַעֲמֹד׃ אִם־
חָרוּצִים יָמָיו מִסְפַּר־חֳדָשָׁיו אִתָּךְ
חָקָיו עָשִׂיתָ וְלֹא יַעֲבֹר׃

(1) Homo natus mulieris, brevis dierum, & satur (*abundans inquietudine est*: (2) Sicut flos egressus est & succisus est (*or itur & succidi tur*; & fugit velut umbra, & non stabit. (5) Si

m ישע n נדף o קשש p נמל q צלל r חקק

(5) Si definiti *sunt* dies ejus, numerus mensium ejus tecum *est*: statuta (*terminos*) ejus fecisti, & non præteribit.

vers. 4.

מִי־יִתֵּן טָהוֹר מִטָּמֵא לֹא אֶחָד׃

(4) Quis dabit mundum ex immundo? non unus.

vers. 11. 12.

אָזְלוּ־מַיִם מִנִּי־יָם וְנָהָר יֶחֱרַב
וְיָבֵשׁ׃ וְאִישׁ שָׁכַב וְלֹא־יָקוּם עַד־
בִּלְתִּי שָׁמַיִם לֹא יָקִיצוּ וְלֹא יֵעֹרוּ
מִשְּׁנָתָם׃

(11) Abierunt aquæ de mari; & fluvius exicabitur & arescet. (12.) Et vir jacuit & non resurget; usque ad non cœlos (*donec non erit cœlum*) non expergiscentur, & non suscitabuntur à somno suo.

CAP. XV. vers. 14. 15. 16.

מָה־אֱנוֹשׁ כִּי־יִזְכֶּה וְכִי יִצְדַּק יְלוּד
אִשָּׁה׃ הֵן בְּקְדֹשָׁו לֹא יַאֲמִין וְשָׁמַיִם
לֹא־זַכּוּ בְעֵינָיו׃ אַף כִּי־נִתְעָב
וְנִאְלָח אִישׁ שֹׁתֶה כַמַּיִם עַוְלָה׃

(4) Quid

s נתן t יבש u קוץ x עור z ישן z ילד a זכה

(14) Quid *est* homo, ut mundus sit; &, ut justus sit natus mulieris? (15) Ecce in sanctis suis non fidet; & cœli non mundi fuerunt (*sunt*) in oculis ejus. (16) Etiam quia (*quanto minus*) abominabilis & fœtidus; vir bibens sicut aquam iniquitatem?

CAP. XVII. vers. 9.

וְיֹאחֵז צַדִּיק דַּרְכּוֹ וְטָהֳר־יָדַיִם
[b] יֹסִיף אֹמֶץ׃

(9) Et tenebit justus viam suam, & mundus manibus addet fortitudinem.

CAP. XIIX. v. 5. usque ad 20.

5. גַּם אוֹר רְשָׁעִים יִדְעָךְ וְלֹא־[c] יִזְהַר
שְׁבִיב אִשּׁוֹ׃ 6. אוֹר חָשַׁךְ בְּאָהֳלוֹ
[d] וְנֵרוֹ עָלָיו יִדְעָךְ׃ 7. [c] יֵצְרוּ צַעֲדֵי
אוֹנוֹ וְתַשְׁלִיכֵהוּ [f] עֲצָתוֹ׃ 8. כִּי־שָׁלַח
בְּרֶשֶׁת בְּרַגְלָיו וְעַל־שְׂבָכָה יִתְהַלָּךְ׃
9. יֹאחֵז בַּעָקֵב [g] פַּח יָחֹק עָלָיו [h] צַמִּים׃
10. טָמוּן בָּאָרֶץ חַבְלוֹ וּמַלְכֻּדְתּוֹ עָלֵי
נָשִׁיב׃

[b] יסף [c] נגה [d] נור [e] יפר [f] יעץ
[g] פוח [h] צמם

נָתִיב׃ 11. סָבִיב בְּעַתָּהוּ [i] בַּלָּהוֹת
[k] וְהִפְצָחוּ לְרַגְלָיו׃ 12. יְהִי רָעֵב
אֹנוֹ וְאֵיד [l] נָכוֹן לְצַלְעוֹ׃ 13. יֹאכַל
[m] בַּדֵּי עוֹרוֹ יֹאכַל בַּדָּיו בְּכוֹר מָוֶת׃
14. יִנָּתֵק מֵאָהֳלוֹ מִבְטַחוֹ וְתַצְעִידֵהוּ
לְמֶלֶךְ בַּלָּהוֹת׃ 15. תִּשְׁכֹּן בְּאָהֳלוֹ
מִבְלִי־לוֹ יוֹרֶה עַל־נָוֵהוּ גָּפְרִית׃
16. מִתַּחַת שָׁרָשָׁיו [n] יִבָּשׁוּ וּמִמַּעַל
[o] יִמַּל קְצִירוֹ׃ 17. זִכְרוֹ אָבַד מִנִּי־
אֶרֶץ וְלֹא־שֵׁם לוֹ עַל־פְּנֵי־חוּץ׃
18. [p] יֶהְדְּפֵהוּ מֵאוֹר אֶל־חֹשֶׁךְ
[q] וּמִתֵּבֵל [r] יְנַדֵּהוּ׃ 19. לֹא [s] נִין לוֹ
וְלֹא־נֶכֶד בְּעַמּוֹ וְאֵין שָׂרִיד בְּמגוּרָיו׃
20. עַל־יוֹמוֹ [t] נָשַׁמּוּ אַחֲרֹנִים
וקדמנים

---

[i] בהל [k] פוץ [l] כון [m] ברד [n] יבש [o] נמל
[p] הדף [q] תבל [r] נדד [s] נין [t] שמם

וְקַרְמֹנִים אָחֲזוּ שָׁעַר׃ 21. אָךְ
אֵלֶּה מִשְׁכְּנוֹת עַוְלָה וְזֶה מְקוֹם
לֹא־יָדַע אֵל׃

(5) Etiam (*certè*) lux impiorum extinguetur: & non splendebit scintilla ignis ejus. (6) Lux obtenebrescit in tabernaculo ejus; & lucerna ejus super eum extinguetur. (7) Arctabuntur gressus virtutis ejus; & dejiciet eum consilium suum. (8) Quia missus est in rete cum pedibus suis; & super rete ambulabit. (9) Apprehendet calcaneum laqueus; prævalebit contra eum latro. (10) Absconditus est in terra funis ejus; & decipula ejus super semitam. (11) Undique terrebunt eum, terrores; & dispergent eum quoad pedes ejus. (12) Erit famelicum robur (*semen seu libri*) ejus; & exitium paratum est costæ ejus. (13) Comedet ramos cutis ejus (*membra ejus*); comedet *inquam* ramos (*membra*) ejus primogenitus mortis (*prærnatura mors*). (14) Evelletur è tabernaculo ejus fiducia ejus; & incedere faciet eum ad regem terrorum (*ad maximum terrorem.*) (15) Qui (*terror*) habitabit in tabernaculo ejus (*ædificato*) ex non ei (*ex eâ, quod non est ipsius*: i. e. *ex rapina*); spargetur super habitaculum ejus sulphur. (16) Deorsum radices ejus siccabuntur; & desursum excidetur ramus ejus. (17) Memoria ejus perit è terra; & non *erit* nomen ei super faciebus plateæ (*in plateâ.*)

(18) Expellent eum de luce ad tenebras; & de orbe amovebunt eum. (19) Non *erit* filius ei, & non erit nepos in populo ejus; & non *erit* superstes in habitationibus ejus. (20) Super diem ejus (*fata ejus*) obstupuerunt (*obstupescent*) novissimi; & prisci apprehenderunt horrorem. (21) Certè hæc *sunt* habitacula impii: & is est locus ejus, *qui* non novit DEUM.

CAP. XIX. v. 25. 26. 27.

וַאֲנִי יָדַעְתִּי גֹּאֲלִי [u] חָי וְאַחֲרוֹן עַל־
עָפָר יָקוּם: וְאַחַר עוֹרִי נִקְּפוּ־זֹאת
וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ: אֲשֶׁר אֲנִי
אֶחֱזֶה־לִּי וְעֵינַי [x] רָאוּ וְלֹא־[y]זָר

(25) Et ego novi redemptorem meum vivum, & novissimè super pulverem stabit. (26) Et postquam pellem meam contriverint hanc, & de carne mea videbo DEUM. (27) Quem ego videbo mihi, & oculi mei viderunt (*videbunt*) & non alienus.

CAP. XX. vers. 5.

כִּי [z] רִנַּת רְשָׁעִים מִקָּרוֹב וְשִׂמְחַת
חָנֵף עַדִּי־רָגַע:

(5) N m

[u] חיה [x] ראה [y] זור [z] רנן

(5) Nam lætus impiorum *est* de propinquo: & lætitia hypocrytæ ad momentum.

CAP. XXI. à vers. 7. usque ad 16. inclusivè.

7. מַדּוּעַ רְשָׁעִים [a] יְחְיוּ עָתְקוּ גַּם־
גָּבְרוּ חָיִל: 8. זַרְעָם [b] נָכוֹן לְפָנֵיהֶם
עִמָּם [c] וְצֶאֱצָאֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם:
9. [d] בָּתֵּיהֶם שָׁלוֹם מִפַּחַד וְלֹא שֵׁבֶט
אֱלוֹהַּ עֲלֵיהֶם: 10. שׁוֹרוֹ עִבֶּר וְלֹא
יָגֵעַל תְּפַלֵּט [e] פָּרָתוֹ וְלֹא תְשַׁכֵּל:
11. יְשַׁלְּחוּ כַצֹּאן [f] עֹוְלֵיהֶם וְיַלְדֵיהֶם
יְרַקֹּדוּן: 12. יִשְׂאוּ [g] בְּתֹף וְכִנּוֹר
וְיִשְׂמְחוּ לְקוֹל עוּגָב: 13. [h] יְכַלּוּ
בַטּוֹב יְמֵיהֶם וּבְרֶגַע שְׁאוֹל [i] יֵרֵדוּ:
14. וַיֹּאמְרוּ לָאֵל סוּר מִמֶּנּוּ [k] וְדַעַת
דְּרָכֶיךָ לֹא חָפָצְנוּ: 15. מַה־שַּׁדַּי
כִּי־נַעַבְדֶנּוּ וּמַה־ [l] נּוֹעִיל כִּי
נפגע 1 2

[a] חיה [b] כון [c] יצא [d] בית [e] פרה [f] עול
[g] תפף [h] כלה [i] נחת [k] ודע [l] יעל

נִפְגַּע־בּוֹ׃ 16. חֵן לֹא בִידָם טוּבָם
m עֲצַת רְשָׁעִים רָחֲקָה מֶנִּי׃

(7) Cur impii vivent, senuerunt, etiam (*imò*) roborati sunt robore (*opibus*). (8) Semen eorum stabile *est* ad facies eorum cum eis: & prognati eorum in oculis eorum. (9) Domus eorum pax à pavore (*in pace à timore est*), & non *est* virga DEI super eos. (10) Bos ejus imprægnat, & non fastidit: pariet vacca ejus, & non abortit. (11) Emittent velut pecus parvulos suos: & nati eorum subsilient. (12) Elevabunt se in tympano & cithara: & lætabuntur ad vocem organi. (13) Consument (*transigent*) in bono dies suos, & in momento *ad* sepulchrum descendent. (14) Et (*qui*) dixerunt DEO; recede à nobis: & scientiam viarum tuarum non volumus. (15) Quid *est* omnipotens, ut serviamus ei? & quid proficiemus, ut occurramus in eo (*supplices ipsi fiamus*)? (16) Ecce non *est* in manu eorum bonum eorum: *igitur* consilium impiorum longè fuit (*est*) à me.

m יעץ

verſ. 17. 18. 19.

כַּמָּה ן נֵר־רְשָׁעִים יִדְעָךְ ס וְיָבֹא
עֲלֵימוֹ אֵידָם חֲבָלִים יְחַלֵּק ף בְּאַפּוֹ:
יִהְיוּ כְּתֶבֶן לִפְנֵי רוּחַ וְכְמֹץ גְּנָבָתְהוּ
סוּפָתוֹ: אֱלוֹהַּ יִצְפֹּן־לְבָנָיו אוֹנוֹ יְשַׁלֵּם
אֵלָיו וְיֵרָע:

(17) Quàm lucerna impiorum extinguetur, & veniet ſuper eos exitium eorum: dolores diſtribuet eis Deus in furore ſuo. (18) Erunt ſicut palea ad facies venti; & ſicut gluma, *quam* abripuit eam turbo. (19) DEUS reponet filiis ejus iniquitatem ejus: reddet ad eum (*ei*), & ſciet. (*ut ſciat vel ſentiat.*)

CAP. XXII. verſ. 29.

כִּי־הִשְׁפִּילוּ וַתֹּאמֶר גֵּוֶה ף וְשַׁח
עֵינַיִם יוֹשִׁיעַ:

(29) Cum humiliaverint ſe, & dies exaltatio: & (*nam*) humilem oculis ſalvabit *DEUS*.

n נור o בוא p אנף q שחח

CAP. XXVI. v. 7. 8. 9. 10.

נֹטֶה צָפוֹן עַל־תֹּהוּ תֹּלֶה אֶרֶץ
עַל־בְּלִימָה: צֹרֵר־מַיִם בְּעֻבָיו וְלֹא־
נִבְקַע עָנָן תַּחְתָּם: מֹאֲחֵז פְּנֵי־כִסֵּה
פָּרַשׂ עָלָיו עֲנָנוֹ: [r] חָק [s] חָג עַל־
פְּנֵי־מַיִם עַד־ [t] תַּכְלִית אוֹר
עִם־חֹשֶׁךְ:

(7) Extendens Aquilonem ſuper vacuum: ſuſpendens terram ſuper nihilum. (8) Ligans aquas in nubibus ſuis: & non ſciſſa eſt eſt nubes ſub eis. (9) Tenens facies ſolii (*cœlum vel aerem*) expandit ſuper illud nubem ſuam. (10) Statutum (*terminum*) deſcripſit ſuper facie (*in ſuperficie*) aquarum: usque ad conſummationem lucis cum obſcuritate. (*donec lux & tenebræ non amplius ſunt.*)

CAP. XXVII. verſ. 6.

בְּצִדְקָתִי הֶחֱזַקְתִּי וְלֹא [u] אַרְפֶּה לֹא־
יְחָרֵף לִבָּבִי [x] מִיָּמָי:

(6) In

[r] חקק [s] חוג [t] כלה [u] רפה [x] יום

(6) In justitia mea tenui, & non dimittam eam: non probris afficiet cor meum à diebus meis.

CAP. XXIIX. v. 12. usque ad 27.

12. וְהַחָכְמָה מֵאַיִן תִּמָּצֵא וְאֵי זֶה
מְקוֹם בִּינָה׃ 13. לֹא־יָדַע אֱנוֹשׁ
עֶרְכָּהּ וְלֹא תִמָּצֵא בְּאֶרֶץ הַחַיִּים׃
14. תְּהוֹם אָמַר לֹא בִי־הִיא [y] וְיָם
אָמַר אֵין עִמָּדִי׃ 15. לֹא־ [z] יֻתַּן סְגוֹר
תַּחְתֶּיהָ וְלֹא יִשָּׁקֵל כֶּסֶף מְחִירָהּ׃
16. לֹא תֻסֻּלֶּה בְּכֶתֶם אוֹפִיר
בְּשֹׁהַם יָקָר וְסַפִּיר׃ 17. לֹא־יַעַרְכֶנָּה
זָהָב וּזְכוּכִית [a] וּתְמוּרָתָהּ כְּלִי־
[b] פָז׃ 18. [c] רָאמוֹת וְגָבִישׁ לֹא יִזָּכֵר
וּמֶשֶׁךְ חָכְמָה [d] מִפְּנִינִים׃ 19. לֹא־
יַעַרְכֶנָּה פִּטְדַת־כּוּשׁ בְּכֶתֶם טָהוֹר

[y] ומם [z] נתן [a] מור [b] פזז
[c] רום [d] פנן

לֹא [c] תִּמָּלֶה׃ 20. וְהַחָכְמָה מֵאַיִן תָּבוֹא
וְאֵי [d] זֶה מְקוֹם בִּינָה׃ 21. וְנֶעְלַם מֵעֵינֵי
מֵעִינֵי כָל־חָי וּמֵעוֹף הַשָּׁמַיִם נִסְתָּרָה׃
22. אֲבַדּוֹן וָמָוֶת אָמְרוּ בְאָזְנֵינוּ שָׁמַעְנוּ
שְׁמָעָהּ׃ 23. אֱלֹהִים הֵבִין דַּרְכָּהּ וְהוּא
יָדַע אֶת־מְקוֹמָהּ׃ 24. כִּי־הוּא
[f] לִקְצוֹת־הָאָרֶץ יַבִּיט תַּחַת כָּל־
הַשָּׁמַיִם יִרְאֶה׃ 25. לַעֲשׂוֹת לָרוּחַ
מִשְׁקָל וּמַיִם [g] תִּכֶּן [h] בְּמִדָּה׃
26. בַּעֲשׂתוֹ לַמָּטָר [i] חֹק וְדֶרֶךְ לַחֲזִיז
[k] קוֹלוֹת׃ 27. אָז רָאָהּ וַיְסַפְּרָהּ
[l] הֱכִינָהּ וְגַם חֲקָרָהּ׃

(12) Sapientia verò unde invenietur? Et ubi iſte (*eſt*) locus intelligentiæ? (13) Non ſcit homo ordinem ejus: & non invenietur in terra viventium. (14) Abyſſus dicit, non in me ipſa (*eſt*): & mare dicit, non mecum *eſt*. (15) Non dabi-

[c] סלה [f] קצה [g] תכן [h] מדד [i] חקק
[k] קול [l] כון

dabitur aurum pro ea: & non ponderabitur argento pretium ejus. (16) Non æstimabitur cum auro Ophir: cum Onyche pretioso, & Sapphiro. (17) Non adæquabit eam aurum, & crystallus: nec permutatio ejus vas obrizi, (*erit cum vase aureo*). (18) Corallia & unio non commemorabitur: & attractio (*acquisitio*) sapientiæ *est* præ margaritis. (19) Non adæquabit eam Topasius Æthiopiæ: cum auro puro non æstimabitur. 20) Ergo sapientia unde veniet? & ubi ille (*est*) locus intelligentiæ? (21) Scil. abscondita *est* ab oculis omnis viventis: & à volucri cœli occultata est. (22) Perditio & mors dixerunt: In auribus nostris audivimus auditum (*famam*) ejus. (23) DEUS intelligit viam ejus: & ipse cognoscit locum ejus. (24) Nam ipse ad fines terræ aspiciet (*aspicit*): *quod est* sub omni cœlo, videbit (*videt*) (25) Ad faciendum vento pondus: & (*qui*) aquas appendat in mensurâ. (26) In faciendo ipsum pluviæ statutum: & viam coruscationi tonitruorum. (27) Tunc vidit & enarravit eam: præparavit eam, & etiam investigavit eam.

vers. 28.

הֵן m יִרְאַת אֲדֹנָי הִיא חָכְמָה וְסוּר n מֵרָע בִּינָה׃

m ירא n רוע

(28) Ecce timor Domini, ipsa (*est*) sapientia recedere à malo intelligentia.

CAP. XXIX. vers. 14.

צֶדֶק לָבַשְׁתִּי וַיִּלְבָּשֵׁנִי כְּמְעִיל
וְצָנִיף מִשְׁפָּטִי׃

(14) Justitiam induebam, & induebat me, tanquam pallium & diadema judicium meum.

vers. 15.

עֵינַיִם הָיִיתִי לְעִוֵּר וְרַגְלַיִם
לַפִּסֵּחַ אָנִי׃

(15) Oculi eram cœco: & pedes claudo ego (*eram.*)

CAP. XXX. v. 21.

תֶּהְפַּךְ לְאַכְזָר לִי בְּעֹצֶם יָדְךָ
תִשְׂטְמֵנִי׃

(21) Conversus eris in crudelem mihi. In fortitudine manus tuæ adversaberis (*adversaris*) me.

CAP.

CAP. XXXIII. vers. 4.

רוּחַ־אֵל עָשָׂתְנִי וְנִשְׁמַת שַׁדַּי
תְּחַיֵּנִי׃

(4) Spiritus Dei fecit me, & spiraculum omnipotentis vivificabit (*vivificabit*) me.

CAP. XXXIV. vers. 10 11.

לָכֵן אַנְשֵׁי לֵבָב שִׁמְעוּ לִי חָלִלָה
לָאֵל מֵרֶשַׁע וְשַׁדַּי מֵעָוֶל׃ כִּי פֹעַל
אָדָם יְשַׁלֶּם־לוֹ וְכְאֹרַח אִישׁ
יַמְצִאֶנּוּ׃

(10) Ideò viri cordis (*cordati vel sapientes*) audite me. Absit DEO ab improbitate, & omnipotente ab iniquitate. (11) Quia opus hominis reddet ei: & juxta viam viri (*uniuscujuscunque*) invenire faciet ei.

vers. 12.

אַף־אָמְנָם אֵל לֹא־יַרְשִׁיעַ וְשַׁדַּי
לֹא־יְעַוֵּת מִשְׁפָּט׃

(12) Etiam verè Deus non impiè aget: & omnipotens non pervertet judicium.

vers. 19.

אֲשֶׁר לֹא־נָשָׂא פְנֵי שָׂרִים וְלֹא
נִכַּר־שׁוּעַ לִפְנֵי־דָל כִּי־מַעֲשֵׂה
יָדָיו כֻּלָּם׃

(19) Qui non accipit facies principum, & non agnitus est dives ad facies tenuis; nam opus manuum ejus omnes ipsi (*sunt.*)

vers. 20. usque ad 27. inclus.

20. רֶגַע יָמֻתוּן וַחֲצוֹת לָיְלָה יִגְעֲשׁוּ עָם וְיַעַבְרוּ וְיָסִירוּ אַבִּיר
לֹא בְיָד׃ 21. כִּי־עֵינָיו עַל־דַּרְכֵי־
אִישׁ וְכָל־צְעָדָיו יִרְאֶה׃ 22. אֵין־
חֹשֶׁךְ וְאֵין צַלְמָוֶת לְהִסָּתֵר שָׁם
פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ 23. כִּי לֹא עַל־אִישׁ
יָשִׂים עוֹד לָהֲלֹךְ אֶל־אֵל בַּמִּשְׁפָּט׃
24. יָרֵעַ כַּבִּירִים לֹא־חֵקֶר וַיַּעֲמֵד
אחרים

P שור q דלל r מות s חצר
t סור u רעע

אַחֲרִים תַּחְתֵּם׃ 25. לָכֵן z יַכִּיר
מַעְבְּדֵיהֶם וְהָפַךְ לַיְלָה וְיִרָּכְאוּ׃
26. תַּחַת־רְשָׁעִים סְפָקָם בִּמְקוֹם
y רֹאָיֵהֶם׃ 27. אֲשֶׁר עַל־כֵּן z סָרוּ
מֵאַחֲרָיו וְכָל־דְּרָכָיו לֹא הִשְׂכִּילוּ׃

(20) Subitò morientur, & *quidem* medietatibus noctis: commovebuntur populus & transibunt; & removebunt fortem non in manu (*ſit*). (21) Nam oculi ejus *ſunt* ſuper vias viri: & omnes greſſus ejus videbit (*videt*). (22) Non *eſt* obſcuritas, nec umbra mortis (*denſiſſima umbra*), ad latitandum (*ut lateant*) ibi operantes iniquitatem. (23) Nam non ſuper virum ponet amplius *cor ſuum*, ad eundem ad (*contra*) DEUM in judicium. (24) Conteret potentes, non (*ut non ſit*) inveſtigatio: & ſtare faciet alios pro eis. (25) Ideò cognoſcere faciet opera eorum, & vertet ſeſe nox (*ſubvertente nocte,*) & conterentur. (26) Pro improbis (*tanquam impios*) percuſſit eos in loco videntium. (27) Quandoquidem receſſerunt à poſt eum, & omnes vias ejus non intellexerunt.

x נכר y ראה z סור

CAP. XXXV. verſ. 14.

אַף כִּי־תֹאמַר לֹא [a] תְשׁוּרֶנּוּ דִּין
לְפָנָיו וּתְחוֹלַל לוֹ׃

(14) Etiam ſi dixeris, *quòd* non videas eum: *attamen* judica te ad facies ejus; & expectabis eum (& *ſperain eô.*)

CAP. XXXVI. verſ. 15.

יְחַלֵּץ עָנִי [b] בְּעָנְיוֹ [c] וְיִגֶל בַּלַּחַץ
אָזְנָם׃

(15) Eruet afflictum in afflictione ſua: & revelabit (*aperiet*) in oppreſſione aurem eorum.

verſ. 26.

הֵן־אֵל שַׁגִּיא וְלֹא [d] נֵדַע מִסְפַּר
[c] שְׁנָיו וְלֹא־חֵקֶר׃

(26) Ecce DEUS magnus *eſt* & non ſcimus. Numerus annorum ejus, & non *eſt* inveſtigatio.

CAP.

---

[a] שור [b] ענה [c] גלה [d] ידע
[c] שנן

CAP. XXXVII. vers. 5. usque ad 12.

5. יַרְעֵם אֵל בְּקוֹלוֹ נִפְלָאוֹת עָשָׂה
גְּדֹלוֹת וְלֹא [f] נֵדָע׃ 6. כִּי לַשֶּׁלֶג
יֹאמַר הֱוֵא־אָרְצָה וְגֶשֶׁם מָטָר וְגֶשֶׁם
מִטְרוֹת [g] עֻזּוֹ׃ 7. בְּיַד־כָּל־אָדָם יַחְתֹּם
לְרַבַּת כָּל־אַנְשֵׁי מַעֲשֵׂהוּ׃ 8. [h] וַתָּבוֹא
חַיָּה בְמוֹ־אֹרֶב [i] וּבְמְעוֹנֹתֵיהֶם
תִּשְׁכֹּן׃ 9. מִן־הַחֶדֶר תָּבוֹא סוּפָה
וּמִמְּזָרִים קָרָה׃ 10. מִנִּשְׁמַת־אֵל
יִתֵּן־קָרַח וְרֹחַב מַיִם [k] בְּמוּצָק׃
11. אַף־בְּרִי יַטְרִיחַ עָב [l] יָפִיץ עֲנַן
אוֹרוֹ׃ 12. וְהוּא [m] מְסִבּוֹת תְּהַפֵּךְ
בְּתַחְבֻּלוֹתָיו לְפָעֳלָם כֹּל אֲשֶׁר־
[n] יְצַוֶּם עַל־פְּנֵי תֵבֵל אַרְצָה׃

(5) Tonabit Deus in voce ſua mirabilia (*mirificè*;) faciens magnalia, & (*quæ*) non ſciemus. (6) Quia nivi dicit, eſto (*ſuper*) terra; & imbri pluviæ: & imbri pluviarum for-

[f] ידע [g] עזז [h] בוא [i] עון [k] יצק [l] מוץ
[m] סבב [n] צוה

fortitudinis ſuæ (*tenui & impetuoſo*) ſcil. *dicit, eſto in terrâ.* (7) In manu (*manum*) omnis hominis obſignauit (*occludet:*) ad ſciendum (*ut ſciat*) omnes homines operis ſui (*operarios ſuos*). (8) Et ingredietur beſtia in latibulum, & in habitaculis ſuis habitabit. (9) De penetrali veniet turbo, & à diſpergentibus *ventis* frigus. (10) A flatu DEI dabit glaciem: & latitudinem aquarum in anguſtiâ. (11) Etiam ſerenitas fatigabit nubem: diſperget nubem luminis ſui. (12) Et ipſe (*DEUS*) circuitus *nubium* volvens per conſilia ſua, ad operandum eos (*ut operentur*) omnia, quæ præcipiet eis ſuper facies orbis in terra (*terreni.*)

CAP. XXXVIII. verſ. 4.7.

אֵיפֹה הָיִיתָ בְּיָסְדִי־אָרֶץ הַגֵּד
אִם־יָדַעְתָּ בִינָה׃ ° בְּרַן־יַחַד
כּוֹכְבֵי בֹקֶר ᵖ וַיָּרִיעוּ כָּל־בְּנֵי
אֱלֹהִים׃

(4.7.) Ubi fuiſti in fundando me terram indica, ſi noſti intelligentiam. In cantando ſimul ſtellæ matutinæ, & jubilarent omnes filii Dei.

CAP.

° רנן ᵖ רוע

CAP. XL. vers. 2.

ף הֲרַב עִם־שַׁדַּי יִסּוֹר מוֹכִיחַ אֱלוֹהַּ וְעַנֵּהוּ׃

(32) Num litigare cum omnipotente declinabit? arguens (*qui vult arguere*) DEUM, respondeat ei.

CAP. XLI. vers. 2.

מִי הִקְדִּימַנִי וַאֲשַׁלֵּם תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם לִי־הוּא׃

(2) Quis antevertit me, & (*ut*) rependam: *quod est* sub omni cœlo, mihi ipsum (*meum est.*)

CAP. XLII. vers. 2.

יָדַעְתָּ כִּי־כֹל תּוּכָל וְלֹא־יִבָּצֵר מִמְּךָ מְזִמָּה׃

(2) Novi, quod omnia possis, & non prohibeatur à te cogitatio.

vers. 6.

עַל־כֵּן אֶמְאַס וְנִחַמְתִּי עַל־עָפָר וָאֵפֶר׃

(6) Idcircò reprobabo (*quod male dixi,*) & resipiscam, super pulvere & cinere.

EX

ף רוב ר יכח ס יכל ת זמם

EX PSALMIS.

Psal. I. tot.

אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ
[u] בַּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים
לֹא עָמָד [x] וּבְמוֹשַׁב [y] לֵצִים לֹא יָשָׁב׃
כִּי אִם [z] בְּתוֹרַת יְהוָה חֶפְצוֹ
וּבְתוֹרָתוֹ יֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה׃
וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי
מָיִם אֲשֶׁר [a] פִּרְיוֹ יִתֵּן [b] בְּעִתּוֹ וְעָלֵהוּ
לֹא [c] יִבּוֹל וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ׃
לֹא כֵן הָרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמֹּץ
אֲשֶׁר תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ׃ עַל כֵּן לֹא יָקֻמוּ
רְשָׁעִים בַּמִּשְׁפָּט וְחַטָּאִים בַּעֲדַת
צַדִּיקִים׃

---

[u] יעץ [x] ישב [y] לוץ [z] יורה [a] פרה
[b] עתו [c] נבל

צַדִּיקִים: כִּי־יוֹדֵעַ יְהוָה דֶּרֶךְ צַדִּיקִים
וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֹּאבֵד:

(1) Beatitudines viri, qui non ambulavit in consiliô impiorum, & in via peccatorum non stetit, & in consessu derisorum non sedit. (2) Quinimò (*sed*) in lege Domini voluntas ejus, & in lege ejus meditabitur die ac nocte. (3) Et erit sicut lignum plantarum (*arbor plantata*) ad rivos aquarum, quod (*quæ*) fructum suum dabit in tempore suo, & folium ejus non decidet: & omne quod faciet, prosperabit. (4) Non sic impii, quinimò (*sed*) sicut gluma, quam dispellit eam ventus. (5) Propterea non consistent impii in judicio: neque peccatores in cœtu justorum. (6) Quoniam sciens *est* DOMINUS viam justorum, sed via impiorum peribit.

Psal. II. vers. 6. 7.

וְאֲנִי נָסַכְתִּי מַלְכִּי עַל־צִיּוֹן הַר־
קָדְשִׁי: אַסַּפְּרָה אֶל־חֹק[d] יְהוָה
אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם
יְלִדְתִּיךָ:

(6) Et

[d] חקק

(6) Et ego constitui regem meum, super Sion montem sanctitatis meæ. (7) Narrabo ad decretum, Dominus dixit ad me, Filius meus tu es. Ego hodiè genui tui te.

vers. 10. 11.

עִבְדוּ אֶת־יְהוָה בְּיִרְאָה [c] וְגִילוּ בִּרְעָדָה׃

(11) Servite Domino in timore, & exultate in tremore.

Psal. III. vers. 4.

וְאַתָּה יְהוָה [f] מָגֵן בַּעֲדִי כְּבוֹדִי [g] וּמֵרִים רֹאשִׁי׃

(4) Et tu, Domine, clypeus es pro me; gloria mea, & exultans caput meum.

vers. 6. 7.

אֲנִי שָׁכַבְתִּי [h] וָאִישָׁנָה [i] הֲקִיצוֹתִי כִּי יְהוָה יִסְמְכֵנִי׃ לֹא־ [k] אִירָא מֵרִבְבוֹת עָם אֲשֶׁר סָבִיב [l] שָׁתוּ עָלָי׃

(6) Ego

[c] גול [f] גנן [g] רום [h] ישן [i] קוץ
[k] ירא [l] שות

(6) Ego accubui, & dormivi: evigila etiam, quia Dominus sustentabit me. (7) Non timebo à decem millibus populi (*populis*): qui circumquaque posuerunt se contra me.

vers. 9.

לַיהוָה הַיְשׁוּעָה עַל־עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶלָה׃

(9) Domini est salus: super populum tuum est benedictio tua: Selah.

Psal. IV. vers. 4.

[m] וְדְעוּ כִּי־הִפְלָה יְהוָה חָסִיד לוֹ

(4) Et scitote, quod segregabit Dominus pium sibi.

vers. 9.

בְּשָׁלוֹם יַחְדָּו אֶשְׁכְּבָה [n] וְאִישָׁן כִּי־אַתָּה יְהוָה לְבָדָד לָבֶטַח [o] תּוֹשִׁיבֵנִי׃

(9) In pace pariter accubabo & dormiam: quia tu DOMINUS solus, in fiducia habitare facies me.

Psal. V. vers. 5.

כִּי׀ לֹא אֵל חָפֵץ רֶשַׁע אַתָּה־לֹא [p] יְגֻרְךָ רָע׃

(5) Quia

---

[m] ידע [n] ישׁן [o] ישב [p] גור

(5) Quia non Deus volens impietatem tu es: non habitabit tecum malus.

verſ. 7.

תְּאַבֵּד דֹּבְרֵי כָזָב אִישׁ דָּמִים
וּמִרְמָה יְתָעֵב יְהוָה׃

(7) Perdes loquentes mendacium, virum ſanguinum & doli abominabitur Dominus.

verſ. 13.

אַתָּה תְבָרֵךְ צַדִּיק יְהוָה כַּצִּנָּה
רָצוֹן תַּעְטְרֶנּוּ׃

(13) Tu benedices juſto: Domine, velut ſcuto, benignitate coronabis eum.

Pſal. VI. tot.

1. לַמְנַצֵּחַ [a] בִּנְגִינוֹת עַל־הַשְּׁמִינִית׃
מִזְמוֹר לְדָוִד׃ 2. יְהוָה אַל־ [b] בְּאַפְּךָ
תוֹכִיחֵנִי [c] וְאַל־ [d] בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי׃
חָנֵּנִי

---

[a] צנן [a] נגן, [b] אנף [c] יכח
[d] יחם

3. חָנֵּנִי יְהוָה כִּי אֻמְלַל אָנִי רְפָאֵנִי [c]
יְהוָה כִּי נִבְהֲלוּ עֲצָמָי: 4. וְנַפְשִׁי
נִבְהֲלָה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד [f]
מָתַי: 5. שׁוּבָה יְהוָה חַלְּצָה [g]
נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חַסְדֶּךָ [h]
6. כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ בִּשְׁאוֹל
מִי יוֹדֶה לָךְ: 7. יָגַעְתִּי בְּאַנְחָתִי
אַשְׂחֶה בְכָל־לַיְלָה מִטָּתִי [i] בְּדִמְעָתִי
עַרְשִׂי אַמְסֶה: 8. עָשְׁשָׁה [k] מִכַּעַס
עֵינִי עָתְקָה בְכָל־צוֹרְרָי: 9. סוּרוּ
מִמֶּנִּי כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן כִּי שָׁמַע יְהוָה
קוֹל [l] בִּכְיִי: 10. שָׁמַע יְהוָה [k] תְּחִנָּתִי
יְהוָה [l] תְּפִלָּתִי [m] יִקָּח: 11. [n] יֵבֹשׁוּ
וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד כָּל־אֹיְבָי [o] יָשֻׁבוּ
[n] יֵבֹשׁוּ רָגַע:

(1) Vi-

[c] חנן [f] שוב [g] ישע [h] נטה [i] בכה [k] חנן
[l] פלל [m] לקח [n] יבש & בוש [o] שוב

(1) Victori (*præfecto*) in Neginoth (*in pulsatilibus instrumentis*) super octavam, canticum Davidis. (2) DOMINE, ne in nasô, (*furore*) tuô arguas me: neque in æstu tuô corripias me. (3) Miserere mei, DOMINE, quoniam debilis ego (*sum*): sana me, DOMINE, quoniam territa sunt ossa mea. (4) Et anima, mea territa est valdè: & Tu, DOMINE, usque quò? (5) Revertere DOMINE, eripe animam meam; salva me propter misericordiam tuam. (6) Quoniam non *est* in morte memoria tui: in sepulchrô quis confitebitur tibi? (7) Defatigatus fui in gemitu meo, natare faciam in omni nocte lectum meum: in lachryma mea stratum meum humectabo. (8) Erosus est præ mœrore oculus meus: consenuit in (*propter*) omnes angustiatores meos. (9) Recedite à me omnes operantes iniquitatem, quoniam audivit DOMINUS vocem fletus mei. (10) Audivit DOMINUS deprecationem meam: DOMINUS orationem meam accipiet. (11) Pudefient & terrebuntur valdè omnes inimici mei: Vertentur, pudefient subitò.

Psal. VII. vers. 10.

בֹּחֵן לִבּוֹת וּכְלָיוֹת אֱלֹהִים צַדִּיק׃

(10) Probans *es* corda, & renes, ô DEUS juste!

vers. 11.

u מָגִנִּי עַל־אֱלֹהִים x מוֹשִׁיעַ
יִשְׁרֵי־לֵב׃

(11) Clypeus meus *est* super Deum, servantem (*qui servat*) rectos corde.

vers. 12. 13. 14.

אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל זֹעֵם בְּכָל־
יוֹם׃ אִם־לֹא יָשׁוּב חַרְבּוֹ יִלְטוֹשׁ
קַשְׁתּוֹ דָּרַךְ y וַיְכוֹנְנָהּ׃ וְלוֹ הֵכִין
כְּלֵי־מָוֶת z חִצָּיו לְרוֹדְפִים יִפְעָל׃

(12) Deus *est* judex justus, & Deus indignans (*contra impium*) in omni die. (13) Si non conversus fuerit, gladium suum acuet, arcum suum tetendit, & paravit illum. (14) Et sibi præparavit vasa mortis: sagittas suas in persecutores *mei* operabitur.

Psal. IIX. vers. 3.

a מִפִּי עוֹלְלִים׃ וְיוֹנְקִים b יִסַּדְתָּ c עֹז
לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב
וּמִתְנַקֵּם׃

u גנן x ישע y כון z חצץ a פה b יסד c עזז

(3) Ex ore parvulorum & sugentium fundasti (*confirmasti*) fortitudinem: propter inimicos tuos, ad cessare faciendum inimicum, & ulciscentem se (*vindictæ cupidum.*)

vers. 5.

מָה־אֱנוֹשׁ כִּי־תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן־אָדָם
כִּי תִפְקְדֶנּוּ׃

(5) Quid *est* homo, quod recorderis ejus: & filius hominis, quod visites eum?

vers. 6.

וַתְּחַסְּרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד
וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ׃

(6) Et deficere facies eum paululum à DEO: sed gloria & decore coronaturus es eum.

vers. 7. 8. 9.

תַּמְשִׁילֵהוּ [d] בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כֹּל [e] שַׁתָּה
תַּחַת־רַגְלָיו׃ [f] צֹאן וַאֲלָפִים כֻּלָּם
וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדָי׃ צִפּוֹר שָׁמַיִם
וּדְגֵי הַיָּם [g] עֹבֵר אָרְחוֹת יַמִּים׃

(7) Dominari facies eum in operibus manuum tuarum: omnia posuisti sub pedibus ejus.

(8) Gre-

[d] עשה [e] שות [f] צאן [g] רוג

(8) Greges & armenta universa ipsa: & etiam animalia agri (*bestias aggrestes*). (9) Volatile cœlorum, & pisces maris: *quicquid* transiens (*est*) semitas marium.

Psal. IX. vers. 10. 11.

[h] וַיְהִי יְהוָה מִשְׂגָּב לַדָּךְ מִשְׂגָּב
לְעִתּוֹת [i] בַּצָּרָה׃ וְיִבְטְחוּ בְךָ
יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא־עָזַבְתָּ דֹרְשֶׁיךָ
יְהוָה׃

(10) Et erit Dominus exaltatio tenui; exaltatio temporibus in angustia (*angustiæ*) (11) Et (*propterea*) sperabunt in te scientes nomen tuum: quia non dereliquisti quærentes te, DOMINE.

vers. 13.

דֹּרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא
שָׁכַח צַעֲקַת עֲנָיִים׃

(13) Requirens sanguines, eorum recordatus est; non oblitus est clamoris afflictorum.

Psal. X. vers. 14.

[k] רָאִתָּה׃ כִּי־אַתָּה׃ עָמָל וָכַעַס׃
תביט

[h] היה [i] צור [k] ראה

תַּבִּיט [m] לַתֵּת בְּיָדֶךָ עָלֶיךָ יֻעזַב חֶלְכָּה
יָתוֹם אַתָּה [n] הָיִיתָ עוֹזֵר׃

(14) Vidisti *utique*, nam tu laborem & indignationem respicies, ad dandum in manum tuam; super te relinquet pauper: pupillo tu fuisti adjutor.

vers. 17. 18.

[o] תַּאֲוַת עֲנָוִים שָׁמַעְתָּ יְהוָה [p] תָּכִין
לִבָּם תַּקְשִׁיב אָזְנֶךָ׃ לִשְׁפֹּט יָתוֹם
[q] וָדָךְ בַּל־יוֹסִיף עוֹד לַעֲרֹץ אֱנוֹשׁ
מִן־הָאָרֶץ׃

(17) Desiderium humilium audivisti Domine: diriges cor eorum, intendere facies aurem tuam. (18) Ad judicandum pupillum, & tenuem, ne addat ultra ad conterendum *miserum* hominem de terra

Psal. XI. vers. 3.

כִּי [r] הֲשָׁתוֹת יֶהֱרָסוּן צַדִּיק מַה־
פָּעָל׃

(3) Quoniam fundamenta destruentur; justus quid operatus est?

[r] vers.

---

[m] נתן [n] היה [o] אוה [p] כון [q] רכך [r] שות

verſ. 6.

וַיַּמְטֵר עַל־רְשָׁעִים s פַּחִים אֵשׁ
וְגָפְרִית וְרוּחַ זְלָעָפוֹת t מְנָת
כּוֹסָם׃

(6) Pluet ſuper impios laqueos, ignem & ſulphur, & ſpiritum terrorum, partem (*demenſum*) calicis eorum.

Pſal XII. verſ. 7.

אִמְרוֹת יְהוָה אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת כֶּסֶף
צָרוּף בַּעֲלִיל לָאָרֶץ מְזֻקָּק שִׁבְעָתָיִם׃

(7) Eloquia Domini, eloquia munda *ſunt*: argentum conflatum in clibanô terræ, fuſum ſepties.

Pſal. XIII. verſ. 6.

וַאֲנִי u בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי u יָגֵל לִבִּי
בִּישׁוּעָתְךָ x אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי גָמַל
עָלָי׃

(9) Et ego in miſericordia tua ſperavi, exultabit cor meum in ſalute tua: cantabo Domino, quoniam retribuit ſuper me *bonum*.

s פוח t מנה u גול x שור

Psal. XIV. vers. 7.

מִי־ y יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל
בְּשׁוּב יְהוָה z שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב
יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל׃

(10) Quis dabit ex Zijon salutem Israel? in convertendo (*quando convertet*) DOMINUS captivitatem populi sui: exultabit Jahacob, lætabitur Israel.

Psal. XVI. vers. 10.

לֹא־ תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא־
תִתֵּן חֲסִידְךָ a לִרְאוֹת b שָׁחַת׃

(10) Non relinques animam meam in sepulchro: non dabis (*permittes*) pium tuum videre corruptionem.

vers. 11.

c תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת
אֶת־ פָּנֶיךָ נְעִמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח׃

(11) Scire facies me semitam vitarum (*Vitæ*): saturitas lætitiarum cum faciebus tuis: jucunditates *sunt* in dextra tua perpetuò.

Psal.

---

y נתן z שבה a ראה b שחת c ירע

Psal. XVII. vers. 8

שָׁמְרֵנִי [d] כְּאִישׁוֹן בַּת־עָיִן [c] בְּצֵל
כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנִי׃

(8) Custodi me, ut nigredinem filiæ (*pupillam*) oculi: in umbra alarum tuarum abscondes me.

vers. 15.

אֲנִי בְצֶדֶק אֶחֱזֶה פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה
[f] בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ׃

(15) Ego in justitia videbo facies tuas; satiabor in evigilando imagine tuâ.

Psal. XVIII. vers. 2. 3.

וַיֹּאמַר אֶרְחָמְךָ יְהוָה חִזְקִי׃ יְהוָה
סַלְעִי וּמְצוּדָתִי וּמְפַלְטִי אֵלִי צוּרִי
אֶחֱסֶה־בּוֹ [g] מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי
מִשְׂגַּבִּי׃

(2) Et dixi: Diligam te Domine fortitudo mea. (3) Dominus petra mea & arx mea, &

[d] איש [c] צלל [f] קוץ [g] גנן

erutor meus; Deus meus *est* petra mea, sperabo in eo: scutum meum, & cornu salutis meæ, elevatio mea.

vers. 7.

[h] בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל־אֱלֹהַי
[i] אַשַּׁוֵּעַ יִשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי
לְפָנָיו תָּבֹא בְאָזְנָיו׃

(7) In angustia mihi (*mea*) invocabo DOMINUM, & ad Deum meum clamabo: audiet de templo suo vocem meam, & clamor meus ad facies ejus veniet in aures ejus.

vers. 26. 27.

עִם־חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם־גְּבַר תָּמִים
[k] תִּתַּמָּם׃ עִם־נָבָר תִּתְבָּרָר וְעִם־עִקֵּשׁ
תִּתְפַּתָּל׃

(26) Cum benignô benignum te exhibebis, cum virô perfectô perfectus eris. (27) Cùm mundo mundus eris, & cum perversô perversum te exhibebis.

vers.

h צור i שוע k תמם

vers. 29.

אַתָּה l תָּאִיר m נֵרִי יְהוָה אֱלֹהַי n יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי׃

(29) Tu illuminabis lucernam meam: DOMINUS Deus meus illuminabit obscuritatem meam.

vers. 31.

הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל o הַחוֹסִים בּוֹ׃

(13) Deum *quod attinet* perfecta *est* via ejus; eloquium Domini conflatum, scutum ipse (*est*) omnibus sperantibus in eum.

Psal. XIX. vers. 8. 9. 10. 11.

תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה p מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְהוָה נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת q פֶּתִי׃ r פִּקּוּדֵי יְהוָה יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי־לֵב s מִצְוַת יְהוָה

l אור m נור n נגה o חסה p ירה
q שוב r עוד s פתה t צוה

יְהוָה בָּרָה [u] מְאִירַת עֵינָיִם׃
יִרְאַת יְהוָה טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד
מִשְׁפְּטֵי־יְהוָה [x] אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו׃
הַנֶּחֱמָדִים [y] מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים
מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים׃

(8) Lex Domini perfecta est, convertens animam; testimonium Domini fidele, sapientem efficiens simplicem. (9) Præcepta Domini recta, lætificantia cor: præceptum Domini purum, illuminans oculos. (10) Timor Domini mundus, permanens in perpetuum; judicia Domini veritas, justa sunt pariter. (11) Desiderabilia præ auro, & præ obrizo multo, & dulcia præ melle & liquore favorum.

vers. 13.

שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת
[z] נַקֵּנִי׃

(13) Errores quis intelliget? ab occultis munda me.

[u] איר [x] אמן [y] פז [z] נקה

Psal. XX. vers. 8.

אֵלֶּה בָרֶכֶב וְאֵלֶּה בַּסּוּסִים
וַאֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
נַזְכִּיר׃

(8) Hi in curru, & hi in equis; Sed nos in nomine (*nominis*) DOMINI Dei noſtri recordabimur.

Psal. XXII. vers. 7. 8. 9.

וְאָנֹכִי [a] תוֹלַעַת וְלֹא־אִישׁ חֶרְפַּת
אָדָם [b] וּבְזוּי עָם׃ כָּל־ [c] רֹאַי יַלְעִיגוּ
לִי יַפְטִירוּ בְשָׂפָה [d] יָנִיעוּ רֹאשׁ׃
[e] גֹּל אֶל־יְהוָה יְפַלְּטֵהוּ [f] יַצִּילֵהוּ כִּי
חָפֵץ בּוֹ׃

(7) Et ego *ſum* vermis, & non vir: opprobrium hominis, & contemptus populi. (8) Omnes videntes me ſubſannabunt me: emittent in labio, movebunt caput. (*dicendo*): (9) (*devolvit*) Devolvere *res ſuas* ad Dominum, eruat eum: eripiat eum, quoniam complacuit in eo.

[a] תלע [b] בוה [c] ראה [d] נוע [e] גלל [f] נצל

verſ. 10. 11.

אַתָּה g גּוֹחִי מִבֶּטֶן מַבְטִיחִי עַל־שְׁדֵי
אִמִּי: עָלֶיךָ הָשְׁלַכְתִּי מֵרָחֶם מִבֶּטֶן
אִמִּי אֵלִי אָתָּה:

(10) Tu *es* eductor meus ab utero; confidere faciens me ſuper ubera matris meæ. (11) Super te projectus ſum ex matrice: de ventre matris meæ Deus meus tu *(es.)*

verſ. 17. 18. 19.

סְבָבוּנִי כְּלָבִים h עֲדַת מְרֵעִים
חֲקָפוּנִי כָּאֲרִי יָדַי וְרַגְלָי: אֲסַפֵּר
כָּל־עַצְמוֹתָי הֵמָּה i יַבִּיטוּ יִרְאוּ־בִי:
יְחַלְּקוּ בְגָדַי לָהֶם וְעַל־לְבוּשִׁי
k יַפִּילוּ גוֹרָל:

(17) Circumdederunt me canes: cœtus malignantium circumvallarunt me; quaſi leo *foderunt* manus meas, & pedes meos. (18) Numerabo omnia oſſa mea: ipſi aſpicient inſpicient *inquam* in me. (19) Divident veſtimenta mea ſibi, ſuper indumentum meum projicient ſortem.

verſ.

g גוח h יער i נבט k נפל

verſ. 27.

וְאֹכְלוּ עֲנָוִים וְיִשְׂבָּעוּ יְהַלְלוּ יְהוָה
דֹּרְשָׁיו l יְחִי לְבַבְכֶם לָעַד׃

(27) Edent pauperes, & ſaturabuntur; laudabunt DOMINUM quærentes eum: vivet cor veſtrum in æternum.

verſ. 29. 30. 31.

לַיהוָה הַמְלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם׃
אָכְלוּ m וַיִּשְׁתַּחֲווּ כָּל־דִּשְׁנֵי־אֶרֶץ
לְפָנָיו יִכְרְעוּ כָּל־יוֹרְדֵי עָפָר וְנַפְשׁוֹ
לֹא חִיָּה׃ זֶרַע יַעַבְדֶנּוּ יְסֻפַּר לָאֲדֹנָי
לַדּוֹר׃

(29) Domino *eſt* regnum; & dominans in gentes. (30) Comederunt & incurvaverunt ſe omnes pingues terræ; ad facies ejus incurvabunt ſe omnes deſcendentes *in* pulverem; nam animam ſuam non vivificabit. (31) Semen ſerviet ei: accenſebitur DOMINO in generationem.

Pſal. XXIII. *verſ.* 1.

יְהוָה n רֹעִי לֹא אֶחְסָר׃

(1) Dominus *eſt* Paſtor meus, non deficiam.

l חיה m שחה n רעה

vers. 4.

גַּם כִּי ° אֵלֵךְ בְּגֵיא ᵖ צַלְמָוֶת
לֹא ־ אִירָא ᵍ רָע כִּי ־ אַתָּה עִמָּדִי
שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתֶּךָ הֵמָּה יְנַחֲמֻנִי׃

(4) Etiam cum ambulavero per vallem umbræ mortis, non timebo malum, quoniam tu (*es*) mecum: baculus tuus & fulcrum tuum ipsa consolabuntur me.

Psal. XXIV. vers. 3. 4.

מִי ־ יַעֲלֶה בְּהַר ־ יְהוָה וּמִי יָקוּם
בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ׃ ᵗ נְקִי כַּפַּיִם וּבַר ־
לֵבָב אֲשֶׁר ׀ לֹא ־ נָשָׂא לַשָּׁוְא
נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה׃

(3) Quis ascendet in montem Domini: & quis stabit in loco sanctitatis ejus? Mundus volis, (*manibus*) & purus corde, qui non accepit in vanum animam ejus (*DEI*); nec juravit in dolo (*dolose.*)

vers.

° ילך ᵖ צלל ᵍ רוע ᵗ נקה

verſ. 9. 10.

s שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְשֶׂאוּ
פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃ מִי
זֶה הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת
הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה׃

(9) Elevate portæ capita veſtra, & elevate vos fores ſeculi, (*mundi*), & introibit rex gloriæ. (10) Quis ipſe *eſt* iſte rex gloriæ? Dominus exercituum: ipſe *eſt* rex gloriæ, Sela.

Pſal. XXV. verſ. 7.

חַטֹּאות t נְעוּרַי וּפְשָׁעַי אַל־תִּזְכֹּר
כְּחַסְדְּךָ זְכָר־לִי־אַתָּה לְמַעַן טוּבְךָ
יְהוָה׃

(7) Peccatorum pueritiarum mearum, & prævaricationum mearum ne memineris: ſecundùm miſericordiam tuam memento mei tu, propter bonitatem tuam, DOMINE.

verſ.

s נשא t נער

vers. 21.

תֹּם־וְיָשֶׁר [x] יִצְּרֻנִי כִּי קִוִּיתִיךָ׃ [u]

(21) Integritas & rectitudo custodient me: quoniam expectavi te.

Psal. XXVI. vers. 8

יְהוָה אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ׃

(8) DOMINE dilexi habitaculum domûs tuæ, & locum tabernaculi gloriæ tuæ.

Psal. XXVII. vers. 4.

אַחַת׀ שָׁאַלְתִּי מֵאֵת־יְהוָה אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ [y] שִׁבְתִּי בְּבֵית־יְהוָה כָּל־יְמֵי חַיַּי [z] לַחֲזוֹת בְּנֹעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ׃

(4) Unum petii à Domino, hoc quæram; habitare me in domo DOMINI omnibus diebus vitæ meæ, ad vivendum in amœnitatem

[u] תמם [y] ושב [z] חזה

tem DOMINI, & ad visitandum in templo ejus.

vers. 8.

לְךָ אָמַר לִבִּי בַּקְּשׁוּ פָנָי אֶת־פָּנֶיךָ יְהוָה אֲבַקֵּשׁ׃

(8) Tibi dixit cor meum, quærite facies meas: DOMINE, quæram facies tuas.

vers. 10.

אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי וַיהוָה יַאַסְפֵנִי׃

(10) Pater meus & mater mea dereliquerunt me; sed DOMINUS colliget me.

vers. 13.

לוּלֵא הֶאֱמַנְתִּי [a] לִרְאוֹת בְּטוּב־יְהוָה בְּאֶרֶץ חַיִּים׃

(13) Nisi crederem videre in bonitatem Domini in terra viventium. *scil. plane desponderem animum.*

vers.

[a] ראוה

vers. 14.

קַוֵּה אֶל־יְהוָה חֲזַק וְיַאֲמֵץ לִבֶּךָ
וְקַוֵּה אֶל־יְהוָה׃

(14) Expecta ad DOMINUM: robora te, & roboret se cor tuum; & expecta ad DOMINUM.

Psal. XXVIII. vers. 7.

יְהוָה עֻזִּי [b] וּמָגִנִּי בּוֹ בָטַח לִבִּי
וְנֶעְזָרְתִּי וַיַּעֲלֹז לִבִּי וּמִשִּׁירִי אֲהוֹדֶנּוּ׃

(7) Dominus fortitudo mea, & scutum meum, & in ipso speravit cor meum, & adjutus sum; & exultabit cor meum: & de cantico meo confitebor ei.

vers. 9.

[c] הוֹשִׁיעָה אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־
נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד־הָעוֹלָם׃

(9) Serva populum tuum, & benedic hæreditati tuæ: & pasce eos, & extolle eos usque in seculum.

Psal.

---

[b] גנן [c] ישע

Psal. XXX. verſ. 6.

רֶגַע בְּאַפּוֹ חַיִּים בִּרְצוֹנוֹ בָּעֶרֶב [d]יָלִין [c]בֶּכִי וְלַבֹּקֶר [f]רִנָּה׃

(6) Momentum *eſt* in ira ejus (*momentanea eſt ira ejus*), vita *eſt* in voluntate ejus: in veſpera pernoctabit fletus, & (*ſed*) in mane jubilatio.

verſ. 12.

הָפַכְתָּ מִסְפְּדִי לְמָחוֹל לִי פִּתַּחְתָּ שַׂקִּי וַתְּאַזְּרֵנִי שִׂמְחָה׃

(12) Vertiſti planctum meum in chorum mihi; ſolviſti ſaccum meum, & accinxiſti me lætitiâ.

Pſal. XXXI. verſ. 6.

בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי [g]פָּדִיתָה אוֹתִי יְהוָה אֵל אֱמֶת׃

(6) In manum tuam commendabo ſpiritum meum: redemiſti me DOMINE, Deus veritatis.

verſ.

---

[d] לון [c] בכה [f] רנן [g] פדה

vers. 19.

תֵּאָלַמְנָה שִׂפְתֵי־שֶׁקֶר הַדֹּבְרוֹת
עַל־צַדִּיק עָתָק בְּגַאֲוָה וָבוּז׃

(19) Obmutescent labia falsitatis; loquentia super justum durum, in superbia & contemtu.

vers. 20.

מָה־רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאֶיךָ
פָּעַלְתָּ h לַחוֹסִים בָּךְ נֶגֶד בְּנֵי
אָדָם׃

(20) Quàm multum *est* bonum tuum, quod abscondisti timentibus te; & *quod* operatus es sperantibus in te, coram filiis hominum.

vers. 25.

חִזְקוּ וְיַאֲמֵץ לְבַבְכֶם כָּל־הַמְיַחֲלִים
לַיהוָה׃

(25) Roborate vos, & roborabit DEUS cor vestrum; omnes *qui* sperantes *estis* in DOMINO.

Psal.

h חסד

Psal. XXXII. tot.

1. לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי [a]נְשׁוּי־פֶּשַׁע
[b]כְּסוּי חֲטָאָה׃ 2. אַשְׁרֵי־אָדָם לֹא
יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ
[c]רְמִיָּה׃ 3. כִּי הֶחֱרַשְׁתִּי [d]בָּלוּ עֲצָמַי
בְּשַׁאֲגָתִי כָּל־הַיּוֹם׃ 4. כִּי יוֹמָם
וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי
בְּחַרְבֹנֵי קַיִץ סֶלָה׃ 5. חַטָּאתִי
[e]אוֹדִיעֲךָ [f]וַעֲוֹנִי לֹא־[g]כִסִּיתִי אָמַרְתִּי
[h]אוֹרֶה־עַלַי פְּשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה
נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה׃ 6. עַל־
זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חָסִיד [i]אֵלֶיךָ
לְעֵת מְצֹא רַק לְשֶׁטֶף מַיִם רַבִּים
אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ׃ 7. אַתָּה סֵתֶר לִי
מצר

[a] נשא [b] כסה [c] רמה [d] בלה [e] ידע
[f] עוה [g] כסה [h] ירח [i] נגע

k מִצָּר l תִּצְּרֵנִי m רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי
סֶלָה: 8. אַשְׂכִּילְךָ n וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ־זוּ
o תֵלֵךְ אִיעָצָה עָלֶיךָ p עֵינִי: 9. אַל־
תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין q הָבִין בְּמֶתֶג־
וָרֶסֶן r עֶדְיָם לִבְלוֹם בַּל קְרוֹב
אֵלֶיךָ: 10. רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע
וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ:
11. שִׂמְחוּ בַיהוָה s וְגִילוּ צַדִּיקִים
וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב:

(1) Davidi erudiens *carmen* : Beatitudines levati prævaricatione, tecti peccatò (*qui levatur prævaricatione, cui tegitur peccatum*). (2) Beatitudines hominis, *cui* non imputabit DOMINUS ei iniquitatem : nec in Spiritu ejus dolus *est*. (3) Quoniam tacui inveteraverunt ossa mea : in rugitu meo omni die. (4) Quoniam die ac nocte aggravabitur super me manus tua : Versus

---

k צור l נצר m רנן n ורה o ילך
p עין q עון r ערה s גול

sus est viror meus in siccitates æstatis, Sela. (5) Peccatum meum cognoscere feci te, & iniqitatem meam non operui: Dixi, confitebor super prævaricationes meas DOMINO: & tu sustulisti iniquitatem peccati mei, Sela. (6) Super hoc orabit omnis pius ad te, tempore inveniendi (*quò te invenire potest*): veruntamen in inundatione aquarum multarum ad eum non pertingent. (7) Tu (*es*) absconsio mihi, ab angustia custodies me: jubilis liberandi (*liberationis vel liberatorum ab hostibus*) circundabis me, Sela. (8) Intelligere faciam te, & docebo te in viâ, quâ ambules: consulam super te oculô meô. (9) Ne sitis sicut equus & sicut mulus, *quibus* non *est* intelligere: *cujus* in lupatô & frænô maxilla ejus *est* ad constringendum, *in* non appropinquare ad te. (10) Multi dolores impio: sed sperantem in DOMINO, misericordia circundabit eum. (11) Lætamini in DOMINO, & exultate justi; & jubilate omnes recti corde.

Psal. XXXIII. vers. 4.

יָשָׁר דְּבַר־יְהוָה וְכָל־מַעֲשֵׂהוּ
בֶּאֱמוּנָה׃ t

(4) Re-

t אמן

(4) Rectum *est* verbum Domini: & omne opus ejus in veritate.

vers. 6.

בִּדְבַר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ
[u] פִּיו כָּל־צְבָאָם׃

(6) In verbo Domini cœli facti sunt; & in spiritu oris ejus omnis exercitus eorum.

vers. 9.

כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה
וַיַּעֲמֹד׃

(9) Ipse dixit, & fuit; ipse præcepit, & stetit.

vers. 11.

[x] עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת
לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר׃

(11) Consilium DOMINI in seculum stabit: cogitationes cordis ejus in generationem & generationem.

vers.

[u] פה [x] יעץ

verſ. 18. 19.

הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל־יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים
לְחַסְדּוֹ׃ [y] לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם
[z] וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב׃

(18) Ecce oculus DOMINI ad timentes eum: ſperantes in miſericordiam ejus. (19) Ad eruendum (*ut eruat*) à morte animam eorum; & ad vivificandum eos in fame.

verſ. 22.

יְהִי־חַסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר
יִחַלְנוּ לָךְ׃

(22) Sit miſericordia tua, DOMINE, ſuper nos, quemadmodum ſperavimus in te.

Pſal. XXXIV. verſ. 6.

[a] חִבִּישׁוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם
אַל־יֶחְפָּרוּ׃

(6) Aſpexerunt ad eum, & illuminati ſunt: & facies eorum non pudore affectæ ſunt.

y נצל z חיה a נבט

vers. 8.

חֹנֶה מַלְאַךְ־יְהוָה סָבִיב [b] לִירֵאָיו
וַיְחַלְּצֵם׃

(8) Castra metatur angelus DOMINI, circum timentes eum, & eripit eos.

vers. 9.

טַעֲמוּ [c] וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְהוָה אַשְׁרֵי
הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ׃

(9) Gustate, & videte, quod bonus *est* DOMINUS: beatitudines viri, *qui* sperabit in eo.

vers. 12. 13. 14. 15.

[d] לְכוּ־בָנִים שִׁמְעוּ־לִי [e] יִרְאַת
יְהוָה אֲלַמְּדֶכֶם׃ מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ
חַיִּים אֹהֵב יָמִים [f] לִרְאוֹת טוֹב׃
נְצֹר לְשׁוֹנְךָ [g] מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר
מִרְמָה׃ סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב
בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃

(12) Ve-

[b] ירא [c] ראה [d] ילך [e] ירא [f] ראה [g] רוע

(12) Venite filii, audite me: timorem DOMINI docebo vos. (13) Quis vir volens vitas, diligens dies ad videndum bonum? (14) Custodi linguam tuam à malo; & labia tua à loquendo dolum. (15) Declina à malo & fac bonum; quære pacem, & persequere eam.

vers. 16. 17.

עֵינֵי יְהוָה אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו
אֶל־[h] שַׁוְעָתָם: פְּנֵי יְהוָה [i] בְּעֹשֵׂי
רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃

(16) Oculi DOMINI *sunt* ad justos: & aures ejus ad clamorem eorum. (17) Faciès DOMINI *sunt* in facientes malum: ad succidendum è terrâ memoriam eorum.

vers. 19.

קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־
דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃

(19) Propinquus *est* DOMINUS contritis corde: & atritos spiritu servabit.

[h] שוע [i] עשה

vers. 20. 21.

k רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ
יְהוָה׃ שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת
מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃

(20) Multa *sunt* mala justi: & (*sed*) a cunctis ipsis eruet eum DOMINUS. 21) Custodiens omnia ossa ejus: unum ex eis non contritum est.

Psal. XXXVI. vers. 6. 7.

יְהוָה בַּהַשָּׁמַיִם חַסְדֶּךָ אֱמוּנָתְךָ
עַר־שְׁחָקִים׃ צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי־אֵל
מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם l רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה
m תוֹשִׁיעַ יְהוָה׃

(6) DOMINE in cœlis misericordia tua; veritas tua usque ad æthera. (7 Justitia tua sicut montes DEI (*maximi*), judicia tua abyssus multa: hominem & animal servabis Domine.

vers.

k רבב l רבב m ושע

verſ. 8. 9. 10.

מַה־יָּקָר חַסְדְּךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם
בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן: יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן
בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תַשְׁקֵם: כִּי עִמְּךָ
מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר:

(8) Quàm pretioſa eſt miſericordia tua Deus: nam filii hominum in umbra alarum tuarum ſperabunt. (9) Inebriabuntur à pinguedine domus tuæ; & torrente deliciarum tuarum potabis eos. (10) Quoniam tecum eſt vena vitarum in lumine tuo videbimus lumen.

Pſal. XXXVII. verſ. 3. 4. 5.

בְּטַח בַּיהוָה וַעֲשֵׂה־טוֹב שְׁכָן־
אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה: וְהִתְעַנַּג עַל־
יְהוָה וְיִתֶּן־לְךָ מִשְׁאֲלוֹת לִבֶּךָ: גּוֹל
עַל־יְהוָה דַּרְכֶּךָ וּבְטַח עָלָיו וְהוּא
יַעֲשֶׂה:

L 3 (3) Spe-

n צלל o חסה p רוה q שקה

(3) Spera in Domino, & fac bonum: inhabita terram, & pasce veritatem. (4) Et delecta te super Domino; & dabit tibi petitiones cordis tui. (5) Devolve super Dominum viam tuam: & spera super eo, & ipse faciet.

vers. 16.

טוֹב־מְעַט לַצַּדִּיק מֵהֲמוֹן רְשָׁעִים רַבִּים׃

(16) Bonum *est* paululum justo, præ copia impiorum multorum.

vers. 21.

לֹוֶה רָשָׁע וְלֹא יְשַׁלֵּם וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן׃

(21) Mutuum accipiens (*accipit*) impius, & non reddet (*reddit*); sed justus gratiosus *est* & dans.

vers. 25.

נַעַר הָיִיתִי גַם־זָקַנְתִּי וְלֹא רָאִיתִי צַדִּיק נֶעֱזָב וְזַרְעוֹ מְבַקֶּשׁ־לָחֶם׃

(25) Puer fui, etiam senui: & non vidi justum derelictum; *nec* semen ejus quærens panem.

vers.

verſ. 37.

שְׁמָר־תָּם וּרְאֵה יָשָׁר כִּי־אַחֲרִית
לְאִישׁ שָׁלוֹם׃

(37) Cuſtodi integrum, & vide rectum; quia noviſſimum viri *talis* pax.

Pſal. XXXVIII. tot.

1. מִזְמוֹר לְדָוִד לְהַזְכִּיר׃ 2. יְהוָֹה
אַל־בְּקֶצְפְּךָ [s] תוֹכִיחֵנִי וּבַחֲמָתְךָ
תְיַסְּרֵנִי׃ 3. כִּי־ [t] חִצֶּיךָ נִחֲתוּ־בִי
וַתִּנְחַת עָלַי יָדֶךָ׃ 4. אֵין־ [u] מְתֹם
בְּבְשָׂרִי מִפְּנֵי זַעְמֶךָ אֵין־שָׁלוֹם
בַּעֲצָמַי מִפְּנֵי חַטָּאתִי׃ 5. כִּי [v] עֲוֹנֹתַי
עָבְרוּ רֹאשִׁי [x] כְּמַשָּׂא כָבֵד יִכְבְּדוּ
מִמֶּנִּי׃ 6. [y] הִבְאִישׁוּ [z] נָמַקּוּ חַבּוּרֹתָי
מִפְּנֵי אִוַּלְתִּי׃ 7. [a] נַעֲוֵיתִי [b] שַׁחוֹתִי

עד־

[s] יכח [t] חצץ [u] תמם [v] עוה [x] נשא
[y] באש [z] מקק [a] עוה [b] שחח

עַד־מְאֹד כָּל־הַיּוֹם קֹדֵר הִלָּכְתִּי׃
8. כִּי כְסָלַי מָלְאוּ נִקְלֶה וְאֵין [c] מְתֹם
בִּבְשָׂרִי׃ 9. נִפּוּגֹתִי [d] וְנִרְכֵּיתִי עַד־מְאֹד
שָׁאַגְתִּי מִנַּהֲמַת לִבִּי׃ 10. אֲדֹנָי נֶגְדְּךָ
כָּל־ [e] תַּאֲוָתִי וְאַנְחָתִי מִמְּךָ לֹא־
נִסְתָּרָה׃ 11. לִבִּי סָחַרְחַר עֻזָּבַנִי [f] כֹּחִי
וְאוֹר־עֵינַי גַּם־הֵם אֵין אִתִּי׃ 12. אֹהֲבַי וּ
[g] רֵעַי מִנֶּגֶד נִגְעִי יַעֲמֹדוּ וּקְרוֹבָי
מֵרָחֹק עָמָדוּ׃ 13. וַיְנַקְּשׁוּ מְבַקְשֵׁי
נַפְשִׁי וְדֹרְשֵׁי [h] רָעָתִי דִּבְּרוּ [i] הַוּוֹת
וּמִרְמוֹת כָּל־הַיּוֹם [k] יֶהְגּוּ׃ 14. וַאֲנִי
כְּחֵרֵשׁ לֹא אֶשְׁמָע וּכְאִלֵּם לֹא יִפְתַּח־
[l] פִּיו׃ 15. וָאֱהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־שֹׁמֵעַ
וְאֵין בְּפִיו [m] תּוֹכָחוֹת׃ 16. כִּי־לְךָ יְהוָה
[n] הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַּעֲנֶה־ אֲדֹנָי אֱלֹהָי׃
17. כִּי־ אָמַרְתִּי פֶּן־יִשְׂמְחוּ־לִי בְּמוֹט
רגלי

[c] תמם [d] רכה [e] אוה [f] כוח [g] רעה
[g] רוע [i] חוה [k] הגה [l] פה [m] יכח [n] יחל

רַגְלַי עָלַי הִגְדִּילוּ׃ 18. כִּי־ אֲנִי לְצֶלַע
o נָכוֹן וּמַכְאוֹבִי נֶגְדִּי תָמִיד׃ 19. כִּי־
עֲוֹנִי p אַגִּיד אֶדְאַג מֵחַטָּאתִי׃ 20. וְאֹיְבַי
q חַיִּים עָצְמוּ r וְרַבּוּ שׂנְאַי שָׁקֶר׃
21. וְמֵשִׁלְמֵי s רָעָה תַּחַת טוֹבָה
יְשִׂטְנוּנִי תַּחַת רָדְפִי־טוֹב׃ 22. אַל־
תַּעַזְבֵנִי יְהוָה אֱלֹהַי אַל־ תִּרְחַק
מִמֶּנִּי׃ 23. חוּשָׁה t לְעֶזְרָתִי אֲדֹנָי
תְּשׁוּעָתִי׃

(1) Psalmus Davidis ad commemorandum. (2) DOMINE ne in fervore tuo arguas me, neque in æstu tuo corripias me. (3) Quoniam sagittæ tuæ defixæ sunt in me: & descendit super me manus tua. (4) Non est integritas in carne mea propter iram tuam: non est pax in ossibus meis à faciebus peccati mei. (5) Nam iniquitates meæ pertranſierunt caput meum: sicut onus grave graves fuerunt præ me. (6) Fœtuerunt, taburerunt livores mei; à faciebus stultitiæ meæ (7) Contortus sum & depres-

o כון p נגד q היה r רבב s רוע t ישע

depressus sum usque valdè: omni die atratus ambulavi. (8) Quoniam ilia mea plena fuerunt ardore, & non *est* integritas in carne meâ. (9) Debilitatus sum & attritus sum usque valdè: rugii præ fremitu cordis mei. (10) Domine, coram te est totum desiderium meum: & suspirium meum à te non est absconditum. (11) Cor meum circuivit (*palpitat*), dereliquit me robur meum (*vires meæ:*) & lumen oculorum meorum etiam ipsi (*ipsum*) non *est* mecum. (12) Diligentes me & socii mei è regione plagæ meæ stabunt: & propinqui mei à longinquò steterunt. (13) Et laqueos tetenderunt quærentes animam meam, & quærentes malum meum locuti sunt pravitates, & dolos omni die meditabuntur. (14) Et ego tanquam surdus non audiam, & sicut mutus, *qui* non aperiet os suum. (15) Et fui sicut vir, qui non audiens *est*, & non in ore ejus redargutiones (16) Quia te, DOMINE, expectavi: tu respondebis (*exaudies*) Domine, Deus mi. (17) Quia dixi: ne forte lætentur mihi (*de me*): in nutando pede meo, super (*contra*) me magnificaverunt me. (18) Quoniam ego ad claudicationem paratus *sum*, & dolor meus coram me semper *est*. (19) Quoniam iniquitatem meam indicabo; solicitus ero à peccatò meò (20) Et (*hinc*) inimici mei viventes roborati sunt: & multiplicati sunt odiò habentes me falsò, (*immerito*). (21) Et reddentes malum pro bono adversabuntur mihi, pro sequi me

(eò

(*eo, quod sequor*) bonum. (22) Ne derelinquas me DOMINE; Deus mi, ne elonges te à me. (23) Festina ad auxilium meum: DOMINE, Salus mea.

Psal. XXXIX. vers. 5. 6.

s הוֹדִיעֵנִי יְהוָה t קִצִּי u וּמִדַּת יָמַי
מַה־הִוא x אֶרְעָה מֶה־חָדֵל אָנִי׃
הִנֵּה טְפָחוֹת y נָתַתָּה יָמַי וְחֶלְדִּי
כְאַיִן נֶגְדֶּךָ אַךְ כָּל־הֶבֶל כָּל־אָדָם
z נִצָּב סֶלָה׃

(6) Scire fac me, DOMINE, finem meum, & mensuram dierum meorum, quæ ipsa *sit*; noscam, quam deficiens ego (*sim*) (6) Ecce palmos dedisti dies meos; & tempus meum tanquam nihil coram te: utique universa vanitas omnis homo stans Selah.

vers. 8.

וְעַתָּה מַה־a קִוִּיתִי אֲדֹנָי b תּוֹחַלְתִּי
לְךָ הִיא׃

L 6 (8) Et

s ידע t קצץ u מדד x ידע y נתן z יצב
a קוה b יחל

(9) Et nunc quid expectavi Domine? spes mea in te ipsa (*est.*)

vers. 12.

בְּתוֹכָחוֹת עַל־[d]עָוֹן [c]יִסַּרְתָּ אִישׁ [f]וַתְּמַס כָּעָשׁ חֲמוּדוֹ אַךְ הֶבֶל כָּל־אָדָם סֶלָה׃

(13) In increpationibus super iniquitatem corripuisti virum, & liquescere fecisti ut tinea desiderium ejus: Certe vanitas omnis homo, Selah.

vers. 13.

שִׁמְעָה [g]תְפִלָּתִי יְהוָה [h]וְשַׁוְעָתִי [i]הַאֲזִינָה אֶל־דִּמְעָתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ כִּי [k]גֵר אָנֹכִי עִמָּךְ [l]תּוֹשָׁב כְּכָל־אֲבוֹתָי׃

(13) Audi orationem meam Domine, & clamorem meum auribus percipe; ad lacrymam meam ne surdum te præbeas, quia peregrinus ego (*sum*) tecum, incola, ut omnes patres mei.

Psal.

[c] יכח [d] עוה [c] יסר [f] מסה [g] פלל
[h] שוע [i] אזן [k] גור [l] ושב

Psal. XL. vers. 6.

רַבּוֹת [n] עָשִׂיתָ [o] אַתָּה יְהוָה אֱלֹהַי
נִפְלְאֹתֶיךָ וּמַחְשְׁבֹתֶיךָ אֵלֵינוּ אֵין
עֲרֹךְ אֵלֶיךָ אַגִּידָה וַאֲדַבֵּרָה עָצְמוּ
מִסַּפֵּר׃

(6) Multa feciſte tu DOMINE Deus mi, mirabilia tua & cogitationes tuas erga nos: non ordinare (*non eſt qui ordinet*) apud te: annunciabo & loquar: fortia fuere præ narrare (*plura ſani, quàm ut narrare poſſim.*)

vers. 8. 9.

הִנֵּה־ [p] בָאתִי בִּמְגִלַּת־סֵפֶר כָּתוּב
עָלָי׃ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהַי חָפָצְתִּי
[q] וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מֵעָי׃

(8) Ecce veni: in volumine libri ſcriptum eſt ſuper (*de*) me. (9) Ad faciendum (*ut facerem*) voluntatem tuam, Deus mi, volui: & lex tua in medio viſcerum meorum.

m רבב n עשה o נגד p בוא
q גלל r זרה

Psal. XLI. v. 2. 3. 4.

אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל־דָּל בְּיוֹם
רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה׃ יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
[s]וְיְחַיֵּהוּ יְאֻשַּׁר בָּאָרֶץ וְאַל־ [t]תִּתְּנֵהוּ
בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו׃ יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ
עַל־עֶרֶשׂ [u]דְּוָי כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הָפַכְתָּ
[x]בְחָלְיוֹ׃

(2) Beatitudines intelligentis ad tenuem in die mala liberavit eum DOMINUS. (3) DOMINUS custodiet eum, & vivificabit eum; beatificabitur in terra: & ne tradas eum in animam (*voluntatem*) inimicorum ejus. (4) DOMINUS fulciet eum super lectum languoris omne cubile ejus vertisti (*fecisti*) in infirmitate ejus.

vers. 10.

גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי
בּוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי עָקֵב׃

(10) Etiam

[s] היה [t] נתן [u] רוח [x] חלה

(10) Etiam vir pacis meæ, in quo fidebam, comedens panem meum, magnificavit adversum me calcaneum.

Psal. XLII. v. 2. 3.

כְּאַיָּל תַּעֲרֹג עַל־אֲפִיקֵי־מָיִם
כֵּן נַפְשִׁי תַּעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
צָמְאָה נַפְשִׁי לֵאלֹהִים לְאֵל
[y]חָי [z]מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה [a]פְּנֵי
אֱלֹהִים:

(2) Quemadmodum cervus anhelabit ad torrentes aquarum: ita anima mea anhelabit ad te, Deus. (3) Sitivit anima mea ad Deum, ad Deum vivum; quando veniam, & videbor (comparebo) faciebus Dei (*coram DEO*)

vers. 12.

מַה־ [b]תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי וּמַה־
[c]תֶּהֱמִי עָלָי [d]הוֹחִילִי לֵאלֹהִים
כִּי־עוֹד [c]אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנַי וֵאלֹהָי:

(12) Cur

[y] חיה [z] בוא [a] פנה [b] שחח [c] המה
[d] יחל [c] ידה

(12) Cur deprimes te anima mea, & quid tumultuaberis super me? expecta DEUM, quia adhuc confitebor ei; *qui est* salutes faciei rum mearum, & Deus meus.

Psal. XLIV. vers. 6.

בְּךָ צָרֵינוּ נְנַגֵּח בְּשִׁמְךָ נָבוּס
קָמֵינוּ׃ [f]

(6) Per te hostes nostros cornupetemus: in nomine tuo conculcabimus obsistentes nobis.

vers. 23.

כִּי־עָלֶיךָ הוֹרַגְנוּ כָל־הַיּוֹם נֶחְשַׁבְנוּ
כְּצֹאן טִבְחָה׃

(23) Quoniam super (*propter*) te occidimur tota die: æstimati fuimus ut pecus mactationis.

Psal. XLV. vers. 3.

[g] יָפְיְפִיתָ מִבְּנֵי אָדָם [h] חוּצַק חֵן
בְּשִׂפְתוֹתֶיךָ עַל־כֵּן בֵּרַכְךָ אֱלֹהִים
לְעוֹלָם

(3) Pul-

[f] קום [g] יפה [h] יצק

(3) Pulcher es præ filiis hominum ; diffusa est gratia in labiis tuis : propterea benedixit tibi Deus in seculum.

vers. 7. 8.

כִּסְאֲךָ אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד שֵׁבֶט
i מִישׁוֹר שֵׁבֶט מַלְכוּתֶךָ׃ אָהַבְתָּ
צֶדֶק וַתִּשְׂנָא רֶשַׁע עַל־כֵּן מְשָׁחֲךָ
אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שֶׁמֶן k שָׂשׂוֹן
מֵחֲבֵרֶיךָ׃

(7) Solium tuum Deus est æternum & perpetuum : sceptrum rectitudinis est sceptrum regni tui. (8) Dilexisti justitiam, & odisti impietatem, propterea unxit te ô Deus! DEUS tuus oleo lætitiæ præ sodalibus tuis.

vers. 14.

כָּל־כְּבוּדָה בַּת־מֶלֶךְ פְּנִימָה
מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁהּ׃

(14) To-

i ושר k שוש

(14) Tota gloriosa *est* filia regis intrinsecus: ex ocellaturis auri vestimentum ejus (*polymitis aureis induta.*)

Psal. XLVI. v. 2,3.4.5.6.

2. אֱלֹהִים לָנוּ מַחֲסֶה[l] וָעֹז עֶזְרָה
[m] בְּצָרוֹת נִמְצָא מְאֹד׃ 3. עַל־כֵּן
לֹא־[n] נִירָא בְּהָמִיר אָרֶץ וּבְמוֹט
הָרִים בְּלֵב יַמִּים׃ 4. [o] יֶהֱמוּ יֶחְמְרוּ
[p] מֵימָיו יִרְעֲשׁוּ הָרִים [q] בְּגַאֲוָתוֹ
סֶלָה׃ 5. נָהָר פְּלָגָיו יְשַׂמְּחוּ עִיר־
אֱלֹהִים קְדֹשׁ מִשְׁכְּנֵי [r] עֶלְיוֹן׃
6. אֱלֹהִים בְּקִרְבָּהּ בַּל־תִּמּוֹט יַעְזְרֶהָ
אֱלֹהִים [s] לִפְנוֹת בֹּקֶר׃

(2) Deus *est* nobis spes & robur, auxilium in angustiis inventum valde (*abunde*). (3) Propterea non timebimus in nutando terram: & in motando montes in cor (*medium*) marium (4) Sonabunt, turbabuntur aquæ ejus: contremiscent

---

[l] עזז [m] צור [n] ירא [o] המה [p] מים
[q] גאה [r] עלה [s] פנה

miscent montes in sublimitate (*propter sublimitatem*) ejus, Selah. (5) Flumen & rivuli ejus lætificabunt civitatem DEI: sanctum habitaculorum altissimi. (6) Deus in medio ejus, non commovebitur: adjuvabit eam Deus, respiciendo mane.

vers. 9. 10.

t לְכוּ u חֲזוּ מִפְעֲלוֹת יְהוָה אֲשֶׁר
x שָׂם y שַׁמּוֹת בָּאָרֶץ: מַשְׁבִּית
מִלְחָמוֹת עַד קְצֵה הָאָרֶץ קֶשֶׁת
יְשַׁבֵּר וְקִצֵּץ z חֲנִית עֲגָלוֹת יִשְׂרֹף
בָּאֵשׁ:

(9) Ite, videte opera Domini; quæ posuit solitudines in terra. (10) Cessare faciens bella usque ad extremum terræ, arcum confringet, & concidet hastam: plaustra comburet in igne.

Psal. XLVII. vers. 6. 7.

עָלָה אֱלֹהִים בִּתְרוּעָה יְהוָה בְּקוֹל
שׁוֹפָר: זַמְּרוּ אֱלֹהִים זַמֵּרוּ זַמְּרוּ
לְמַלְכֵּנוּ זַמֵּרוּ:

(6) Ascen-

t ילך u חזה x שום y שמם z חנה

(7) Ascendit Deus in jubilo: Dominus in voce tubæ. (7) Cantate DEO; cantate cantate regi nostro, cantate.

Psal. XLIIX. vers. 10.

דָּמִּינוּ אֱלֹהִים חַסְדֶּךָ בְּקֶרֶב [a]
הֵיכָלֶךָ׃

(10) Cogitavimus, Deus, misericordiam tuam, in medio templi tui.

vers. 11.

כִּשְׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן [b] תְּהִלָּתְךָ עַל־
קַצְוֵי־אֶרֶץ צֶדֶק מָלְאָה יְמִינֶךָ׃

(11) Sicut nomen tuum Deus, sic laus tua super fines terræ: justitiâ plena est dextera tua.

Psal. XLIX. vers. 8. 9.

אָח לֹא־פָדֹה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא־יִתֵּן
לֵאלֹהִים כָּפְרוֹ׃ [c] וְיֵקַר [d] פִּדְיוֹן נַפְשָׁם
וְחָדַל לְעוֹלָם׃

(8) Fra-

[a] דמה [b] הלל [c] יקר [d] פרה

(8) Fratrem non redimendo redimet vir (*quisquam*); nec dabit DEO propitiationem suam. (9) Et (*nam*) pretiosa erit redemptio animæ eorum, ut cesset in seculum,

Psal. L. vers. 14. 15.

זְבַח לֵאלֹהִים תּוֹדָה וְשַׁלֵּם לְעֶלְיוֹן
נְדָרֶיךָ: וְקָרְאֵנִי בְיוֹם צָרָה אֲחַלֶּצְךָ
וְתְכַבְּדֵנִי:

(14) Immola DEO laudationem; & redde altissimo vota tua. (15) Et invoca me in die angustiæ: eruam te, & honorificabis me,

vers. 23.

זֹבֵחַ תּוֹדָה יְכַבְּדָנְנִי וְשָׂם דֶּרֶךְ
אַרְאֶנּוּ בִּישׁוּעַת אֱלֹהִים:

(23) Sacrificans laudationem, honorificabit me, & ibi *est* via, *quâ* videre faciam eum in salutem DEI.

Psal. LI. tot.

א. לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד ב. בְּבוֹא־
אליו

---

c יזה f צור

אֱלָיו נָתָן הַנָּבִיא כַּאֲשֶׁר־בָּא אֶל־
בַּת־שָׁבַע׃ 3. [a]חָנֵּנִי אֱלֹהִים כְּחַסְדֶּךָ
כְּרֹב רַחֲמֶיךָ מְחֵה פְשָׁעָי׃ 4. הֶרֶב
כַּבְּסֵנִי [b]מֵעֲוֹנִי וּמֵחַטָּאתִי טַהֲרֵנִי׃
5. כִּי־פְשָׁעַי אֲנִי [c]אֵדָע וְחַטָּאתִי
נֶגְדִּי תָמִיד׃ 6. לְךָ לְבַדְּךָ חָטָאתִי
[d]וְהָרַע בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי לְמַעַן תִּצְדַּק
בְּדָבְרֶךָ תִּזְכֶּה־בְשָׁפְטֶךָ׃ 7. הֵן־
בְּעָוֹן חוֹלָלְתִּי וּבְחֵטְא יֶחֱמַתְנִי אִמִּי׃
8. הֵן־[c]אֱמֶת חָפַצְתָּ [f]בַּטֻּחוֹת
וּבְסָתֻם חָכְמָה תודיעני׃ 9. תְּחַטְּאֵנִי
בְאֵזוֹב וְאֶטְהָר תְּכַבְּסֵנִי וּמִשֶּׁלֶג
[g]אַלְבִּין׃ 10. תַּשְׁמִיעֵנִי [h]שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה
[i]תָּגֵלְנָה עֲצָמוֹת [k]דִּכִּיתָ׃ 11. הַסְתֵּר
פָּנֶיךָ מֵחֲטָאָי וְכָל־עֲוֹנֹתַי מְחֵה׃
12 לב

[a] חנן [b] עוה [c] ידע [d] רוע [e] אמן [f] טוח
[g] לבן [h] שוש [i] גול [k] דכה

12. לֵב טָהוֹר בְּרָא־לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ
נָכוֹן חַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי: 13. אַל־תַּשְׁלִיכֵנִי
מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קָדְשְׁךָ אַל־ l תִּקַּח
מִמֶּנִּי: 14. m תָּשִׁיבָה־לִּי שְׂשׂוֹן יִשְׁעֶךָ
וְרוּחַ נְדִיבָה תִסְמְכֵנִי: 15. אֲלַמְּדָה
פֹשְׁעִים דְּרָכֶיךָ וְחַטָּאִים אֵלֶיךָ
יָשׁוּבוּ: 16. n הַצִּילֵנִי מִדָּמִים אֱלֹהִים
אֱלֹהֵי o תְּשׁוּעָתִי תְּרַנֵּן לְשׁוֹנִי צִדְקָתֶךָ:
17. אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וְפִי p יַגִּיד
תְּהִלָּתֶךָ: 18. כִּי לֹא־תַחְפֹּץ זֶבַח
וְאֶתְּנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה: 19. זִבְחֵי
אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה לֵב־נִשְׁבָּר
וְנִדְכֶּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה: 20. הֵיטִיבָה
q בִרְצוֹנְךָ אֶת־צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת
יְרוּשָׁלִָם: 21. אָז תַּחְפֹּץ זִבְחֵי־צֶדֶק
r עוֹלָה

l לקח m שוב n נצל o ישע
p נגד q רצה

ז עוֹלָה וְכָלִיל אָז יַעֲלוּ עַל מִזְבַּחֲךָ
ס פָּרִים׃

(1) Victori (*præcentori*) cantus Davidis. (2) In veniendo ad eum Nathan Prophetam, quando intravit ad Bathsebam. (3) Miserere mei Deus secundum misericordiam tuam: secundum multitudinem miserationum tuarum dele prævaricationes meas. (4) Multiplica (*plurimum*) lava me ab iniquitate mea: & à peccato meo munda me. (5) Quoniam prævaricationes meas ego cognoscam; & peccatum meum coram me est semper. (6) Tibi soli peccavi, & malum in oculis tuis feci: ut justus sis in loquendo te, mundus sis in judicando te. (7) Ecce in iniquitate formatus sum, & in peccato concepit me mater mea. (8) Ecce veritatem voluisti in renibus: & in abstruso sapientiam scire facies me. (9) Expiabis me hyssopo, & mundabor: lavabis me, & præ nive dealbabor. (10) Audire facies me gaudium & lætitiam: exultabunt ossa, *quæ* contrivisti. (11) Absconde facies tuas à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele. (12) Cor mundum crea mihi Deus: & Spiritum rectum innova interiori meo. (13) Ne projicias me à faciebus tuis: & Spiritum sanctitatis tuæ ne sumas à me. (14) Reverti fac mihi gaudium salutis tuæ: & Spiritu voluntario fulcias me. (19) Docebo prævaricatores vias tuas: & pecca-

peccatores ad te convertentur. (16) Eripe me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meæ: laudabit lingua mea justitiam tuam. (17) Domine, labia mea aperies: & os meum annunciabit laudem tuam. (18) Quoniam non voles sacrificium, & (*aliàs*) darem: ascensionem (*holocaustum*) non acceptabis. (19) Sacrificia DEI *sunt* Spiritus contritus: cor contritum & confractum, ô Deus, non despicies. (20) Benefac in benevolentia. (21) Tunc voles sacrificia justitiæ, ascensionem & holocaustum: tunc ascendere facient (*offerent*) super altare tuum juvencos.

Psal. LII. vers. 10.

וְאָנִי כְּזַיִת רַעֲנָן בְּבֵית אֱלֹהִים
בָּטַחְתִּי בְחֶסֶד־אֱלֹהִים עוֹלָם
וָעֶד׃

(30) Et ego sicut olea frondosa in domo Dei, speravi in misericordia Dei *in* seculum & perpetuum.

Psal. LIII. vers. 7.

מִי יִתֵּן[k] מִצִּיּוֹן יְשׁוּעוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּשׁוּב M

[k] נתן

בְּשׁוּב אֱלֹהִים l שְׁבוּת עַמּוֹ m יָגֵל
יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל׃

(7) Quis dabit ex Zijon salutes Israel? in convertendo DEUM captivitatem populi sui, exultabit Jahacob, lætabitur Israel.

Psal. LV. vers. 18.

עֶרֶב וְבֹקֶר וְצָהֳרַיִם n אָשִׂיחָה
וְאֶהֱמֶה וַיִּשְׁמַע קוֹלִי׃

(18) Vesperi, & mane & meridie meditabor & tumultuabor; & exaudiet vocem meam.

vers. 23.

חַשְׁלֵךְ עַל יְהוָה יְהָבְךָ וְהוּא
יְכַלְכְּלֶךָּ לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט
לַצַּדִּיק׃

(23) Projice super Dominum datum (*pondus*) tuum, & ipse sustentabit te; non dabit (*permittet*) in seculum mutationem justo.

vers. 24.

וְאַתָּה אֱלֹהִים o תּוֹרִידֵם לִבְאֵר
שחת

---

l שבה m גול n שוח o ורד

שַׁחַת אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא־יֶחֱצוּ
p יְמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח־בָּךְ׃

(4) Et tu Deus descendere facies eos in puteum foveæ; viri sanguinum & doli non dimidiabunt dies suos; sed ego confidam in te.

Psal. LVI. vers. 9.

q נֹדִי סָפַרְתָּה אָתָּה r שִׂימָה דִמְעָתִי
בְּנֹאדֶךָ הֲלֹא בְּסִפְרָתֶךָ׃

(9) Motionem meam numerasti tu; pone lachrymam meam in utre tuo, nonne in libro tuo *sunt?*

Psal. LVII. vers. 8. 9.

נָכוֹן לִבִּי אֱלֹהִים נָכוֹן לִבִּי
s אָשִׁירָה וַאֲזַמֵּרָה׃ עוּרָה כְּבוֹדִי
עוּרָה הַנֵּבֶל וְכִנּוֹר אָעִירָה שָׁחַר׃

(8) Paratum cor meum DEUS, paratum cor meum: cantabo & psallam. (9) Exurge gloria mea, exurge nebel & cithara, exurgam diluculo.

p יום q נור r שום s שור

verſ. 11.

גָּדֹל עַד־שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ וְעַד־
שְׁחָקִים [t] אֲמִתֶּךָ׃

(11) Magna eſt usque ad cœlos miſericordia tua; & usque ad æthera veritas tua.

Pſal. LX. verſ. 13.

[u] הָבָה־לָּנוּ עֶזְרַת [x] מִצָּר וְשָׁוְא
[y] תְּשׁוּעַת אָדָם׃

(13) Da nobis auxilium ab anguſtia; & (*nam*) mendacium *eſt* ſalus hominis.

verſ. 14.

בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה־חָיִל וְהוּא יָבוּס
צָרֵינוּ׃

(14) In DEO faciemus fortitudinem: & ipſe conculcabit anguſtiatores noſtros.

Pſal. LXII. verſ. 2. 3.

אַךְ אֶל־אֱלֹהִים [z] דּוֹמִיָּה נַפְשִׁי מִמֶּנּוּ
ישׁוּ

---

[t] אמן [u] יהב [x] צור [y] ישע [z] רמה

יְשׁוּעָתִי׃ אַךְ־הוּא צוּרִי וְיִשְׁעָתִי
מִשְׂגַּבִּי לֹא־אֶמּוֹט רַבָּה׃

(2) Tantùm ad DEUM silentium *est* animæ meæ, ab ipso salus mea. (3) Tantùm ipse *est* petra mea, & salus mea: elevatio mea, non labascam multum.

vers. 9.

בִּטְחוּ בוֹ בְכָל־עֵת עָם שִׁפְכוּ־
לְפָנָיו לִבַּכֶם אֱלֹהִים מַחֲסֶה־לָנוּ
סֶלָה׃

(9) Sperate in eo in omni tempore populus, effundite ad facies ejus (*coram illo*) cor vestrum: DEUS spes nobis Selah.

vers. 10.

אַךְ הֶבֶל בְּנֵי־אָדָם כָּזָב בְּנֵי־אִישׁ
בְּמֹאזְנַיִם לַעֲלוֹת חֲמָה מֵהֶבֶל
יָחַד׃

(10) Tantùm vanitas *sunt* filii hominum mendacium filii viri: in bilancibus ascendendo; ipsi præ vanitate pariter.

vers. 12.

אַחַת דִּבֶּר אֱלֹהִים שְׁתַּיִם זוּ שָׁמָעְתִּי
כִּי [a] עֹז לֵאלֹהִים׃

(12) Semel locutus est DEUS, bis hoc audivi, quod fortitudo *est* DEO.

Psal. LXIII. vers. 4.

טוֹב חַסְדְּךָ [b] מֵחַיִּים שְׂפָתַי
יְשַׁבְּחוּנָךְ׃

(4) Bona *est* misericordia tua præ vita; labia mea celebrabunt te.

vers. 6.

כְּמוֹ חֵלֶב וָדֶשֶׁן תִּשְׂבַּע נַפְשִׁי וְשִׂפְתֵי
רְנָנוֹת יְהַלֶּל פִּי׃

(6) Sicut adipe & pinguedine saturabitur anima mea: & labiis præconiorum laudabit os meum.

Psal. LXV. vers. 3.

שֹׁמֵעַ [c] תְּפִלָּה עָדֶיךָ כָּל־בָּשָׂר
[d] יָבֹאוּ׃

(3) Au-

[a] עוז [b] חיה [c] פלל [d] בוא

(3) Audiens e orationem; usque ad te omnis caro veniens.

verſ. 12.

עִטַּרְתָּ e שָׁנָה טוּבָתֶךָ וּמַעְגָּלֶיךָ
יִרְעֲפוּן דָּשֶׁן׃

(12) Coronasti annum bono tuo: & orbitæ tuæ (*cæli tui*) ſtillabunt pinguedinem.

Pſal. LXIIX. verſ. 12.

גַּשֶּׁם נְדָבוֹת f תָּנִיף אֱלֹהִים נַחֲלָתְךָ
וְנִלְאָה אַתָּה g כוֹנַנְתָּהּ׃

(10) Pluviam munificentiarum elevare feciſti Deus; hæreditatem tuam & labore confectam (*quæ laborabit*) tu confirmaſti eam.

verſ. 12.

אֲדֹנָי h יִתֵּן אֹמֶר הַמְבַשְּׂרוֹת צָבָא
רָב׃

(12) Dominus dabit ſermonem: annunciatrices (*quod attinet*) exercitus multus *erit*.

e שנה f נוף g כון h נתן

vers. 18.

רֶכֶב אֱלֹהִים רִבֹּתַיִם אַלְפֵי שִׁנְאָן
אֲדֹנָי בָּם סִינַי בַּקֹּדֶשׁ׃

(8) Currus Dei duæ myriades (*imo*) millia iterationis (*iteratæ*): Dominus cum eis, Sinai in sanctitate (*in Sinai sanctitatis.*)

vers. 19.

עָלִיתָ לַמָּרוֹם שָׁבִיתָ
לָקַחְתָּ מַתָּנוֹת בָּאָדָם וְאַף סוֹרְרִים
לִשְׁכֹּן יָהּ אֱלֹהִים׃

(19) Ascendisti in altitudinem, captivasti captivitatem, accepisti dona in (*pro*) homine: & etiam rebelles, ad inhabitandum Dominum Deum.

vers. 20. 21.

בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֹס־לָנוּ
הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה׃ הָאֵל לָנוּ אֵל
למוש

---

i רכב k שנה l עלה m שבה n נתן

° לְמוֹשָׁעוֹת וְלֵיהוִה אֲדֹנָי לַמָּוֶת
p תּוֹצָאוֹת׃

(20) Benedictus *sit* Dominus die die (*quotidie*); onerat nos DEUS salus nostra, Selah. (21) Deus nobis *est* Deus ad salutes, & DOMINO Adonai ad mortem *sunt* exitus.

Psal. LXIX. *vers.* 10.

קִנְאַת בֵּיתְךָ אֲכָלָתְנִי וְחֶרְפּוֹת
חוֹרְפֶיךָ נָפְלוּ עָלָי׃

(10) Zelus domus tuæ comedit te; & probra exprobantium tibi ceciderunt super me.

vers. 21.

חֶרְפָּה שָׁבְרָה לִבִּי וָאָנוּשָׁה
וָאֲקַוֶּה לָנוּד וָאָיִן וְלַמְנַחֲמִים וְלֹא
מָצָאתִי׃

(21) Probrum contrivit cor meum, & dolui & expectavi ad condolendum, & non *fuit*; & consolantes, & non inveni.

° ישע p יצא

vers. 22.

וַיִּתְּנוּ ף בְּבָרוּתִי רֹאשׁ וְלִצְמָאִי יַשְׁקוּנִי חֹמֶץ׃

(22) Et dederunt in escam meam fel: & ad sitim meam propinaverunt mihi acetum.

Psal. LXXI. vers. 18.

וְגַם עַד־זִקְנָה וְשִׂיבָה אֱלֹהִים אַל־תַּעַזְבֵנִי עַד־ ר אַגִּיד זְרוֹעֲךָ לְדוֹר לְכָל־יָבוֹא גְּבוּרָתֶךָ׃

(18) Et etiam usque ad senium & caniciem, Deus ne derelinquas me; donec annunciem brachium tuum generationi; omni, quæ veniet, fortitudinem tuam.

vers. 20

פ אֲשֶׁר ס הִרְאִיתַנִי צָרוֹת רַבּוֹת וְרָעוֹת תָּשׁוּב ר תְּחַיֵּנוּ וּמִתְּהֹמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב ש תַּעֲלֵנוּ׃

(20) Qui

ף ברח ר נגר ס ראה ר חיה ש עלה

(20) Qui ostendisti mihi angustias multas & malas, reverteris & vivificabis me, & ex voraginibus terræ reverteris & ascendere facies me.

Psal. LXXII. vers. 6.

יֵרֵד כְּמָטָר עַל־גֵּז כִּרְבִיבִים
זַרְזִיף אָרֶץ׃

(6) Descendet (*Messias*) sicut pluvia super vellus, sicut imbres stillicidium terræ (*stillantes super terram.*)

vers. 7.

יִפְרַח־בְּיָמָיו צַדִּיק וְרֹב שָׁלוֹם
עַד־בְּלִי יָרֵחַ׃

(7) Florebit in diebus ejus justus: & multitudo pacis, usque ad non lunam (*donec non sit luna.*)

vers. 9.10.11.

לְפָנָיו יִכְרְעוּ [x] צִיִּים וְאֹיְבָיו עָפָר
יְלַחֵכוּ׃ מַלְכֵי תַרְשִׁישׁ [y] וְאִיִּים מִנְחָה
ישיבו M 6

[x] ציה [y] איה

[z] יִשְׁתַּחֲווּ לְפָנָיו צִיִּים וְאֹיְבָיו עָפָר יְלַחֵכוּ׃ [a] מַלְכֵי תַרְשִׁישׁ וְאִיִּים מִנְחָה יָשִׁיבוּ מַלְכֵי שְׁבָא וּסְבָא אֶשְׁכָּר יַקְרִיבוּ׃ וְיִשְׁתַּחֲווּ־לוֹ כָּל־מְלָכִים כָּל־גּוֹיִם יַעַבְדוּהוּ׃

(9) Ad facies ejus incurvabunt se solitudinicolæ (*habitatores deserti*), & inimici ejus pulverem lingent. (10) Reges Tharsis, & insularum munus reddent: Reges Scheba & Seba honorarium offerent. (11) Et incurvabunt se ei omnes reges; omnes gentes servient ei.

vers. 17.

יְהִי שְׁמוֹ לְעוֹלָם לִפְנֵי־שֶׁמֶשׁ [b] יִנּוֹן שְׁמוֹ וְיִתְבָּרְכוּ־בוֹ כָּל־גּוֹיִם יְאַשְּׁרוּהוּ׃

(17) Erit nomen ejus in seculum; ad facies solis filiabitur (*coram sole propagabitur*) nomen ejus; & benedicentur in eo, omnes gentes beatificabunt (*beatum prædicabunt*) eum.

vers.

[z] שוב [a] שחה [b] ינון

verſ. 18. 19.

בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת [c] לְבַדּוֹ׃ וּבָרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל
הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן׃

(18) Benedictus Dominus Deus, Deus Iſrael: faciens mirabilia ſolus ipſe. (19) Et benedictum nomen gloriæ ejus in ſeculum: & replebitur (*repleatur*) gloria ejus omnis terra, Amen & Amen.

Pſal. LXXIII. verſ. 1.

אַךְ טוֹב לְיִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים [d] לְבָרֵי
לֵבָב׃

(1) Profectò bonus *eſt* Iſraeli Deus, *ſed* mundis corde.

verſ. 13.

אַךְ־רִיק [c] זִכִּיתִי לִבָבִי וָאֶרְחַץ
[f] בְּנִקָּיוֹן [g] כַּפָּי׃

[c] ברך [d] ברר [c] זכה [f] נקה [g] כפף

(13) Verè frustra mundavi cor meum: & lavi in munditia volas meas.

vers. 24.

h בַּעֲצָתְךָ i תַּנְחֵנִי וְאַחַר כָּבוֹד k תִּקָּחֵנִי׃

(24) In consilio tuo duces me: & postea *cum* gloria accipies me.

vers. 25. 26.

מִי־לִי בַשָּׁמַיִם וְעִמְּךָ לֹא־חָפַצְתִּי בָאָרֶץ׃ כִּלָּה שְׁאֵרִי וּלְבָבִי צוּר־לְבָבִי וְחֶלְקִי אֱלֹהִים לְעוֹלָם׃

(25) Quis mihi *est* in cœlis? & tecum *nulla* delector in terra. (26) Defecit caro mea, & cor meum; rupes cordis mei, & portio mea *est* DEUS in seculum.

vers. 28.

וַאֲנִי קִרְבַת אֱלֹהִים לִי טוֹב l שַׁתִּי בַאדֹנָי יְהוִה m מַחְסִי לְסַפֵּר כָּל־ n מַלְאָכוֹתֶיךָ׃

(28) Et

h יעץ i נחה k לקח l שות
m חסה n לאך

(28) Et ego (*me quod attinet*) appropinquatio DEI (*ad DEUM*) mihi bona: posui in Domino Deo spem meam, ad narrandum omnia opera tua.

Psal. LXXIV. v. 12. 13. 14. 15.

וְאֱלֹהִים מַלְכִּי מִקֶּדֶם פֹּעֵל יְשׁוּעוֹת
בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: אַתָּה פוֹרַרְתָּ בְעָזְּךָ יָם
שִׁבַּרְתָּ רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל הַמָּיִם: אַתָּה
רִצַּצְתָּ רָאשֵׁי לִוְיָתָן תִּתְּנֶנּוּ מַאֲכָל לְעָם
לְצִיִּים: אַתָּה בָקַעְתָּ מַעְיָן וָנָחַל אַתָּה
הוֹבַשְׁתָּ נַהֲרוֹת אֵיתָן:

(12) Et DEUS rex meus *est* ab initio; operans salutes in medio terræ. (13) Tu dissipasti in fortitudine tua mare: confregisti capita cetorum super aquis. (14. Tu confregisti capita Leviathan: dabis (*dedisti*) eum escam populo solitudinicolis (*deserta incolenti*). (15) Tu rupisti fontem, & torrentem: tu arefacis fluvios fortitudinis (*fortes.*)

Ps. LXXV.

פור P ציה q יבש r איתי

Psal. LXXV. vers. 8. 9.

אֱלֹהִים שֹׁפֵט זֶה יַשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים׃
כִּי כוֹס בְּיַד־יְהוָה וְיַיִן חָמַר מָלֵא
מֶסֶךְ [s] וַיַּגֵּר מִזֶּה אַךְ שְׁמָרֶיהָ [t] יִמְצוּ
[u] יִשְׁתּוּ כֹּל רִשְׁעֵי־אָרֶץ׃

(8) Deus judicans *est*: hunc humiliabit, & hunc exaltabit (9) Quia calix in manu DOMINI, & vinum turbidum est, plenum mixto; & effudit ex hoc: Verumtamen fæces ejus exsugent & bibent omnes impii terræ.

Psal. LXXVI. vers. 7.

מִגַּעֲרָתְךָ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב נִרְדָּם
וְרֶכֶב וָסוּס׃

(7) Ab increpatione tua, DEUS Jahacob, separatus est & currus & equus.

vers. 11.

כִּי־חֲמַת אָדָם [x] תּוֹדֶךָּ שְׁאֵרִית
חֲמֹת תַּחְגֹּר׃

(11) Ete.

[s] נגר [t] מצה [u] שתה [x] יזר

(11) Etenim furor (*ira*) hominis celebrabit te (*cedet in laudem tuam*): residuum irarum (*residuos ab ira inimicorum*) constringes.

Psal. LXXVII. vers. 11.

וְאָמַר y חַלּוֹתִי הִיא z שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן׃

(11) Et dixi, infirmare meum istud (*est*): mutare (*mutabunt*) dexteræ excelsi.

vers. 14.

אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ דַּרְכֶּךָ מִי־אֵל גָּדוֹל כֵּאלֹהִים׃

(14) DEUS, in sanctitate via tua. Quis Deus magnus, sicut Deus?

Psal. LXXIIX. vers. 38. 39.

וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר a עָוֹן וְלֹא־יַשְׁחִית b וְהִרְבָּה c לְהָשִׁיב d אַפּוֹ וְלֹא־יָעִיר c כָּל־

y חלה z שנה a עוה b רבה c שוב d אנף c עור

כָּל־חֲמָתוֹ; נֵעוֹר כִּי־בָשָׂר הֵמָּה רוּחַ
f הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב׃

(38) Et ipse misericors, propitiabitur iniquitati, & non disperdet: sed multiplicabit, ad avertendum iram suam, & non suscitabit omnem æstum suum. (39) Et recordatus est, quod caro ipsi (*sunt*): Spiritus vadens & non revertetur.

Psal. LXXIX. vers. 9.

עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־
שְׁמֶךָ g וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל־חַטֹּאתֵינוּ
לְמַעַן שְׁמֶךָ׃

(9) Adjuva nos DEUS salutis nostræ, super verbum gloriæ (*propter gloriam*) nominis tui: & erue nos & propitiare super peccatis nostris, propter nomen tuum.

Psal.

f הלך g נצל

Psal. LXXX. vers. 4.

אֱלֹהִים הֲשִׁיבֵנוּ [h] וְהָאֵר פָּנֶיךָ
וְנִוָּשֵׁעָה [i]׃

(4) DEUS converte nos: & lucere fac faciem tuam; & servabimur.

Psal. LXXXI. vers. 14. 15.

לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי
יְהַלֵּכוּ׃ כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ
וְעַל־[k] צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי׃

(14) Utinam populus meus audiens (*obediens*) *esset* mihi: & Israel in viis meis ambularent. (15) Quam brevi inimicos eorum humiliarem: & super (*contra*) hostes eorum verterem manum meam.

Psal. LXXXII. vers. 3. 4.

שִׁפְטוּ־[l] דַל וְיָתוֹם עָנִי וָרָשׁ
הַצְדִּיקוּ׃ פַּלְטוּ־דַל [m] וְאֶבְיוֹן מִיַּד
רְשָׁעִים הַצִּילוּ׃

(3)

[h] אור [i] ישע [k] צור [l] דלל [m] אבה

(3) Judicate tenui & pupillo; afflictum & pauperem justificate. (4) Eripite tenuem & egenum: de manu impiorum eruite.

verſ. 8.

קוּמָה אֱלֹהִים שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי־
אַתָּה תִּנְחַל בְּכָל־הַגּוֹיִם׃

(8) Surge Deus, judica terram: quoniam tu hæreditabis in omnes gentes

Pſal. LXXXIV. verſ. 2. 3. 4.

מַה־ יְדִידוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יְהוָה
צְבָאוֹת׃ 3. נִכְסְפָה וְגַם־ כָּלְתָה
נַפְשִׁי לַחֲצֵרוֹת יְהוָה לִבִּי וּבְשָׂרִי
יְרַנְּנוּ אֶל אֵל חָי׃ 4. גַּם־ צִפּוֹר
מָצְאָה בַיִת וּדְרוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר־
שָׁתָה אֶפְרֹחֶיהָ אֵת־ מִזְבְּחוֹתֶיךָ
יְהוָה צְבָאוֹת מַלְכִּי וֵאלֹהָי׃

(2) Quam

קום דוד כלה שות

(2) Quam dilecta tabernacula tua, DOMINE exercituum. (3) Concupivit & etiam desideravit anima mea ad atria DONINI: cor meum & caro mea, exultabunt ad Deum vivum. (4) Etiam passer invenit domum, & hirundo nidum sibi, *in* quo poneret pullos suos, altaria tua, DOMINE exercituum, rex mi, Deus mi.

vers. 11.

טוֹב־יוֹם בַּחֲצֵרֶיךָ מֵאָלֶף בָּחַרְתִּי
הִסְתּוֹפֵף[r] בְּבֵית אֱלֹהַי מִדּוּר בְּאָהֳלֵי־
רֶשַׁע׃

(11) Bonus dies in atriis tuis præ mille: elegi manere ad limen in domo Dei mei, præhabitare in tabernaculis impietatis.

vers. 12.

שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן יְהוָה אֱלֹהִים חֵן
וְכָבוֹד יִתֵּן יְהוָה לֹא יִמְנַע־טוֹב
לַהֹלְכִים בְּתָמִים׃

(12) Sol

[r] ספף [s] גנן

(12) Sol & scutum *est* DOMINUS Deus, gratiam & gloriam dabit DOMINUS: non cohibebit bonum ambulantibus in integritate.

Psal. LXXXV. v. 9. 10. 11. 12. 13. 14.

אֶשְׁמְעָה מַה־יְדַבֵּר הָאֵל יְהוָה
כִּי יְדַבֵּר שָׁלוֹם אֶל־עַמּוֹ וְאֶל־
חֲסִידָיו וְאַל־יָשׁוּבוּ לְכִסְלָה׃ 10. אַךְ
קָרוֹב לִירֵאָיו יְשׁוּעָתוֹ לִשְׁכֹּן כָּבוֹד
בְּאַרְצֵנוּ׃ 11. חֶסֶד־וֶאֱמֶת נִפְגָּשׁוּ
צֶדֶק וְשָׁלוֹם נָשָׁקוּ׃ 12. אֱמֶת
מֵאֶרֶץ תִּצְמָח וְצֶדֶק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָף׃
13. גַּם־יְהוָה יִתֵּן הַטּוּב וְאַרְצֵנוּ
תִּתֵּן יְבוּלָהּ׃ 14. צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ
וְיָשֶׂם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו׃

(9) Audiam quid locuturus sit Deus DOMINUS, quóniam (*certe*) loquetur pacem ad populum suum, & ad misericordes (*pios*) suos: & non convertentur ad stultitiam.

(10) Ve-

t אמן u נתן

(10) Verè propinqua timentibus eum salus ejus: ad habitandum gloriam (*ut habitet gloria*) in terra nostra. (11) Misericordia & veritas obviaverunt sibi: justitia & pax oscula-tæ sunt. (12) Veritas è terra germinabit: & justitia è cœlis prospexit. (13) Etiam DOMINUS dabit bonum: & terra nostra dabit fructum suum. (14) Justitia ad facies ejus ambulabit: & ponet in via gressus suos.

Psal. LXXXVI. vers. 11.

[x] הוֹרֵנִי יְהוָה דַּרְכֶּךָ אֶהֱלֵךְ [y] בַּאֲמִתֶּךָ
יַחֵד לְבָבִי לְיִרְאָה שְׁמֶךָ׃

11) Doce me Domine viam tuam, ambulabo in veritate tua: uni cor meum ad timendum nomen tuum.

Psal. LXXXIX. vers. 3.

אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה שָּׁמַיִם
תָּכִן אֱמוּנָתְךָ בָּהֶם׃

(3) Dixi, *in* seculum misericordia ædificabitur: *in* cœlis firmabis veritatem tuam in eis.

vers.

[x] ורד [y] אמן

verſ. 15.

צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאֶךָ חֶסֶד
וֶאֱמֶת יְקַדְּמוּ פָּנֶיךָ׃

(15) Juſtitia & judicium *eſt* baſis ſolii tui: miſericordia & veritas præcedent facies tuas.

Pſal. XC. verſ. 2.

בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ
וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה
אֵל׃

(2) Priusquam montes naſcerentur, & formares terram & orbem: & a ſeculo usque ad ſeculum tu *es* DEUS.

verſ. 10.

יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים
שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה
וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי־[z]גָז חִישׁ
[a]וַנָּעֻפָה׃

(10) Dies annorum noſtrorum (*quod attinet*) in iis (*ſunt*) ſeptuaginta anni; & ſi

[z] גוז [a] עוף

si in fortitudinibus, octoginta anni, & fastus (*vigor*) eorum labor & iniquitas: nam resecatur cito, & avolavimus.

vers. 12.

לִמְנוֹת יָמֵינוּ [b] כֵּן [c] הוֹדַע וְנָבִיא לְבַב חָכְמָה׃

(12) Ad numerandum dies nostros, sic scire fac: & adducemus cor sapientiæ.

Psal. XCI. vers. 15.

יִקְרָאֵנִי [d] וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ־אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ׃

(15) Invocabit me, & exaudiam eum: cum ipso ego (*sum*) in angustia: eruam eum, & glorificabo eum.

Psal. XCII. vers. 2.

טוֹב [c] לְהוֹדוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃

(2) Bonum (*est*) celebrare Dominum: & psallere nomini tuo altissime.

[b] מנה [c] ידע [d] ענה [c] ידה

vers. 13.

צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן
יִשְׂגֶּה׃

(13) Justus ut palma florebit: sicut cedrus in Libanon multiplicabitur.

Psal. XCIV. vers. 9. 10. 11.

הֲנֹטַע אֹזֶן הֲלֹא יִשְׁמָע אִם־יֹצֵר
עַיִן הֲלֹא [f] יַבִּיט׃ 10. הַיֹּסֵר גּוֹיִם
הֲלֹא יוֹכִיחַ הַמְלַמֵּד אָדָם דָּעַת׃
11. יְהוָה יֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת אָדָם כִּי־הֵמָּה
הָבֶל׃

(9) An plantans aurem nonne audiet: an ormans oculum, nonne adspiciet? (10) An corripiens gentes, nonne arguet? ipse docens hominem scientiam? (11) Dominus sciens (*est* cogitationes hominis: quod ipsæ (*sint*) vanitas.

vers. 15.

עַד־צֶדֶק יָשׁוּב מִשְׁפָּט וְאַחֲרָיו
כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב׃

(15)

[f] נבט

(15) Usque ad justitiam revertetur judicium, & post illud omnes recti corde.

vers. 19.

בְּרֹב שַׂרְעַפַּי בְּקִרְבִּי [g] תַּנְחוּמֶיךָ [h]
יְשַׁעֲשְׁעוּ נַפְשִׁי׃ [i]

(19) In multitudine cogitationum mearum in intimo meo: consolationes tuæ delectabunt animam meam.

Psal. XCV. vers. 6. 7.

בֹּאוּ [k] נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה נִבְרְכָה
לִפְנֵי־יְהוָה [l] עֹשֵׂנוּ׃ כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ
וַאֲנַחְנוּ עַם [m] מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ הַיּוֹם
אִם־בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ׃

(6) Venite, adoremus & incurvemus nos; genuflectamus ad facies Domini factoris nostri (7) Quia ipse est Deus noster, & nos populus pascuæ ejus, & pecus manus ejus; hodie si in voce ejus audieritis.

g רכב h נחם i שעה k שחה l עשה m רעה

vers. 8.

אַל־[n] תַּקְשׁוּ לְבַבְכֶם [o] כִּמְרִיבָה כְּיוֹם
[p] מַסָּה בַּמִּדְבָּר׃

(8) Ne obduretis cor vestrum sicut Meribah: (*in contentione*) sicut die Massah (*tentationis*) in deserto.

Psal. XCVII. vers. 1. 2. 3. 4. 5.

1. יְהוָה מָלָךְ [q] תָּגֵל הָאָרֶץ יִשְׂמְחוּ
[r] אִיִּים רַבִּים׃ 2. עָנָן וַעֲרָפֶל סְבִיבָיו
צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאוֹ׃ 3. אֵשׁ
לְפָנָיו [s] תֵּלֵךְ וּתְלַהֵט סָבִיב [t] צָרָיו׃
4. [u] הֵאִירוּ בְרָקָיו תֵּבֵל רָאֲתָה
[x] וַתָּחֶל הָאָרֶץ׃ 5. הָרִים כַּדּוֹנַג
[y] נָמַסּוּ מִלִּפְנֵי יְהוָה מִלִּפְנֵי אֲדוֹן
כָּל־הָאָרֶץ׃

(1) Dominus regnavit, exultet terra; lætentur insulæ multæ. (2) Nubes & caligo cir-

---

[n] קשה [o] רוב [p] נסה [q] גול [r] אי [s] ילך
[t] צור [u] אור [x] חול [y] מסס

circuitus ejus : justitia & judicium basis solii ejus. (3) Ignis ad facies ejus ibit : & exuret circumquaque hostes ejus (4) Illuminaverunt fulgura ejus orbem : vidit & contremuit terra. (5) Montes sicut cera dissoluti sunt à faciebus DOMINI : à faciebus DOMINI omnis terræ.

vers. 11.

אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי־לֵב שִׂמְחָה׃

11. Lux satá est justo; & rectis corde lætitia.

Psal. XCIX. vers. 4.

וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב [a]אַתָּה כּוֹנַנְתָּ מֵישָׁרִים מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בְּיַעֲקֹב [b]אַתָּה עָשִׂיתָ׃

(4) Et fortitudo regis judicium dilexit : tu paratti rectitudines : judicium & justitiam in Jahacob Tu fecisti.

Psal. C. vers. 2.

עִבְדוּ אֶת־יְהוָה בְּשִׂמְחָה [c]בֹּאוּ לְפָנָיו בִּרְנָנָה׃

(2) Servite Domino in lætitia : ingredimini ad facies ejus in ovatione.

[z] עז [a] כון [b] עשה [c] בוא

Psal. CII. tet.

1. תְּפִלָּה לְעָנִי כִי־[d]יַעֲטֹף וְלִפְנֵי
יְהוָה יִשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ: 2. יְהוָה שִׁמְעָה
תְפִלָּתִי וְשַׁוְעָתִי אֵלֶיךָ תָּבוֹא: 3. אַל־
תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ [1] מִמֶּנִּי בְּיוֹם [c]צַר־לִי
[f]חַטֵּה־ אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא
מַהֵר עֲנֵנִי: 4. כִּי־[g]כָלוּ כָעָשָׁן יָמָי
וְעַצְמוֹתַי כְּמוֹקֵד [h]נֶחָרוּ: 5. [i]הוּכָּה
כָעֵשֶׂב וַיִּבַשׁ לִבִּי כִּי שָׁכַחְתִּי מֵאֲכֹל
לַחְמִי: 6. מִקּוֹל אַנְחָתִי דָּבְקָה
עַצְמִי לִבְשָׂרִי: 7. [k]דָּמִיתִי לְקָאַת
מִדְבָּר [l]הָיִיתִי כְּכוֹס חָרָבוֹת:
8. שָׁקַדְתִּי וָאֱהִי כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל־גָּג:
9. כָּל־הַיּוֹם חֵרְפוּנִי אוֹיְבָי מְהוֹלָלַי
בִּי נִשְׁבָּעוּ: 10. כִּי־אֵפֶר כַּלֶּחֶם
אכלתי

---

[d] פלל [c] צור [f] נטה [g] כלה [h] חרר
[i] נכה [k] דמה [l] היה

אָכַלְתִּי [m] וְשִׁקָּוַי בִּבְכִי מָסָכְתִּי׃
11. מִפְּנֵי זַעְמְךָ וְקִצְפֶּךָ כִּי נְשָׂאתַנִי
וַתַּשְׁלִיכֵנִי׃ 12. יָמַי [n] כְּצֵל [o] נָטוּי וַאֲנִי
כָּעֵשֶׂב אִיבָשׁ׃ 13. וְאַתָּה יְהוָה
לְעוֹלָם [p] תֵּשֵׁב וְזִכְרְךָ לְדֹר [q] וָדֹר׃
14. אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי־עֵת
לְחֶנְנָהּ כִּי־בָא [r] מוֹעֵד׃ 15. כִּי־ [s] רָצוּ
עֲבָדֶיךָ אֶת־אֲבָנֶיהָ וְאֶת־עֲפָרָהּ
יְחֹנֵנוּ׃ 16. וְיִרְאוּ גּוֹיִם אֶת־שֵׁם
יְהוָה וְכָל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת־כְּבוֹדֶךָ׃
17. כִּי־בָנָה יְהוָה צִיּוֹן נִרְאָה בִּכְבוֹדוֹ׃
18. פָּנָה אֶל־ [t] תְּפִלַּת [u] הָעַרְעָר וְלֹא
בָזָה [x] אֶת־תְּפִלָּתָם׃ 19. תִּכָּתֵב
זֹאת לְדֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יְהַלֵּל־
יָהּ׃ 20. כִּי־ הִשְׁקִיף מִמְּרוֹם קָדְשׁוֹ

[m] שקה [n] צלל [o] נטה [p] ישב [q] דור
[r] יעד [s] רצה [t] חנן [u] ערה [x] פלל

יְהוָה מִשָּׁמַיִם אֶל־אֶרֶץ y הִבִּיט׃
21. לִשְׁמֹעַ אֶנְקַת אָסִיר לְפַתֵּחַ בְּנֵי
תְמוּתָה׃ 22. לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְהוָה
z וּתְהִלָּתוֹ בִּירוּשָׁלָ‍ִם׃ 23. בְּהִקָּבֵץ
עַמִּים יַחְדָּו וּמַמְלָכוֹת לַעֲבֹד
אֶת־יְהוָה׃ 24. עִנָּה בַדֶּרֶךְ a כֹּחוֹ
קִצַּר יָמָיו׃ 25. אֹמַר אֵלִי אַל־ b תַּעֲלֵנִי
c בַּחֲצִי יָמָי בְּדוֹר דּוֹרִים שְׁנוֹתֶיךָ׃
26. לְפָנִים הָאָרֶץ יָסַדְתָּ וּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ
שָׁמָיִם׃ 27. הֵמָּה יֹאבֵדוּ וְאַתָּה תַּעֲמֹד
וְכֻלָּם כַּבֶּגֶד יִבְלוּ כַּלְבוּשׁ תַּחֲלִיפֵם
וְיֶחֱלָפוּ׃ 28. וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא
יִתַּמּוּ׃ 29. בְּנֵי־עֲבָדֶיךָ יִשְׁכֹּנוּ וְזַרְעָם
לְפָנֶיךָ יִכּוֹן׃

1. Ora.

---

y נבט z הלל a כוח b עלה
c חצה

(1) Oratio afflicti cum deficiet (*angore*): & ad facies DOMINI effundet eloquium suum. (2) DOMINE exaudi orationem meam: & clamor meus ad te veniat. (3) Ne abscondas facies tuas à me in die angustiæ mihi (*meæ*): inclina ad me aurem tuam, in die, *quâ* invocavero, festina (*cito*) exaudi me. (4) Quia defecerunt sicut fumus dies mei: & ossa mea tanquam focus exusta sunt. (5) Cæsum est sicut herba, & aruit cor meum, quia oblitus sum ab edendo (*comedere*) panem meum. (6) A voce gemitus mei adhæsit os meum carni meæ. (7) Assimilatus sum Pelecano deserti: fui sicut bubo solitudinum. (8) Vigilavi & fui, sicut passer solitarius super tectum. (9) Tota die probris afficiebant me inimici mei: insanientes me (*contra me*) adversum me jurabant (10) Quia cinerem tanquam panem manducavi: & potus meos cum fletu miscui. (11) A facie bus indignationis tuæ & iræ tuæ: quia elevasti me & projecisti me. (12) Dies mei *sunt* sicut umbra inclinata: & ego sicut herba arui. (13) Sed tu DOMINE in seculum sedebis: & memoria tui in generatione & generatione. (14) Tu exurges, misereberis Zijon: quia tempus miserendi ejus, quia venit tempus statutum. (15) Nam benevoluerunt servi tui lapidibus ejus: & pulveris ejus miserti sunt. (16) Et timebunt gentes nomen DOMINI: & omnes reges terræ gloriam tuam. (17) Quia ædificabit DOMINUS Zijon: videbitur in glo-

riâ suâ. (18) Respexit ad orationem solitarii (*ab omnibus derelicti*): & non sprevit orationem eorum. (19) Scribatur hoc generationi novissimæ: & populus creatus laudabit DOMINUM. (20) Quia prospexit de excelso sanctitatis suæ: DOMINUS de cœlis ad terram aspexit. (21) Ad audiendum gemitum vincti: ad solvendum filios mortis. (22) Ad narrandum in Zion nomen DOMINI: & laudem ejus in Jerusalem. (23) In congregari populos (*cum congregati fuerint populi*) simul: & regna ad serviendum DOMINO. (24) Afflixit in via fortitudinem meam, abbreviavit dies meos. (25) Dicam, Deus mi, ne ascendere facias (*ne auferas*) me in dimidio dierum meorum: in generationem generationum sunt anni tui. (26) Antea terram fundasti, & opus manuum tuarum sunt cœli. (27) Ipsi peribunt, sed tu stabis: & omnes ipsi sicut vestis veterascent, sicut vestimentum mutabis eos, & mutabuntur. (28) Sed tu ipse (*idem es*): & anni tui non consumentur. (29) Filii servorum tuorum habitabunt: & semen eorum ad faciem tuam stabilietur.

Psal. CIII. tot.

1. לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה וְכָל־
קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ׃ 2. בָּרְכִי נַפְשִׁי
אֶת־

אֶת־יְהוָה וְאַל־תִּשְׁכְּחִי כָּל־גְּמוּלָיו׃
3. הַסֹּלֵחַ לְכָל־[d] עֲוֹנֵכִי הָרֹפֵא לְכָל־
תַּחֲלוּאָיְכִי׃ 4. הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת [e] חַיּוֹכִי
הַמְעַטְּרֵכִי חֶסֶד וְרַחֲמִים׃ 5. הַמַּשְׂבִּיעַ
בַּטּוֹב [f] עֶדְיֵךְ תִּתְחַדֵּשׁ כַּנֶּשֶׁר נְעוּרַיְכִי׃
6. עֹשֶׂה צְדָקוֹת יְהוָה וּמִשְׁפָּטִים לְכָל־
עֲשׁוּקִים׃ 7. [g] יוֹרֵעַ דְּרָכָיו לְמֹשֶׁה לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל עֲלִילוֹתָיו׃ 8. רַחוּם וְחַנּוּן
יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם [h] וְרַב־חָסֶד׃ 9. לֹא־
לָנֶצַח יָרִיב וְלֹא לְעוֹלָם [i] יִטּוֹר׃ 10. לֹא
כַחֲטָאֵינוּ עָשָׂה לָנוּ וְלֹא כַּעֲוֹנֹתֵינוּ
גָּמַל עָלֵינוּ׃ 11. כִּי כְגֹבַהּ שָׁמַיִם עַל־
הָאָרֶץ גָּבַר חַסְדּוֹ עַל־יְרֵאָיו׃ 12. כִּרְחַק
מִזְרָח מִמַּעֲרָב הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת־
פִּשְׁעֵינוּ׃ 13. כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים רִחַם
יְהוָה עַל־יְרֵאָיו׃ 14. כִּי־הוּא יָדַע

[d] עוה [e] חיה [f] ערה [g] ורע
[h] רבב [i] נטר

k יִצַרְנוּ זָכוֹר כִּי־עָפָר אֲנָחְנוּ׃ 15. אֱנוֹשׁ
כֶּחָצִיר יָמָיו כְּצִיץ הַשָּׂדֶה כֵּן יָצִיץ׃
16. כִּי רוּחַ עָבְרָה־בּוֹ וְאֵינֶנּוּ וְלֹא
l יַכִּירֶנּוּ עוֹד מְקוֹמוֹ׃ 17. וְחֶסֶד יְהוָה
מֵעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם עַל־ m יְרֵאָיו
וְצִדְקָתוֹ לִבְנֵי בָנִים׃ 18. לְשֹׁמְרֵי
בְרִיתוֹ וְלִזְכְרֵי פִקֻּדָיו לַעֲשׂוֹתָם׃
19. יְהוָה בַּשָּׁמַיִם n הֵכִין כִּסְאוֹ
וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה׃ 20. בָּרְכוּ
יְהוָה מַלְאָכָיו גִּבֹּרֵי o כֹחַ עֹשֵׂי דְבָרוֹ
לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ׃ 21. בָּרְכוּ יְהוָה
כָּל־צְבָאָיו מְשָׁרְתָיו p עֹשֵׂי q רְצוֹנוֹ׃
22. בָּרְכוּ יְהוָה כָּל־מַעֲשָׂיו בְּכָל־
r מְקוֹמוֹת מֶמְשַׁלְתּוֹ בָּרְכִי נַפְשִׁי
אֶת־יְהוָה׃

1 Davi-

k יצר l נכר m ירא n כון o כוח
p עשה q רצה r קום

(1) Davidis. Benedic anima mea DOMINO: & omnia interiora mea nomini sanctitatis ejus. (2) Benedic anima mea DOMINO: & ne obliviscaris omnium retributionum ejus. (3) Parcens omni iniquitati tuæ: sanans omnes infirmitates tuas. (4) Redimens de fovea vitam tuam: Coronans te misericordia & miserationibus. (5) Saturans in bono os tuum: renovabitur ut aquila adolescentia tua. (6) Faciens justitias DOMINUS: & justitia omnibus oppressis. Notificavit vias suas Mosi, filiis Israel opera sua. (8) Misericors & gratiosus *est* DOMINUS, longus naribus (*longanimis*) & multus misericordia. (9) Non in seculum contendet: nec in seculum servabit *iram*. (10) Non secundum peccata nostra fecit nobis: neque secundum iniquitates nostras retribuit super nobis. (11) Quoniam sec. altitudinem cœli super terram: roborata est misericordia ejus super timentes eum. (12) Secundum distare orientem ab occidente: distare fecit à nobis prævaricationes nostras. (13) Secundum misereri patrem super filiis, misertus est DOMINUS super timentibus ipsum. (14) Quia ipse cognovit figmentum nostrum: recordatus, quod pulvis nos (*sumus*). (15) Homo (*hominem quod attinet*), sicut herba *sunt* dies ejus: sicut flos agri sic florebit. (16) Quoniam ventus transivit in eum, & non ipse: & non cognoscet eum amplius locus ejus. (17) Et (*sed*) misericordia DOMINI à seculo & usq; in seculum

super timentibus eum : & justitia ejus filiis filiorum. (18) Custodientibus pactum ejus & recordantibus præceptorum ejus ad faciendum ea. (19) Dominus (*Dominum quod attinet*) in cœlis paravit thronum suum : & regnum ipsius in omnes est dominatum. (20) Benedicite Domino angeli ejus : fortes robore facientes verbum ejus, ad audiendum in voce (*ad obediendum Soci*) verbi ejus. (21) Benedicite Domino omnes exercitus ejus : ministri ejus facientes voluntatem ejus. (22) Benedicite Domino omnia opera ejus, in omnibus locis dominationis ejus, benedic anima mea DOMINO.

Psal. CIV. vers. 1. 2. 3. 4.

בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה יְהוָה אֱלֹהַי
גָּדַלְתָּ מְאֹד הוֹד וְהָדָר לָבָשְׁתָּ: עֹטֶה
אוֹר כַּשַּׂלְמָה נוֹטֶה שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה:
[s]הַמְקָרֶה [t]בַּמַּיִם [u]עֲלִיּוֹתָיו הַשָּׂם־
עָבִים רְכוּבוֹ הַמְהַלֵּךְ עַל־כַּנְפֵי רוּחַ:
עֹשֶׂה מַלְאָכָיו רוּחוֹת מְשָׁרְתָיו אֵשׁ
לֹהֵט:

(1) Benedic anima mea DOMINO: DOMINE Deus mi, magnificatus es vehementer gloria

[s] קרה [t] עלה [u] שום

ria & decore induisti te. (2) Amiciens te (*amictus*) lumine sicut vestimento: extendens cœlos sicut cortinam. (3) Contignans in aquis cœnacula sua; ponens nubes currum suum: ambulans super alas venti. (4) Faciens angelos suos spiritus: ministros suos ignem flagrantem.

vers. 14. 15.

מַצְמִיחַ חָצִיר ׀ לַבְּהֵמָה וְעֵשֶׂב
לַעֲבֹדַת הָאָדָם x לְהוֹצִיא לֶחֶם
מִן־הָאָרֶץ׃ וְיַיִן ׀ יְשַׂמַּח לְבַב־אֱנוֹשׁ
לְהַצְהִיל y פָּנִים מִשָּׁמֶן ׀ לֶחֶם לְבַב־
אֱנוֹשׁ יִסְעָד׃

(14) Germinare faciens herbam jumento, & herbam ad ministerium hominum: ad educendum panem de terra. (15) Et vinum exhilarabit cor hominis, ad nitere faciendum faciesab oleo: & panem, *qui* cor hominis sustentabit.

vers. 16. 17.

יִשְׂבְּעוּ עֲצֵי יְהוָה אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר
נָטָע׃ אֲשֶׁר־שָׁם צִפֳּרִים יְקַנֵּנוּ חֲסִידָה
ברושים

x יצא y מנר

בְּרוֹשִׁים בֵּיתָהּ׃ חֲרָרִים הֶגְבִּהִים
לַיְעֵלִים סְלָעִים מַחְסֶה לַשְּׁפַנִּים׃

(16) Saturabuntur ligna (*arbores*) DOMINI: cedri Lebanon, quas plantavit. (17) Ut ibi aves nidificent: ciconia (*ciconiam quod attinet*) abietes domus ejus *sunt*. (18) Montes excelsi ibi cibus: petræ refugium cuniculis.

vers. 24.

מָה־[z] רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה כֻּלָּם
בְּחָכְמָה [a] עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ
[b] קִנְיָנֶךָ׃

(24) Quàm multiplicata sunt opera tua DOMINE, omnia ipsa in sapientia fecisti: impleta est terra possessione tua.

vers. 30.

תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ יִבָּרֵאוּן וְתְחַדֵּשׁ פְּנֵי
אֲדָמָה׃

(30) Emittes spiritum tuum creabuntur; & innovabis faciem terræ.

Psal. CV. vers. 1. 2. 3. 4.

[c] הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ
בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו׃ שִׁירוּ־לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ
שִׂיחוּ

[z] רבב [a] עשה [b] קנה [c] ידה

שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאֹתָיו׃ הִתְהַלְלוּ בְשֵׁם
קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְהוָה׃
דִּרְשׁוּ יְהוָה [d] וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד׃
זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו
וּמִשְׁפְּטֵי־ [c] פִיהוּ׃

(1) Confitemini DOMINO, invocate in nomen ejus: nota facite in populis opera ejus. (2) Cantate ei, psallite ei: loquimini in (de) universis mirabilibus ejus: (3) Gloriamini in nomine sanctitatis ejus: lætetur cor quærentium DOMINUM. (4) Quærite Dominum & fortitudinem ejus: quærite facies ejus semper. (5) Mementote mirabilium ejus quæ fecit; prodigiorum ejus, & judiciorum oris ejus.

vers. 15.

אַל־ [f] תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי אַל־
תָּרֵעוּ׃

(15) Ne attingatis in unctos meos: & Prophetis meis ne malefaciatis.

Ps. CVI.

---

[d] עזז [c] פה [f] נגע

Psal. CVI. vers. 6.

חָטָאנוּ עִם־אֲבוֹתֵינוּ g הֶעֱוִינוּ הִרְשָׁעְנוּ׃

(6) Peccavimus cum patribus nostris, prava fecimus, impia fecimus.

Psal. CIIX. vers. 5.

גָּדוֹל מֵעַל־שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ וְעַד־שְׁחָקִים h אֲמִתֶּךָ׃

(5) Magna supra cœlis *est* misericordia tua; & usque ad æthera veritas tua.

vers. 13.

הָבָה־לָּנוּ עֶזְרַת i מִצַּר וְשָׁוְא תְּשׁוּעַת אָדָם׃

(13) Da nobis auxilium ab angustia; & (*nam*) mendacium *est* salus hominis.

Psal. CX. vers. 1.

נְאֻם יְהוָה l לַאדֹנִי k שֵׁב לִימִינִי עַד־אָשִׁית אֹיְבֶיךָ הֲדֹם לְרַגְלֶיךָ׃

(1) Di-

g עוה h אמן i צור k ישב l שות

(1) Dixit DOMINUS domino meo, sede ad dexteram meam: donec ponam inimicos tuos scabellum pedibus tuis.

vers. 3.

עַמְּךָ נְדָבֹת בְּיוֹם חֵילֶךָ בְּהַדְרֵי־
קֹדֶשׁ מֵרֶחֶם מִשְׁחָר לְךָ טַל יַלְדֻתֶךָ׃

(3) Populus tuus devotionum *erit* in die fortitudinis tuæ: in decoribus sanctitatis ex utero auroræ: *fuit* tibi ros nativitatis tuæ.

vers. 4.

אַתָּה־כֹהֵן לְעוֹלָם עַל־דִּבְרָתִי
מַלְכִּי־צֶדֶק׃

(4) Tu es Sacerdos in seculum: secundum ordinem Malchi Zedek.

Psal. CXI. tot.

1. הַלְלוּ יָהּ [m] אודֶה יְהוָה בְּכָל־לֵבָב
בְּסוֹד יְשָׁרִים [n] וְעֵדָה׃ 2. גְּדֹלִים [o] מַעֲשֵׂי
יְהוָה דְּרוּשִׁים לְכָל־חֶפְצֵיהֶם׃
3. הוד־

---

[m] ירה [n] יעד [o] עשה

3 הוֹד־וְהָדָר פָּעֳלוֹ וְצִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת
לָעַד: 4 זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאֹתָיו חַנּוּן
וְרַחוּם יְהוָה: 5 טֶרֶף נָתַן [p] לִירֵאָיו
יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: 6 [q] כֹּחַ מַעֲשָׂיו
[r] הִגִּיד לְעַמּוֹ לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם:
7 מַעֲשֵׂי יָדָיו [s] אֱמֶת וּמִשְׁפָּט נֶאֱמָנִים
כָּל־פִּקּוּדָיו: 8 סְמוּכִים לָעַד לְעוֹלָם
[t] עֲשׂוּיִם בֶּאֱמֶת וְיָשָׁר: 9 [u] פְּדוּת
שָׁלַח לְעַמּוֹ צִוָּה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קָדוֹשׁ
וְנוֹרָא שְׁמוֹ: 10 רֵאשִׁית חָכְמָה [x] יִרְאַת
יְהוָה שֵׂכֶל טוֹב לְכָל־עֹשֵׂיהֶם תְּהִלָּתוֹ
עֹמֶדֶת לָעַד:

(1) Hallelujah. Confitebor DOMINO in toto corde: in secreto rectorum, & cætu. (2) Magna opera DOMINI, quæsita omnibus volentibus ea. (3) Gloria & decor opus ejus, & justitia ejus stans in perpetuum. (4) Memoriam fecit mirabilium suorum, gratiosus & misericors DOMINUS. (5) Prædam dedit

[p] ירא [q] כוח [r] נגד [s] אמן [t] עשה
[u] פדה [x] הלל

dedit timentibus se: memor erit in seculum sui pacti. (6) Fortitudinem operum suorum annunciavit populo suo, ad dandum eis hæreditatem gentium. (7) Opera manuum ejus veritas & judicium: fidelia omnia præcepta ejus. (8) Firmata in perpetuum, in seculum: facta in veritate & rectitudine. (9) Redemtionem misit populo suo, præcepit in seculum pactum & venerandum *est* nomen ejus. (10) Principium sapientiæ timor DOMINI, intellectus bonus omnibus facientibus ea: laus ejus stans in perpetuum.

Psal. CXIII. vers. 5. 6.

מִי כַיהוָה אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי
לָשָׁבֶת׃ הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ׃

(5) Quis sicut DOMINUS Deus noster: sustollens se ad sedendum. (6) Humilians se ad videndum in cœlis & in terra.

Psal. CXV. vers. 1.

לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא לָנוּ כִּי־לְשִׁמְךָ
תֵּן כָּבוֹד עַל־חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ׃

(1) Non nobis Domine, non nobis: sed nomi-

---

y ישב z נתן a אמן

nomini tuo da gloriam, propter misericordiam tuam, propter veritatem tuam,

vers. 3.

וֵאלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה׃

(3) Et Deus noster in cœlis *est*: omnia quæ voluit, fecit.

vers. 14.

[b] יֹסֵף יְהוָה עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם׃

(14) Adjiciat (*prioribus beneficiis alia*) Dominus super vos, super vos, & super filios vestros.

vers. 16.

שָׁמַיִם שָׁמַיִם לַיהוָה וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי־אָדָם׃

(16) Cœli cœli *sunt* Domino: & (*sed* terram dedit filiis hominum.

Ps. CXVI. vers. 7. 8. 9.

שׁוּבִי נַפְשִׁי [c] לִמְנוּחָיְכִי כִּי־יְהוָה גָּמַל עָלָיְכִי׃ כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת־עֵינִי מִן־[d] דִּמְעָה אֶת־רַגְלִי מִדֶּחִי׃ אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים׃

(7) Revertere anima mea ad requiem tuam: quia

[b] יסף [c] נוח [d] רמה

quia Dominus retribuit *bonum* super te (*Tibi*). (8) Nam eripuisti animam meam à morte: oculum meam à lachryma; pedem meum ab impulsu. (9) Ambulabo ad facies Domini, in terris viventium.

vers. 15.

יָקָר בְּעֵינֵי יְהוָה הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו׃

(15) Pretiosa in oculis Domini, mors piorum ejus.

Psal. CXVII. vers. 1. 2.

הַלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים׃ כִּי־גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּ־יָהּ׃

(1) Laudate Dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi. (2) Quoniam roborata est super nos misericordia ejus, & veritas Domini in seculum. Hallelujah.

Psal. CXIIX. vers. 8.

טוֹב [c] לַחֲסוֹת בַּיהוָה מִבְּטֹחַ בָּנְדִיבִים׃

(8) Bonum *est* fidere in Domino; præsperare in principibus.

vers. 22. 23.

אֶבֶן מָאֲסוּ [f] הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה

[c] חסה [f] בנה

g פִּנָּה׃ מֵאֵת יְהוָה הָיְתָה זֹּאת הִיא
נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ׃

(22) Lapis *quem* reprobaverunt ædificantes, fuit in caput anguli. (23) A DOMINO fuit istud: ipsum *est* mirabile in oculis nostris.

vers. 25. 26.

אָנָּא יְהוָה h הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא יְהוָה
הַצְלִיחָה נָּא׃ בָּרוּךְ i הַבָּא בְּשֵׁם
יְהוָה בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְהוָה׃

(25) Obsecro DOMINE salvifica nunc: obsecro DOMINE; prosperare fac nunc. (26 Benedictus veniens in nomine DOMINI: benediximus vobis de domo DOMINI.

Psal. CXIX. vers. 9.

בַּמֶּה יְזַכֶּה־נַּעַר אֶת־אָרְחוֹ לִשְׁמֹר
כִּדְבָרֶךָ׃

(9) In quo mundabit adolescens semitam suam? ad custodiendum juxta verbum tuum.

vers. 43.

וְאַל־תַּצֵּל מִפִּי דְבַר־אֱמֶת עַד־מְאֹד
כִּי לְמִשְׁפָּטֶיךָ יִחָלְתִּי׃

(43) Ne auferas de ore meo verbum veritatis usque valdè: nam ad judicia tua expectavi.

vers.

g פנן h ישע i בוא

vers. 71.

טוֹב־לִי כִּי־[k] עֻנֵּיתִי לְמַעַן אֶלְמַד חֻקֶּיךָ׃

(71) Bonum *fuit* mihi quod afflictus fui; ut discam statuta tua.

vers. 72.

טוֹב־לִי תוֹרַת־פִּיךָ [l] מֵאַלְפֵי זָהָב וָכָסֶף׃

(72) Bona *est* mihi lex oris tui, præ millibus auri & argenti.

vers. 89.

לְעוֹלָם יְהוָה דְּבָרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמָיִם׃

(89) In seculum DOMINE, verbum tuum stans in cœlis.

vers. 92.

לוּלֵי תוֹרָתְךָ [m] שַׁעֲשֻׁעָי אָז אָבַדְתִּי בְעָנְיִי׃

(92) Nisi lex tua delitiæ meæ *fuissent*: tunc periissem in afflictione meâ.

vers. 105.

[n] נֵר־לְרַגְלִי דְבָרֶךָ וְאוֹר לִנְתִיבָתִי׃

O (105) Lu-

---

[k] ענה [l] פה [m] שעה [n] נור

(105) Lucerna pedi meo verbum tuum, & lumen semitæ meæ.

verſ. 137.

צַדִּיק אַתָּה יְהוָה וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ׃

(137) Juſtus tu (*es*) DOMINE: & rectum judicia tua (*unumquodque judiciorum tuorum.*)

Pſal. CXX. verſ. 4. 5.

חִצֵּי גִבּוֹר שְׁנוּנִים עִם גַּחֲלֵי רְתָמִים׃ אוֹיָה־לִּי כִּי־ גָרְתִּי מֶשֶׁךְ שָׁכַנְתִּי עִם־אָהֳלֵי קֵדָר׃

(4) Sagittæ potentis acutæ: cum carbonibus juniperorum. (5) Heu mihi, quia peregrinatus ſum *in* Meſech: habitavi cum tentoriis Chedar.

Pſal. CXXI. verſ. 4.

הִנֵּה לֹא־ יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל׃

(4) Ecce non dormitabit neque dormiet cuſtodiens Iſraelem.

verſ. 8.

יְהוָה יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃

(8) DO-

---

n כור o חצץ p גור q נום r ישן

(8) DOMINUS custodiat egredi tuum, & intrare tuum: ex nunc & usque in seculum.

Psal. CXXII. vers. 6. 7.

שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלִָם [s] יִשְׁלָיוּ
אֹהֲבָיִךְ: יְהִי־שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה
[t] בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ:

(6) Postulate pacem Jerusalaim: tranquilli erunt diligentes te. (7) Sit pax in antemurali tuo; tranquillitas in palatiis tuis.

Psal. CXXIII. vers. 2. 3. 4.

הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל־יַד אֲדוֹנֵיהֶם
כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל־יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן
עֵינֵינוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַד
שֶׁיְּחָנֵּנוּ: חָנֵּנוּ יְהוָה חָנֵּנוּ כִּי־[u] רַב
שָׂבַעְנוּ בוּז: רַבַּת שָׂבְעָה־לָּהּ
נַפְשֵׁנוּ הַלַּעַג הַשַּׁאֲנַנִּים הַבּוּז
[x] לִגְאַיוֹנִים:

(2) Ecce sicut oculi servorum ad manum Dominorum suorum, sicut oculi ancillæ ad manum heræ suæ; ita oculi nostri ad DOMINUM Deum nostrum: donec misereatur nostri.

[s] שלה [t] ארם [u] רבב [x] גאה

stri (3) Miserere nostri DOMINE, miserere nostri: quia multum satiati sumus despectione. (4) Multum satiata est sibi anima nostra: subsannatione tranquillorum despectione superborum.

Psal CXXXIV. vers. I.

עֹזְרֵנוּ בְּשֵׁם יְהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

(8) Adjutorium nostrum in nomine Domini: facientis cœlum & terram.

Psal. CXXV. ves. 1.

הַבֹּטְחִים בַּיהוָה כְּהַר־צִיּוֹן לֹא יִמּוֹט לְעוֹלָם יֵשֵׁב׃

(1) Confidentes in DOMINO: *erunt* sicut mons Zijon, *qui* non commovebitur, *sed* in seculum manebit.

Psal. CXXVI. vers. 5. 6.

הַזֹּרְעִים בְּרִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ׃ הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ הַזָּרַע בֹּא־יָבֹא בְרִנָּה נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו׃

(5) Seminantes in lachrymis: in jubilo metent. (6) Eundo ibit, & flendo portans tractionem (*acquisitionem*) seminis: veniendo veniet in jubilo, portans manipulos suos.

Psal.

Psal. CXXVII vers. 2.

שָׁוְא לָכֶם מַשְׁכִּימֵי קוּם מְאַחֲרֵי־שֶׁבֶת
אֹכְלֵי לֶחֶם הָעֲצַבִּים כֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שֵׁנָא׃

(2) Frustra vobis manicantibus (*maturantibus*) surgere, tardantibus sedere, edentibus panem dolorum: sic (certè) dabit dilecto suo somnum.

vers. 3.

הִנֵּה נַחֲלַת יְהוָה בָּנִים שָׂכָר פְּרִי הַבָּטֶן׃

(3) Ecce hæreditas Domini filii; merces fructus ventris.

Psal. CXXX tot.

1. [a] שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים
קְרָאתִיךָ יְהוָה׃ 2. אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי
[b] תִּהְיֶנָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל
תַּחֲנוּנָי׃ 3. אִם־[c] עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ
אֲדֹנָי מִי־יַעֲמֹד׃ 4. כִּי־עִמְּךָ הַסְּלִיחָה
לְמַעַן [d] תִּוָּרֵא׃ 5. [e] קִוִּיתִי יְהוָה
קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי׃
6. נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר
שמרים

[a] שור [b] היה [c] עוה [d] ירא [e] קוה [f] רבה

שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר: 7. יַחֵל יִשְׂרָאֵל
אֶל־יְהוָה כִּי עִם־יְהוָה הַחֶסֶד
וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְּדוּת: 8. וְהוּא
יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנֹתָיו:

(1) Canticum graduum: De profundis invocavi te (*clamavi ad te*) DOMINE. (2) Domine audi in voce mea (*vocem meam*): fiant aures tuæ intentæ, ad vocem deprecationum mearum. (3) Si iniquitates obſervaveris DOMINE, Domine quis ſtabit? (4) Quia tecum eſt venia, ideo timeberis. (5) Expectavi DOMINUM, expectavit anima mea, & in verbo ejus præſtolatus ſum. (6) Anima mea ad DOMINUM, præ cuſtodibus matutini, cuſtodibus *inquam* matutini (*ante cuſtodes matutinos*). (7) Expecta Iſrael ad DOMINUM; quia cum DOMINO *eſt* miſericordia: & multa cum eo redemtio: (8) Et ipſe redimet Iſrael ex omnibus iniquitatibus ejus.

Pſal. CXXXIII. verſ. 1.

הִנֵּה מַה־טּוֹב וּמַה־נָּעִים שֶׁבֶת
אַחִים גַּם־יָחַד:

(1) Ecce quam bonum & quam jucundum habitare fratres etiam pariter.

Pſal.

Psal. CXXXV. vers. 5. 6.

אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל יְהוָה וַאֲדֹנֵינוּ
מִכָּל־אֱלֹהִים׃ כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ יְהוָה
עָשָׂה בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים
וְכָל־תְּהֹמוֹת׃

(5) Ego novi, quod magnus sit DOMINUS: & (*nam*) Dominus noster est præ omnibus Diis. (6) Omnia quæ voluit DOMINUS, fecit: in cœlis & in terra, in maribus & omnibus abyssis.

Psal. CXXXVI. vers. 1.

h הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ׃

(1) Confitemini DOMINO quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia ejus.

Psal. CXXXIX. 1, 2, 3.

יְהוָה חֲקַרְתַּנִי וַתֵּדָע׃ אַתָּה יָדַעְתָּ
שִׁבְתִּי וְקוּמִי בַּנְתָּה לְרֵעִי מֵרָחוֹק׃
אָרְחִי וְרִבְעִי זֵרִתָּ וְכָל־דְּרָכַי הִסְכַּנְתָּה׃

(1) Domine, investigasti me & cognovisti. (2) Tu cognovisti sedere meum & surgere meum: intellexisti cogitationem meam à longe. (3) Semitam meam & occubitum meum ventilasti, & omnes vias meas fortunasti.

Vers.

vers. 7. 8. 9. 10.

אָנָה [i] אֵלֵךְ מֵרוּחֶךָ וְאָנָה מִפָּנֶיךָ
אֶבְרָח: אִם־ [k] אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה
[l] וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הִנֶּךָּ: [m] אֶשָּׂא כַנְפֵי־
שָׁחַר אֶשְׁכְּנָה בְּאַחֲרִית יָם: גַּם־שָׁם
יָדְךָ [n] תַּנְחֵנִי וְתֹאחֲזֵנִי יְמִינֶךָ:

(7) Quo ibo à ſpiritu tuo: & quo à faciebus tuis fugiam? (8) Si aſcendero cœlos, ibi tu es: & ſi ſtratum fecero in inferno, ecce tu es. (9) Si aſſumſero alas auroræ: ſi habitavero in extremo maris: (10) Etiam ibi manus tua ducet me, & tenebit me dextera tua.

vers. 14. 15. 16.

אוֹדְךָ עַל כִּי [o] נוֹרָאוֹת [p] נִפְלֵיתִי
נִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָ וְנַפְשִׁי יֹדַעַת מְאֹד:
לֹא־נִכְחַד עָצְמִי מִמֶּךָּ אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי
בַסֵּתֶר רֻקַּמְתִּי בְּרִקְמֹתִיּוֹת אָרֶץ: גָּלְמִי
רָאוּ עֵינֶיךָ וְעַל־סִפְרְךָ כֻּלָּם יִכָּתֵבוּ
יָמִים יֻצָּרוּ וְלֹא אֶחָד בָּהֶם:

(14) Confitebor tibi ſuper *hoc*, quod terribilibus

[i] ילך [k] נסק [l] יצע [m] נשא [n] נחה
[o] ירא [p] פלא

bilibus (*terribiliter*) mirificatus sum : mirabilia *sunt* opera tua, & anima mea cognoscens est valde. (15) Non occultum fuit corpus meum à te: quando factus fui in occulto, variè depictus fui in imis terræ. (16) Massam meam (*informem*) viderunt oculi tui, & super libro tuo omnia ipsa scribentur (*scripta erant*): dies formati sunt, & (*cum*) non unus in illis (*inter illos extaret*).

Psal. CXL. vers. 12.

אִישׁ לָשׁוֹן בַּל־ [q] יִכּוֹן בָּאָרֶץ אִישׁ־
חָמָס [r] רָע יְצוּדֶנּוּ לְמַדְחֵפֹת׃

(12) Vir linguæ non firmabitur in terra, *nec* vir rapinæ malus: venabitur ipsum ad impulsiones (*ad præcipitia*).

Psal. CXLI. vers. 5.

יֶהֶלְמֵנִי צַדִּיק׳ חֶסֶד [s] וְיוֹכִיחֵנִי שֶׁמֶן
רֹאשׁ אַל־ [t] יָנִי רֹאשִׁי׃

(5) Obtundat me justus gratia (*gratiosè*) & increpet me; oleum capitis *erit*, *quod* non franget caput meum.

Psal. CXLIII. tot.

1. מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה׳ שְׁמַע [u] תְּפִלָּתִי
הַאֲזִינָה אֶל־תַּחֲנוּנָי בֶּאֱמֻנָתְךָ [x] עֲנֵנִי
בצדקתך׃ O 5

[q] כון [r] רוע [s] יכח [t] נוא [u] פלל [x] ענה

בְּצִדְקָתֶךָ׃ 2. וְאַל־תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט
אֶת־עַבְדֶּךָ כִּי לֹא־יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל־
[y]חָי׃ 3. כִּי־רָדַף אוֹיֵב נַפְשִׁי דִּכָּא
לָאָרֶץ חַיָּתִי הוֹשִׁיבַנִי בְמַחֲשַׁכִּים
[z]כְּמֵתֵי עוֹלָם׃ 4. וַתִּתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי
בְּתוֹכִי [a]יִשְׁתּוֹמֵם לִבִּי׃ 5. זָכַרְתִּי
יָמִים מִקֶּדֶם [b]הָגִיתִי בְכָל־פָּעָלֶךָ
בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ [c]אֲשׂוֹחֵחַ׃ 6. פָּרַשְׂתִּי
יָדַי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי כְּאֶרֶץ עִיפָה
לָךְ סֶלָה׃ 7. מַהֵר עֲנֵנִי יְהוָה
[d]כָּלְתָה רוּחִי אַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ
מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי עִם־יוֹרְדֵי בוֹר׃
8. הַשְׁמִיעֵנִי בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־בְךָ
בָּטָחְתִּי [c]הוֹדִיעֵנִי דֶּרֶךְ־זוּ אֵלֶךְ כִּי־
אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי נַפְשִׁי׃ 9. הַצִּילֵנִי
מֵאוֹיְבַי יְהוָה אֵלֶיךָ [f]כִּסִּתִי׃
10. למדני

---

[y] חיה [z] מות [a] שמם [b] הגה [c] שוח
[d] כלה [e] ידע [f] כסה

10. לַמְּדֵנִי g לַעֲשׂוֹת h רְצוֹנֶךָ כִּי־אַתָּה
אֱלוֹהָי רוּחֲךָ טוֹבָה i תַּנְחֵנִי בְּאֶרֶץ
מִישׁוֹר: 11. לְמַעַן־שִׁמְךָ יְהוָה k תְּחַיֵּנִי
בְּצִדְקָתְךָ l תּוֹצִיא מִצָּרָה נַפְשִׁי:
12. וּבְחַסְדְּךָ תַּצְמִית אוֹיְבָי וְהַאֲבַדְתָּ
כָּל־צֹרְרֵי נַפְשִׁי כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ:

(1) Cantus Davidis: DOMINE, audi orationem meam, auſculta ad deprecationes meas: in veritate exaudi me, in juſtitia tua. (2) Et ne venias in judicium cum ſervo tuo: quia non juſtus erit ad facies tuas omnis vivens. (3) Quia perſecutus eſt inimicus animam meam, contudit ad terram vitam meam: habitare fecit me in obſcuris, ſicut mortuos ſeculi. (4) Et involvit ſe ſuper me (*& deficit in me*) ſpiritus meus, in medio mei deſolabitur cor meum. (5) Recordatus ſum dierum à quondam: meditatus ſum in omni opere tuo, in opere manuum meditabor. (6) Expandi manus meas ad te: anima ſicut terra feſſa (*ſitibunda*) tibi, Sela. (7) Feſtina (*velociter*) exaudi me DOMINE, defecit Spiritus meus: ne abſcondas facies tuas à me, & comparabor cum deſcendentibus ciſternam (*ſepulchrum*). (8) Audire fac me in mane miſericordiam tuam; quia in te ſperavi: ſcire fac me viam, quam ambulem, quia ad te levavi ani-

g עשה h רצה i נחה k היה l יצא

mam meam. (9) Erue me ab inimicis meis DOMINE, ad te abscondi me. (10) Doce me facere voluntatem tuam, quia tu (*es*) Deus meus: Spiritus tuus bonus ducet me in terram rectitudinis. (11) Propter nomen tuum DOMINE vivificabis me; in justitia tua educes de angustia animam meam. (12) Et in misericordia tua exstindes inimicos meos; & perdes omnes hostes animæ meæ, quia ego servus tuus *sum*.

Psal. CXLV. 15. 16.

עֵינֵי־כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נֹותֵן־
לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־
יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי m רָצוֹן:

(15) Oculi omnium in te sperabunt: & tu dans *es* eis escam eorum in tempore suo. (16) Aperiens *es* manum tuam, & saturans omne vivens voluntate (*beneplacito*).

vers. 18. 19.

קָרוֹב יְהוָה לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר
יִקְרָאֻהוּ n בֶּאֱמֶת: רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה
וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם:

(18) Propinquus *est* DOMINUS omnibus in-

m רצו—ח n אמן

invocantibus eum: omnibus qui invocaverint eum in veritate. (19) Voluntatem timentium se faciet & clamorem eorum audiet, & servare faciet eos.

Psal. CXLVI. vers. 3. 4.

אַל־תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן־אָדָם׃
שֶׁאֵין לוֹ תְּשׁוּעָה׃ ס תֵּצֵא רוּחוֹ ף יָשֹׁב
לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ
ף עֶשְׁתֹּנֹתָיו׃

(3) Ne fidatis in principibus: in filio hominis, cui non *est* ei salus. (4) Egredietur spiritus ejus, & revertetur in terram suam: in die illa peribunt cogitationes ejus.

Psal. CXLVII. vers. 3.

הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ
לְעַצְּבוֹתָם׃

(3) *Qui* sanans *est* contritos corde; & alligans dolores eorum,

vers. 5.

גָּדוֹל אֲדֹנֵינוּ וְרַב־כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין
מִסְפָּר׃

(5) Magnus est Dominus noster, & multus fortitudine: intelligentiæ ejus non *est* numerus.

ס יצא P שוב ף עשת

vers. 9. 10. 11.

נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי עֹרֵב
אֲשֶׁר יִקְרָאוּ׃ לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס
יֶחְפָּץ לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה׃
רוֹצֶה יְהוָה אֶת יְרֵאָיו אֶת
הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃

(9) *Qui* dans *eſt* jumento panem ſuum; filiis corvi, quum clamaverint. (10) Non in fortitudine equi volet (*complacebit*): non in coxendicibus viri velet. (11) Volens DOMINUS timentes eum; exſpectantes (*ſperantes*) in miſericordia ejus.

vers. 16. 17. 18.

הַנֹּתֵן שֶׁלֶג כַּצָּמֶר כְּאֵפֶר יְפַזֵּר׃
מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ [r] כְּפִתִּים [s] לִפְנֵי קָרָתוֹ
מִי יַעֲמֹד׃ יִשְׁלַח דְּבָרוֹ [t] וְיַמְסֵם [u] יַשֵּׁב
רוּחוֹ [x] יִזְלוּ מָיִם׃

(16) *Qui* dans *eſt* nivem ſicut lanam: pruinam ſicut cinerem ſparget: 17 Projiciens glaciem ſuam ſicut bucellas: ad facies frigoris ejus quis ſtabit? (18) Mittet verbum ſuum, & liquefaciet ea: flabit ſpiritus ejus, & fluent aquæ.

Pſal.

---

[r] פתת [y] קרר [z] מסה [u] נשב [x] נזל

verſ. 19. 20.

מַגִּיד דְּבָרָו לְיַעֲקֹב חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו
לְיִשְׂרָאֵל : לֹא־עָשָׂה כֵן לְכָל־גּוֹי
וּמִשְׁפָּטִים בַּל־יְדָעוּם הַלְלוּ־יָהּ :

(19) Annuncians verba ſua Jacobo, ſtatuta ſua & Judicia ſua Iſraeli. (20) Non fecit ſic omni genti, & judicia non cognoſcent ea, Hallelujah.

Pſ. CXLVIII. v. 7. 8. 9. 10.

הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הָאָרֶץ תַּנִּינִים
וְכָל־תְּהֹמוֹת : אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר
רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ : [y]הֶהָרִים
וְכָל־גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים :
חַיָּה וְכָל־בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף :

(7) Laudate DOMINUM de terra: balænæ, & omnes voragines, (8) Ignis & grando, nix & vapor: ventus turbinis faciens verbum ejus. (9) Montes & omnes colles: lignum fructus (*arbor fructifera*) & omnes cedri. (10) Beſtia & omne jumentum: reptile & avis alæ (*alata*).

Pſal. CL.

1. הַלְלוּ יָהּ הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ
בִּרְקִיעַ [z]עֻזּוֹ : 2. הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו
הללוהו

[y] הרר [z] עזז

הַלְלוּהוּ [a] כְּרֹב גֻּדְלוֹ: 3. הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע
שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: 4. הַלְלוּהוּ
[b] בְּתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב:
הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ
בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: 6. כֹּל הַנְּשָׁמָה
תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּ־יָהּ:

(1) Hallelujah. Laudate Deum in sanctitate ejus: laudate eum in expansione fortitudinis ejus. (2) Laudate eum in fortitudinibus ejus: laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus. (3) Laudate eum in clangore buccinæ: laudate eum in Nebel, & cithara. (4) Laudate eum in tympano & choro: laudate eum in chordis & organo. (5) Laudate eum in cymbalis auditus (*sonoris*): laudate eum in cymbalis ovationis. (6) Omnis anima laudet Dominum, Hallelujah.

EX PROVERBIIS SALOMONIS.

CAP. I. vers. 5.

יִשְׁמַע חָכָם וְיוֹסֶף לֶקַח וְנָבוֹן
תַּחְבֻּלוֹת יִקְנֶה:

(5) u

[a] רבב [b] תפף

(5) Audiet sapiens, & addet doctrinam; & intelligens consilia solertia possidebit.

vers. 7.

יִרְאַת יְהוָה רֵאשִׁית [c] דַּעַת חָכְמָה
[d] וּמוּסָר אֱוִילִים [c] בָּזוּ׃

(7) Timor DOMINI principium *est* scientiæ: sapientiam & eruditionem stulti despexerunt. (*despiciunt*).

vers. 8.

שְׁמַע בְּנִי מוּסַר אָבִיךָ וְאַל־ [f] תִּטֹּשׁ
[g] תּוֹרַת אִמֶּךָ׃

(8) Audi fili mi eruditionem patris tui; & ne dimittas legem matris tuæ.

CAP. II. vers. 6. 7. 8.

כִּי יְהוָה יִתֵּן חָכְמָה [h] מִפְּיו [i] דַּעַת
וּתְבוּנָה׃ וְצָפַן לַיְשָׁרִים [k] תּוּשִׁיָּה
מָגֵן לַהֹלְכֵי תֹם׃ לִנְצֹר אָרְחוֹת
מִשְׁפָּט וְדֶרֶךְ חֲסִידָיו יִשְׁמֹר׃

(6) DOMINUS dabit (*dat*) sapientiam: ex ore ejus

---

[c] ידע [d] יסר [c] בוז [f] נטש [g] תורה [h] פה
[i] ידע [k] ישת [l] מגן

ejus *est* scientia & intelligentia. (7) Et conservabit rectis essentiam (sapientiam); clypeus ambulantibus perfectè. (8) Ad custodiendum semitas judicii; & viam piorum ejus custodiet.

vers. 21,22.

יְשָׁרִים יִשְׁכְּנוּ־אָרֶץ וּתְמִימִים יִוָּתְרוּ
בָהּ: וּרְשָׁעִים מֵאֶרֶץ יִכָּרֵתוּ וּבוֹגְדִים
יִסָּחוּ מִמֶּנָּה: m

(2) Recti inhabitabunt terram; & integri remanebunt in ea. (22) Sed impii de terra succidentur; & prævaricatores eradentur ex ea.

CAP. III. vers. 5, 6.

בְּטַח אֶל־יְהוָה בְּכָל־לִבֶּךָ וְאֶל־
בִּינָתְךָ אַל־תִּשָּׁעֵן: בְּכָל־דְּרָכֶיךָ דָעֵהוּ
וְהוּא יְיַשֵּׁר אֹרְחֹתֶיךָ:

(5) Fide ad DOMINUM in toto corde tuo; sed ad intelligentiam tuam ne innitaris. (6) In omnibus viis tuis scito eum; & ipse diriget semitas tuas.

vers.

---

m נסח

verſ. 9. 10.

כַּבֵּד אֶת־יְהוָה מֵהוֹנֶךָ וּמֵרֵאשִׁית
כָּל־תְּבוּאָתֶךָ: וְיִמָּלְאוּ אֲסָמֶיךָ שָׂבַע
וְתִירוֹשׁ יְקָבֶיךָ יִפְרָצוּ:

(9) Honora DOMINUM è ſubſtantia tua; & à principio omnis proventus tui (*& àprimitiis omnium frugum tuarum*). (10) Et implebuntur horrea tua ſaturitate; & vino novo torcularia tua rumpent ſe.

verſ. 11. 12.

מוּסַר יְהוָה בְּנִי אַל־תִּמְאָס וְאַל־
תָּקֹץ בְּתוֹכַחְתּוֹ: כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֶאֱהַב
יְהוָה יוֹכִיחַ וּכְאָב אֶת־בֵּן יִרְצֶה:

(11) Correctionem DOMINI, fili mi ne reprobes; & ne faſtidias in increpatione ejus. (12) Nam illum quem diliget DOMINUS arguet: & veluti pater filium volet.

verſ. 19. 20.

יְהוָה בְּחָכְמָה יָסַד אָרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם
בִּתְבוּנָה: בְּדַעְתּוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ
וּשְׁחָקִים יִרְעֲפוּ־טָל:

(19) Do-

---

n הון o בוא p יסר q קוץ r יכח s בן

(19) DOMINUS in ſapientia fundavit terram: ſtabilivit cœlos in intelligentia. (20) In ſcientia ejus abyſſi ruptæ ſunt; & ætheres ſtillabunt rorem.

verſ. 27.

אַל־תִּמְנַע־טוֹב מִבְּעָלָיו [t] בִּהְיוֹת
לְאֵל יָדְךָ [u] לַעֲשׂוֹת׃

(27) Ne prohibeas bonum à domino ſuo; in exiſtendo facultati manus tuæ (*cum fuerit facultas manui tuæ*) ad faciendum.

CAP. IV. verſ. 18.

וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר
עַד־ [x] נְכוֹן הַיּוֹם׃

(18) Et ſemita juſtorum veluti lux ſplendens: vadens & illuminans *eſt* usque ad paratum diem.

verſ. 26.

פַּלֵּס מַעְגַּל רַגְלֶךָ וְכָל־דְּרָכֶיךָ
יִכֹּנוּ׃

(26) Pondera orbitam pedis tui & omnes viæ tuæ ſtabilientur.

CAP.

---

[t] היות [u] עשה [x] כון

CAP. V. verſ. 3. 4. 5.

נֹפֶת [y] תִּטֹּפְנָה שִׂפְתֵי זָרָה וְחָלָק
מִשֶּׁמֶן [z] חִכָּהּ: וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כַּלַּעֲנָה
חַדָּה [a] כְּחֶרֶב פִּיּוֹת: רַגְלֶיהָ יֹרְדוֹת
מָוֶת שְׁאוֹל צְעָדֶיהָ יְתָמֹכוּ:

(3) Favum ſtillabunt labia extraneæ, & (*nam*) lene præ oleo *eſt* palatum ejus. (4) Sed noviſſimum ejus amarum ſicut abſinthium: acutum veluti gladius acierum. (5) Pedes ejus deſcendentes *ſunt* mortem: infernum greſſus ejus ſuſtentabunt.

verſ. 21.

נֹכַח [b] עֵינֵי יְהוָה דַּרְכֵי־אִישׁ וְכָל־
מַעְגְּלֹתָיו מְפַלֵּס:

(21) Coram oculis Domini *ſunt* viæ viri: & omnes orbitas (*ſemitas*) ejus ponderans (*examinans eſt.*)

CAP. VI. verſ. 6. 7. 8.

לֵךְ־אֶל־נְמָלָה עָצֵל רְאֵה דְרָכֶיהָ
וַחֲכָם [c]: אֲשֶׁר אֵין־לָהּ קָצִין שֹׁטֵר
ומשל:

---

[y] נטף [z] חכך [a] חדד [b] פה [c] ילך

ומשל׃ [d] תֵּכֵן בַּקַּיִץ לַחְמָהּ אָגְרָה
בַּקָּצִיר מַאֲכָלָהּ׃

(6) Vade ad formicam ô piger: vide vias ejus, & sapiens esto. (7) Cui non ei gubernator, præfectus & Dominus *est*. (8) Parabit *tamen* in æstate panem suum: congregat in messe escam suam.

vers. 12. 13. 14.

אָדָם בְּלִיַּעַל אִישׁ אָוֶן הוֹלֵךְ
עִקְּשׁוּת פֶּה׃ קוֹרֵץ בְּעֵינָיו מוֹלֵל
בְּרַגְלָיו מֹרֶה בְּאֶצְבְּעֹתָיו׃ תַּהְפֻּכוֹת
בְּלִבּוֹ חֹרֵשׁ רָע בְּכָל־עֵת [c] מְדָנִים
יְשַׁלֵּחַ׃

(12) Homo Belijahal vir iniquitatis; ambulans *est in* perversitate oris, (13) Annuens in oculis suis, loquens in pedibus suis: docens in digitis suis *est*. (14) Perversitates *sunt* in corde ejus, fabricans malum in omni tempore; contentiones emittet.

vers. 16. 17. 18. 19.

שֵׁשׁ־הֵנָּה שָׂנֵא יְהוָה וְשֶׁבַע תּוֹעֲבוֹת
נפשו

[d] כון [c] דון

נַפְשׁוֹ׃ עֵינַיִם [f] רָמוֹת לְשׁוֹן שֶׁקֶר
וְיָדַיִם שֹׁפְכוֹת דָּם־ [g] נָקִי׃ לֵב חֹרֵשׁ
מַחְשְׁבוֹת אָוֶן רַגְלַיִם מְמַהֲרוֹת לָרוּץ
לָרָעָה׃ [h] יָפִיחַ כְּזָבִים [i] עֵד שָׁקֶר
וּמְשַׁלֵּחַ [k] מְדָנִים בֵּין אַחִים׃

(16) Sex illa odivit DOMINUS: & (*imo*) septem *sunt* abominatio animæ ejus. (17) Oculi sublimes, lingua fallax; & manus effundentes sanguinem innocentis. (18) Cor fabricans cogitationes iniquitatis: pedes festinantes currere ad malum. (19) Qui efflabit mendacia (*h.e.*) testis falsitatis: & mittens jurgia inter fratres.

CAP. IIX. verſ. II.

טוֹבָה חָכְמָה [l] מִפְּנִינִים וְכָל־חֲפָצִים
לֹא [m] יִשְׁווּ־בָהּ׃

(1) Bona sapientia præ margaritis; & omnia desiderabilia non æquabuntur in ea (*ei*).

verſ. 13. 14. 15. 16. 17.

יִרְאַת יְהוָה שְׂנֹאת רַע גֵּאָה וְגָאוֹן
וְדֶרֶךְ

[f] רום [g] נקה [h] פוח [i] עוד [k] רון
[l] פנן [m] שוה

וְדֶרֶךְ רָע וּפִי תַהְפֻּכוֹת שָׂנֵאתִי׃ לִי
n עֵצָה ס וְתוּשִׁיָּה אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה׃
בִּי מְלָכִים יִמְלֹכוּ וְרוֹזְנִים יְחֹקְקוּ
צֶדֶק׃ בִּי P שָׂרִים יָשֹׂרוּ וּנְדִיבִים כָּל־
שֹׁפְטֵי אָרֶץ׃

(13) Timor DOMINI *est* odio habere malum: superbiam & elationem, & viam malam, & os perversitatum odivi. (14) Mihi *est* consilium & essentia: ego *sum* intelligentia, mihi *est* fortitudo. (15) In (*per*) me reges regnabunt, & consules principes decernent justitiam. (16) In (*per*) me principes habebunt principatum; & magnifici (*principes*) omnes judicantes terræ (*judicant terram*).

vers. 22. usque ad 30.

22. יְהוָה q קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ קֶדֶם
מִפְעָלָיו מֵאָז׃ 23. מֵעוֹלָם נְסַכְתִּי
מֵרֹאשׁ מִקַּדְמֵי אָרֶץ׃ 24. בְּאֵין
תְּהֹמוֹת חוֹלָלְתִּי בְּאֵין r מַעְיָנוֹת
נִכְבָּדֵי־

n יעץ P ישה q שור r קנה s עין

נִכְבְּדֵי־מָיִם׃ 25. בְּטֶרֶם הָרִים הָטְבָּעוּ
לִפְנֵי גְבָעוֹת חוֹלָלְתִּי׃ 26. עַד־לֹא
עָשָׂה אֶרֶץ וְחוּצוֹת וְרֹאשׁ עַפְרוֹת
תֵּבֵל׃ 27. בַּהֲכִינוֹ שָׁמַיִם שָׁם אָנִי
[s]בְּחָקְקוֹ חוּג עַל־פְּנֵי תְהוֹם׃ 28. בְּאַמְצוֹ
שְׁחָקִים מִמָּעַל בַּעֲזוֹז עִינוֹת תְּהוֹם׃
29. בְּשׂוּמוֹ לַיָּם חֻקּוֹ וּמַיִם לֹא יַעַבְרוּ־
פִיו בְּחוקוֹ [t]מוֹסְדֵי אָרֶץ׃ 30. וָאֶהְיֶה
אֶצְלוֹ [u]אָמוֹן וָאֶהְיֶה [x]שַׁעֲשׁוּעִים יוֹם/
יוֹם מְשַׂחֶקֶת לְפָנָיו בְּכָל־[x]עֵת׃

(22) Dominus acquisivit (*possedit*) me *in* principio viæ suæ: ante opera sua ex tunc. (23) A seculo inuncta sum à capite (*à principio*) à primordiis. *inquam* terræ. (24) In non (*cum nondum essent*) voragines, formata sum; in non *cum non essent* fontes, loca aggravata aquis. (25) Antequam montes defixi essent; ad facies collium *ante colles*) formata sum. (26 Adhuc non fecerat terram & plateas; aut caput (*principium*), pulverum orbis. (27) In parando ipsum cœlos, ibi ego *eram*: in describendo

P

[s] חקק [t] יסד [x] שעה [x] עתת

bendo eum circulum super faciebus voraginis. (28) In roborando ipsum æthera desuper: in fortificando fontes voraginis. (29) In ponendo ipsum mari statutum suum, & *ut* aquæ non transirent os (*littus*) suum: in constituendo ipsum fundamenta terræ. (30) Et eram apud eum *veluti* nutritius, & eram delitiæ die die (*quotidie*); ludens *coram* coram eo in omni tempore.

CAP. IX. vers. 7.

יֹסֵר [y] לֵץ לֹקֵחַ [z] לוֹ קָלוֹן וּמוֹכִיחַ לְרָשָׁע מוּמוֹ׃

(7) Corripiens derisorem, accipiens *est* sibi ignominiam; & increpans impium, maculam ejus.

vers. 10.

[a] תְּחִלַּת חָכְמָה יִרְאַת יְהוָה [b] וְדַעַת קְדֹשִׁים בִּינָה׃

(10) Principium sapientiæ *est* timor Domini; & scientia sanctorum intelligentia.

CAP.

---

[y] לוץ [z] קלח [a] חלל [b] ידע

CAP. X. vers. 4.

רָאשׁ עֹשֶׂה כַּף־[c] רְמִיָּה וְיַד חָרוּצִים
תַּעֲשִׁיר׃

(4) Pauperem faciet vola doli (*manus fraudulenta*); sed manus sedulorum ditabit.

vers. 19.

[d]בְּרֹב דְּבָרִים לֹא יֶחְדַּל־פָּשַׁע
וְחוֹשֵׂךְ שְׂפָתָיו מַשְׂכִּיל׃

(19) In multitudine verborum non cessabit prævaricatio: sed prohibens labia sua intelligens *est*.

vers. 22.

בִּרְכַּת יְהוָה הִיא תַּעֲשִׁיר וְלֹא יוֹסִיף
עֶצֶב עִמָּהּ׃

(22) Benedictio Domini ipsa ditabit; & non adjiciet (*adferet*) dolorem secum.

vers. 25.

כַּעֲבוֹר סוּפָה וְאֵין רָשָׁע וְצַדִּיק
[e]יְסוֹד עוֹלָם׃

c רמה d רבב e יסד

25) Sicut tranfire turbinis, & non *erit* impius: ſed juſtus *eſt* fundamentum ſeculi (*perpetuum*).

CAP. XI. verſ. 1.

[f] מֹאזְנֵי מִרְמָה [g] תּוֹעֲבַת יְהוָה וְאֶבֶן שְׁלֵמָה [h] רְצוֹנוֹ׃

(1) Bilances doli *ſunt* abominatio DOMINI: ſed lapis perfectus (*pondus perfectum*) voluntas ejus.

verſ. 2.

[i] בָּא [h] זָדוֹן וַיָּבֹא [l] קָלוֹן וְאֶת־ צְנוּעִים חָכְמָה׃

(2) Venit ſuperbia, & venit ignominia; ſed cum modeſtis (*humilibus*) eſt ſapientia.

verſ. 27.

שַׁחַר טוֹב יְבַקֵּשׁ רָצוֹן וְדֹרֵשׁ רָעָה תְּבוֹאֶנּוּ׃

(27) Mane quærens bonum, quæret placitum *Deo*: ſed quærens malum, veniet ei.

CAP.

---

[f] אזן [g] תעב [h] רצה [i] בוא [k] זוד [l] קלה

CAP. XII. verſ. 1.

אֹהֵב [m] מוּסָר אֹהֵב [n] דֵּעָה וְשׂוֹנֵא
[o] תוֹכֵחַת בָּעַר׃

(1) Diligens correctionem, diligens *eſt* ſcientiam; ſed odiens increpationem, inſipiens *eſt*.

verſ. 10.

יוֹדֵעַ צַדִּיק נֶפֶשׁ [p] בְּהֶמְתּוֹ וְרַחֲמֵי
רְשָׁעִים אַכְזָרִי׃

(10) Cognoſcens juſtus animam (*appetitum*) jumenti ſui: ſed miſerationes impiorum crudelis (*crudeles*).

Verſ. 19.

שְׂפַת־ [q] אֱמֶת [r] תִּכּוֹן לָעַד וְעַד־
אַרְגִּיעָה לְשׁוֹן שָׁקֶר׃

(19) Labium veritatis firmum erit in perpetuum: ſed usque ad momentum lingua mendacii.

m יסר n ורע o יכח p בהם q אמן r כון

verſ. 24.

יָד חָרוּצִים תִּמְשֹׁל׃ וְרִמָּיָה תִּהְיֶה לָמַס׃

(24) Manus ſedulorum dominabitur; ſed doloſa erit in tributum.

CAP. XIII. verſ. 3.

נֹצֵר פִּיו שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ פֹּשֵׂק שְׂפָתָיו מְחִתָּה־לּוֹ׃

(3) Cuſtodiens os ſuum, cuſtodiens *eſt* animam ſuam: aperienti labia ſua *erit* contritio ei.

CAP. XIV. verſ. 26.

בְּיִרְאַת יְהוָה מִבְטַח־עֹז וּלְבָנָיו יִהְיֶה מַחְסֶה׃

(26) In timore DOMINI *eſt* fiducia fortitudinis: & filiis ejus erit tutela.

verſ. 32.

בְּרָעָתוֹ יִדְחֶה רָשָׁע וְחֹסֶה בְמוֹתוֹ צַדִּיק׃

(32.)

---

s רמה t מסס u חתת x עוז

(32) In malitia sua expelletur impius: sed confidens *est* in morte sua justus.

CAP. XV. vers. 3.

בְּכָל־מָקוֹם עֵינֵי יְהוָה [y]צֹפִות רָעִים וְטוֹבִים׃

(3) In omni loco oculi DOMINI *sunt* speculantes malos & bonos.

vers. 8.

זֶבַח רְשָׁעִים תּוֹעֲבַת יְהוָה וּתְפִלַּת יְשָׁרִים [z]רְצוֹנוֹ׃

(8) Sacrificium impiorum *est* abominatio Domini: & (*sed*) oratio rectorum voluntas ejus.

CAP. XVI. vers. 1.

לְאָדָם מַעַרְכֵי־לֵב וּמֵיְהוָה מַעֲנֵה לָשׁוֹן׃

(1) Homini *sunt* dispositiones cordis: sed à Domino *est* responsio linguæ.

[y] צפה [z] רצה

verſ. 3.

[a] גַּל אֶל־יְהוָה מַעֲשֶׂיךָ [b] וְיִכֹּנוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃

(3) Volve ad DOMINUM opera tua: & firmabuntur cogitationes tuæ.

verſ. 7.

[c] בִּרְצוֹת יְהוָה דַּרְכֵי־אִישׁ גַּם־אוֹיְבָיו יַשְׁלִם אִתּוֹ׃

(7) In volendo DOMINUM vias (*cum placuerint Domino viæ*) viri; etiam inimicos ejus pacificabit cum eo.

Verſ. 8.

טוֹב מְעַט בְּצֶדֶק [d] מֵרֹב [c] תְּבוּאוֹת בְּלֹא מִשְׁפָּט׃

(8) Bonum *eſt* parum in (*cum*) juſtitia; præ multitudine proventuum absque judicio (*juſtitia*).

Verſ. 31.

עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת שֵׂיבָה בְּדֶרֶךְ צְדָקָה תִּמָּצֵא׃

(31)

---

[a] גלל [b] כון [c] רצה [d] רבב [c] בוא

(31) Diadema gloriæ *est* canicies : in via justitiæ invenietur.

vers. 32.

טוֹב אֶרֶךְ [f] אַפַּיִם מִגִּבּוֹר וּמֹשֵׁל בְּרוּחוֹ מִלֹּכֵד עִיר׃

(32) Bonus longus naribus (*tardus ad iram*) præ forti ; & dominans in spiritum suum, præ capiente urbem.

CAP. XVII. vers. 5.

לֹעֵג [g] לָרָשׁ חֵרֵף עֹשֵׂהוּ שָׂמֵחַ לְאֵיד לֹא יִנָּקֶה׃

(5) Subsannans pauperem, probris affecit factorem ejus : lætans in contritione, non erit impunis.

vers. 13.

[h] מֵשִׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה לֹא־תָמוּשׁ רָעָה מִבֵּיתוֹ׃

(13) Reddens malum pro bono : non recedet malum de domo ejus.

[f] אנף [g] רוש [h] שוב

vers. 15.

מַצְדִּיק רָשָׁע וּמַרְשִׁיעַ צַדִּיק תּוֹעֲבַת
יְהוָה גַּם־שְׁנֵיהֶם׃

(15) Justificans impium, & iniquum faciens justum; abominatio DOMINI *sunt* etiam ambo ipsi.

CAP. XIIX. vers. 10.

מִגְדַּל־עֹז שֵׁם יְהוָה בּוֹ־יָרוּץ צַדִּיק
וְנִשְׂגָּב׃

(10) Turris fortitudinis nomen DOMINI: in ipsam curret justus, & exaltabitur.

vers. 12.

לִפְנֵי־שֶׁבֶר יִגְבַּהּ לֵב־אִישׁ וְלִפְנֵי
כָבוֹד [i] עֲנָוָה׃

(12) Ante contritionem elevabitur cor viri: sed ante gloriam *erit* humilitas.

vers. 21.

מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד־לָשׁוֹן וְאֹהֲבֶיהָ
יֹאכַל [k] פִּרְיָהּ׃

(21) Mors

[i] ענה [k] פרה

(21) Mors & vita in manu linguæ; & diligens eam comedet fructum ejus.

verſ. 22.

מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב [l] וַיָּפֶק רָצוֹן מֵיְהוָה׃

(22) *Qui* invenit uxorem, invenit bonum: & educet benevolentiam à DOMINO.

CAP. XIX. verſ. 11.

שֵׂכֶל אָדָם הֶאֱרִיךְ [m] אַפּוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ עֲבֹר עַל־פָּשַׁע׃

(11) Intellectus hominis prolongat narem (*iram*) ſuam: & gloria ejus *eſt* tranſire ſuper prævaricationem.

verſ. 12.

נַהַם כִּכְפִיר זַעַף מֶלֶךְ וּכְטַל עַל־עֵשֶׂב רְצוֹנוֹ׃

(12) Rugitus veluti leonis juvenis *eſt* ſævitia regis: ſed ſicut ros ſuper herbam benevolentia ejus.

[l] פוק [m] אנף

vers. 14.

בַּיִת וְהוֹן נַחֲלַת אָבוֹת וּמֵיְהוָה
אִשָּׁה מַשְׂכֶּלֶת׃

(14) Domus & copia (*divitiæ*) hæreditas patrum: sed à DOMINO *est* mulier intelligens.

vers. 17.

מַלְוֵה יְהוָה חוֹנֵן דָּל וּגְמֻלוֹ
יְשַׁלֶּם־לוֹ׃

(17) Mutuans *est* DOMINO, misereſcens pauperis: & retributionem ejus reddet ei.

CAP. XX. vers. 9.

מִי יֹאמַר זִכִּיתִי לִבִּי טָהַרְתִּי
מֵחַטָּאתִי׃

(9) Quis dicet, mundavi cor meum? mundus ſum à peccato meo.

vers. 17.

עָרֵב לָאִישׁ לֶחֶם שֶׁקֶר וְאַחַר
יְמַלֵּא פִּיהוּ חָצָץ׃

(17) Suavis eſt viro panis falſitatis: ſed poſtea implebitur os ejus calculo.

vers.

מ לוה ס רלל פ זכה פ פה

verſ. 20.

מְקַלֵּל [r] אָבִיו [s] וְאִמּוֹ יִדְעַךְ [t] נֵרוֹ | נֵרוֹ
[u] בֶּאֱישׁוּן חֹשֶׁךְ׃ | נֵרוֹ

(29) Maledicens patri ſuo & matri ſuæ, extinguetur lucerna ejus in nigrore tenebroſitatis.

CAP. XXI. verſ. 1.

פַּלְגֵי־מַיִם לֶב־מֶלֶךְ בְּיַד־יְהוָה
עַל־כָּל־אֲשֶׁר יַחְפֹּץ [x] יַטֶּנּוּ׃

(1) Rivuli aquarum *eſt* cor regis in manu DOMINI: ſuper omne quod voluerit, inclinabit illud.

verſ. 3.

עֲשֹׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט נִבְחָר לַיהוָה
מִזָּבַח׃

(3) Facere juſtitiam & judicium: electum *eſt* DOMINO præ ſacrificio.

verſ. 13.

אֹטֵם אָזְנוֹ מִזַּעֲקַת־דָּל גַּם־הוּא
יִקְרָא וְלֹא יֵעָנֶה׃

P 7 (13) Ob-

[r] אבה [s] אמם [t] נור [u] איש [x] נטה

(13) Obturans aurem suam à clamore pauperis: etiam ipse clamabit, & non exaudietur.

vers. 30. 31.

אֵין חָכְמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֵצָה
לְנֶגֶד יְהוָה: סוּס מוּכָן לְיוֹם מִלְחָמָה
וְלַיהוָה הַתְּשׁוּעָה׃

(30) Non *est* sapientia, neque intelligentia, nec consilium, contra DOMINUM. (31) Equus paratus *est* ad diem belli; *sed* Domini *est* salus.

CAP. XXII. vers. 2.

עָשִׁיר וְרָשׁ נִפְגָּשׁוּ עֹשֵׂה כֻלָּם
יְהוָה׃

(2) Dives & pauper obviaverunt sibi: faciens omnes illo DOMINUS.

vers. 22. 23.

אַל־תִּגְזָל־דָּל כִּי דַל־הוּא וְאַל־
תְּדַכֵּא עָנִי בַּשָּׁעַר: כִּי־יְהוָה יָרִיב
רִיבָם וְקָבַע אֶת־קֹבְעֵיהֶם נָפֶשׁ׃

(22 Ne

---

y בון z יעץ a רוש b רוב

(22) Ne diripias tenuem, quia tenuis ipse *est*: & ne conteras afflictum in porta. (23) Quia Dominus litigabit litem (*judicabit causam*) eorum; & spoliabit spoliatores eorum animâ.

CAP. XXIII. vers. 29. 30.

לְמִי אוֹי לְמִי אֲבוֹי לְמִי [c] מְדוֹנִים
לְמִי [d] שִׂיחַ לְמִי פְצָעִים [c] חִנָּם לְמִי
חַכְלִילוּת עֵינָיִם: לַמְאַחֲרִים עַל־הַיָּיִן
[f] לָבֹאִים לַחֲקֹר מִמְסָךְ:

(29) Cui *est* væ, cui heu! cui rixæ, cui murmur, cui vulnera gratis? cui rubor oculorum? (30) Morantibus super vino: ingredientibus ad quærendum mixturam.

vers. 31. 32. 33. 34.

אַל־ [g] תֵּרֶא יַיִן כִּי יִתְאַדָּם כִּי־יִתֵּן
בַּכּוֹס עֵינוֹ יִתְהַלֵּךְ בְּמֵישָׁרִים:
סוף פסוק אַחֲרִיתוֹ כְּנָחָשׁ [h] יִשָּׁךְ וְכִצְפְעוֹנִי
יַפְרִשׁ: עֵינֶיךָ יִרְאוּ זָרוֹת וְלִבְּךָ יְדַבֵּר
תהפכות

[c] דון [d] שוח [c] חנן [f] בוא [g] ראה [h] נשך

הַהְפֻּכוֹת׃ [i] וְהָיִיתָ כְּשֹׁכֵב בְּלֶב־יָם
וּכְשֹׁכֵב בְּרֹאשׁ חִבֵּל׃

(31) Ne intuearis vinum cum rubuerit, cum dederit in calice oculum (*colorem*) suum, ibit in rectitudinibus. (*ingredieturque directe*) (32) *Nam* novissimum ejus sicut serpens mordebit; & velut aspis punget. (33) Oculi tui videbunt extraneas; & cor tuum loquetur perversa. (34) Et eris veluti *dormiens* in corde maris; & sicut jacens dormiens in capite mali navis.

CAP. XXIV. vers. 16.

שֶׁבַע [k] יִפּוֹל צַדִּיק [l] וָקָם וּרְשָׁעִים
יִכָּשְׁלוּ [m] בְּרָעָה׃

(16) Septies cadet justus & surget; sed impii corruent in malum.

CAP. XXV. vers. 18.

[n] מֵפִיץ וְחֶרֶב [o] וְחֵץ שָׁנוּן אִישׁ־עֹנֶה
בְּרֵעֵהוּ [p] עֵד שָׁקֶר׃

(18) Mal

---

[i] היה [k] נפל [l] קום [m] רוע [n] פוץ
[o] חצץ [p] עוד

(18) Malleus & gladius, & sagitta acuta est vir respondens in socium suum testimonium falsitatis.

vers. 21. 22.

אִם־רָעֵב שׂנַאֲךָ הַאֲכִילֵהוּ לָחֶם
וְאִם־צָמֵא הַשְׁקֵהוּ מָיִם׃ כִּי גֶחָלִים
אַתָּה חֹתֶה עַל־רֹאשׁוֹ וַיהוָה יְשַׁלֶּם־
לָךְ׃

(21) Si esuruerit odio habens te, ciba illum pane: & si sitiverit, propina ei aquam. (22) Quia prunas tu congregabis super caput ejus; & Dominus retribuet tibi.

CAP. XXVI. *vers. 4. 5.*

אַל־תַּעַן כְּסִיל כְּאִוַּלְתּוֹ פֶּן־תִּשְׁוֶה־
לּוֹ גַּם־אָתָּה׃ עֲנֵה כְסִיל כְּאִוַּלְתּוֹ
פֶּן־יִהְיֶה חָכָם בְּעֵינָיו׃

(4) Ne respondeas stulto secundum stultitiam ejus: ne forte adæquaris ei etiam tu. (5) Responde stulto secundùm stultitiam ejus: ne forte sit sapiens in oculis suis.

CAP.

CAP. XXVII. verſ. 2.

יְהַלֶּלְךָ [r] זָר וְלֹא־פִיךָ נָכְרִי וְאַל־
שְׂפָתֶיךָ׃

(2) Laudet te alienus, & non os tuum; extraneus, & non labia tua.

verſ. 10.

[s] רֵעֲךָ וְרֵעַ אָבִיךָ אַל־תַּעֲזֹב וּבֵית
אָחִיךָ אַל־תָּבוֹא בְּיוֹם אֵידֶךָ טוֹב
שָׁכֵן קָרוֹב מֵאָח רָחוֹק׃

(11) Amicum tuum, & amicum patris tui ne derelinquas; ſed domum fratris tui ne ingrediaris in die exitii tui: bonus *eſt enim* vicinus propinquus, præ fratre longinquo.

CAP. XXIIX. verſ. 2.

בְּפֶשַׁע אֶרֶץ רַבִּים [t] שָׂרֶיהָ וּבְאָדָם
מֵבִין יֹדֵעַ כֵּן יַאֲרִיךְ׃

(2) In prævaricatione terræ (*propter prævaricationem regionis*) *ſunt* multi principes ejus: ſed in homine intelligente ſciente ſic prolon

[r] זור [s] רעה [t] שור

prolongabit (*propter hominem intelligentem & scientem prolongabitur* scil. *regnum*).

Verſ. 8.

מַרְבֶּה הֹונוֹ בְּנֶשֶׁךְ וְבֹתַרְבִּית
לְחוֹנֵן דַּלִּים יְקַבְּצֶנּוּ׃

(8) Multiplicans copiam ſuam (*dibitias ſuas*) in uſura & augmento: ad miſereſcendum tenuium congregabit eam (*eas*).

verſ. 13.

מְכַסֶּה פְּשָׁעָיו לֹא יַצְלִיחַ u וּמוֹדֶה וְעֹזֵב
יְרֻחָם׃

(13) Tegens prævaricationes ſuas non proſperabitur: ſed confitens & relinquens miſericordiam conſequetur.

CAP. XXIX. verſ. 18.

בְּאֵין x חָזוֹן יִפָּרַע עָם וְשֹׁמֵר y תּוֹרָה
אַשְׁרֵהוּ׃

(18) In non viſione (*cum non fuerit prophetia*) avertit ſe populus: ſed cuſtodiens legem, beatus ipſe *erit*.

verſ. 25

---

u ירה x חזה y ירה

verſ. 25.

חֶרְדַּת אָדָם [z] יִתֵּן [a] מוֹקֵשׁ וּבוֹטֵחַ
בַּיהוָה יְשֻׂגָּב׃

(25) Timor hominis dabit (*injiciet*) laqueum: ſed fidens in Domino elevabitur.

CAP. XXX. verſ. 5.

כָּל־אִמְרַת אֱלֹהַּ צְרוּפָה מָגֵן הוּא
לַחֹסִים בּוֹ׃

(5) Omnis ſermo Dei purgatus: clypeus ipſe (*eſt*) fidentibus in eô.

verſ. 7. 8. 9.

[b] שְׁתַּיִם שָׁאִלְתִּי מֵאִתָּךְ אַל־תִּמְנַע
מִמֶּנִּי בְּטֶרֶם אָמוּת׃ 8 שָׁוְא׳ וּדְבַר־כָּזָב
הַרְחֵק מִמֶּנִּי רֵאשׁ וְעֹשֶׁר אַל־[c] תִּתֶּן־
לִי הַטְרִיפֵנִי לֶחֶם [d] חֻקִּי׃ 9 פֶּן אִשְׂבַּע/
וְכִחַשְׁתִּי׳ וְאָמַרְתִּי מִי יְהוָה וּפֶן־
[c] אִוָּרֵשׁ וְגָנַבְתִּי וְתָפַשְׂתִּי שֵׁם אֱלֹהָי׃

5. Duo

---

[z] נתן [a] יוקש [b] שנה [c] נתן [d] חקק [c] ירש

(7) Duo postulavi à te, ne prohibeas à me, antequam moriar. (8) Vanitatem & verbum mendax elonga à me: paupertatem & opulentiam ne dederis mihi: ale me pane (*cibo*) statuti mei. (9) Ne fortè satier, abnegem, & dicam: quis *est* Dominus? & ne forte pauper efficiar & furer, & capiam nomen Dei mei. scil. *lebiter.*

vers. 17.

עַיִן תִּלְעַג לְאָב [f] וְרִבְזֹ לִיקְהַת־
אֵם [g] יִקְרוּהָ עֹרְבֵי־נַחַל וְיֹאכְלוּהָ
בְּנֵי־נָשֶׁר׃

(17) Oculus (*oculum quod attinet*) *qui* subsannaverit patrem, & contempserit ad obedientiam matris: effodient eum corvi torrentis, & comedent eum filii aquilæ.

CAP. XXXI. vers. 10. *usque ad fin.*

Laus mulierum ordine Alphabetico dispositæ.

10. אֵשֶׁת־חַיִל מִי יִמְצָא וְרָחֹק [h]
מִפְּנִינִים מִכְרָהּ׃ 11. בָּטַח בָּהּ לֵב
בַּעְלָהּ וְשָׁלָל לֹא יֶחְסָר׃ 12. גְּמָלַתְהוּ
טוֹב

---

[f] בוז [g] נקר [h] איש

טוֹב וְלֹא־רָע כֹּל יְמֵי חַיֶּיהָ׃ 13. דָּרְשָׁה
צֶמֶר וּפִשְׁתִּים וַתַּעַשׂ בְּחֵפֶץ[k] כַּפֶּיהָ׃
14. הָיְתָה כָּאֳנִיּוֹת סוֹחֵר מִמֶּרְחָק
תָּבִיא לַחְמָהּ׃ 15. וַתָּקָם[l] בְּעוֹד לַיְלָה
וַתִּתֵּן־טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְחֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ׃
16. זָמְמָה שָׂדֶה וַתִּקָּחֵהוּ מִפְּרִי
כַּפֶּיהָ נָטְעָה כָּרֶם׃ 17. חָגְרָה
בָעוֹז מָתְנֶיהָ וַתְּאַמֵּץ זְרוֹעֹתֶיהָ׃
18. טָעֲמָה כִּי־טוֹב סַחְרָהּ לֹא־
יִכְבֶּה בַלַּיְלָה נֵרָהּ׃ 19. יָדֶיהָ
שִׁלְּחָה בַכִּישׁוֹר וְכַפֶּיהָ תָּמְכוּ פָלֶךְ׃
20. כַּפָּהּ פָּרְשָׂה לֶעָנִי וְיָדֶיהָ
שִׁלְּחָה לָאֶבְיוֹן׃ 21. לֹא־תִירָא לְבֵיתָהּ
מִשָּׁלֶג כִּי כָל־בֵּיתָהּ לָבֻשׁ[m] שָׁנִים׃
22. מַרְבַדִּים עָשְׂתָה־לָּהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן
לְבוּשָׁהּ׃ 23. נוֹדָע בַּשְּׁעָרִים בַּעְלָהּ
בשבתו

---

[k] רוע [l] כפף [m] קום שנה

ת בִּשְׁבְתּוֹ עִם־זְקֵנֵי אָרֶץ׃ 24. סָדִין
עָשְׂתָה וַתִּמְכֹּר וַחֲגוֹר נָתְנָה לַכְּנַעֲנִי׃
25. עֹז־וְהָדָר לְבוּשָׁהּ וַתִּשְׂחַק לְיוֹם
אַחֲרוֹן׃ ס 26. פִּיהָ פָּתְחָה בְחָכְמָה
וְתוֹרַת־חֶסֶד עַל־לְשׁוֹנָהּ׃ 27. צוֹפִיָּה
הֲלִיכוֹת בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עַצְלוּת לֹא
תֹאכֵל׃ 28. קָמוּ בָנֶיהָ וַיְאַשְּׁרוּהָ
בַּעְלָהּ וַיְהַלְלָהּ׃ 29. רַבּוֹת בָּנוֹת
עָשׂוּ חָיִל וְאַתְּ עָלִית עַל־כֻּלָּנָה׃
30. שֶׁקֶר הַחֵן וְהֶבֶל הַיֹּפִי אִשָּׁה
יִרְאַת־יְהוָה הִיא תִתְהַלָּל׃ 31. תְּנוּ
לָהּ מִפְּרִי יָדֶיהָ וִיהַלְלוּהָ בַשְּׁעָרִים
מַעֲשֶׂיהָ׃

(10.) Uxorem virtutis qui inveniet, & distans est à margaritis merces ejus. (11) Confidit in ea cor mariti sui: & spolio (*re domestica*) non indigebit. (12) Re tribuit

---

ת ישב ס פה ק צפה ק קום ר עלה
ש חנן ר יפה ת נתן

tribuit ei bonum & non malum: omnibus diebus vitarum suarum. (13) Quæsivit (*quærit*) lanam & lina: & fecit (*facit*) in voluntate volarum suarum. (14) Fuit (*est*) velut navis mercatoris: *quæ* de longe adducet panem suum. (15) Et surrexit (*surgit*) in adhuc nocte, deditque cibum domui suæ: & statutum puellis suis. (16) Cogitavit *cogitat*-agrum, & accepit (*accipit*) eum: de fructu volarum suarum plantavit (*plantat*) vineam. (17) Accinxit (*accingit*) in fortitudine lumbos suos, & roboravit (*roborat*) brachia sua. (18) Gustavit (*gustat*) quod bona negotiatio ejus: non extinguetur in nocte lucerna ejus. (19) Manus suas misit ad vertibulum: & volæ ejus apprehenderunt colum. (20) Volam suam extendit ad pauperem: & manus suas misit ad egenum. (21) Non timebit domui suæ à nive: quia omnis domus ejus vestita est coccinis. (22) Tapetia facit sibi: byssus & purpura indumentum ejus. (23) Notus in portis maritus ejus: in sedendo ipsum cum senioribus terræ. (24) Sindonem fecit & vendidit (*facit & vendit*) & cingulum tradidit (*tradit*) mercatori. (25) Fortitudo & decor indumentum ejus: & ridebit in die novissimo. (26) Os suum aperuit (*aperit*) in sapientia: & lex misericordiæ super lingua ejus. (27) Speculans *est* vias domus suæ: & panem pigritiæ non edet. (28) Surrexerunt (*surgunt*) filii ejus; & beatificarunt (*beatificant*) eam: maritus ejus, & laudavit (*laudat*) eam. (29) Multæ filiæ

fe-

feceruut (*faciunt*) virtutem (*diuitias*): sed tu ascendisti super omnes illas. (30) Falsitas *est* gratia, & vanitas pulchritudo: mulier, *cui est* timor DOMINI, ipsa laudabitur. (31) Date ei de fructu manuum suarum: & laudent eam in portis opera ejus.

EX ECCLESIASTE.

CAP. I. vers. 2.

הֲבֶל הֲבָלִים אָמַר קֹהֶלֶת הֲבֶל הֲבָלִים הַכֹּל הֲבֶל׃

(2) Vanitas vanitatum, dixit Chohelet: vanitas vanitatum, omnia vanitas.

vers. 8.

כָּל־הַדְּבָרִים יְגֵעִים לֹא־יוּכַל אִישׁ לְדַבֵּר לֹא־תִשְׂבַּע עַיִן לִרְאוֹת וְלֹא־תִמָּלֵא אֹזֶן מִשְּׁמֹעַ׃

(8) Omnia verba laboriosa (*omnes res laboriosæ*) non poterit vir eloqui: non satiabitur oculus videndo, nec implebitur auris ab audiendo.

א יוכל ל ראה

Vers. 18.

כִּי בְרֹב חָכְמָה רַב כָּעַס וְיוֹסִיף
[z] דַּעַת יוֹסִיף מַכְאוֹב׃

(18) Quia in multitudine sapientiæ *est* multa indignatio: & *qui* addet scientiam, addet dolorem.

CAP. II. vers. 13. 14.

וְרָאִיתִי אֲנִי שֶׁיֵּשׁ יִתְרוֹן לַחָכְמָה
מִן־הַסִּכְלוּת כִּיתְרוֹן הָאוֹר מִן־הַחֹשֶׁךְ׃
הֶחָכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ וְהַכְּסִיל בַּחֹשֶׁךְ
הוֹלֵךְ

(13) Et vidi ego quod sit præstantia sapientiæ præ stultitiâ: sicut excellentia lucis præ tenebrositate. (14) Sapiens (*sapientem quod attinet*) oculi ejus *sunt* in capite ejus, sed stultus in tenebrositate ambulans *est*.

vers. 22. 23.

כִּי מֶה־חוֹוֶה לָאָדָם בְּכָל־עֲמָלוֹ
וּבְרַעְיוֹן לִבּוֹ שֶׁהוּא עָמֵל תַּחַת
חשמש׃

---

[z] ידע

הַשָּׁמֶשׁ׃ כִּי כָל־ [a]יְמָיו מַכְאֹבִים וְכַעַס
[b]עִנְיָנוֹ גַּם־בַּלַּיְלָה לֹא־שָׁכַב לִבּוֹ
גַּם־זֶה הֶבֶל הוּא׃

(22) Nam quid exiſtens *eſt* homini in univerſo labore ſuo, & in contritione cordis ſui, quo ipſe laborans ſub ſole? (23) Quia omnes dies ejus *ſunt* dolores, & indignatio negotium ejus, etiam in nocte non dormit cor ejus: etiam hoc vanitas ipſum eſt.

CAP. III. verſ. 1. usque ad 8.

1. לַכֹּל זְמָן [c]וְעֵת לְכָל־חֵפֶץ תַּחַת
הַשָּׁמָיִם׃ 2. עֵת [d]לָלֶדֶת וְעֵת לָמוּת
עֵת [e]לָטַעַת וְעֵת לַעֲקוֹר נָטוּעַ׃ 3. עֵת
לַהֲרֹג וְעֵת לִרְפּוֹא עֵת לִפְרֹץ וְעֵת
[f]לִבְנוֹת׃ 4. עֵת [g]לִבְכּוֹת וְעֵת לִשְׂחוֹק
עֵת סְפוֹד וְעֵת רְקוֹד׃ 5. עֵת לְהַשְׁלִיךְ
אֲבָנִים וְעֵת כְּנוֹס אֲבָנִים עֵת לַחֲבוֹק
וְעֵת לִרְחֹק מֵחַבֵּק׃ 6. עֵת לְבַקֵּשׁ וְעֵת
לאבד

[a] יום [b] ענה [c] עתת [d] ילד [e] נטע
[f] בנה [g] בכת

לְאַבֵּד עֵת לִשְׁמוֹר וְעֵת לְהַשְׁלִיךְ׃
ז עֵת לִקְרוֹעַ וְעֵת לִתְפּוֹר עֵת לַחֲשׁוֹת
וְעֵת לְדַבֵּר׃ ח עֵת לֶאֱהֹב וְעֵת לִשְׂנֹא
עֵת מִלְחָמָה וְעֵת שָׁלוֹם׃

(1) Omnibus (*rebus*) tempus *est*, & tempus omni voluntati (*quod voluerís*) sub cœlis. (2) Tempus nascendi, & tempus moriendi: tempus plantandi, & tempus evellendi plantatum. (3) Tempus occidendi & tempus medendi: tempus erumpendi & tempus ædificandi. (4) Tempus flendi, & tempus ridendi, tempus plangendi, & tempus saltandi. (5) Tempus projiciendi lapides, & tempus acervandi lapides: tempus amplexandi, & tempus elongandi se ab amplectendo. (6) Tempus quærendi, & tempus perdendi: tempus custodiendi, & tempus projiciendi: (7) Tempus scindendi, & tempus suendi: tempus tacendi, & tempus loquendi. (8) Tempus diligendi, & tempus odio habendi: tempus belli, & tempus pacis.

vers. 11.

אֶת־הַכֹּל עָשָׂה יָפֶה בְּעִתּוֹ גַּם
אֶת־הָעֹלָם נָתַן בְּלִבָּם מִבְּלִי אֲשֶׁר
לֹא־

ה חשך

לֹא־יִמְצָא הָאָדָם אֶת־הַמַּעֲשֶׂה
אֲשֶׁר־עָשָׂה הָאֱלֹהִים מֵרֹאשׁ וְעַד־
סוֹף׃

(11) Omne fecit *Deus* pulchrum in tempore
ſuo: Etiam ſeculum (*mundum*) dedit in corde
eorum, propter quod (*ut*) non inveniat homo
opus, quod fecit Deus à capite (*principio*) &
usque ad finem.

verſ. 14.

רָאִיתִי כִּי כָל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים
הוּא יִהְיֶה לְעוֹלָם עָלָיו אֵין [i]לְהוֹסִיף
וּמִמֶּנּוּ אֵין לִגְרוֹעַ וְהָאֱלֹהִים עָשָׂה
שֶׁיִּרְאוּ מִלְּפָנָיו׃

(14) Novi quòd omne quod faciet Deus
ipſum erit in ſeculum: ſuper illud non *eſt* ad-
dendum, & ab eo non diminuendum: & Deus
fecit, ut timeant à faciebus ejus *homines*.

CAP. IV. verſ. 1.

[k] וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה אֶת־כָּל־
הָעֲשֻׁקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
והנה

[i] יסף [k] שוב

וְהִנֵּה דִּמְעַת הָעֲשֻׁקִים וְאֵין לָהֶם
מְנַחֵם וּמִיַּד עֶשְׁקֵיהֶם כֹּחַ וְאֵין לָהֶם
מְנַחֵם׃

(1) Et conversus sum ego & vidi omnes oppressos, quæ fiunt sub sole, & ecce lachryma oppressorum, & non *erat* eis consolator, & de manu opprimentium eos potentia, & non *erat* eis consolator.

vers. 6.

טוֹב מְלֹא [l] כַף [m] נָחַת מִמְּלֹא חָפְנַיִם
עָמָל וּרְעוּת רוּחַ׃

(6) Bona *est* plenitudo volæ *cum* requie, præ plenitudine manipulorum *cum* labore, & pastione spiritus, *afflictione animi.*

vers. 17.

שְׁמֹר רַגְלְךָ כַּאֲשֶׁר [n] תֵּלֵךְ אֶל־
בֵּית הָאֱלֹהִים וְקָרוֹב לִשְׁמֹעַ [o] מִתֵּת
הַכְּסִילִים זָבַח כִּי־אֵינָם יוֹדְעִים
לַעֲשׂוֹת [p] רָע׃

(17) Custodi pedem tuum, quando ibis ad domum Dei; & (*nam*) propinquus ad audiendum

[l] כפף [m] נוח [n] ילך [o] נתן [p] רוע

dum *bonum est* præ dare stultos sacrificium : quia non ipsi scientes *sunt* se facere malum.

CAP. V. vers. 1.

אַל־תְּבַהֵל עַל־פִּיךָ וְלִבְּךָ אַל־יְמַהֵר
[q] לְהוֹצִיא דָבָר לִפְנֵי הָאֱלֹהִים כִּי
הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם וְאַתָּה עַל־הָאָרֶץ
עַל־כֵּן [r] יִהְיוּ דְבָרֶיךָ מְעַטִּים׃

(1) Ne festines super ore tuo, & cor tuum ne accelerat proferre verbum ad facies Dei: quia Deus *est* in cœlis, & tu super terram: idcirco sint verba tua pauca.

vers. 4.

טוֹב אֲשֶׁר לֹא־ [s] תִדֹּר מִשֶּׁתִּדֹּר וְלֹא
תְשַׁלֵּם׃

(1) Bonum *est* quod non voveas, præ eo, quod voveas, & non reddas.

vers. 9.

אֹהֵב כֶּסֶף לֹא־יִשְׂבַּע כֶּסֶף וּמִי־אֹהֵב
[t] בָּהָמוֹן לֹא תְבוּאָה גַּם־זֶה הָבֶל׃

q יצא r היה s נדר t חטה

(9) Diligens argentum, non satiabitur argento, & qui diligens *est* in multitudine, non fructus (*est*): etiam hoc *est* vanitas.

vers. 10.

בִּרְבוֹת הַטּוֹבָה רַבּוּ אוֹכְלֶיהָ
וּמַה־כִּשְׁרוֹן לִבְעָלֶיהָ כִּי אִם־
רְאוֹת עֵינָיו׃

(10) In multiplicando bonum, multiplicati sunt (*multiplicantur*) comedentes illud: & quid rectum (*bonum est*) dominis suis, nisi videre oculorum ejus?

vers. 18.

גַּם כָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר נָתַן־לוֹ הָאֱלֹהִים
עֹשֶׁר וּנְכָסִים וְהִשְׁלִישׁוֹ לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ
וְלָשֵׂאת אֶת־חֶלְקוֹ וְלִשְׂמֹחַ בַּעֲמָלוֹ
זֶה מַתַּת אֱלֹהִים הִיא׃

(18) Etiam omnis homo cui dedit ei Deus opulentiam & opes, & facultatem dedit ei ad edendum ex eo, & ad tollendum partem suam, & ad lætandum in labore suo: hoc donum Dei illud *est*.

CAP.

ו נשא a x נתן

CAP. VI. verſ. 1. 2.

יֵשׁ רָעָה אֲשֶׁר [y] רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
וְרַבָּה הִיא עַל־הָאָדָם׃ (1) אִישׁ אֲשֶׁר
יִתֵּן־לוֹ הָאֱלֹהִים עֹשֶׁר וּנְכָסִים וְכָבוֹד
וְאֵינֶנּוּ חָסֵר לְנַפְשׁוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר־
יִתְאַוֶּה וְלֹא־יַשְׁלִיטֵנּוּ הָאֱלֹהִים לֶאֱכֹל
מִמֶּנּוּ כִּי אִישׁ נָכְרִי יֹאכְלֶנּוּ זֶה הֶבֶל
[z] וְחֳלִי רָע הוּא׃ (2)

(1) Eſt malum, quod vidi ſub ſole, & multum ipſum ſuper hominem (*frequens homini*). (2) Vir cui dedit ei Deus opulentiam & opes & gloriam, & non ipſe deficiens animæ ejus ex omnibus quæ deſiderabit, & non concedet potestatem ei Deus comedendi ex eo, ſed vir extraneus comedet illud: hoc vanitas *eſt*, & infirmitas mala ipſum *eſt*.

[y] ראה [z] חלה

CAP. VII. verſ. 2.

טוֹב שֵׁם מִשֶּׁמֶן טוֹב וְיוֹם הַמָּוֶת מִיּוֹם הִוָּלְדוֹ׃

(2) Bonum eſt nomen *bonum* præ oleo bono: & dies mortis, præ die naſci ejus.

verſ. 3.

טוֹב [a] לָלֶכֶת אֶל־בֵּית־אֵבֶל [a] מִלֶּכֶת אֶל־בֵּית מִשְׁתֶּה בַּאֲשֶׁר הוּא סוֹף כָּל־הָאָדָם [b] וְהַחַי יִתֵּן אֶל־לִבּוֹ׃

(3) Bonum eſt ire ad domum luctus, præ ire ad domum convivii: in eo quod ipſum eſt finis omnis hominis: & vivens dabit (*ponet*) ad cor ſuum.

verſ. 9.

טוֹב אַחֲרִית דָּבָר מֵרֵאשִׁיתוֹ טוֹב אֶרֶךְ־רוּחַ מִגְּבַהּ רוּחַ׃

(9) Bo-

---

[a] ילך [b] חיה

(9) Bonum *est* novissimum verbi (*rei*) præ principio ejus: bonus *est* longus spiritu, (*longanimis*) præ elato spiritu.

vers. 10.

אַל־תְּבַהֵל בְּרוּחֲךָ לִכְעוֹס כִּי כַעַס
בְּחֵיק כְּסִילִים יָנוּחַ׃

(10) Ne festines in spiritu tuo ad iracundum: quia ira in sinu stultorum requiescet.

vers. 11.

בְּיוֹם טוֹבָה הֱיֵה בְטוֹב וּבְיוֹם רָעָה
רְאֵה גַּם אֶת־זֶה לְעֻמַּת־זֶה עָשָׂה
הָאֱלֹהִים עַל־דִּבְרַת שֶׁלֹּא יִמְצָא
הָאָדָם אַחֲרָיו מְאוּמָה׃

(15) In die bono esto in bono, & in die malo vide (*circumspice*). Etiam hunc contra hunc fecit Deus, super verbum (*propterea*) quod non inveniet homo post eum quicquam *certi*.

vers. 17.

אַל־תְּהִי צַדִּיק c הַרְבֵּה וְאַל־תִּתְחַכַּם
יוֹתֵר לָמָּה תִּשּׁוֹמֵם׃

(17) Ne sis justus multum, & ne sis sapiens abundanter; ut quid desolaberis?

vers. 21.

אָדָם אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה־
טּוֹב וְלֹא יֶחֱטָא׃

(21) Homo (*hominem quod attinet*), non *est* justus in terra, qui faciat bonum, & non peccet.

CAP. VIII. vers. 1.

חָכְמַת אָדָם d תָּאִיר פָּנָיו c וְעֹז פָּנָיו
יְשֻׁנֶּא׃

(1) Sapientia hominis lucere faciet facies ejus: & fortitudo facierum ejus mutabitur.

vers. 11.

אֲשֶׁר אֵין־נַעֲשָׂה פִתְגָם מַעֲשֵׂה הָרָעָה
מהרה

c רבה d אור c עז

מְהֵרָה עַל־כֵּן מָלֵא לֵב בְּנֵי־הָאָדָם
בָּהֶם לַעֲשׂוֹת רָע׃

(11) Quia non fit ſententia facti mali (*de opere malo*) cito: Ideo plenum eſt (*audax eſt*) cor filiorum hominis in eis ad faciendum malum.

CAP. IX. verſ. 7.

[f] לֵךְ אֱכָל בְּשִׂמְחָה לַחְמֶךָ וּשְׁתֵה
בְלֵב־טוֹב יֵינֶךָ כִּי כְבָר רָצָה הָאֱלֹהִים
אֶת־[g]מַעֲשֶׂיךָ׃

(7) Vade, comede in gaudio panem tuum, & bibe in corde bono vinum tuum: quia jam voluit Deus (*placent Deo*) opera tua.

verſ. 10.

כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכֹחֲךָ
עֲשֵׂה כִּי אֵין מַעֲשֶׂה וְחֶשְׁבּוֹן [h]וְדַעַת
וְחָכְמָה בִּשְׁאוֹל אֲשֶׁר אַתָּה הֹלֵךְ
שָׁמָּה׃

(10) O-

Q 7

[f] ילך [g] עשח [h] ירע

(10) Omne quod invenerit manus tua ad faciendum in virtute tua, fac: quia non *est* opus & cogitatio & scientia & sapientia, in sepulchro, quo tu vadens illuc *es*.

vers. 11.

שַׁבְתִּי וְרָאָה תַחַת־הַשֶּׁמֶשׁ כִּי לֹא[i]
לַקַּלִּים הַמֵּרוֹץ וְלֹא לַגִּבּוֹרִים
הַמִּלְחָמָה וְגַם לֹא לַחֲכָמִים לֶחֶם
וְגַם לֹא [k]לַנְּבֹנִים עֹשֶׁר וְגַם לֹא
לַיְדְעִים [l]חֵן כִּי־עֵת וָפֶגַע יִקְרֶה
אֶת־כֻּלָּם׃

(11) Conversus sum, & videre (*vidi*) sub sole, quod non *est* levium cursus, nec est fortium bellum, & etiam non *est* sapientium panis, & etiam non (*neque etiam*) prudentium opulentia, & etiam non *est* scientium gratia: sed tempus & casus accidet omnibus ipsis.

vers. 12.

כִּי גַּם לֹא־יֵדַע הָאָדָם אֶת־עִתּוֹ
כַּדָּגִים

---

[i] שוב [k] בין [l] חנן

כַּדָּגִים שֶׁנֶּאֱחָזִים בִּמְצוּדָה רָעָה
וְכַצִּפֳּרִים הָאֲחוּזוֹת [m] בְּפָח כָּהֶם
יְוֻקָּשִׁים בְּנֵי הָאָדָם לְעֵת רָעָה
[n] כְּשֶׁתִּפֹּל עֲלֵיהֶם פִּתְאֹם׃

(12) Quia etiam non sciet homo tempus suum, sicut pisces qui capiuntur in reti malo, & sicut aves captæ in laqueo; sic ipsi irretiti *sunt* filii hominum in tempore malo, secundum quod ceciderit super eos repentè.

CAP. X. *vers.* 17.

אַשְׁרֶיךָ אֶרֶץ שֶׁמַּלְכֵּךְ בֶּן־חוֹרִים
וְשָׂרַיִךְ בָּעֵת יֹאכֵלוּ בִּגְבוּרָה וְלֹא
[o] בַשְּׁתִי׃

(7) Beatitudines tuæ (*beata tu*) terra, cum rex tuus *est* filius heroum: & principes tui in tempore comedent in fortitudine (*propter fortitudinem*,) & non in potatione.

CAP.

---

[m] פוח [n] נפל [o] שתה

CAP. XI. verſ. 1. 2.

שַׁלַּח לַחְמְךָ עַל־פְּנֵי הַמָּיִם כִּי־בְרֹב
הַיָּמִים תִּמְצָאֶנּוּ׃ P תֵּן־חֵלֶק לְשִׁבְעָה
וְגַם לִשְׁמוֹנָה כִּי לֹא Q תֵּדַע מַה־יִּהְיֶה
רָעָה עַל־הָאָרֶץ׃

(1) Mitte panem tuum ſuper facies aquarum: quia in multitudine dierum invenies illum. (2) Da partem ſeptem & etiam octo, quia non ſcies, quid erit mali ſuper terra.

verſ. 3.

אִם־יִפֹּל עֵץ בַּדָּרוֹם וְאִם בַּצָּפוֹן
מְקוֹם שֶׁיִּפֹּל הָעֵץ שָׁם יִהְיֶה׃

(3) Si ceciderit lignum in auſtrum, & ſi in aquilonem; loco, quo ceciderit lignum, ibi erit.

verſ. 9.

שְׂמַח בָּחוּר בְּיַלְדוּתֶיךָ R וְיִיטִיבְךָ לִבְּךָ
בִּימֵי בְחוּרוֹתֶיךָ וְהַלֵּךְ בְּדַרְכֵי לִבְּךָ
וּבְמַרְאֵי

P נתן Q ירע R יוסב

וּבְמַרְאֵי עֵינֶיךָ s וְדַע כִּי עַל־
כָּל־אֵלֶּה t יְבִיאֲךָ הָאֱלֹהִים
בַּמִּשְׁפָּט׃

(9) Lætare juvenis in adolescentia tua, & bonum sit tibi cor tuum in diebus juventutis tuæ, & ambula in viis cordis tui, & in aspectu oculorum tuorum: & (*sed*) scito, quod super omnia hæc adducet te Deus in judicium.

CAP. XII. vers. 1. usque ad 6.

1. וּזְכֹר אֶת־בּוֹרְאֶיךָ בִּימֵי בְחוּרוֹתֶיךָ
עַד אֲשֶׁר לֹא־יָבֹאוּ יְמֵי הָרָעָה
u וְהִגִּיעוּ שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵין־
לִי בָהֶם חֵפֶץ׃ 2. עַד אֲשֶׁר
לֹא־תֶחְשַׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ וְהָאוֹר וְהַיָּרֵחַ
וְהַכּוֹכָבִים x וְשָׁבוּ הֶעָבִים אַחַר
הַגָּשֶׁם׃ 3. בַּיּוֹם y שָׁיָזֻעוּ שֹׁמְרֵי
הַבַּיִת וְהִתְעַוְּתוּ אַנְשֵׁי הֶחָיִל
וּבָטְלוּ הַטֹּחֲנוֹת כִּי z מִעֲטוּ וְחָשְׁכוּ
הָרֹאוֹת

s ירע t בוא u נגע x שוב y זוע z מעט

הָרֹאוֹת בָּאֲרֻבּוֹת׃ 4. וְסָגְרוּ דְלָתַיִם
בַּשּׁוּק בִּשְׁפַל קוֹל הַטַּחֲנָה וְיָקוּם
לְקוֹל הַצִּפּוֹר [a]וְיִשְׁחוּ כָּל בְּנוֹת
הַשִּׁיר׃ 5. גַּם מִגָּבֹהַּ יִרָאוּ וְחִתִּתִים
בַּדָּרֶךְ וְנִנְאַץ הַשָּׁקֵד וְיִסְתַּבֵּל הֶחָגָב
[b]וְתִפֵּר הָאֲבִיוֹנָה כִּי הֹלֵךְ הָאָדָם
אֶל בֵּית עֹלָמוֹ וְסָבְבוּ בַשּׁוּק
הַסּוֹפְדִים׃ 6. עַד אֲשֶׁר לֹא יִרָחֵק
חֶבֶל הַכֶּסֶף [c]וְתָרֻץ [d]גֻּלַּת הַזָּהָב
וְתִשָּׁבֵר כַּד עַל הַמַּבּוּעַ וְנָרֹץ הַגַּלְגַּל
אֶל הַבּוֹר׃ 7. [e]וְיָשָׁב הֶעָפָר עַל
הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נְתָנָהּ׃

(1) Et memento creatoris tui in diebus juventutis tuæ: usque quo non (*antequam*) volun-

[a] שחח [b] פור [c] רצץ [d] גלל [e] שוב

veniant dies mali, & attingant (*propinquent*) anni, (*de*) quibus dicas: Non *est* mihi in eis voluntas (*complacentia.*) (2) Usque quo non (*antequam*) obtenebrescat sol & lux; & luna & stellæ; & revertantur nubes post pluviam. (3) In die qua commovebunt se custodes domus, & pervertent se homines roboris: & cessabunt molares, quia diminuerunt se, & tenebrescent videntes in fenestris. (4) Et claudentur fores in platea, in humilitate vocis molæ; & consurget ad vocem volucris, & incurvabuntur omnes filiæ cantici. (5) Etiam de excelso timebunt, & consternati in via, & florebit amygdalus, & oneri erit locusta, & dissipabitur concupiscentia; quoniam vadens *est* homo ad domum seculi sui, & circuibunt in platea plangentes. (6) Usque quò non (*antequam*) elongetur funis argenteus, confringatur lenticula aurea; & conteratur hydria super scaturiginem, & confringatur rota ad cisternam. (7) Et revertetur pulvis super (*in*) terram sicut quod fuit; & spiritus revertetur ad Deum, qui dedit eum.

vers.

vers. 11.

דִּבְרֵי חֲכָמִים כַּדָּרְבֹנוֹת וּכְמַשְׂמְרוֹת
נְטוּעִים בַּעֲלֵי אֲסִפּוֹת נִתְּנוּ מֵרֹעֶה
אֶחָד׃

(11) Verba sapientum *sunt* tanquam stimuli, & tanquam clavi infixi *sunt* auctores collectionum, dati sunt à pastore uno.

vers. 13. 14.

סוֹף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת־ עם
הָאֱלֹהִים יְרָא וְאֶת־מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר
כִּי־זֶה כָּל־הָאָדָם׃ כִּי אֶת־כָּל־ ס
מַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים f יָבִא בְּמִשְׁפָּט עַל
כָּל־נֶעְלָם אִם־טוֹב וְאִם־ g רָע׃

(13) Finis verbi omnis auditus est: Deum time, & mandata ejus custodi, quia hoc *est* omnis hominis (*officium*). (14) Quia omne opus Deus adducet in judicium super omne occultum: sive bonum, sive malum (*sit*).

EX

f בוא g רוע

EX CANTICO CANT.

CAP. I. verſ. 2.

h יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי־טוֹבִים
דֹּדֶיךָ מִיָּיִן׃

(2) Oſculetur me de oſculis oris ſui; quia boni *ſunt* amores tui præ vino.

verſ. 4.

מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָּרוּצָה

(4) Trahe me, poſt te curremus.

verſ. 13.

צְרוֹר הַמֹּר דּוֹדִי לִי בֵּין שָׁדַי i יָלִין׃

(13) Faſciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur.

CAP. II. verſ. 1.

אֲנִי חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשַׁנַּת
הָעֲמָקִים׃

(1) Ego *ſum* roſa Saron, & lilium convallium.

verſ.

---

h נשק i לון

vers. 2.

כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים כֵּן רַעְיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת׃

(2) Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias.

vers. 3.

כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר כֵּן דוֹדִי בֵּין הַבָּנִים׃ [k] בְּצִלּוֹ חִמַּדְתִּי וְיָשַׁבְתִּי [l] וּפִרְיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי׃

(3) Sicut malus in lignis silvæ, sic dilectus meus inter filios: in umbra ejus concupivi & sedi; & fructus ejus dulcis palato meo.

vers. 4.

[m] הֱבִיאַנִי אֶל־בֵּית הַיָּיִן וְדִגְלוֹ עָלַי אַהֲבָה׃

(4) Introduxit me ad domum vini, & vexillum ejus super me amor.

vers.

---

[k] צלל [l] פרה [m] בוא

vers. 9.

דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים
הִנֵּה־זֶה עוֹמֵד אַחַר כָּתְלֵנוּ מַשְׁגִּיחַ
מִן־הַחַלֹּנוֹת מֵצִיץ מִן־הַחֲרַכִּים׃

(9) Similis est dilectus meus capreæ, vel hinnulo cervorum: en iste stans est post parietem nostrum, prospiciens è fenestris, prodens sese è cancellis.

vers. 10. usque ad 14.

10. עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי קוּמִי לָךְ
רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי־לָךְ׃ 11. כִּי־
הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר הַגֶּשֶׁם חָלַף
חָלַךְ לוֹ׃ 12. הַנְּצָנִים נִרְאוּ
בָאָרֶץ עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל
הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ׃ 13. הַתְּאֵנָה
חָנְטָה פַּגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים סְמָדַר
נָתְנוּ רֵיחַ קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי יָפָתִי
וּלְכִי־

יפה ילך נוץ נגע

וְלֵכִי־לָךְ׃ 14. יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע
בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה הַרְאִינִי אֶת־מַרְאַיִךְ
הַשְׁמִיעֵנִי אֶת־קוֹלֵךְ כִּי־קוֹלֵךְ עָרֵב
וּמַרְאֵיךְ נָאוֶה׃ |יתיר י׳

(10) Respondit dilectus meus, & dixit mihi, surge tibi socia (*amica*) mea speciosa mea, & abi tibi. (11) Quia ecce hyems transiit; imber pertransiit, abiit sibi. (12) Flores visi sunt in terra, tempus cantus pertigit (*advenit*); & vox turturis audita est in terra nostra. (13) Ficus protrusit grossus suos, & vites uvæ minutæ dederunt odorem: surge tibi amica mea formosa mea, & abi tibi. (14) Columba mea in scissuris petræ, in latibulo præcipitii: ostende mihi aspectum tuum, fac audire me vocem tuam: quia vox tua dulcis, & aspectus tuus decorus (*desiderabilis*).

vers. 16.

דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃

(16) Dilectus meus mihi (*meus est*) & ego illi, (*illius*) *qui* pascens *est* in liliis.

CAP.

וילך ראת

CAP. III. verſ. 1.

עַל־מִשְׁכָּבִי בַּלֵּילוֹת בִּקַּשְׁתִּי
אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא
מְצָאתִיו׃

(1) Super cubili meo in noctibus, quæſivi quem dilexit anima mea: quæſivi eum, & non inveni eum.

verſ. 6.

מִי זֹאת עֹלָה מִן־הַמִּדְבָּר כְּתִימְרוֹת
עָשָׁן מְקֻטֶּרֶת מֹר וּלְבוֹנָה מִכֹּל
אַבְקַת רוֹכֵל׃

(6) Quæ eſt iſta aſcendens è deſerto, ſicut columnæ fumi; ſuffita myrrhâ & thure, ex omni pulvere mercatoris (*aromatarii.*)

verſ. 11.

צְאֶינָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה בָּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה־לוֹ אִמּוֹ
בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שִׂמְחַת לִבּוֹ׃

(11) Egredimini & intuemini filiæ Zijon in regem Selomoh: in diademate quo coronavit

צאינה וראה

eum mater ejus in die desponsationis suæ, & in die lætitiæ cordis ejus.

CAP. IV. vers. 6.

[x] אֵלֵךְ לִי אֶל־הַר הַמֹּר וְאֶל־גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה׃

(6) Ibo mihi ad montem myrrhæ, & ad collem thuris.

vers. 9.

לִבַּבְתִּנִי אֲחוֹתִי כַלָּה לִבַּבְתִּנִי בְּאַחַת מֵעֵינַיִךְ בְּאַחַד עֲנָק מִצַּוְּרֹנָיִךְ׃

(9) Incordiasti me (*abstuliſti cor meum*) soror mea sponsa: abstuliſti cor meum in uno de oculis tuis (*oculorum tuorum*): in una torque de cervicibus tuis (*colli tui.*)

vers. 12. 13. 14.

גַּן נָעוּל אֲחֹתִי כַלָּה גַּל נָעוּל מַעְיָן חָתוּם׃ שְׁלָחַיִךְ פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים עִם [y] פְּרִי מְגָדִים כְּפָרִים עִם־נְרָדִים׃ נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם קָנֶה וְקִנָּמוֹן עִם כָּל־עֲצֵי לבונה

---

[x] ילך [y] פרח

לְבוֹנָה מֹר וַאֲהָלוֹת עִם כָּל־רָאשֵׁי
בְשָׂמִים׃

(12) Hortus obſeratus ſoror mea ſponſa: ſcaturigo obſerata, fons ſignatus. (13) Propagines tuæ paradiſus malorum punicorum, cum fructu pretioſorum (*pretioſo*) cypri cum nardis. (14) Nardus & crocus, canna & cinnamomum cum omnibus lignis (*arboribus*) thuris, myrrha & aloes, cum omnibus capitibus aromatum (*præcipuis aromatibus.*)

verſ. 16.

עוּרִי צָפוֹן [z] וּבוֹאִי תֵימָן [a] הָפִיחִי גַנִּי
[b] יִזְלְוּ בְשָׂמָיו יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ וְיֹאכַל
פְּרִי מִגְדָּנָיו׃

(16) Excitare Aquilo, & veni Auſter, perfla hortum meum, fluant aromata illius: veniat dilectus meus ad hortum ſuum, & comedat fructum pretioſorum ſuorum.

CAP. V. verſ. 2.

אֲנִי יְשֵׁנָה וְלִבִּי עֵר

(2) Ego dormiens (*dormio*), & (*ſed*) cor meum vigil (*vigilat.*)

[z] בוא [a] פוח [b] נטל

verſ. 10. uſque ad 15.

16. דּוֹדִי [c] צַח וְאָדוֹם דָּגוּל מֵרְבָבָה׃
11. רֹאשׁוֹ כֶּתֶם [d] פָּז קְוֻצּוֹתָיו [c] תַּלְתַּלִּים
שְׁחֹרוֹת כָּעוֹרֵב׃ 12. עֵינָיו [f] כְּיוֹנִים עַל־
אֲפִיקֵי מָיִם רֹחֲצוֹת בֶּחָלָב יֹשְׁבוֹת
עַל־מִלֵּאת׃ 13. לְחָיָו כַּעֲרוּגַת בֹּשֶׂם
מִגְדְּלוֹת מֶרְקָחִים שִׂפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים
נֹטְפוֹת מֹר עֹבֵר׃ 14. יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב
מְמֻלָּאִים בַּתַּרְשִׁישׁ מֵעָיו עֶשֶׁת שֵׁן
מְעֻלָּפֶת סַפִּירִים׃ 15. שׁוֹקָיו עַמּוּדֵי שֵׁשׁ
מְיֻסָּדִים עַל־אַדְנֵי־פָז מַרְאֵהוּ כַּלְּבָנוֹן
בָּחוּר כָּאֲרָזִים׃

(10) Dilectus meus candidus & rubicundus, vexillatus (*inſignis*) præ decem millibus. (11) Caput ejus maſſa auri obrizi; cincinni ejus criſpi, nigri veluti corvus. (12) Oculi ejus ſicut columbæ ſuper torrentes aquarum; lavantes ſe in lacte, manentes ſuper plenitudinem. (13) Maxillæ ejus *ſunt* ſicut areola aromatis, *ut* flores aromatum; labia ejus *ut* lilia, diſtil-

[c] צחח [d] פוז [c] תלל [f] יונה

ſtillantia myrrham tranſeuntem. (14) Manus ejus *ut* annuli auri (*aurei,*) pleni cum beryllo: viſcera ejus (*venter*) nitor eboris, obtectus ſaphiris. (15) Coxæ ejus *ut* columnæ marmoris fundatæ ſuper baſes auri obrizi: aſpectus ejus ut Lebanon, electus ut cedri.

CAP. VI. verſ. 4.

הָסֵבִּי עֵינַיִךְ מִנֶּגְדִּי שֶׁהֵם הִרְהִיבֻנִי

(4) Averte oculos tuos à regione mei, quia ipſi reddiderunt efferum me:

verſ. 9.

מִי־זֹאת הַנִּשְׁקָפָה כְּמוֹ־שַׁחַר יָפָה
כַּלְּבָנָה בָּרָה כַּחַמָּה אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת:

(9) Quæ iſta *eſt* ſpectata ut aurora: pulchra ut luna, pura ut ſol, terribilis ut vexillatæ.

verſ. 12.

שׁוּבִי שׁוּבִי הַשּׁוּלַמִּית שׁוּבִי שׁוּבִי
וְנֶחֱזֶה־בָּךְ

(12) Revertere revertere, Sulamith: revertere revertere, & intuebimur in te.

CAP. VII. verſ. 6.

מַה־יָּפִית וּמַה־נָּעַמְתְּ אַהֲבָה
בְּתַעֲנוּגִים:

יפה

(6) Quam pulchra fuisti, & quam jucunda fuisti amor in deliciis!

verf. 10.

אֲנִי לְדוֹדִי וְעָלַי תְּשׁוּקָתוֹ׃

(10) Ego dilecti mei *sum*, & *super* me *est* desiderium ejus.

CAP. VIII. verf. 1.

מִי h יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי יוֹנֵק שְׁדֵי אִמִּי אֶמְצָאֲךָ בַחוּץ i אֶשָּׁקְךָ גַּם לֹא k יָבֻזּוּ לִי׃

(1) Quis det te ut fratrem mihi, fugentem ubera matris meæ? inveniam te in platea, osculer te; etiam non contemnant me.

verf. 6. 7.

l שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל לִבֶּךָ כַּחוֹתָם עַל זְרוֹעֶךָ כִּי m עַזָּה כַמָּוֶת אַהֲבָה קָשָׁה כִשְׁאוֹל קִנְאָה רְשָׁפֶיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ שַׁלְהֶבֶתְיָהּ׃ מַיִם n רַבִּים לֹא יוּכְלוּ

h נתן i נשק k בוז l שום m עז n רבב

יוּכְלוּ ס לְכַבּוֹת אֶת־הָאַהֲבָה וּנְהָרוֹת
לֹא יִשְׁטְפוּהָ אִם־יִתֵּן אִישׁ אֶת־כָּל־
חֹון בֵּיתוֹ בָּאַהֲבָה בּוֹז יָבוּזוּ לוֹ׃

(6) Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum, quia fortis *est* ut mors dilectio, dura sicut infernus Zelotypia: prunæ ejus *sunt* prunæ ignis flammæ Domini (*vehementissimæ.*) (7) Aquæ multæ non poterunt extinguere dilectionem, & flumina non inundabunt illam: si dederit vir omnem substantiam domus suæ in (*pro*) dilectione, contemnendo contemnent eum (*eam.*)

EX JESAIA.

CAP. I. vers. 2. 3. 4. 5. 6.

2. שִׁמְעוּ שָׁמַיִם P וְהַאֲזִינִי אֶרֶץ כִּי
יְהוָה דִּבֶּר בָּנִים גִּדַּלְתִּי וְרוֹמַמְתִּי
וְהֵם פָּשְׁעוּ בִי׃ 3. יָדַע שׁוֹר קֹנֵהוּ וַחֲמוֹר
אֵבוּס בְּעָלָיו יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע עַמִּי
לֹא ף הִתְבּוֹנָן׃ 4. הוֹי גּוֹי חֹטֵא עַם כֶּבֶד

ס כבה P אזן ף בון

עָוֹן זֶרַע [r] מְרֵעִים בָּנִים מַשְׁחִיתִים עָזְבוּ
אֶת־יְהוָה נִאֲצוּ אֶת־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל
[s] נָזֹרוּ אָחוֹר׃ .5 כָּל־רֹאשׁ [t] לָחְלִי וְכָל־
לֵבָב [u] דַּוָי׃ .6 מִכַּף־רֶגֶל וְעַד־רֹאשׁ
אֵין־בּוֹ [x] מְתֹם פֶּצַע וְחַבּוּרָה [y] וּמַכָּה
[z] טְרִיָּה לֹא־ [a] זוּרוּ וְלֹא חֻבָּשׁוּ וְלֹא
רֻכְּכָה בַּשָּׁמֶן׃

(2) Audite cœli, & auscultа terra, quoniam Dominus locutus est (*loquitur*): Filios magnificavi & exaltavi, & ipsi prævaricati sunt contra me. (3) Cognovit bos possessorem (*Dominum*) suum: & asinus præsepe Domini sui: Israel *autem* non cognovit, populus meus non intellexit. (4) Væ genti peccatrici, populo gravi iniquitate, semini malignantium, filiis corruptoribus: dereliquerunt Dominum, irasci fecerunt sanctum Israel, alienarunt se retrorsum. (5) Omne caput ad languorem, & omne cor infirmum, (6) A planta pedis & usque ad caput non *est* in eo integritas, *sed* vulnus & livor, & plaga saniosa: non compressa sunt, neque circumligata sunt, neque emollitum in oleo (*oleô.*)

vers.

r רוע s זור t חלה u רוה x תמם
y נכה z טרה a זור

Vers. 8.

[b] וְנוֹתְרָה בַת־צִיּוֹן [c] כְּסֻכָּה בְכָרֶם
[d] כְּמְלוּנָה בְמִקְשָׁה כְּעִיר נְצוּרָה׃

(8) Et relicta est filia Sijon sicut umbraculum in vinea, sicut tuguriolum in cucumerario, sicut civitas obsessa.

vers. 9.

לוּלֵי יְהוָה צְבָאוֹת [e] הוֹתִיר לָנוּ
שָׂרִיד כִּמְעָט כִּסְדֹם הָיִינוּ לַעֲמֹרָה
[f] דָּמִינוּ׃

(9) Nisi Dominus exercituum reliquisset nobis superstitem ut parum (*reliquias paucas*) sicut Sedom fuissemus, Gomorrhæ assimilati fuissemus.

vers. 15.

וּבְפָרִשְׂכֶם [g] כַּפֵּיכֶם אַעְלִים עֵינַי
מִכֶּם גַּם כִּי־ [h] תַרְבּוּ תְפִלָּה אֵינֶנִּי
שֹׁמֵעַ יְדֵיכֶם דָּמִים מָלֵאוּ׃

(15) Et in expandendo vos volas vestras, occultabo oculos meos à vobis: etiam quando multiplicabitis orationem; non ego audiens (*audiam*:) manus *enim* vestræ sanguinibus plenæ sunt.

[b] יתר [c] סכך [d] לון [e] יתר [f] רמה [g] כף [h] רבה

vers. 16. 17. 18.

רַחֲצוּ [i] הִזַּכּוּ הָסִירוּ רֹעַ מַעַלְלֵיכֶם
מִנֶּגֶד עֵינָי חִדְלוּ הָרֵעַ: לִמְדוּ הֵיטֵב
דִּרְשׁוּ מִשְׁפָּט אַשְּׁרוּ חָמוֹץ שִׁפְטוּ יָתוֹם
[k] רִיבוּ אַלְמָנָה: [l] לְכוּ־נָא [m] וְנִוָּכְחָה
יֹאמַר יְהוָה אִם־יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם
[n] כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג [o] יַלְבִּינוּ אִם־יַאְדִּימוּ
[p] כַּתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ:

(1) Lavate vos, mundate vos, removete malum operum vestrorum à conspectu oculorum meorum: definite malefacere. (17) Discite benefacere, quærite judicium, rectificate oppressum: judicate pupillo, litigate viduæ. (18) Adeste nunc, & disceptemus, dicet Dominus: Si fuerint peccata vestra tanquam coccina (*coccinum*), veluti nix albescent: si rubra fuerint tanquam coccus, velut lana erunt.

vers.

---

[i] זכה [k] רוב [l] ילך [m] וכח [n] שנה
[o] לבן [p] תלע

verſ. 19. 20.

אִם־ [q] תֹּאבוּ וּשְׁמַעְתֶּם טוּב הָאָרֶץ
תֹּאכֵלוּ׃ וְאִם־ [r] תְּמָאֲנוּ [s] וּמְרִיתֶם חֶרֶב
תְּאָכֵלוּ כִּי פִי יְהוָה דִּבֵּר׃

(19) Si volueritis & audieritis, (*ſi velitis audire*) bonum terræ comedetis. (20) Et ſi renueritis, & rebelles fueritis; gladio devorabimini, quia os Domini locutum eſt.

CAP. II. verſ. 2. 3.

וְהָיָה׀ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים נָכוֹן יִהְיֶה הַר
בֵּית־יְהוָה בְּרֹאשׁ הֶהָרִים וְנִשָּׂא
מִגְּבָעוֹת וְנָהֲרוּ אֵלָיו כָּל־הַגּוֹיִם׃
וְהָלְכוּ עַמִּים [t] רַבִּים [u] וְאָמְרוּ לְכוּ
וְנַעֲלֶה׀ אֶל־הַר־יְהוָה אֶל־בֵּית
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב [x] וְיוֹרֵנוּ מִדְּרָכָיו וְנֵלְכָה
בְּאֹרְחֹתָיו כִּי מִצִּיּוֹן [y] תֵּצֵא [x] תּוֹרָה׀
וּדְבַר־יְהוָה מִירוּשָׁלִָם׃

R 6 (2) Et

[q] אבה [r] מאן [s] מרה [t] רבב [u] ילך
[x] ירה [y] יצא

(2) Et erit in noviſſimo dierum, præparatus erit mons domus DOMINI in caput montium, & elevabit ſe præ collibus: & confluent ad eum omnes gentes. (3) Et ibunt populi multi, & dicent, venite & aſcendamus ad montem DOMINI, ad domum Dei Jacob, & docebit nos de viis ſuis, & ambulabimus in ſemitis ejus: nam de Sijon exibit lex, & verbum Domini de Jeruſalem.

verſ. 10.

בּוֹא בַצּוּר וְהִטָּמֵן בֶּעָפָר מִפְּנֵי פַּחַד יְהוָה וּמֵהֲדַר [z] גְּאוֹנוֹ׃

(10) Ingredere in petram, & abſcondaris in pulvere à faciebus formidinis DOMINI, & à decore excellentiæ ejus.

verſ. 22.

חִדְלוּ לָכֶם מִן־הָאָדָם אֲשֶׁר נְשָׁמָה [a] בְּאַפּוֹ כִּי־בַמֶּה נֶחְשָׁב הוּא׃

(22) Quieſcite vobis ab homine, cujus flatus in naſo ejus: nam in quo (*quanti*) reputatur ipſe?

CAP.

[z] גאה [a] אנף

CAP. III. verſ. 10. 11.

אִמְרוּ צַדִּיק כִּי־טוֹב כִּי־פְרִי
מַעַלְלֵיהֶם יֹאכֵלוּ׃ אוֹי לְרָשָׁע רָע
כִּי־גְמוּל יָדָיו יֵעָשֶׂה לוֹ׃

(10) Dicite juſto, quod *ſit* bonum; nam fructum operum ſuorum comedent. (11) Væ impio malo: nam retributio manuum ejus fiet ei.

verſ. 16. usque ad 24.

16. וַיֹּאמֶר יְהוָה יַעַן כִּי גָּבְהוּ בְּנוֹת
צִיּוֹן וַתֵּלַכְנָה [b] נְטוּיוֹת גָּרוֹן
וּמְשַׂקְרוֹת עֵינַיִם הָלוֹךְ וְטָפוֹף
תֵּלַכְנָה וּבְרַגְלֵיהֶם תְּעַכְּסְנָה׃
17. וְשִׂפַּח אֲדֹנָי קָרְקָד בְּנוֹת צִיּוֹן
וַיהוָה פָּתְהֶן יְעָרֶינָה׃ 18. בַּיּוֹם הַהוּא
[c] יָסִיר אֲדֹנָי אֶת תִּפְאֶרֶת הָעֲכָסִים
וְהַשְּׁבִיסִים וְהַשַּׂהֲרֹנִים׃ 19. הַנְּטִפוֹת
וְהַשְּׁרוֹת

[b] נטה [c] סור

וְהַשֵּׁרוֹת וְהַחֲרַעֲלוֹת׃ 20. הַפְּאֵרִים
וְהַצְּעָדוֹת וְהַקִּשֻּׁרִים וּבָתֵּי הַנֶּפֶשׁ
וְהַלְּחָשִׁים׃ 21. הַטַּבָּעוֹת וְנִזְמֵי הָאָף׃
22. הַמַּחֲלָצוֹת הַמַּעֲטָפוֹת וְהַמִּטְפָּחוֹת
וְהַחֲרִיטִים׃ 23. [d] הַגִּלְיֹנִים וְהַסְּדִינִים
וְהַצְּנִיפוֹת וְהָרְדִידִים׃ 24. וְהָיָה
תַּחַת בֹּשֶׂם [e] מַק יִהְיֶה וְתַחַת חֲגוֹרָה
נִקְפָּה וְתַחַת מַעֲשֶׂה מִקְשֶׁה קָרְחָה
וְתַחַת פְּתִיגִיל מַחֲגֶרֶת [f] שָׂק כִּי תַחַת
[g] רְפִי׃

(16) Et dixit Dominus: Eò quod superbierunt filiæ Sijon, & ambulaverunt extentæ gutture, & nutantes oculis, ambulando & plaudendo ibunt (*eunt*), & in pedibus suis tinnient (*tinniunt*). (17) Et decalvabit Dominus verticem filiarum Sijon, & Dominus pudendum earum deteget. (18) In die illa adimet Dominus ornamentum crepidarum, & reticula (*littas reticulatas*) & lunulas. (19) Myrothecidia & armillas, & velamina. (20) Tiaras & perifcelides, & redimicula, & domus animæ

[d] גלה [e] מקק [f] שקק [g] ריפה

mæ (*pectoralia*) & inaures. (21) Annulos & circulos naris. (22) Mutatorias vestes & operimenta, & pepla & crumenas. (23) Specula & sindones, & calyptras & theristra. (24) Et erit pro aromate fœtor erit, & pro cingulo dissolutio, & pro opere calamistri calvitium, & pro toga cingulum sacci: quia (*nim. hæc*) pro pulchritudine.

CAP. IV. vers. 2.

בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה צֶמַח יְהוָה לְצְבִי
וּלְכָבוֹד וּפְרִי הָאָרֶץ לְגֵאוֹן וּלְתִפְאָרֶת
לִפְלֵיטַת יִשְׂרָאֵל׃

(2) In die illa erit germen Domini in decorem & gloriam (*decorum & gloriosum*) & fructus terræ in sublimitatem & in decorem evasioni Israel.

CAP. V. vers. 7.

כִּי֩ יְהוָה צְבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל
וְאִישׁ יְהוּדָה נְטַע h שַׁעֲשׁוּעָיו i וַיְקַו
לְמִשְׁפָּט וְהִנֵּה מִשְׂפָּח לִצְדָקָה וְהִנֵּה
צְעָקָה׃

(7) Vi-

h שעה i קוה

(7) Vinea Domini exercituum *est* domus Israel, & vir Jehudah plantatio deliciarum ejus. Et expectavit ad judicium, & ecce aggregatio *peccati*; justitiam, & ecce clamor.

vers. 8.

הוֹי [k] מַגִּיעֵי בַּיִת בְּבַיִת שָׂדֶה בְשָׂדֶה
יַקְרִיבוּ עַד אֶפֶס מָקוֹם [l] וְהוּשַׁבְתֶּם
לְבַדְּכֶם בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃

(8) Væ pertingere facientibus domum in domum, agrum in agrum appropinquare faciunt, usque ad defectum loci, & constituamini soli vos in interiori (*medio*) terræ.

vers. 11. 12.

הוֹי מַשְׁכִּימֵי בַבֹּקֶר שֵׁכָר יִרְדֹּפוּ
מְאַחֲרֵי בַּנֶּשֶׁף יַיִן יַדְלִיקֵם׃ וְהָיָה כִנּוֹר
וָנֵבֶל [m] תֹּף וְחָלִיל וָיַיִן [n] מִשְׁתֵּיהֶם וְאֶת
פֹּעַל יְהוָה לֹא [o] יַבִּיטוּ וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
לֹא רָאוּ׃

(11) Væ

---

[k] נגע [l] ישב [m] תפף [n] שתה
[o] נבט

(11) Væ matutinantibus in mane, *ut* Sechar sequantur: morantibus in crepusculum *ut* vinum incendat eos. (12) Et erit cithara & nebel, tympanum & tibia, & vinum *in* conviviis eorum: & (*sed*) opus DOMINI non respicient, & opus manuum ejus non viderunt.

vers. 18.

הוֹי מֹשְׁכֵי [p] הֶעָוֹן בְּחַבְלֵי הַשָּׁוְא
[p] וְכַעֲבוֹת הָעֲגָלָה חַטָּאָה׃

(18) Væ trahentibus iniquitatem in funibus mendacii, & veluti fune plaustri peccatum:

vers. 20.

הוֹי הָאֹמְרִים לָרַע טוֹב וְלַטּוֹב רָע
שָׂמִים חֹשֶׁךְ לְאוֹר וְאוֹר לְחֹשֶׁךְ שָׂמִים
[r] מַר לְמָתוֹק וּמָתוֹק לְמָר׃

(20) Væ dicentibus malum bonum, & bonum malum: ponentes caliginem in lucem, & lucem in caliginem: ponentes amarum in dulce, & dulce in amarum.

vers.

---

[p] עוה [r] עבת מרר

vers. 22. 23.

הוֹי גִּבֹּרִים לִשְׁתּוֹת יָיִן וְאַנְשֵׁי־חַיִל
לִמְסֹךְ שֵׁכָר: מַצְדִּיקֵי רָשָׁע עֵקֶב שֹׁחַד
וְצִדְקַת צַדִּיקִים יָסִירוּ מִמֶּנּוּ:

(22) Væ potentibus ad bibendum vinum, & hominibus roboris (*robuſtis*) ad miſcendum Sechar. (23) Juſtificantibus impium propter munus, & juſtitiam juſtorum amovebunt ab ipſo.

CAP. VI. vers. 3.

וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ
קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ:

(3) Et clamabat hic ad illum & dicebat: Sanctus, ſanctus, ſanctus, DOMINUS exercituum: plenitudo totius terræ (*plena eſt omnis terra*) gloria ejus.

CAP. VII. vers. 9.

אִם לֹא תַאֲמִינוּ כִּי לֹא תֵאָמֵנוּ:

(9) Si non credatis (*verbis meis:*) quia (*certe*) non eritis ſtabiles.

vers. 14. 15.

לָכֵן יִתֵּן אֲדֹנָי הוּא לָכֶם אוֹת הִנֵּה
העלמה

חֲמַאָה וּדְבַשׁ יֹאכֵל [t] לְדַעְתּוֹ
מָאוֹס [u] בָּרָע וּבְחוֹר בַּטּוֹב׃

(4) Ideo dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce virgo! prægnans & pariens filium, & vocabitur nomen ejus Immanu-el. (15) Butyrum & mel comedet, ad sciendum ipsum (*ut sciat*) reprobare in malo (*malum*), & eligere in bono (*bonum.*)

CAP. VIII. vers. 10.

[x] עֲצוּ [y] עֵצָה וְתֻפָר דַּבְּרוּ דָבָר וְלֹא
יָקוּם כִּי עִמָּנוּאֵל׃

(10) Consiliamini consilium, & dissipabitur: loquimini verbum & non consistet, quia Immanuel (*nobiscum Deus*).

vers. 13.

אֶת־יְהוָה צְבָאוֹת אֹתוֹ תַקְדִּישׁוּ וְהוּא
[z] מוֹרַאֲכֶם וְהוּא מַעֲרִיצְכֶם׃

(13) DOMINUM exercituum ipsum sanctificabitis, & ipse *sit* timor vester, & ipse pavor vester.

vers.

---

[t] ידע [u] רוע [x] עוץ [y] ועץ [z] ירא

verſ. 19. 20.

הֲלֹא־עַם אֶל־אֱלֹהָיו יִדְרֹשׁ בְּעַד
[a]חַיִּים אֶל־[b]הַמֵּתִים: [c]לְתוֹרָה
וְלִתְעוּדָה אִם־לֹא יֹאמְרוּ כַּדָּבָר הַזֶּה
אֲשֶׁר אֵין־לוֹ שָׁחַר:

(19) Nonne populus ap. Deos ſuos requiret? Pro vivis ap. mortuos? (20) Ad legem & ad teſtimonium: ſi non dicuri ſunt juxta verbum hoc, quod non ei (*erit*) aurora.

CAP. IX. verſ. 2.

הָעָם הַהֹלְכִים בְּחֹשֶׁךְ [d]רָאוּ אוֹר
גָּדוֹל יֹשְׁבֵי בְּאֶרֶץ צַלְמָוֶת אוֹר נָגַהּ
עֲלֵיהֶם:

(2) Populus ambulantes in tenebroſitate, viderunt lucem magnam habitantibus in terra umbræ mortis, lux ſplenduit ſuper eos.

verſ.

---

[a] חות [b] מות [c] ירה [d] ראה

vers. 3.

[a]הִרְבִּיתָ הַגּוֹי לֹא הִגְדַּלְתָּ הַשִּׂמְחָה
שָׂמְחוּ לְפָנֶיךָ כְּשִׂמְחַת בַּקָּצִיר
כַּאֲשֶׁר [f]יָגִילוּ בְּחַלְקָם שָׁלָל׃

(3) Multiplicasti gentem, non magnificasti lætitiam: lætati sunt ad facies tuas (*coram te*) secundum lætitiam in messe, quemadmodum exultabunt in dividendo ipsos spolium.

vers. 6. 7.

כִּי־יֶלֶד יָלַד־לָנוּ בֵּן נִתַּן־לָנוּ וַתְּהִי
הַמִּשְׂרָה עַל־שִׁכְמוֹ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ [g]פֶּלִא
יוֹעֵץ אֵל גִּבּוֹר אֲבִי־עַד [g]שַׂר־שָׁלוֹם׃
לְמַרְבֵּה הַמִּשְׂרָה וּלְשָׁלוֹם אֵין־[h]קֵץ
עַל־כִּסֵּא דָוִד וְעַל־מַמְלַכְתּוֹ [i]לְהָכִין
אֹתָהּ וּלְסַעֲדָהּ בְּמִשְׁפָּט וּבִצְדָקָה
מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם קִנְאַת יְהוָה
צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה־זֹּאת׃

(6) Quia

[c] רבה [f] גול [g] שור [h] קצץ [i] כון

(6) Quia gnatus natus est nobis, filius datus est nobis, & erit principatus super humerum ejus, & vocabitur nomen ejus, Admirabilis, Consiliarius, Deus fortis, pater æternitatis, princeps pacis. (7) Multitudini principatus, & pacis non *erit* finis super solium David, & super regnum ejus, ad constituendum illud, & ad sulciendum illud, in judicio & in justitia, ex nunc & usque in seculum, Zelus Domini exercituum faciet hoc.

CAP. XI. vers. 1. usque ads.

1. וְיָצָא חֹטֶר מִגֵּזַע יִשַׁי וְנֵצֶר מִשָּׁרָשָׁיו
יִפְרֶה׃ 2. * וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ
חָכְמָה וּבִינָה [k] רוּחַ עֵצָה וּגְבוּרָה רוּחַ
[l] דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה׃ 3. [m] וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת
יְהוָה וְלֹא לְמַרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוֹט וְלֹא
לְמִשְׁמַע אָזְנָיו יוֹכִיחַ׃ 4. וְשָׁפַט בְּצֶדֶק
[n] דַּלִּים וְהוֹכִיחַ [o] בְּמִישׁוֹר [p] לְעַנְוֵי־אָרֶץ
[q] וְהָכָּה־אֶרֶץ [r] בְּשֵׁבֶט פִּיו וּבְרוּחַ
שְׂפָתָיו

---

[k] יעץ * נוח [l] ידע [m] ריח [n] דלל
[o] ישר [p] ענה [q] נכה [r] פה

שְׁפָתָיו [s] יָמִית רָשָׁע: ה. וְהָיָה צֶדֶק אֵזוֹר
מָתְנָיו וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר חֲלָצָיו:

(1) Et egredietur virga de ſtirpe Iſai, & ſurculus de radicibus ejus fructificabit. (2) Et requieſcet ſuper eum ſpiritus DOMINI, ſpiritus ſapientiæ & intelligentiæ, ſpiritus conſilii & fortitudinis, ſpiritus ſcientiæ & timoris DOMINI. (3) Et odorari ejus in timore DOMINI: nec ad (*ſecundum*) viſionem oculorum ſuorum judicabit, neque ad (*ſecundum*) auditum aurium ſuarum arguet. (4) Sed judicabit in juſtitia tenues, & arguet (*malos*) in rectitudine *pro* afflictis terræ: & percutiet terram in virga oris ſui, & in ſpiritu labiorum ſuorum interficiet impium. (5) Et erit juſtitia cingulum lumborum ejus: & fides cingulum renum ejus.

verſ. 10.

וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא שֹׁרֶשׁ יִשַׁי אֲשֶׁר
עֹמֵד [t] לְנֵס עַמִּים אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרֹשׁוּ
וְהָיְתָה [u] מְנֻחָתוֹ כָּבוֹד:

(10) Et erit in die illa: radix Iſai, quæ ſtans in vexillum populorum, ad illam gentes quærent: & erit requies ejus gloria.

CAP.

[s] מות [t] נסס [u] נוח

CAP. XII. vers. 1.

[x] אוֹדְךָ יְהוָה כִּי אָנַפְתָּ בִּי יָשֹׁב אַפְּךָ וּתְנַחֲמֵנִי׃

(1) Confitebor tibi Domine, quia iratus fuisti contra me, aversus est furor tuus, & consolaberis me.

vers. 3.

וּשְׁאַבְתֶּם־מַיִם [y] בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה׃

(3) Et haurietis aquas in (*cum*) gaudio, de fontibus salutis.

vers. 4.

הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ [z] הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו הַזְכִּירוּ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ׃

(4) Confitemini Domino, invocate in nomine ejus: scire facite in populis opera ejus: mementote, quoniam excelsum est nomen ejus.

CAP.

[x] ידה [y] שוש [z] ידע

CAP. XIII. verſ. 6.

[a] הֵילִילוּ כִּי קָרוֹב יוֹם יְהוָה [b] כְּשֹׁד מִשַּׁדַּי יָבוֹא׃

(6) Ululate, quia propinquus *eſt* dies DOMINI: velut vaſtatio ab Omnipotente veniet.

verſ. 9.

הִנֵּה יוֹם יְהוָה בָּא אַכְזָרִי וְעֶבְרָה [c] וַחֲרוֹן [d] אָף לָשׂוּם הָאָרֶץ [c] לְשַׁמָּה וְחַטָּאֶיהָ יַשְׁמִיד מִמֶּנָּה׃

(9) Ecce dies DOMINI veniens, crudelis & excandeſcentiæ, & iræ naris: ad ponendum terram in ſolitudinem, & peccatores ejus diſperdet ex ea.

CAP. XIV. verſ. 12.

אֵיךְ נָפַלְתָּ מִשָּׁמַיִם הֵילֵל בֶּן־שָׁחַר נִגְדַּעְתָּ לָאָרֶץ חוֹלֵשׁ עַל־גּוֹיִם׃

(12) Quomodo cecidiſti de cœlo Lucifer fili auroræ? ſucciſus es terræ, debilitans ſuper gentes.

[a] ילל [b] שדד [c] חרה [d] אנף [e] שמם

verſ. 27.

כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת יָעָץ וּמִי [f] יָפֵר וְיָדוֹ
[g] הַנְּטוּיָה וּמִי [h] יְשִׁיבֶנָּה׃

(27) Nam Dominus exercituum conſilium iniit, & quis irritum reddet? & manus ejus extenta, & quis redire faciet (*retrahet*) eam?

verſ. 32.

יְהוָה יִסַּד צִיּוֹן וּבָהּ [i] יֶחֱסוּ [k] עֲנִיֵּי
עַמּוֹ׃

(32) Dominus fundavit Sijon, & in eâ confident afflicti populi ejus.

CAP. XVI. verſ. 5.

[l] וְהוּכַן בַּחֶסֶד כִּסֵּא וְיָשַׁב עָלָיו
[m] בֶּאֱמֶת בְּאֹהֶל דָּוִד שֹׁפֵט וְדֹרֵשׁ
מִשְׁפָּט וּמְהִר צֶדֶק׃

(5) Et præparabitur in miſericordia ſolium, & ſedebit ſuper illud in veritate, in tentorio Davidis: judicans & quærens judicium, & promptus juſtitiæ (*ad juſtitiam.*)

CAP.

---

[f] פור [g] נטה [h] שוב [i] חסה [k] ענה
[l] כון [m] אמן

CAP. XVII. verſ. 7.

בַּיּוֹם הַהוּא יִשְׁעֶה הָאָדָם עַל־עֹשֵׂהוּ
וְעֵינָיו אֶל־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל n תִּרְאֶינָה׃

(7) In die illa aſpiciet homo ad factorem ſuum, & oculi ejus ad Sanctum Iſrael reſpicient.

verſ. 10.

כִּי שָׁכַחְתְּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵךְ וְצוּר o מָעֻזֵּךְ
לֹא זָכַרְתְּ עַל־כֵּן p תִּטְּעִי נִטְעֵי נַעֲמָנִים
וְזֶמֹרַת q זָר תִּזְרָעֶנּוּ׃

(10) Quia oblita es Dei ſalutis tuæ, & petræ fortitudinis tuæ, non recordata es: propterea plantabis plantationes amœnas & germen alieni (*alienum*) ſeminabis illud.

CAP. XXIV. verſ. 23.

וְחָפְרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחַמָּה
כִּי־מָלַךְ יְהוָה צְבָאוֹת בְּהַר צִיּוֹן
וּבִירוּשָׁלַם וְנֶגֶד זְקֵנָיו כָּבוֹד׃

S 2 (23) Et

---

n ראה o עוז p נטע q זור

(23) Et erubescet luna, & pudore afficietur Sol: quia regnavit DOMINUS exercituum in monte Sijon & in Jerusalem, & coram senioribus suis gloria est.

CAP. XXV. vers. 1.

יְהוָה אֵלִי אַתָּה ר אֲרוֹמִמְךָ ס אוֹדֶה
שִׁמְךָ כִּי עָשִׂיתָ פֶלֶא ת עֵצוֹת מֵרָחוֹק
אֱמוּנָה אָמֵן׃

(1) DOMINUS Deus meus es tu, exaltabo te, celebrabo nomen tuum: quoniam fecisti mirabile: Consilia à longe, veritas (&) firmitas sunt.

vers. 4.

הָיִיתָ מָעוֹז לַדָּל מָעוֹז ט לָאֶבְיוֹן
א בְּצָרָה לוֹ מַחְסֶה מִזֶּרֶם י צֵל מֵחֹרֶב
כִּי רוּחַ עָרִיצִים כְּזֶרֶם כ קִיר׃

(4) Fuisti fortitudo tenui, fortitudo (inquam) egeno in angustia ei: protectio ab inundatione: umbraculum ab æstu: nam spiritus formidabilium sicut inundatio parietis.

vers.

ר רום ס ירה ת ועץ ט אבה א צור
י צלל כ קיד

vers. 6.7.8.9.

6. וְעָשָׂה יְחוָה צְבָאוֹת לְכָל־הָעַמִּים
בָּהָר הַזֶּה מִשְׁתֵּה שְׁמָנִים מִשְׁתֵּה
שְׁמָרִים שְׁמָנִים [a] מְמֻחֲיִם שְׁמָרִים
מְזֻקָּקִים׃ 7. וּבִלַּע בָּהָר הַזֶּה פְּנֵי
הַלּוּט הַלּוּט עַל־כָּל־הָעַמִּים
[b] וְהַמַּסֵּכָה הַנְּסוּכָה עַל־כָּל־הַגּוֹיִם׃
8. בִּלַּע הַמָּוֶת לָנֶצַח וּמָחָה אֲדֹנָי יְחוִה
דִּמְעָה מֵעַל כָּל־פָּנִים וְחֶרְפַּת
עַמּוֹ [c] יָסִיר מֵעַל כָּל־הָאָרֶץ כִּי
יְהוָה דִּבֶּר׃ 9. וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא
הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה [d] קִוִּינוּ לוֹ וְיוֹשִׁיעֵנוּ
זֶה יְהוָה קִוִּינוּ לוֹ [e] נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה
בִּישׁוּעָתוֹ׃

(6) Et faciet DOMINUS exercituum omnibus populis in monte hoc convivium pinguium, convivium defecatorum, pinguium me-

S 3

[a] מוח [b] נסך [c] סור [d] קוה [e] גול

medullatorum, fecium colatarum. (7) Et absorbebit in monte hoc facies operimenti operimenti, super omnes populos, & velamen obtectum super omnes gentes. (8) Absorbebit *inquam* mortem in sempiternum, & delebit DOMINUS DOMINUS lachrymam desuper omnibus faciebus: & opprobrium populi sui auferet desuper (*ab*) universa terra, quia DOMINUS locutus est. (9) Et dicet in die illa, ecce Deus noster iste: expectavimus eum, & servabit nos. Iste DOMINUS, expectavimus eum, exultabimus & lætabimur in salute ejus.

CAP. XXVI. vers. 2.

פִּתְחוּ שְׁעָרִים וְיָבֹא גּוֹי־צַדִּיק שֹׁמֵר אֱמֻנִים׃

(2) Aperite portas, & ingrediatur gens justa custodiens veritates.

vers. 4.

בִּטְחוּ בַיהוָה עֲדֵי־עַד כִּי בְיָהּ יְהוָה צוּר עוֹלָמִים׃

(4) Fidite in DOMINO usque in perpetuum quia in Domino DOMINO *est* petra seculorum.

vers.

vers. 7. 8. 9. 10.

7. אֹרַח לַצַּדִּיק מֵישָׁרִים יָשָׁר מַעְגַּל
צַדִּיק תְּפַלֵּס׃ 8. אַף אֹרַח מִשְׁפָּטֶיךָ
יְהוָה [f] קִוִּינוּךָ לְשֵׁמְךָ וּלְזִכְרְךָ תַּאֲוַת־
נָפֶשׁ׃ 9. נַפְשִׁי [g] אִוִּיתִיךָ בַּלַּיְלָה־
אַף־רוּחִי בְקִרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָּ כִּי כַּאֲשֶׁר
מִשְׁפָּטֶיךָ לָאָרֶץ צֶדֶק לָמְדוּ יֹשְׁבֵי
תֵבֵל׃ 10. יֻחַן רָשָׁע בַּל־לָמַד צֶדֶק
בְּאֶרֶץ נְכֹחוֹת יְעַוֵּל וּבַל־יִרְאֶה גְּאוּת
יְהוָה׃

(7) Semita justo (*justi*) *sunt* rectitudines; ô recte (*ô Deus*), orbitam (*callem*) justi librabis. (8) Etiam semita judiciorum tuorum DOMINE, expectavimus te; ad nomen tuum, & ad memoriam tui est desiderium animæ *nostræ* (9) Animâ meâ desideravi te in nocte, etiam spiritu meo in interiori mei manicabo (*quæram mane*) te; nam cùm judicia tua *fuerint* terræ, justitiam didicerunt habitatores orbis. (10) Gratia fiat impio, non (*nec tamen*) didicit (*discet*) justitiam, in terra rectitudinum inique aget: & non videbit sublimitatem DOMINI.

f קוה g אוה

verſ. 16.

יְהוָֹה [h] בַּצַּר פְּקָדוּךָ [i] צָקוֹן לַחַשׁ
[k] מוּסָרְךָ לָמוֹ׃

(16) DOMINE in anguſtia viſitaverunt te; effuderunt muſſitationem (*orationem*) *quando eſt* correctio tua eis.

verſ. 19.

[l] יִחְיוּ [m] מֵתֶיךָ נְבֵלָתִי יְקוּמוּן [n] הָקִיצוּ
[o] וְרַנְּנוּ שֹׁכְנֵי עָפָר כִּי טַל אוֹרֹת טַלֶּךָ
וָאָרֶץ רְפָאִים [p] תַּפִּיל׃

(19) Vivent mortui tui *& ut* cadaver meum reſurgent. Expergiſcimini & jubilate habitatores pulveris, quia *ut* ros olerum ros tuus, & (*ſed*) terra tyrannos cadere faciet, (*projiciet.*)

verſ. 20.

[q] לֵךְ עַמִּי בֹּא בַחֲדָרֶיךָ וּסְגֹר דְּלָתְיךָ
בַּעֲדֶךָ [r] חֲבִי כִמְעַט־רֶגַע עַד־
יַעֲבָוֹר־זָעַם׃

(20) Va-

[h] צור [i] יצק [k] יסר [l] היה [m] מות [n] קוץ
[o] רנן [p] נצל [q] ילך [r] חבה

(20) Vade populo mi, ingredere in conclavia tua, & claude januam tuam super te: Absconde te velut paululum momenti, donec transeat ira.

CAP. XXVII. vers. 6.

הַבָּאִים יַשְׁרֵשׁ יַעֲקֹב יָצִיץ וּפָרַח
יִשְׂרָאֵל וּמָלְאוּ פְנֵי־תֵבֵל תְּנוּבָה׃

(6) Venientibus *illis diebus* radicabit Jacob, florebit & germinabit Israel; & implebunt faciem orbis proventu.

CAP. XXIIX. vers. 15.

אֲמַרְתֶּם כָּרַתְנוּ בְרִית אֶת־
מָוֶת וְעִם־שְׁאוֹל [s] עָשִׂינוּ חֹזֶה שׁוֹט
שׁוֹטֵף כִּי־ יַעֲבֹר לֹא יְבוֹאֵנוּ כִּי
[t] שָׂמְנוּ כָזָב מַחְסֵנוּ וּבַשֶּׁקֶר נִסְתָּרְנוּ׃

(15) Dixistis, percussimus fœdus cum morte, & cum sepulchro fecimus visionem (*aliam sc. quam prophetæ*): flagellum inundans cum transierit, non veniet nobis; quia posuimus mendacium spem nostram, & in falsitate occultati sumus.

[s] עשה [t] שום

vers. 16.

לָכֵן אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה הִנְנִי יִסַּד
בְּצִיּוֹן אֶבֶן אֶבֶן בֹּחַן פִּנַּת יְקָרַת
מוֹסָד מוּסָּד הַמַּאֲמִין לֹא יָחִישׁ:

(16) Id circo sic dixit Dominus DOMINUS: Ecce ego, *qui* fundavit in Sijon lapidem, lapidem probationis, (*probatum*) anguli pretii (*pretiosi,*) fundamenti fundamenti (*fundati.*) Credens, (*qui credit*) non festinabit (*non festinare debet.*)

vers. 19.

וְהָיָה רַק־זְוָעָה הָבִין שְׁמוּעָה:

(19) Et erit tantum commotio, (*terror*) intelligere auditum (*famam eorum quæ Jobi contingent.*)

vers. 29.

הִפְלִא עֵצָה הִגְדִּיל תּוּשִׁיָּה:

(29) Mirificavit consilium, magnificavit essentiam.

CAP. XXIX. vers. 13.14.

וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יַעַן כִּי נִגַּשׁ הָעָם הַזֶּה
בפיו

פנן x יסד y חוש z יעץ

בְּפִיו וּבִשְׂפָתָיו כִּבְּדוּנִי וְלִבּוֹ רִחַק
מִמֶּנִּי וַתְּהִי יִרְאָתָם אֹתִי [a] מְצֻוַּת
אֲנָשִׁים מְלֻמָּדָה: לָכֵן הִנֵּנִי יוֹסִף
לְהַפְלִיא אֶת־הָעָם הַזֶּה הַפְלֵא וָפֶלֶא
וְאָבְדָה חָכְמַת חֲכָמָיו וּבִינַת נְבוֹנָיו
תִּסְתַּתָּר:

(13) Et dixit Dominus. Eò quod appropinquavit populus iſte in ore ſuo, & in labiis ſuis honoraverunt me, & cor ejus elongavit ſe à me: & fuit timor eorum (*qui timuerunt*) me mandatum virorum edoctum (*hominum, quod ab iis docetur*:) (14) Ideò ecce ego addens ad mirificandum cum populo iſto mirabile, & miraculum: & peribit ſapientia ſapientum ejus, & intelligentia intelligentium ejus abſcondet ſe.

verſ. 15. 16.

הוֹי חַמְעַמִּיקִים מֵיְהוָה לַסְתֵּר [b] עֵצָה
וְהָיָה בְמַחְשָׁךְ מַעֲשֵׂיהֶם וַיֹּאמְרוּ מִי
רֹאֵנוּ וּמִי יְדָעֵנוּ: הַהֲפִכְּכֶם אִם־כְּחֹמֶר
הַיֹּצֵר יֵחָשֵׁב כִּי־יֹאמַר מַעֲשֶׂה

[a] לעשרו S 6

[a] צוה [b] יעץ

[c] לְעֹשֵׂהוּ לֹא עָשָׂנִי וְיֵצֶר אָמַר לְיֹצְרוֹ
לֹא הֵבִין׃

(15) *Væ* profundantibus se à Domino ad abscondendum (*ut abscondant*) consilium: & est (*sunt*) in tenebrositate opera eorum, & dixerunt: Quis videns est nos, & quis cognoscens est nos? (16) *Quæ* perversitas vestra? si (*an*) sicut lutum figuli reputabitur? Quia (*num*) dicet opus factori suo: Non fecit me? & figmentum dixit (*dicet*) fictori suo: Non intellexit?

CAP. XXX. vers. 15.

כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִֹה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל
בְּשׁוּבָה וָנַחַת [d] תִּוָּשְׁעוּן בְּהַשְׁקֵט
וּבְבִטְחָה תִּהְיֶה גְּבוּרַתְכֶם וְלֹא
[e] אֲבִיתֶם׃

(15) Sic dixit Dominus DOMINUS sanctus Israel: In quiete & requie salvi eritis. In quiescendo & in spe erit fortitudo vestra: & (*sed*) non voluistis.

vers. 20. 21.

וְנָתַן לָכֶם אֲדֹנָי לֶחֶם [f] צַר וּמַיִם לָחַץ
ולא

[c] עשה [d] ישע [e] אבה [f] צור

וְלֹא־יִכָּנֵף עוֹד [g] מוֹרֶיךָ וְהָיוּ עֵינֶיךָ
[h] רֹאוֹת אֶת־מוֹרֶיךָ׃ וְאָזְנֶיךָ תִּשְׁמַעְנָה
דָבָר מֵאַחֲרֶיךָ לֵאמֹר זֶה הַדֶּרֶךְ [i] לְכוּ־
בוֹ כִּי תַאֲמִינוּ וְכִי תַשְׂמְאִילוּ׃

(20) Et dabit vobis Dominus panem angustiæ, & aquam oppressionis: at non alatus erit (*quasi aliis aufugiet*) ultra doctores tui (*unusquisque doctorum tuorum.*) Et (sed) erunt oculi tui videntes doctores tuos. (21) Et aures tuæ audient verbum, à post te dicendo: Hæc est via, ambulate in ea, cum dexteraveritis, & cum siniſtraveritis.

CAP. XXXI. verſ. 5.

כְּצִפֳּרִים [k] עָפוֹת כֵּן [l] יָגֵן יְהוָה צְבָאוֹת
עַל־יְרוּשָׁלִַם גָּנוֹן [m] וְהַצִּיל פָּסֹחַ
וְהִמְלִיט׃

(6) Sicut aves volantes, ſic proteget Dominus exercituum ſuper Jeruſalem, protegendo & liberando, tranſeundo & ſervando.

g ירה h ראה i ילך k עוף l גנן m נצל

vers. 6.

ס שׁוּבוּ לָאֲשֶׁר הֶעְמִיקוּ סָרָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

(6) Convertimini, ad eum, *à quo* profundaverunt defectionem (*à quo admodum declinastis*) filii Israel.

CAP. XXXII. vers. 8.

וְנָדִיב נְדִיבוֹת יָעָץ וְהוּא עַל־נְדִיבוֹת יָקוּם׃ ס

(8) Et liberalis liberalia consuluit: & ipse super liberalia stabit.

vers. 17. 18.

וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שָׁלוֹם וַעֲבֹדַת הַצְּדָקָה הַשְׁקֵט וָבֶטַח עַד־עוֹלָם׃ וְיָשַׁב עַמִּי פ בְּנוֵה שָׁלוֹם ף וּבְמִשְׁכְּנוֹת מִבְטָחִים ר וּבְמְנוּחוֹת שַׁאֲנַנוֹת׃

(17) Et erit opus justitiæ pax, & cultus justitiæ requiescere (*requies*) & fiducia usque in seculum

ס שוב ס קום פ נוה ף שכן ר נוח

ſeculum. (16) Et habitabit populus meus in habitaculo pacis, & in tabernaculis fiduciarum, & in requiebus tranquillis.

CAP. XXXIII. verſ. 15.16.

הֹלֵךְ צְדָקוֹת וְדֹבֵר מֵישָׁרִים מֹאֵס
בְּבֶצַע מַעֲשַׁקּוֹת נֹעֵר [s] כַּפָּיו מִתְּמֹךְ
בַּשֹּׁחַד אֹטֵם אָזְנוֹ מִשְׁמֹעַ דָּמִים וְעֹצֵם
עֵינָיו [t] מֵרְאוֹת בְּרָע: הוּא מְרוֹמִים
יִשְׁכֹּן מְצָדוֹת סְלָעִים מִשְׂגַּבּוֹ לַחְמוֹ
נִתָּן מֵימָיו נֶאֱמָנִים:

(15) Ambulans juſtitias (*in juſtitiis*) & loquens æquitates: reprobans lucrum oppreſſionum (*quo juſtos opprimit*) excutiens volas ſuas à fulciendo in munere; (*ne accipiat munera,*) obturans aurem ſuam ab audiendo ſanguines (*ne audiat ſanguinem*), & claudens oculos ſuos à videndo in (*ne videat*) malum. (16) Ipſe excelſa habitabit, munimenta ſaxorum erit ſublimitas ejus: panis ejus datus eſt, aquæ ejus fideles (*ſtabiles erunt.*)

verſ.

---

[s] כפף [t] ראה

vers. 22.

יְהוָה שְׁפָטֵנוּ יְהוָה מְחֹקְקֵנוּ יְהוָה
מַלְכֵּנוּ הוּא [h] יוֹשִׁיעֵנוּ׃

(24) DOMINUS judex noster, DOMINUS legislator noster: DOMINUS rex noster, ipse servabit nos.

CAP. XXXIV. vers. 16.

דִּרְשׁוּ מֵעַל סֵפֶר יְהוָה וְקִרְאוּ אַחַת
מֵהֵנָּה לֹא נֶעְדְּרָה אִשָּׁה רֵעוּתָהּ לֹא
פָקָדוּ כִּי־פִי הוּא צִוָּה וְרוּחוֹ הוּא
קִבְּצָן׃

(16) Requirite desuper (*in*) libro DOMINI, & legite; unum ex eis non defuit, unumquodque sociæ suæ non desiderata sunt: quia os meum ipsum præcepit & spiritus ejus ipse congregavit ea.

CAP. XXXV. vers. 3. 4. 5. 6.

חַזְּקוּ יָדַיִם [x] רָפוֹת וּבִרְכַּיִם כֹּשְׁלוֹת
אמצו׃

---

[h] ישע [x] רפה

אִמְצוּ: אִמְרוּ לִנְמְהַרֵי־לֵב חִזְקוּ אַל־
תִּירָאוּ הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם נָקָם יָבוֹא גְּמוּל
אֱלֹהִים הוּא יָבוֹא וְיוֹשִׁיעֲכֶם: אָז
תִּפָּקַחְנָה עֵינֵי עִוְרִים וְאָזְנֵי חֵרְשִׁים
תִּפָּתַחְנָה: אָז יְדַלֵּג כָּאַיָּל פִּסֵּחַ וְתָרֹן
לְשׁוֹן אִלֵּם כִּי־נִבְקְעוּ בַמִּדְבָּר מַיִם
וְנְחָלִים בָּעֲרָבָה:

(3) Confortate manus remiſſas: & genua labantia roborate. (4) Dicite inquietis corde, confortamini, ne timeatis: ecce Deus veſter *cum* ultione veniet; *cum* retributione Dei, ipſe veniet & ſalvos faciet vos. (5) Tunc aperientur oculi cœcorum: & aures ſurdorum patebunt. (6) Tunc ſaliet ſicut cervus claudus, & jubilabit lingua muti: quia ſciſſæ ſunt in deſerto aquæ, & flumina in ſolitudine.

verſ. 10.

וּפְדוּיֵי יְהוָה [y] וְשָׁבוּן [z] וּבָאוּ צִיּוֹן
ברנה

---

y שוב z בוא

[a] בְּרֻנַּת וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל־רֹאשָׁם
שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה [b] יַשִּׂיגוּ וְנָסוּ [c] יָגוֹן
וַאֲנָחָה׃

(19) Et redempti DOMINI revertentur, & venient *in* Zijon in jubilo, & lætitia seculi *erit* super caput eorum: gaudium & lætitiam apprehendent, & fugient mœror & gemitus.

CAP. XXXVII. vers. 16. 71.

יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב
הַכְּרֻבִים אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ
לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עָשִׂיתָ
אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ׃ [d] הַשֶּׁה־
יְהוָה אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח יְהוָה עֵינֶיךָ
וּרְאֵה׃

(16) DOMINE exercituum Deus Israel, sedens *super* Cherubim, tu ipse (*es*) Deus solus tu, omnibus regnis terræ: tu fecisti cœlos.

---

[a] רנן [b] נשג [c] יגה [d] נטה

los & terram: (17) Inclina DOMINE aurem tuam, & audi, aperi DOMINE oculos tuos, & vide.

CAP. XXXIIX. vers. 1. & 5. vid. 2.

Reg. 20. vers. 1. & 5.

vers. 12.

דּוֹרִי נִסַּע וְנִגְלָה מִנִּי כְּאֹהֶל [c] רֹעִי
קָפַדְתִּי כָּאָרַג חַיַּי [f] מִדַּלָּה יְבַצְּעֵנִי
מִיּוֹם עַד־לַיְלָה תַּשְׁלִימֵנִי׃

(12) Incolatus meus transiit & migravit à me veluti tentorium pastoris; præcidi velut texens vitas meas, ab attenuatione concidet me *Deus*; à die usque ad noctem consumes me.

vers. 14.

כְּסוּס עָגוּר [g] כֵּן אֲצַפְצֵף אֶהְגֶּה
כַּיּוֹנָה [h] דַּלּוּ עֵינַי לַמָּרוֹם יְהוָה
עָשְׁקָה־לִּי עָרְבֵנִי׃

(14) Sicut grus & hirundo, sic garriebam; geme.

---

[c] רעה [f] דלל [g] צפף [h] דלל

gemebam ut columba: elevati oculi mei in sublime; DOMINE, vim fecit mihi pertexere meum (*infirmitas pramature vitam meam pertexens.*)

vers. 16.

אֲדֹנָי עֲלֵיהֶם יִחְיוּ וּלְכָל־בָּהֶן חַיֵּי
רוּחִי וְתַחֲלִימֵנִי וְהַחֲיֵנִי׃

(16) Domine super illis vivent *vivitur*; & in totum in eis vitæ (*est vita*) spiritus mei, & sanabis me & vivificabis me.

vers. 17.

הִנֵּה לִשְׁלוֹם [i] מַר־לִי מָר וְאַתָּה
חָשַׁקְתָּ נַפְשִׁי מִשַּׁחַת בְּלִי כִּי־חִשְׁלַכְתָּ
אַחֲרֵיךָ [k] גֵּוְךָ כָּל־חַטָּאָי׃

(16) Ecce ad (*juxta*) pacem *est* amaritudo mihi amaritudo (*amara*): Et (*sed*) tu amplexus es amore animam meam à fovea abolitionis, quia projecisti post tergum tuum omnia peccata mea.

CAP.

---

[i] מרר [k] גוה

CAP. XL. verſ. 1. 2.

נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם׃
דַּבְּרוּ עַל־לֵב יְרוּשָׁלַ͏ִם וְקִרְאוּ אֵלֶיהָ
כִּי מָלְאָה צְבָאָהּ כִּי נִרְצָה [1] עֲוֹנָהּ כִּי
לָקְחָה מִיַּד יְהוָה כִּפְלַיִם בְּכָל־
חַטֹּאתֶיהָ׃

(1) Conſolamini, conſolamini populum meum: dicet Deus noſter. (2) Loquimini ad cor Jeruſalem, & clamate ad eam, quod completa eſt militia ejus, quod placata eſt iniquitas: nam ſuſcepit de manu DOMINI duplicia in (*pro*) omnibus peccatis ſuis.

verſ. 3. 4. 5.

קוֹל קוֹרֵא [m] בַּמִּדְבָּר פַּנּוּ דֶּרֶךְ יְהוָה
יַשְּׁרוּ בָּעֲרָבָה [n] מְסִלָּה לֵאלֹהֵינוּ׃
כָּל־גַּיְא יִנָּשֵׂא וְכָל־הַר וְגִבְעָה יִשְׁפָּלוּ
וְהָיָה הֶעָקֹב לְמִישׁוֹר וְהָרְכָסִים
לִבְקָעָה׃

---

[m] עוה! [n] פנה סלל

לְבִקְעָה: וְנִגְלָה כְּבוֹד יְהוָה ס וְרָאוּ
כָל־בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פ יְהוָה דִּבֶּר:

(3) Vox clamantis in deserto, complanate viam DOMINI: rectam facite in solitudine stratum Deo nostro. (8) Omnis vallis attolletur, & omnis mons & collis humiliabunt se: & erit pravum in rectitudinem, & prærupta in planitiem. (5) Et revelabitur gloria Domini: & videbunt omnis caro pariter quod os DOMINI locutum est.

vers. 6. 7. 8.

קוֹל אֹמֵר קְרָא וְאָמַר מָה אֶקְרָא
כָּל־הַבָּשָׂר חָצִיר וְכָל־חַסְדּוֹ כְּצִיץ
הַשָּׂדֶה: יָבֵשׁ חָצִיר נָבֵל צִיץ כִּי רוּחַ
יְהוָה נָשְׁבָה־בּוֹ אָכֵן חָצִיר הָעָם:
יָבֵשׁ חָצִיר נָבֵל צִיץ וּדְבַר אֱלֹהֵינוּ
פ יָקוּם לְעוֹלָם:

(6) Vox *est* dicens clama: & dixit, quid clamabo? omnis caro *ut* herba: & omnis pietas ejus sicut flos agri. (17) Aruit herba, cecidit flos,

ס ראה פ פה פ קום

flos, quia spiritus DOMINI sufflavit in eum: Verè herba populus *est*. (8) Aruit herba, cecidit flos: & (*sed*) verbum Dei nostri stabit in seculum.

vers. 10. 11.

הִנֵּה אֲדֹנָי יֱהוִה בְּחָזָק יָבוֹא וּזְרֹעוֹ מֹשֶׁלָה־לוֹ הִנֵּה שְׂכָרוֹ אִתּוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו׃ כְּרֹעֵה עֶדְרוֹ יִרְעֶה בִּזְרֹעוֹ יְקַבֵּץ טְלָאִים וּבְחֵיקוֹ יִשָּׂא עָלוֹת יְנַהֵל׃

(10) Ecce Dominus DOMINUS cum forti veniet, & brachium ejus dominans ei: ecce merces ejus cum eo, & opus ejus ad facies ejus (*coram illo*). (11) Sicut pastor gregem suum pascet in brachio suo congregabit agnellos, & in sinu suo portabit: (&) fœtas ducit *leniter*.

vers. 12.

מִי־מָדַד בְּשָׁעָלוֹ מַיִם וְשָׁמַיִם בַּזֶּרֶת תִּכֵּן וְכָל בַּשְּׁלִשׁ עֲפַר הָאָרֶץ וְשָׁקַל בַּפְּלֵס חָרִים וּגְבָעוֹת בְּמֹאזְנָיִם׃

(12) Quis

ר נשא ס עול

(12) Quis mensus est in pugillo sua aquas & cœlos in palmo direxit, & continuit in mensura ternaria pulverem terræ? & appendit in statera montes, & colles in bilancibus? (sc. nemo nisi Dominus.)

vers. 28.29.

הֲלוֹא יָדַעְתָּ אִם־לֹא שָׁמַעְתָּ אֱלֹהֵי
עוֹלָם יְהוָה בּוֹרֵא [t] קְצוֹת הָאָרֶץ לֹא
יִיעַף וְלֹא יִיגָע אֵין חֵקֶר [k] לִתְבוּנָתוֹ׃
נֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ וְלָאֵין אוֹנִים עָצְמַת
יַרְבֶּה׃

(28) Nonne nosti, si (an) non audivisti? Deus seculi (aternus) DOMINUS inquam creans extremitates terræ, non fatigabitur nec laborabit: non est investigatio intelligentiæ ejus. (29) Dans lasso fortitudinem: & cui non sunt vires, robur multiplicabit.

vers. 31.

[y] וְקוֵי יְהוָה יַחֲלִיפוּ כֹחַ [z] יַעֲלוּ אֵבֶר
כנ

[t] קצה [u] ועף [x] בון [y] קוות [z] עלת

כַּנְּשָׁרִים יַרְוּצוּ וְלֹא יִיגְעוּ יֵלְכוּ וְלֹא
יִיעָפוּ׃

(31) At expectantes DOMINUM, (*sperantes in Domino*), mutabunt robur, ascendent ala sicut aquilæ? current, & non laborabunt, ibunt & non lassabuntur.

CAP. XLI. vers. 4.

מִי־פָעַל וְעָשָׂה קֹרֵא [a]הַדֹּרוֹת מֵרֹאשׁ
אֲנִי יְהוָה רִאשׁוֹן וְאֶת־אַחֲרוֹנִים
אֲנִי־הוּא׃

(4) Quis operatus est & fecit, vocans generationes a capite (*ab exordio*)? Ego DOMINUS primus, & cum novissimis Ego ipse (*sum*).

vers. 10.

אַל־תִּירָא כִּי־עִמְּךָ אָנִי אַל־[b]תִּשְׁתָּע
כִּי־אֲנִי אֱלֹהֶיךָ אִמַּצְתִּיךָ אַף עֲזַרְתִּיךָ
אַף־תָּמַכְתִּיךָ בִּימִין צִדְקִי׃

(10) Ne timeas, quia tecum ego (*sum*)' ne molliscas (*terrearis*), quia ego Deus tuus:

T ro-

[a] דור [b] שעה

roboravi te, etiam auxiliatus sum tibi, etiam sustentavi te in dextera justitiæ meæ.

vers. 14.

אַל־תִּירְאִי תּוֹלַעַת יַעֲקֹב [c] מְתֵי
יִשְׂרָאֵל אֲנִי עֲזַרְתִּיךְ נְאֻם־יְהוָה
וְגֹאֲלֵךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃

(14) Ne formides vermis Jahacob, homines Israel: ego auxiliatus sum tibi, dixit DOMINUS, & redemptor tuus sanctus Israel.

vers. 27.

רִאשׁוֹן לְצִיּוֹן הִנֵּה הִנָּם וְלִירוּשָׁלַם
מְבַשֵּׂר אֶתֵּן׃

(27) Primus ad Zijon *dicam*, ecce ipsi: & ipsi Jerusalem Evangelistam dabo.

CAP. XLII. vers. 1. 2. 3. 4.

הֵן עַבְדִּי [d] אֶתְמָךְ־בּוֹ בְּחִירִי [c] רָצְתָה
נַפְשִׁי נָתַתִּי רוּחִי עָלָיו מִשְׁפָּט לַגּוֹיִם
יוֹצִיא׃

---

[c] מתה [d] תמך [c] רצה

יוֹצִיא׃ לֹא יִצְעַק וְלֹא [f]יִשָּׂא וְלֹא
יַשְׁמִיעַ בַּחוּץ קוֹלוֹ׃ קָנֶה רָצוּץ לֹא
יִשְׁבּוֹר וּפִשְׁתָּה כֵהָה לֹא יְכַבֶּנָּה
לֶאֱמֶת יוֹצִיא מִשְׁפָּט׃ לֹא יִכְהֶה וְלֹא
[g]יָרוּץ עַד־יָשִׂים בָּאָרֶץ מִשְׁפָּט
[h]וְלִתּוֹרָתוֹ אִיִּים יְיַחֵלוּ׃

(1) Ecce servus meus, innitar in eo: electus meus, voluit anima mea (*complacuit animæ meæ*): dedi spiritum meum super eum, judicium gentibus exire faciet (*producet*). (2) Non clamabit, & non elevabit; neque audire faciet in platea vocem suam. (3) Calamum quassatum non conteret, & linum caligans non extinguet ipsum: ad veritatem educet judicium. (4) Non caligabit, nec frangetur, donec ponat in terra judicium: & ad legem ejus insulæ expectabunt.

vers.6.7.

אֲנִי יְהוָה קְרָאתִיךָ בְצֶדֶק וְאַחֲזֵק
בְּיָדֶךָ [i]וְאֶצָּרְךָ וְאֶתֶּנְךָ לִבְרִית־עָם
לאור

[f] נשא [g] רצץ [h] יוחל [i] נצר

לְאוֹר גּוֹיִם: לְפַקֵּחַ עֵינַיִם עִוְרוֹת
k לְהוֹצִיא מִמַּסְגֵּר אַסִּיר מִבֵּית כֶּלֶא
יֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ:

(6) Ego DOMINUS vocavi te in justitia, & apprehendam in manum tuam: & custodiam te, & dabo te in fœdus populi, in lucem gentium. (7) Ad aperiendum (*ut aperias*) oculos cœcos: ad educendum (*ut educas*) è clausura (*carcere*) vinctum, è domo carceris sedentes in tenebrositate.

Vers. 8.

אֲנִי יְהוָה הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר
לֹא־אֶתֵּן וּתְהִלָּתִי לַפְּסִילִים:

(8) Ego DOMINUS, hoc *est* nomen meum: & gloriam meam alteri non dabo; & (*nec*) laudem meam sculptilibus.

CAP. XLIII. vers. 1. 2. 3.

וְעַתָּה כֹּה־אָמַר יְהוָה בֹּרַאֲךָ יַעֲקֹב
וְיֹצֶרְךָ יִשְׂרָאֵל אַל־תִּירָא כִּי גְאַלְתִּיךָ
קָרָאתִי בְשִׁמְךָ לִי־אָתָּה: כִּי־תַעֲבֹר
במים

k יצא

בַּמַּיִם אֶתְּךָ אָנִי וּבַנְּהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּךָ
כִּי־[1] תֵלֵךְ בְּמוֹ־אֵשׁ לֹא תִכָּוֶה וְלֶהָבָה
לֹא תִבְעַר־בָּךְ: כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעֶךָ:

(1) Et nunc sic dixit DOMINUS, creator tuus Jacob, & formator tuus, Israel: Ne timeas, quia redemi te, vocavi in nomine tuo, mihi (*meus es*) tu. (2) Cum transieris per aquas, tecum ego (*ero*); & per flumina, non inundabunt te: cum ambulaveris per ignem, non adureris, & flamma non ardebit in te. (3) Quia ego Dominus Deus tuus sanctus Israel servator tuus.

vers. 10. 11.

אֲנִי הוּא לְפָנַי לֹא־[m] נוֹצַר אֵל וְאַחֲרַי
לֹא יִהְיֶה: אָנֹכִי אָנֹכִי יְהוָה וְאֵין
מִבַּלְעָדַי מוֹשִׁיעַ:

(10) Ego ipse (*sum*), ante me non est formatus Deus, & post me non erit. (11) Ego ego, DOMINUS: & non *est* præter me servator.

[1] ילך [m] יצר

vers. 13.

גַּם־מִיּוֹם אֲנִי הוּא וְאֵין מְיַדֵּי
ח מַצִּיל אֶפְעַל וּמִי יְשִׁיבֶנָּה׃

(13) Etiam à die (*antequam esset dies*) ego ipse *sum*, & non de manu mea eruens *est*: operabor, & quis avertet id?

vers. 24. 25.

הֶעֱבַדְתַּנִי בְּחַטֹּאותֶיךָ הוֹגַעְתַּנִי
בַּעֲוֹנֹתֶיךָ׃ אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה
פְּשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר׃

(24) Servire fecisti me in peccatis tuis (*propter peccata tua*), laborare fecisti me in iniquitatibus tuis (*propter iniquitates tuas.*) (25) Ego, ego ipse delens *sum* prævaricationes tuas propter me: & peccatorum tuorum non recordabor.

CAP. XLIV. vers. 3.

ס אֶצֹק־מַיִם עַל־צָמֵא וְנוֹזְלִים
עַל־

ח נצל ס יצק

עַל־יָבֵשׁ֙ אֶצֹ֣ק רוּחִ֔י עַל־זַרְעֶ֖ךָ
וּבִרְכָתִ֑י עַל־ P צֶאֱצָאֶֽיךָ׃

(3) Effundam aquas ſuper ſitientem, & fluenta ſuper aridum: effundam ſpiritum meum ſuper ſemen tuum, & benedictionem meam ſuper germina tua.

verſ. 6.

כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֣ה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֗ל וְגֹאֲלוֹ֙
יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת אֲנִ֥י רִאשׁ֖וֹן וַאֲנִ֣י אַחֲרוֹנ֑וֹן
וּמִבַּלְעָדַ֖י אֵ֥ין אֱלֹהִֽים׃

(7) Sic dixit DOMINUS rex Iſrael, & redemptor ejus DOMINUS exercituum: Ego primus, & ego noviſſimus, & præter me non (eſt) Deus.

verſ. 22.

P מָחִ֤יתִי כָעָב֙ פְּשָׁעֶ֔יךָ וְכֶעָנָ֖ן חַטֹּאתֶ֑יךָ
שׁוּבָ֥ה אֵלַ֖י כִּי־גְאַלְתִּֽיךָ׃

(22) Deleviut nubem prævaricationes tuas, & veluti nubem peccata tua; revertere ad me, quia redemi te.

P יצא P מחרז

vers. 24.

כֹּה־אָמַר יְהוָה גֹּאֲלֵךְ וְיֹצֶרְךָ מִבָּטֶן
אֲנֹכִי יְהוָה עֹשֶׂה כֹּל נֹטֶה שָׁמַיִם
לְבַדִּי רֹקַע הָאָרֶץ מִי אִתִּי׃

(24) Sic dixit DOMINUS redemtor tuus & plasmator tuus ex utero: Ego DOMINUS faciens omnia, extendens cœlos solus ego, expandens terram à mecum (*à me ipso.*)

CAP. XLV. vers. 7.

יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם
וּבוֹרֵא רָע אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה כָּל־אֵלֶּה׃

(7) Formans lucem, & creans tenebrositatem (*tenebras*); faciens pacem, & creans malum: Ego Dominus faciens omnia hæc.

vers. 8.

הַרְעִיפוּ שָׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁחָקִים
יִזְלוּ־צֶדֶק תִּפְתַּח הָאָרֶץ וְיִפְרוּ־יֶשַׁע
וְצֶדֶק תַּצְמִיחַ יַחַד אֲנִי יְהוָה
בְּרָאתִיו׃

[1] נזל

(8) Stillate cœli desuper, & ætheres stillent justitiam: Aperiat se terra & fructificent salutem, & justitia efloreſcat simul: Ego DOMINUS creavi eum.

verſ. 9.

הוֹי [s] רָב אֶת־יֹצְרוֹ חֶרֶשׂ אֶת־חַרְשֵׂי
אַדְמָה הַיֹאמַר חֹמֶר לְיֹצְרוֹ מַה־תַּעֲשֶׂה
וּפָעֳלְךָ אֵין־יָדַיִם לוֹ׃

(9) Væ contendenti cum plaſmatore ſuo, teſtæ cum teſtis humi. Numquid dicet lutum figulo ſuo, quid facies? & operi tuo non *ſunt* manus ei?

verſ. 15.

אָכֵן אַתָּה אֵל מִסְתַּתֵּר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
מוֹשִׁיעַ׃

(15) Verè tu Deus abſcondens te, Deus Iſrael ſalvator.

verſ. 22.

[t] פְּנוּ־אֵלַי [u] וְהִוָּשְׁעוּ כָּל־אַפְסֵי־אָרֶץ
כִּי־אֲנִי־אֵל וְאֵין עוֹד׃

T 5 (22) Re-

[s] רוב [t] פנה [u] ישע

(22) Respicite ad me, & salvamini omnes fines terræ: quia ego Deus, & non *est* amplius.

vers. 23. 24.

בִּי נִשְׁבַּעְתִּי יָצָא מִפִּי צְדָקָה דָּבָר
וְלֹא יָשׁוּב כִּי־לִי תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ
תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן: אַךְ בַּיהוָה לִי אָמַר
צְדָקוֹת [x] וָעֹז

(23) Per me juravi, exiit de ore meo justitia, verbum *inquam*, & (*quod*) non revertetur: quod mihi curvabitur omne genu, jurabit omnis lingua. (24) Utique in Domino, mihi dixit *sunt* justitiæ & fortitudo.

vers. 25.

בַּיהוָה יִצְדְּקוּ וְיִתְהַלְלוּ כָּל־זֶרַע
יִשְׂרָאֵל:

(25) In DOMINO justi erunt & gloriabuntur omne semen Israel.

CAP. XLVI. vers. 3. 4.

הָעֲמָסִים מִנִּי־בֶטֶן הַנְּשֻׂאִים מִנִּי־
רָחַם:

---

[x] עוז

רָחַם׃ וְעַד־זִקְנָה אֲנִי הוּא וְעַד־שֵׂיבָה
אֲנִי אֶסְבֹּל אֲנִי עָשִׂיתִי וַאֲנִי [y] אֶשָּׂא
וַאֲנִי אֶסְבֹּל וַאֲמַלֵּט׃

(3) *Vos qui estis* Bajulati ab utero, portati à vulva. (4) Et usque ad senectam ego ipse, usque ad caniciem ego bajulabo: Ego feci & ego feram, & ego bajulabo, & eruam.

vers. 9. 10. 11.

זִכְרוּ רִאשֹׁנוֹת מֵעוֹלָם כִּי אָנֹכִי אֵל
וְאֵין עוֹד אֱלֹהִים וְאֶפֶס כָּמֹנִי׃
[z] מַגִּיד מֵרֵאשִׁית אַחֲרִית וּמִקֶּדֶם
אֲשֶׁר לֹא־נַעֲשׂוּ אֹמֵר [a] עֲצָתִי תָקוּם
וְכָל־חֶפְצִי אֶעֱשֶׂה׃ אַף־דִּבַּרְתִּי אַף־
[b] אֲבִיאֶנָּה יְצַרְתִּי אַף אֶעֱשֶׂנָּה׃

(9) Recordamini priorum à seculo: quoniam ego (*sum*) Deus, & non *est* ultra Deus, & non *est* sicut ego. (10) Annuncians ab exordio novissimum, & à quondam, quæ non sunt facta; dicens, consilium meum stabit, & omnem voluntatem meam faciam. (11) Etiam locutus

y נשא נגד z יעץ a בוא

sum, etiam adducam illud: formavi, etiam faciam illud.

CAP. LXVII. vers. 3. 4.

נָקֹם [c] אֶקַּח וְלֹא אֶפְגַּע אָדָם׃
וַאֲלֻנּוּ יְחוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ
יִשְׂרָאֵל׃

(3) Ultionem capiam, & non occurram *tibi ut* homo. (4) Redemptor noster DOMINUS exercituum nomen ejus, Sanctus Israel.

CAP. XLIIX. vers. 9. 10. 11.

לְמַעַן שְׁמִי אַאֲרִיךְ אַפִּי [d] וּתְהִלָּתִי
אֶחֱטֹם־לָךְ לְבִלְתִּי הַכְרִיתֶךָ׃ הִנֵּה
צְרַפְתִּיךָ וְלֹא בְכֶסֶף בְּחַרְתִּיךָ בְּכוּר
עֹנִי׃ לְמַעֲנִי לְמַעֲנִי אֶעֱשֶׂה כִּי־אֵיךְ
[e] יֵחָל וְכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא־ [f] אֶתֵּן׃

(9) Propter nomen meum prolongabo furorem meum, & laude mea (*propter laudem meam*) frenabo *me* tibi: ad non succidendum te. (10) Ecce purgavi te, & (*sed*) non in (*cum*) argento: elegi te in camino afflictionis. (11) Propter me, propter me *inquam* faciam, nam

[c] לקח [d] הלל [e] חלל [f] נתן

nam quomodo prophanabitur? & gloriam meam alteri non dabo.

vers. 12.

שְׁמַע אֵלַי יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל מְקֹרָאִי
אֲנִי־הוּא אֲנִי רִאשׁוֹן אַף אֲנִי אַחֲרוֹן׃

(12) Audi ad me Jacob, & Israel vocate mi ipse (*sum*), ego primus, etiam ego noviſſimus.

vers. 17. 18. 19.

אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְלַמֶּדְךָ [g] לְהוֹעִיל
מַדְרִיכְךָ בְּדֶרֶךְ [h] תֵּלֵךְ׃ לוּא הִקְשַׁבְתָּ [i]
לְמִצְוֹתָי וַיְהִי כַנָּהָר שְׁלוֹמֶךָ וְצִדְקָתְךָ
[k] כְּגַלֵּי הַיָּם׃ וַיְהִי כַחוֹל זַרְעֶךָ [l] וְצֶאֱצָאֵי
[m] מֵעֶיךָ כְּמעוֹתָיו לֹא־יִכָּרֵת וְלֹא־יִשָּׁמֵד
שְׁמוֹ מִלְּפָנָי׃

(17) Ego DOMINUS Deus tuus docens te, ad proficiendum (*ut proſim tibi*), faciens ambulare te in via *quam* ambulabis. (18) Utinam attendiſſes ad mandata mea: & fuiſſet ſicut flumen pax tua; & juſtitia tua ſicut fluctus maris. (19) Et fuiſſet veluti arena ſemen tuum, & prognati viſcerum tuorum

g ועל h ולך i צוה k גגלל l ויצא m מעה

lapilli ejus; non excideretur & non deleretur nomen ejus à faciebus meis.

CAP. XLIX. verſ. 6.

נָקֵל מִהְיוֹתְךָ לִי עֶבֶד o לְהָקִים
אֶת שִׁבְטֵי יַעֲקֹב וּנְצִירֵי יִשְׂרָאֵל
p לְהָשִׁיב q וְנֶהָתִּיךָ לְאוֹר גּוֹיִם
לִהְיוֹת יְשׁוּעָתִי עַד קְצֵה הָאָרֶץ: ש

(6) Leve eſt ab eſſe te mihi ſervum (*ut ſis mihi ſervus*) ad ſuſcitandum tribus Jahacob, & ſervatos Iſrael ad convertendum: & (*aſt*) dedi te in lucem gentium, ad exiſtendum ſalutem meam (*ut ſis ſalus mea*) usque ad extremum terræ.

verſ. 8. 9. 10. 11. 12. 13.

8. כֹּה אָמַר יְהוָה בְּעֵת r רָצוֹן s עֲנִיתִיךָ
וּבְיוֹם יְשׁוּעָה עֲזַרְתִּיךָ וְאֶצָּרְךָ וְאֶתֶּנְךָ
לִבְרִית עָם t לְהָקִים אֶרֶץ לְהַנְחִיל
נחלות

---

n היה o קום p שוב q נתן r רצה
s ענה t קום

נְחָלוֹת שֹׁמֵמוֹת׃ 9. לֵאמֹר לָאֲסוּרִים
u צְאוּ לָאֲשֶׁר בַּחֹשֶׁךְ x הִגָּלוּ עַל־
דְּרָכִים y יִרְעוּ וּבְכָל־שְׁפָיִים
מִרְעֵיתָם׃ 10. לֹא יִרְעָבוּ וְלֹא יִצְמָאוּ
וְלֹא־ z יַכֵּם שָׁרָב וְשָׁמֶשׁ כִּי־
מְרַחֲמָם יְנַהֲגֵם וְעַל־מַבּוּעֵי מַיִם
יְנַהֲלֵם׃ 11. a וְשַׂמְתִּי כָל־הָרַי
לַדָּרֶךְ וּמְסִלֹתַי b יְרֻמּוּן׃ 12. הִנֵּה אֵלֶּה
מֵרָחוֹק יָבֹאוּ וְהִנֵּה־ אֵלֶּה מִצָּפוֹן
וּמִיָּם וְאֵלֶּה מֵאֶרֶץ סִינִים׃ 13. c רָנּוּ
שָׁמַיִם d וְגִילִי אֶרֶץ e וּפִצְחוּ הָרִים
רִנָּה כִּי־ נִחַם יְהוָה עַמּוֹ וַעֲנִיָּו
יְרַחֵם׃

(8) Sic dixit DOMINUS, in tempore beneplaciti exaudivi te, & in die salutis adjuvi te: & ser-

u יצא x גלה y ראה z נכה a שום
b רום c רנן d גול

servabo te & dabo te in fœdus populi, ad stare faciendum (*ad instaurandum*) terram, ad hæreditare faciendum hæreditates desolatas. (9) Ad dicendum vinctis, exite; iis qui in tenebrositate, revelamini: super viis pascentur, & in omnibus editis locis pascuum eorum. (10) Non esurient, neque sitient, & non percutiet eos æstus, nec sol: quia miserator eorum deducet eos, & ad scaturigines (*fontes*) aquarum ducet eos. (11) Et ponam omnes montes meos in viam: & tritæ viæ meæ exaltabuntur. (12) Ecce isti à longinquo venient: & ecce isti ab aquilone, & à mari (*occidente*), & isti de terra Sinim. (13) Jubilate cœli, & exulta terra, & personate montes jubilo: quia consolatus est DOMINUS populum suum, & afflictorum suorum miserebitur.

vers. 14. 15. 16.

וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזָבַנִי יְהוָה וַאדֹנָי
שְׁכֵחָנִי: הֲתִשְׁכַּח אִשָּׁה עוּלָהּ מֵרַחֵם
בֶּן־בִּטְנָהּ גַּם־אֵלֶּה תִּשְׁכַּחְנָה וְאָנֹכִי
לֹא אֶשְׁכָּחֵךְ: הֵן עַל־ u כַּפַּיִם
x חַקּוֹתִיךְ:

(14) Et (*sed*) dixit Sijon, dereliquit me DOMINUS, & Dominus oblitus est mei. (15) Nun-

u כפיך x חקק

(15) Nunquid obliviscetur mulier lactentis sui, à miserendo (*ut non misereatur*) filii uteri sui? etiam (*& si*) istæ obliviscantur, & ego (*ego tamen*) non obliviscar tui. (16) Ecce super volis exaravi te:

vers. 23.

וְהָיוּ מְלָכִים אֹמְנֶיךָ [y] וְשָׂרוֹתֵיהֶם
[z] מֵינִיקֹתֶיךָ וְיָדַעַתְּ [a] כִּי־אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר
לֹא־[a] יֵבֹשׁוּ קֹוָי׃

(23) Et erunt reges nutricii tui, & dominæ (*principissæ*) eorum lactatrices (*nutrices*) tuæ. Et scies quod ego (*sum*) DOMINUS, quod non pudore afficientur expectantes (*sperantes in*) me.

CAP. L. vers. 4.

אֲדֹנָי יְהוִה נָתַן לִי לְשׁוֹן לִמּוּדִים
לָדַעַת [b] לָעוּת אֶת־יָעֵף דָּבָר׃

(4) Dominus DOMINUS dedit mihi linguam eruditorum, ad sciendum (*ut sciam*) lo qui opportune lasso verbum.

vers.

---

[y] שור [z] ינק [a] בוש cum יבש
[b] עתת

Vers. 6.

גְּוִיָּתִי [b] נָתַתִּי לְמַכִּים וְלֶחָיַי לְמֹרְטִים
פָּנַי לֹא הִסְתַּרְתִּי מִכְּלִמּוֹת [c] וָרֹק׃

(6) Corpus meum dedi percutientibus, & genas meas depilantibus: facies meas non abscondi ab ignominiis & sputo.

CAP. LI. vers. 6.

[d] שְׂאוּ לַשָּׁמַיִם עֵינֵיכֶם וְהַבִּיטוּ אֶל־
הָאָרֶץ מִתַּחַת כִּי־שָׁמַיִם כֶּעָשָׁן נִמְלָחוּ
וְהָאָרֶץ כַּבֶּגֶד תִּבְלֶה וְיֹשְׁבֶיהָ כְּמוֹ־כֵן
יְמוּתוּן וִישׁוּעָתִי לְעוֹלָם תִּהְיֶה וְצִדָּקָתִי
לֹא [c] תֵחָת׃

(6) Levate in cœlos oculos vestros, & aspicite ad terram deorsum; nam cœli sicut fumus consumpti sunt, & terra sicut vestimentum veterascet, & habitatores ejus similiter morientur: & (*sed*) salus mea in seculum erit, & justitia mea non conteretur.

vers.

[b] נכה [c] רקק [d] נשא [c] חתת

vers. 11.

f וּפְדוּיֵי יְהוָה יְשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן
g בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת־עוֹלָם עַל־רֹאשָׁם
שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יַשִּׂיגוּן h נָסוּ i יָגוֹן
וַאֲנָחָה׃

(11) Et redempti DOMINI revertentur, & venient *in* Sijon cum jubilo, & lætitia ſeculi *erit* ſuper caput eorum: Gaudium & lætitiam aſſequentur, fugient mœror & gemitus.

vers. 12.

אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מְנַחֲמְכֶם מִי־אַתְּ
וַתִּירְאִי מֵאֱנוֹשׁ יָמוּת וּמִבֶּן־אָדָם
חָצִיר יִנָּתֵן׃

(12) Ego ego ipſe (*ſum*) conſolans vos Quæ tu (*es*) *Zijon* & (*ut*) timeas ab homine *qui* morietur? & à filio hominis, *qui ſicut* herba dabitur?

vers.

f פרה g רנן h נוס i יגה

vers. 15. 16.

וְאָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ רֹגַע הַיָּם
[k] וַיֶּהֱמוּ גַּלָּיו יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃

(15) Et ego (*sum*) DOMINUS Deus tuus findens mare, & personuerunt fluctus ejus. DOMINUS exercituum ejus.

CAP. LII. vers. 7.

מַה־נָּאוּ עַל־הֶהָרִים רַגְלֵי מְבַשֵּׂר
מַשְׁמִיעַ שָׁלוֹם מְבַשֵּׂר טוֹב מַשְׁמִיעַ
יְשׁוּעָה אֹמֵר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהָיִךְ׃

(7) Quam decori sunt super montes pedes Evangelizantis, audire facientis pacem, Evangelizantis bonum, audire facientis salutem: dicentis ad Sijon, regnavit Deus tuus?

CAP. LII. vers. 13. 14. 15. & CAP. LIII. tot.

13. הִנֵּה יַשְׂכִּיל עַבְדִּי יָרוּם [m] וְנִשָּׂא וְגָבַהּ
מְאֹד׃ 14. כַּאֲשֶׁר שָׁמְמוּ עָלֶיךָ רַבִּים כֵּן

משחת

---

[k] המה [l] אוה [m] נשא

מְשֻׁחַת מֵאִישׁ מַרְאֵהוּ וְתֹאָרוֹ מִבְּנֵי
אָדָם׃ 15. כֵּן [n]יַזֶּה גּוֹיִם רַבִּים עָלָיו
יִקְפְּצוּ מְלָכִים פִּיהֶם כִּי אֲשֶׁר לֹא־
סֻפַּר לָהֶם רָאוּ וַאֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ
[o]הִתְבּוֹנָנוּ׃ 1. CAP. LIII. מִי הֶאֱמִין
לִשְׁמֻעָתֵנוּ וּזְרוֹעַ יְהוָה עַל־מִי
[p]נִגְלָתָה׃ 2. [q]וַיַּעַל כַּיּוֹנֵק לְפָנָיו
וְכַשֹּׁרֶשׁ מֵאֶרֶץ צִיָּה לֹא־תֹאַר לוֹ
וְלֹא הָדָר וְנִרְאֵהוּ וְלֹא־מַרְאֶה
וְנֶחְמְדֵהוּ׃ 3. נִבְזֶה [r]וַחֲדַל אִישִׁים
אִישׁ מַכְאֹבוֹת וִידוּעַ [s]חֹלִי וּכְמַסְתִּר
פָּנִים מִמֶּנּוּ נִבְזֶה וְלֹא חָשַׁבְנֵהוּ׃
4. אָכֵן חֳלָיֵנוּ הוּא נָשָׂא וּמַכְאֹבֵינוּ
סְבָלָם וַאֲנַחְנוּ חֲשַׁבְנֻהוּ נָגוּעַ
[s]מֻכֵּה אֱלֹהִים [s]וּמְעֻנֶּה׃ 5. וְהוּא
מחלל

[n] נזה [o] בון [p] גלח [q] עלה [r] חלה
[s] נכח [s] ענה

מְחֹלָל מִפְּשָׁעֵינוּ מְרֻכָּא u מֵעֲוֹנֹתֵינוּ
x מוּסַר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו וּבַחֲבֻרָתוֹ נִרְפָּא־
לָנוּ: 6. כֻּלָּנוּ כַּצֹּאן y תָּעִינוּ אִישׁ
לְדַרְכּוֹ z פָּנִינוּ וַיהוָה הִפְגִּיעַ בּוֹ אֶת
עֲוֹן כֻּלָּנוּ: 7. נִגַּשׂ וְהוּא נַעֲנָה וְלֹא
יִפְתַּח־ a פִּיו כַּשֶּׂה לַטֶּבַח יוּבָל־
וּכְרָחֵל לִפְנֵי גֹזְזֶיהָ נֶאְלָמָה־ וְלֹא
יִפְתַּח פִּיו: 8. מֵעֹצֶר וּמִמִּשְׁפָּט b לֻקָּח
וְאֶת־ דֹּרוֹ מִי c יְשׂוֹחֵחַ כִּי נִגְזַר
מֵאֶרֶץ חַיִּים מִפֶּשַׁע עַמִּי נֶגַע לָמוֹ:
9. וַיִּתֵּן אֶת־ רְשָׁעִים קִבְרוֹ וְאֶת־ עָשִׁיר
בְּמֹתָיו עַל לֹא־ חָמָס עָשָׂה־ וְלֹא
מִרְמָה בְּפִיו: 10. וַיהוָה חָפֵץ דַּכְּאוֹ
הֶחֱלִי אִם־ c תָּשִׂים אָשָׁם נַפְשׁוֹ יִרְאֶה
זֶרַע יַאֲרִיךְ יָמִים וְחֵפֶץ יְהוָה בְּיָדוֹ
יִצְלָח:

---

u עוה x יסר y תעה z פנה־
a פה b שוח c שום

יִצְלָח׃ 11. מֵעֲמַל נַפְשׁוֹ יִרְאֶה יִשְׂבָּע
בְּדַעְתּוֹ יַצְדִּיק צַדִּיק עַבְדִּי לָרַבִּים [d]
וַעֲוֹנֹתָם הוּא יִסְבֹּל׃ 12. לָכֵן
אֲחַלֵּק־לוֹ בָרַבִּים וְאֶת־עֲצוּמִים
יְחַלֵּק שָׁלָל תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה
לַמָּוֶת נַפְשׁוֹ וְאֶת־פֹּשְׁעִים נִמְנָה
וְהוּא חֵטְא־רַבִּים נָשָׂא וְלַפֹּשְׁעִים
יַפְגִּיעַ׃

(13) Ecce prudenter aget ſervus meus: exaltabitur & elevabitur, & ſublimis erit valde. (14) Quemadmodum obſtupuerunt ſuper te multi, ſic corruptus *eſt* præ viro (*quovis homine*) aſpectus ejus: & forma ejus præ filiis hominum. (15) Sic aſperget gentes multas; ſuper eum compriment reges os ſuum: quia quod non narratum fuerat eis viderint, & quod non audierant intellexerint. CAP. LIII. (1) Quis credidit auditui noſtro (*prædicationi noſtræ*); & brachium Domini ſuper quem revelatum eſt? (2) Et aſcendit ut tener ramus coram eo, & ſicut radix de terra ſiccitatis: non *eſt* forma ei, neq; decor: &

[d] יורע

& vidimus eum, & non *erat* aſpectus ut deſideraremus eum. (3) Deſpectus eſt & contemtus virorum; vir dolorum, *eſt* & notus ægritudine: & quaſi abſcondens facies ab eo, deſpectus erat, & non reputavimus eum. (4) Vere languores noſtros ipſe tulit, & dolores noſtros bajulavit eos: & nos reputavimus eum plagatum, percuſſum DEI (*à DEO*) & humiliatum. (5) Et (*ſed*) ipſe vulneratus propter prævaricationes noſtras; attritus propter iniquitates noſtras: Caſtigatio pacis noſtræ ſuper eum, & in livore ejus medicatum eſt nobis. (6) Omnes nos tanquam ovis erravimus, vir (*unusquisque*) ad viam ſuam converſi ſumus: & DOMINUS fecit occurrere in eum iniquitatem omnium noſtrûm. (7) Oppreſſus eſt, & ipſe afflictus eſt, & non aperiet os ſuum; ſicut agnus ad occiſionem ducetur, & ſicut ovis coram tondentibus eam obmutuit: & non aperiet os ſuum. (8) De clauſura & de judicio ſublatus eſt, & generationem ejus quis eloquetur? quoniam abſciſſus eſt de terra viventium; propter prævaricationem populi mei, plaga *fuit* ei. (9) Et dedit (*appoſuit*) impios (*milites*) ſepulchro ejus, & divitem in mortibus (*in acerbiſſima morte*) ejus: ſuper (*eo quod*) non injuriam fecerit, nec dolus *fuerit* in ore ejus. (10) Et (*ſed*) Dominus voluit contundere eum, ægrotare fecit; ſi poſuerit delictum (*victimam pro delicto*) animam ſuam, videbit ſemen & prolongabit dies: & voluntas DOMINI per ma-

manum ejus prosperabitur. (11) Propter laborem animæ suæ videbit & saturabitur. In scientia sua justificabit justus, servus *inquam* meus multos: & iniquitates ipsorum ipse bajulabit. (12) Ideo partem dabo ei in (*cum*) multis, & cum fortibus partietur spolium, pro eo quod effudit in mortem animam suam, & cum prævaricatoribus numeratus est: & ipse peccatum multorum tulit, & *pro* prævaricatoribus intercedet.

CAP. LIV. vers. 7. 8. 10.

7. בְּרֶגַע קָטָן עֲזַבְתִּיךָ וּבְרַחֲמִים גְּדוֹלִים
אֲקַבְּצֶךָּ׃ 8. בְּשֶׁצֶף קֶצֶף הִסְתַּרְתִּי פָנַי
רֶגַע מִמֶּךָּ וּבְחֶסֶד עוֹלָם רִחַמְתִּיךָ
אָמַר גֹּאֲלֵךְ יְהוָה׃ 10. כִּי הֶהָרִים יָמוּשׁוּ
וְהַגְּבָעוֹת תְּמוּטֶינָה וְחַסְדִּי מֵאִתֵּךְ
לֹא יָמוּשׁ וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תָמוּט
אָמַר מְרַחֲמֵךְ יְהוָה׃

(7) In momento parvo dereliqui te: & (*sed*) in miserationibus magnis congregabo te. (8) In modico iræ absconditi facies meas, momento *inquam* à te, & in misericordia seculi misertus sum tui: dixit redemptor tuus DOMINUS.

MINUS. (10) Nam montes recedent, & colles nutabunt: & (*sed*) misericordia mea à te non recedet, & fœdus pacis meæ non movebit se, dixit miserator tuus DOMINUS.

CAP. LX. vers. 1.

הוֹ כָל־צָמֵא [x] לְכוּ לַמַּיִם וַאֲשֶׁר אֵין־
לוֹ כָּסֶף [x] לְכוּ שִׁבְרוּ וֶאֱכֹלוּ וּלְכוּ
שִׁבְרוּ בְלוֹא־כֶסֶף וּבְלוֹא מְחִיר יַיִן
וְחָלָב׃

(1) O! omnis sitiens ite ad aqvas, & (*etiam*) cui non ei *est* argentum: ite, emite, & comedite; & ite *inquam*, emite absque argento, & absque pretio, vinum & lac.

vers. 6. 7.

דִּרְשׁוּ יְהוָה בְּהִמָּצְאוֹ קְרָאֻהוּ [y] בִּהְיוֹתוֹ
קָרוֹב׃ יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן
[z] מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשָׁב אֶל־יְהוָה וִירַחֲמֵהוּ
וְאֶל־אֱלֹהֵינוּ כִּי־יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ׃

(6) Quærite DOMINUM in inveniri ipsum: invocate eum in existendo ipsum propinquum (*dum est propinquus*). (7) Derelinquat impius viam

[x] ולך [y] היה [z] חשב

viam suam, & vir iniquitatis cogitationes suas: & revertatur ad DOMINUM, & miserebitur ejus; & ad Deum nostrum, quoniam multiplicabit ad parcendum.

vers. 8. 9.

לֹא מַחְשְׁבוֹתַי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם וְלֹא
דַרְכֵיכֶם דְּרָכָי נְאֻם יְהוָה׃ כִּי־גָבְהוּ
שָׁמַיִם מֵאָרֶץ כֵּן גָּבְהוּ דְרָכַי מִדַּרְכֵיכֶם
וּמַחְשְׁבוֹתַי מִמַּחְשְׁבֹתֵיכֶם׃

(8) Non cogitationes meæ cogitationes vestræ; nec viæ vestræ, viæ meæ; dicit Dominus. (9) Quia *sicut* alti sunt cœli præ terra: sic altæ sunt viæ meæ præ viis vestris, & cogitationes meæ præ cogitationibus vestris.

vers. 10. 11.

כִּי כַּאֲשֶׁר יֵרֵד הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג מִן־
הַשָּׁמַיִם וְשָׁמָּה לֹא יָשׁוּב כִּי אִם־הִרְוָה
אֶת־הָאָרֶץ [a] וְהוֹלִידָהּ׃ וְהִצְמִיחָהּ
וְנָתַן זֶרַע לַזֹּרֵעַ וְלֶחֶם לָאֹכֵל׃ כֵּן
יִהְיֶה דְבָרִי אֲשֶׁר יֵצֵא [b] מִפִּי לֹא־יָשׁוּב

[a] ילד [b] פה

אֲלֵיו׃ [c] רֵיקָם כִּי אִם עָשָׂה אֶת־אֲשֶׁר
חָפַצְתִּי וְהִצְלִיחַ אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיו׃

(10) Nam quemadmodum descendet imber & nix de cœlis, & illuc non revertetur, quia si (*nisi*) inebriavit terram & generare fecit eam, & germinare fecit eam: & dabit semen serenti, & panem comedenti. (11) Sic erit verbum meum, quod egredietur de ore meo, non revertetur ad me vacuum: quia si (*nisi*) fecerit, quod volui. & prosperabitur, quo misi illud.

CAP. LVI. vers. 7.

כִּי בֵיתִי בֵּית־ [d] תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל־
הָעַמִּים׃

(7) Nam domus mea domus orationis vocabitur omnibus populis.

CAP. LVII. vers. 1. 2.

הַצַּדִּיק אָבַד וְאֵין אִישׁ [c] שָׂם עַל־
לֵב וְאַנְשֵׁי־חֶסֶד נֶאֱסָפִים בְּאֵין מֵבִין
כִּי [f] מִפְּנֵי הָרָעָה נֶאֱסַף הַצַּדִּיק׃
יָבוֹא שָׁלוֹם יָנוּחוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם
הֹלֵךְ נְכֹחוֹ׃

(1) Justus

[c] ריק [d] פלל [c] שום [f] רוע

(1) Justus periit, & non *est* vir (*quisquam*) ponens (*qui ponat*) super cor: & viri misericordiæ (*pietatis*) collecti *sunt* in non intelligente (*& non est qui intelligat*), quia à faciebus mali (*ante malum*) colligitur justus. (2) Veniet pax, requiescent in cubiculis suis; ambulans (*qui ambulaverit*) coram eo.

vers. 15. 16.

כִּי֩ אָמַ֨ר [g] רָ֜ם וְנִשָּׂ֗א שֹׁכֵ֤ן עַד
וְקָד֣וֹשׁ שְׁמ֔וֹ מָר֥וֹם וְקָד֖וֹשׁ אֶשְׁכֹּ֑ן
וְאֶת־ [h] דַּכָּ֣א וּשְׁפַל־ר֗וּחַ [i] לְהַחֲיוֹת֙ רֽוּחַ
שְׁפָלִ֔ים וּלְהַחֲיוֹת֖ לֵ֥ב נִדְכָּאִֽים׃ כִּ֣י לֹ֤א
לְעוֹלָם֙ [k] אָרִ֔יב וְלֹ֥א לָנֶ֖צַח אֶקְצֹ֑ף
כִּי־ר֤וּחַ מִלְּפָנַי֙ יַעֲטֹ֔ף וּנְשָׁמ֖וֹת אֲנִ֥י
עָשִֽׂיתִי׃

(15) Sic dixit excelsus & sublimis, habitans perpetuo, & sanctum nomen ejus; excelsum, & sanctum inhabitabo: & cum contrito & humili spiritu, ad vivificandum (*ut vivificem*) cor contritorum. (16) Quia non in seculum litigabo, nec in finem irascar: quia spiritus à faciebus, meis induet *homines*, & animas ego feci (*reficiam.*)

[g] רום [h] דכא [i] חות [k] ריב

CAP. LIIX. vers. 1.

קְרָא בְגָרוֹן אַל־תַּחְשֹׂךְ כַּשּׁוֹפָר [l] הָרֵם
קוֹלֶךָ [m] וְהַגֵּד לְעַמִּי פִּשְׁעָם וּלְבֵית
יַעֲקֹב חַטֹּאתָם׃

(1) Clama in gutture, ne prohibeas, tan quam tuba exalta vocem tuam: & indica po pulo meo prævaricationem eorum, & domui Jahacob peccata eorum

vers. 6.7.8.

הֲלוֹא זֶה צוֹם אֶבְחָרֵהוּ פַּתֵּחַ
חַרְצֻבּוֹת רֶשַׁע [n] הַתֵּר אֲגֻדּוֹת [o] מוֹטָה
וְשַׁלַּח רְצוּצִים חָפְשִׁים וְכָל־מוֹטָה
תְּנַתְּקוּ׃ הֲלוֹא פָרֹס לָרָעֵב לַחְמֶךָ
וַעֲנִיִּים מְרוּדִים תָּבִיא בָיִת כִּי־
תִרְאֶה עָרֹם וְכִסִּיתוֹ וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא
תִתְעַלָּם׃ אָז יִבָּקַע כַּשַּׁחַר אוֹרֶךָ
וַאֲרֻכָתְךָ מְהֵרָה תִצְמָח וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ
צִדְקֶךָ כְּבוֹד יְהוָה יַאַסְפֶךָ׃

(6) Non-

[l] רום [m] נגד [n] נתר [o] מוט

(6) Nonne hoc *est* jejunium *quod* elegi illud? solvere (*ut solvas*) colligationes impietatis, solvere (*ut solvas*) fasciculos jugi, & dimittere (*dimittas*) contritos liberos & omne jugum disrumpatis. (7) Nonne frangere (*ut frangas*) esurienti panem tuum, & afflictos vagos introducas domum? cum videris nudum, & operies eum, & à carne tua non abscondas te. (8) Tunc erumpet veluti aurora lumen tuum, & medela tua citò germinabit: & ibit coram te justitia tua: gloria DOMINI colliget te.

CAP. LIX. vers. 1. 2.

הֵן לֹא־קְצָרָה יַד־יְהוָה מֵהוֹשִׁיעַ
וְלֹא־כָבְדָה אָזְנוֹ מִשְּׁמוֹעַ׃ כִּי אִם־
עֲוֹנֹתֵיכֶם הָיוּ מַבְדִּילִים בֵּינֵכֶם לְבֵין
אֱלֹהֵיכֶם וְחַטֹּאתֵיכֶם הִסְתִּירוּ פָּנִים
מִכֶּם מִשְּׁמוֹעַ׃

(1) Ecce non abbreviata est manus Domini à salvando (*ut non salvare possit*): nec aggravavit se auris ejus ab audiendo (*ut non audiat*) (2) Quinimo (*sed*) iniquitates vestræ fuerunt dividentes inter vos, ad (&) inter DEUM vestrum: & peccata vestra absconderè fecerunt facies à vobis, ab audiendo.

P ישע Q עון

vers. 20. 21.

וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב
נְאֻם יְהוָה׃ וַאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אֹתָם
אָמַר יְהוָה רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרַי
אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְּפִיךָ לֹא־יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ
וּמִפִּי זַרְעֲךָ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֲךָ אָמַר יְהוָה
מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃

(20) Et veniet ad Zijon redemptor, & ad redeuntes *à* prævaricatione in Jahacob, dixit DOMINUS. (21) Et ego (*me quod attinet*) hoc *erit* pactum meum cum eis, dixit DOMINUS: Spiritus meus qui *est* super te, & verba mea quæ posui in ore tui, non recedent de ore tuo & de ore seminis tui, dixit DOMINUS, ex nunc & usque in seculum.

CAP. LX. vers. 1. 2. 3.

קוּמִי אוֹרִי כִּי־[s] בָא אוֹרֵךְ וּכְבוֹד
יְהוָה עָלַיִךְ זָרָח׃ כִּי־הִנֵּה הַחֹשֶׁךְ
יְכַסֶּה־אֶרֶץ וַעֲרָפֶל[t] לְאֻמִּים וְעָלַיִךְ
יִזְרַח

שום [s] בוא [t] אמם

רִוַּח יְחוָֹה וְכִבּוֹדוֹ עָלַיִךְ יֵרָאֶה׃
וְהָלְכוּ גוֹיִם לְאוֹרֵךְ וּמְלָכִים לְנֹגַהּ
זַרְחֵךְ׃

(1) Surge illuminare, quia venit lumen tuum: & gloria DOMINI ſuper te orta eſt. (2) Quia ecce tenebroſitas operiet terram, & caligo populos. Et (*ſed*) ſuper te orietur DOMINUS, & gloria ejus ſuper te videbitur. (3) Et ambulabunt gentes in lumine tuo, & reges in ſplendore ortus tui.

verſ. 20.

לֹא־יָבוֹא עוֹד שִׁמְשֵׁךְ וְיָרֵחַךְ לֹא
יֵאָסֵף כִּי יְחוָֹה יִהְיֶה־לָּךְ לְאוֹר עוֹלָם
וְשָׁלְמוּ ״ יְמֵי אֶבְלֵךְ׃

(20) Non veniet (*occidet*) ultra ſol tuus, & luna tua non colligetur: quia Dominus erit tibi in lucem ſeculi, & finientur dies luctus tui.

CAP. LXI. verſ. 1. 2.

רוּחַ אֲדֹנָי יֱהוִֹה עָלָי יַעַן מָשַׁח יְהוָֹה
אֹתִי לְבַשֵּׂר ˣ עֲנָוִים שְׁלָחַנִי לַחֲבֹשׁ

V 5 לנשברי

״ יום ˣ ענוים

לִנְשִׁבְרֵי־לֵב לִקְרֹא [y] לִשְׁבוּיִם דְּרוֹר
וְלָאֲסוּרִים פְּקַח־קוֹחַ: לִקְרֹא [z] שְׁנַת־
[a] רָצוֹן לַיהוָה וְיוֹם נָקָם לֵאלֹהֵינוּ
לְנַחֵם כָּל־אֲבֵלִים:

(1) Spiritus Domini DOMINI super me: ea propter unxit DOMINUS me ad evangelizandum mansuetis: misit me ad obligandum contritos corde, ad prædicandum captivis libertatem, & vinctis apertionem carceris. (2) Ad prædicandum annum voluntatis (*beneplaciti*) DOMINO, & diem ultionis DEO nostro; ad consolandum omnes lugentes.

vers. 10.

שׂוֹשׂ אָשִׂישׂ בַּיהוָה [b] תָּגֵל נַפְשִׁי
בֵּאלֹהַי כִּי הִלְבִּישַׁנִי בִּגְדֵי־יֶשַׁע מְעִיל
צְדָקָה יַעְטֵנִי [c] כֶּחָתָן יְכַהֵן פְּאֵר
[d] וְכַכַּלָּה תַּעְדֶּה כֵלֶיהָ:

(10) Gaudendo gaudebo in DOMINO, exultabit anima mea in DEO meo: quia induere fecit me vestimentis salutis, pallio justitiæ involvit me: tanquam sponsum consecrabit gloria, & tanquam sponsam ornabit vasis (*supellectilibus*) suis.

CAP.

[y] שבה [z] שנה [a] רצה [b] גול [c] יעט [d] כלל

CAP. LXII. vers. 11.

הִנֵּה יְהוָה הִשְׁמִיעַ אֶל־קְצֵה הָאָרֶץ
אִמְרוּ לְבַת־צִיּוֹן הִנֵּה יִשְׁעֵךְ בָּא הִנֵּה
שְׂכָרוֹ אִתּוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו׃

(11) Ecce DOMINUS audire facit ad extremum terræ, dicite filiæ Zijon, ecce salus tua veniens *est*: ecce merces ejus cum eo, & opus ejus ad facies ejus.

CAP. LXIII. vers. 1. 2. 3. 4.

מִי־זֶה [c] בָּא מֵאֱדוֹם חֲמוּץ בְּגָדִים
מִבָּצְרָה זֶה הָדוּר בִּלְבוּשׁוֹ צֹעֶה
בְּרֹב [f] כֹּחוֹ אֲנִי מְדַבֵּר בְּצְדָקָה רַב
לְהוֹשִׁיעַ׃ מַדּוּעַ אָדֹם לִלְבוּשֶׁךָ
וּבְגָדֶיךָ כְּדֹרֵךְ בְּגַת׃ פּוּרָה דָרַכְתִּי
לְבַדִּי וּמֵעַמִּים אֵין־אִישׁ אִתִּי וָאֶדְרְכֵם
בְּאַפִּי וָאֲרְמְסֵם בַּחֲמָתִי [g] וַיִּזַּ נִצְחָם

[c] בוא [f] כוח [g] נזר

עַל־בְּגָדֶיךָ וְכָל־מַלְבּוּשַׁי אֶגְאָלְתִּי׃
כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי וּשְׁנַת גְּאוּלַי
h בָּאָה׃

(1) Quis *est* iſte veniens de Edom, rubefactus *quoad* veſtes de Bozrah? iſte decoratus in ſtola ſua, feſtinus in multitudine potentiæ ſuæ: Ego loquens in juſtitia, magnus ad ſervandum. (2) Quare ruber *es* quoad veſtimentum tuum, & veſtimenta tua ſicut calcantis in torculari? (3) Torcular calcavi ſolus ego, & de populis non *eſt* vir (*quisquam*) mecum; & calcabo eos in naſo (*furore*) meo, & conculcabo eos in ira mea: & ſpargetur victoria eorum ſuper veſtimenta mea, & omnia indumenta mea inquinavi. (4) Quia dies ultionis in corde meo: Et annus redemptorum meorum venit.

verſ. 16.

כִּי־אַתָּה אָבִינוּ כִּי אַבְרָהָם לֹא
יְדָעֲנוּ וְיִשְׂרָאֵל לֹא i יַכִּירֵנוּ אַתָּה־
יְהוָה אָבִינוּ גֹּאֲלֵנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ׃

(16) Nam tu pater noſter: quia Abraham neſcivit nos, & Iſrael non agnovit nos. Tu Do-

h בוא i נכר

Domine pater noster, redemptor noster: à seculo *est* nomen tuum.

CAP. LXIV. vers. 1. 2.

לוּא־קָרַעְתָּ שָׁמַיִם יָרַדְתָּ מִפָּנֶיךָ
הָרִים נָזֹלּוּ׃ כִּקְדֹחַ אֵשׁ הֲמָסִים
מַיִם תִּבְעֶה־אֵשׁ לְהוֹדִיעַ שִׁמְךָ
לְצָרֶיךָ׃

(1) Utinam disrumperes cœlos & descenderes, *ac* à faciebus tuis montes defluerent. (2) Secundum ardere ignem liquefactionum, aquas bulliet ignis, ad scire faciendum nomen tuum hostibus tuis.

vers. 6.

וַנְּהִי כַטָּמֵא כֻּלָּנוּ וּכְבֶגֶד עִדִּים כָּל־
צִדְקֹתֵינוּ וַנֵּבֶל כֶּעָלֶה כֻּלָּנוּ [k] וַעֲוֹנֵנוּ
כָּרוּחַ [l] יִשָּׂאֻנוּ׃

(6(Et fuimus ut immundus omnes nos, & ut vestimentum remotionum (*inquinatum*) omnes justitiæ nostræ: & decidimus veluti folium omnes nos, & iniquitates nostræ tanquam ventus abstulerunt nos.

V 7 *vers.*

[k] עוה [l] נשא

vers. 8.

וְעַתָּה יְהוָה [m] אָבִינוּ אָתָּה אֲנַחְנוּ
הַחֹמֶר וְאַתָּה יֹצְרֵנוּ וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ
כֻּלָּנוּ׃

(8) Et nunc DOMINE, pater noster tu (*es*): nos lutum, & tu fictor noster, & opus manus tuæ omnes nos.

CAP. LXV. vers. 1.

נִדְרַשְׁתִּי לְלוֹא שָׁאָלוּ נִמְצֵאתִי לְלֹא
בִקְשׁוּנִי אָמַרְתִּי הִנֵּנִי הִנֵּנִי אֶל־גּוֹי
לֹא־קָרָא בִשְׁמִי׃

(1) Quæsitus sum iis *qui* non interrogaverant; inventus sum iis *qui* non quæsierant me: dixi, ecce ego, ecce ego; ad gentem *quæ* non vocata est in nomine meo.

vers. 2. 3.

פֵּרַשְׂתִּי יָדַי כָּל־הַיּוֹם אֶל־עַם
סוֹרֵר הַהֹלְכִים דֶּרֶךְ לֹא־טוֹב אַחַר
מח

[m] אבות

מַחְשְׁבֹתֵיהֶם׃ הָעָם הַמַּכְעִסִים אֹתִי
עַל־פָּנַי תָּמִיד׃

(2) Expandi manus meas tota die ad populum contumacem, ambulantes viam non bonam, *scil.* post cogitationes suas. (3) Populus irritantes me, super faciebus meis *(coram me) est* semper.

vers. 17.

כִּי־הִנְנִי בוֹרֵא שָׁמַיִם חֲדָשִׁים
וָאָרֶץ חֲדָשָׁה וְלֹא תִזָּכַרְנָה הָרִאשֹׁנוֹת
וְלֹא [n] תַּעֲלֶינָה עַל־לֵב׃

(17) Quia ecce ego creans cœlos novos, & terram novam: & non memorabuntur priora, nec ascendent super cor.

vers. 24.

וְהָיָה טֶרֶם יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד
הֵם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמָע׃

24) Et erit, antequam clament, & ego respondebo; adhuc ipsis loquentibus, & ego audiam.

CAP.

[n] עלה

CAP. LXVI. *vers.* 1. 2.

כֹּה אָמַר יְהוָה הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ
הֲדֹם רַגְלָי אֵי־זֶה בַּיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ־
לִי וְאֵי־זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי: וְאֶת־כָּל־
אֵלֶּה יָדִי עָשָׂתָה וַיִּהְיוּ כָל־אֵלֶּה
נְאֻם־יְהוָה וְאֶל־זֶה אַבִּיט אֶל־ עָנִי
וְנִכֵּה־רוּחַ וְחָרֵד עַל־דְּבָרִי:

(1) Sic dixit DOMINUS: Cœli *sunt* solium meum, & terra scabellum pedum meorum: ubi *igitur* ista domus quam ædificabitis mihi, & ubi ille locus quietis meæ? Et (*nam*) omnia hæc manus mea fecit, & fuerunt omnia hæc, dixit DOMINUS: Et ad illud respiciam? ad afflictum & contritum spiritu, & trementem super verbum meum sc. *potius respiciam.*

vers. 13.

כְּאִישׁ אֲשֶׁר אִמּוֹ תְנַחֲמֶנּוּ כֵּן אֲנֹכִי
אֲנַחֲמְכֶם

(13) Sicut vir quem mater sua consolabitur eum: sic ego consolabor vos.

vers.

° ענרי

vers. 24.

וְיָצְאוּ [p] וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים
הַפֹּשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת
[q] וְאִשָּׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דֵרָאוֹן לְכָל־
בָּשָׂר׃

(24) Et egredientur & videbunt cadavera virorum prævaricantium in me: quia vermis eorum non morietur, & ignis eorum non extinguetur, & erunt nausea omni carni.

EX JEREMIA.

CAP. I. *vers. 5.*

בְּטֶרֶם [r] אֶצָּרְךָ בַּבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ
וּבְטֶרֶם [s] תֵּצֵא מֵרֶחֶם הִקְדַּשְׁתִּיךָ

(5) Antequam formarem te in utero, novi te: & antequam exires de matrice, sanctificavi te.

vers. 9. 10. 18. 19.

וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יָדוֹ [t] וַיִּגַּע עַל־פִּי
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִנֵּה נָתַתִּי דְבָרַי
בְּפִיךָ׃

[p] ראה [q] אש [r] יצר [s] יצא [t] נגע

בְּפִיךָ׃ 10. רְאֵה הִפְקַדְתִּיךָ הַיּוֹם הַזֶּה
עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־הַמַּמְלָכוֹת לִנְתוֹשׁ
וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד וְלַהֲרוֹס [u]לִבְנוֹת
וְלִנְטוֹעַ׃ 18. וְאַתָּה הִנֵּה [x]נְתַתִּיךָ הַיּוֹם
לְעִיר מִבְצָר וְלַעַמּוּד בַּרְזֶל וְלַחוֹמוֹת
נְחֹשֶׁת עַל־כָּל־הָאָרֶץ לְמַלְכֵי יְהוּדָה
[y]לְשָׂרֶיהָ לְכֹהֲנֶיהָ וְלַעַם־הָאָרֶץ׃
19. וְנִלְחֲמוּ אֵלֶיךָ וְלֹא־יוּכְלוּ לָךְ כִּי־
אִתְּךָ אֲנִי נְאֻם־יְהוָה [z]לְהַצִּילֶךָ׃

(9) Et misit DOMINUS manum suam, & tetigit super os meum: & dixit DOMINUS ad me: Ecce dedi verba mea in os tuum. (10) Vide præfeci te die hac super gentes, & super regna, ad evellendum & ad diruendum, & ad disperdendum & ad destruendum: ad ædificandum & ad plantandum. (18) Et ego ecce dedi te hodie in civitatem munitionis (*munitam*), & in columnam ferri (*ferream*), & in muros æris (*æreos*) super omnem terram: regibus Jehudah & principibus ejus, sacerdotibus ejus, populo terræ. (19) Et bellabunt contra te, & non præ-

[u] בנה [x] נתן [y] שור [z] נצל

prævalebunt tibi: quia tecum ego (*sum*), ait DOMINUS, ad liberandum te.

CAP. II. *verſ.* 12. 13.

[a] שֹׁמּוּ שָׁמַיִם עַל־זֹאת וְשַׂעֲרוּ חָרְבוּ
מְאֹד נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי־ [b] שְׁתַּיִם רָעוֹת
עָשָׂה עַמִּי אֹתִי עָזְבוּ מְקוֹר [c] מַיִם
חַיִּים לַחְצֹב לָהֶם בֹּארוֹת בֹּארֹת
נִשְׁבָּרִים אֲשֶׁר לֹא [c] יָכִלוּ הַמָּיִם׃

(12) Obſtupeſcite cœli ſuper hoc: & horreſcite, deſolamini vehementer, dixit DOMINUS. (13) Nam duo mala fecit populus meus: me dereliquerunt venam aquarum viventium, ad excidendum ſibi ciſternas, ciſternas *in quam* fractas, quæ non continebunt aquas.

verſ. 19.

תִּיסָּרֵךְ רָעָתֵךְ וּמְשֻׁבָתַיִךְ [d] תּוֹכַחְתֵּךְ
[e] וּרְעִי וּרְאִי כִּי־רַע [f] וָמָר עָזְבֵךְ אֶת־
יְהוָה אֱלֹהָיִךְ וְלֹא פַחְדָתִי אֵלַיִךְ נְאֻם־
אֲדֹנָי יֱהוִה צְבָאוֹת׃

(19)

[a] שמם [b] שנה [c] כול [d] יכח [e] ידע [f] מרר

(19) Corripiet te malitia tua, & aversiones tuæ increpabunt te; & scito & vide, quod malum & amarum est reliquisse te Dominum Deum tuum, & non pavorem meum *fuisse* in te, dicit Dominus exercituum.

vers. 21.

וְאָנֹכִי נְטַעְתִּיךָ שׂוֹרֵק כֻּלֹּה זֶרַע
[g] אֱמֶת וְאֵיךְ נֶהְפַּכְתְּ לִי סוּרֵי הַגֶּפֶן
נָכְרִיָּה׃

(21) Et ego plantavi te vitem optimam, totam ipsam semen veritatis: & quomodo conversa es mihi *in* degeneres vitis alienæ.

vers. 22.

כִּי אִם־תִּכְבְּסִי בַּנֶּתֶר וְתַרְבִּי־לָךְ
[h] בֹּרִית נִכְתָּם עֲוֹנֵךְ לְפָנַי נְאֻם
אֲדֹנָי יֱהוִֹה׃

(22) Quia si laveris te cum nitro, & multiplicaveris tibi saponem; signata est iniquitas tua coram me, dixit Dominus DOMINUS.

פֹּה אֵלַי עֵרֹף וְלֹא פָנִים וּבְעֵת
רָעָתָם יֹאמְרוּ קוּמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃

(27)

[g] אמן [h] ברר

(27) Verterunt ad me cervicem, & non facies: & (*sed*) in tempore mali dicent: Surge, & serva nos.

vers. 29.

לָמָּה [i] תָּרִיבוּ אֵלַי כֻּלְּכֶם פְּשַׁעְתֶּם בִּי נְאֻם־יְהוָה׃

(29) Ut quid litigabitis contra me? omnes vos prævaricati estis contra me, dixit DOMINUS.

vers. 32.

הֲתִשְׁכַּח בְּתוּלָה [k] עֶדְיָהּ כַּלָּה קִשְׁרֶיהָ וְעַמִּי שְׁכֵחוּנִי יָמִים אֵין מִסְפָּר׃

(32) Numquid obliviscetur virgo ornamenti sui, sponsa collariorum suorum? & (*sed*) populus meus obliti sunt mei diebus absque numero.

CAP. III. vers. 12. 13.

שׁוּבָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה לֹוא־ [l] אַפִּיל פָּנַי בָּכֶם כִּי־חָסִיד אֲנִי נְאֻם־

---

[i] רוב [k] כלל [l] נפל

נְאֻם־יְהוָה לֹא [m] אָשׁוּב לָעוֹלָם׃ אַךְ
[n] דְּעִי [o] עֲוֹנֵךְ כִּי בַּיהוָה אֱלֹהַיִךְ פָּשָׁעַתְּ

(12) Revertere refractaria Israel, dixit DOMINUS: non faciam cadere facies meas (*iram meam*) in vos: nam misericors ego (*sum*) dixit DOMINUS: non servabo *iram* in seculum (13) Veruntamen scito iniquitatem tuam, quia (*quod*) in DOMINUM Deum tuum prævaricata es.

vers. 17.

[p] בָּעֵת הַהִיא יִקְרְאוּ לִירוּשָׁלַם כִּסֵּא
יְהוָה [q] וְנִקְווּ אֵלֶיהָ כָּל־הַגּוֹיִם לְשֵׁם
יְהוָה לִירוּשָׁלָם וְלֹא־יֵלְכוּ עוֹד אַחֲרֵי
שְׁרִרוּת לִבָּם הָרָע׃

(17) In tempore illo vocabunt Jerusalem, solium DOMINI, & congregabunt se ad eam omnes gentes in nomine DOMINI in Jerusalem: & non ambulabunt ultra post obstinationem cordis sui mali.

vers. 22. 26.

שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים אֶרְפָּה
משובתיכם

---

[m] נטר [n] ידע [o] עוה [p] עתת [q] קוה

מְשׁוּבוֹתֵיכֶם חִנֵּנוּ [r] אֲתָנוּ לָךְ כִּי אַתָּה
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: [r] אָכֵן לַבַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ
[s] תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל:

(22) Convertimini filii refractarii, sanabo aversiones vestras: Ecce nos venimus ad te, quia tu DOMINUS Deus noster. (23) Verè in DOMINO Deo nostro est salus Israel.

CAP. IV. vers. 1.

אִם־תָּשׁוּב יִשְׂרָאֵל [t] נְאֻם־יְהוָה אֵלַי
תָּשׁוּב

(1) Si reversus fueris Israel, dixit DOMINUS, ad me revertere.

vers. 3. 4.

[t] נִירוּ לָכֶם נִיר וְאַל־תִּזְרְעוּ אֶל־[u] קֹצִים:
[x] הִמֹּלוּ לַיהוָה [y] וְהָסִרוּ עָרְלוֹת לְבַבְכֶם
אִישׁ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם פֶּן־ [z] תֵּצֵא
כְאֵשׁ

---

[r] אתה [s] ישע [t] ניר [u] קוץ [x] מול [y] סור [z] יצא

כָּאֵשׁ חֲמָתִי וּבָעֲרָה וְאֵין מְכַבֶּה מִפְּנֵי
רַע מַעַלְלֵיכֶם׃

(3) Novellate vobis novale, & ne seratis ad spinas. (4) Circumcidite vos DOMINO, & auferte præputia cordis vestri, vir Judæ, & habitatores Jerusalem: ne forte egrediatur ut ignis ira mea, & exardeat & non sit extinguens à faciebus malitiæ actionum vestrarum.

vers. 14.

כַּבְּסִי מֵרָעָה לִבֵּךְ יְרוּשָׁלַם לְמַעַן
תִּוָּשֵׁעִי[a]

(14) Lava à malitia cor tuum Jerusalem ut salva sis.

vers. 22.

חַכְמִים הֵמָּה[c] לְהָרַע וּלְהֵיטִיב לֹא
יָדָעוּ׃

(22) Sapientes illi (*sunt*) ad malefaciendum, at bene facere non noverunt.

CAP.

---

[a] ושע [b] רוע

CAP. V. verſ. 3.

יְהוָה עֵינֶיךָ הֲלֹוא לֶאֱמוּנָה

(3) DOMINE oculi tui nonne *ſunt* ad veritatem?

verſ. 22.

הַאוֹתִי לֹא־תִירָאוּ נְאֻם־יְהוָה אִם־
מִפָּנַי לֹא תָחִילוּ אֲשֶׁר־[c] שַׂמְתִּי חוֹל
גְּבוּל לַיָּם [d] חֹק־עוֹלָם וְלֹא יַעַבְרֻנֵּהוּ
וַיִּתְגָּעֲשׁוּ וְלֹא יוּכָלוּ וְהָמוּ גַלָּיו וְלֹא־
יַעַבְרֻנֵּהוּ׃

(22) Nunquid me non timebitis, dicit DOMINUS? An à faciebus meis non pavebitis? qui poſui arenam terminum mari, ſtatutum ſeculi, & non tranſibit illud: Et commovebunt ſe, & non prævalebunt, & tumultuabuntur fluctus ejus, & non tranſibunt illud.

verſ. 24.

וְלוֹא־אָמְרוּ בִלְבָבָם נִירְאָה נָּא
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַנֹּתֵן גֶּשֶׁם
וְיֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ בְּעִתּוֹ שָׁבֻעֹת
חֻקּוֹת קָצִיר יִשְׁמָר־לָנוּ׃

(24) Et

[c] שום [d] חוק

(24) Et non dixerunt in corde suo: metuamus quæsò DOMINUM Deum nostrum dantem pluviam, & tempestivam & serotinam in tempore suo: *qui* septimanas statutorum messis (*statutas ad messem*) custodiet nobis.

vers. 26. 27.

נִמְצְאוּ בְעַמִּי רְשָׁעִים יָשׁוּר [c] כְּשֹׁךְ
יְקוֹשְׁשִׁים [f] הַצִּיבוּ מַשְׁחִית אֲנָשִׁים
יְלָכֵדוּ: כְּכְלוּב מָלֵא עוֹף כֵּן בָּתֵּיהֶם
מְלֵאִים מִרְמָה עַל־כֵּן גָּדְלוּ וַיַּעְשִׁירוּ:

(26) Inventi sunt in populo meo impii: intuebitur secundum ponere aucupes, statuerunt internecionem, homines capient. (27) Sicut cavea plena volatili, sic domus eorum plenæ *sunt* dolo: ideo magnificati sunt & ditati sunt.

CAP. VI. vers. 8.

[g] הִוָּסְרִי יְרוּשָׁלַם פֶּן־ [h] תֵּקַע נַפְשִׁי
מִמֵּךְ פֶּן־ [i] אֲשִׁימֵךְ שְׁמָמָה אֶרֶץ לֹוא
[k] נוֹשָׁבָה:

(8)

[c] שכך [f] יצב [g] וסר [h] יקע [i] שום [k] ושב

(8) Erudi teipsam Jerusalem, ne forte recedat anima mea à te: ne forte ponam te desolationem terram *inquam* non habitatam.

vers. 16.

כֹּה אָמַר יְהוָה עִמְדוּ עַל־דְּרָכִים
וּרְאוּ וְשַׁאֲלוּ לִנְתִיבוֹת עוֹלָם אֵי־זֶה
דֶּרֶךְ הַטּוֹב [m] וְלִבוּ־בָהּ וּמְצָאוּ מַרְגוֹעַ
לְנַפְשֹׁתֵיכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא נֵלֵךְ׃

(16) Sic dixit Dominus, state super vias, & videte, & inquirite in semitas seculi, ubi ipsa (*sit*) via bona, & ambulate in ea; & invenietis requiem animæ vestræ: & (*sed*) dixerunt: non ambulabimus.

vers. 20.

לָמָּה־זֶּה לִי לְבוֹנָה מִשְּׁבָא תָּבוֹא
וְקָנֶה הַטּוֹב מֵאֶרֶץ מֶרְחָק [n] עֹלוֹתֵיכֶם
לֹא לְרָצוֹן וְזִבְחֵיכֶם לֹא־עָרְבוּ לִי׃

(20) Ut quid istud mihi thus *quod* de Saba veniet, & calamus optimus, *qui* de terra longinqua. Ascensiones vestræ non ad beneplacitum: & sacrificia vestra non grata sunt mihi.

[l] ראה [m] ילך [n] עלה

vers. 26.

בַּת־עַמִּי חִגְרִי־שָׂק וְהִתְפַּלְשִׁי בָאֵפֶר
אֵבֶל יָחִיד עֲשִׂי־לָךְ מִסְפֵּד תַּמְרוּרִים
כִּי פִתְאֹם יָבֹא הַשֹּׁדֵד עָלֵינוּ׃

(26) Filia populi mei accinge te sacco, & volve te in cinere, luctum unici fac tibi, planctum amaritudinum: quia repente veniet vastator super nos.

CAP. VII. vers. 3. 4.

כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל ס הֵיטִיבוּ דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם
וְאַשְׁכִּנָה אֶתְכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃
אַל־תִּבְטְחוּ לָכֶם אֶל־דִּבְרֵי הַשֶּׁקֶר
לֵאמֹר הֵיכַל יְהוָה הֵיכַל יְהוָה הֵיכַל
יְהוָה הֵמָּה׃

(3) Sic dixit DOMINUS exercituum, Deus Israel: Bonas facite vias vestras, & studia vestra, & habitare faciam vos in loco isto. (4) Ne fidatis vobis in verbis mendacii, dicendo: Templum DOMINI, templum DOMINI, templum DOMINI ipsi (*sunt*).

vers.

Verſ. 34.

וְהִשְׁבַּתִּי [p] מֵעָרֵי יְהוּדָה וּמֵחוּצוֹת
יְרוּשָׁלַם קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל
חָתָן וְקוֹל [q] כַּלָּה כִּי לְחָרְבָּה תִּהְיֶה
הָאָרֶץ׃

(34) Et ceſſare faciam de urbibus Judæ, & de plateis Jeruſalem vocem gaudii, & vocem lætitiæ; vocem ſponſi & vocem ſponſæ: nam in deſolationem erit terra.

CAP. IIX. verſ. 6.7.

הִקְשַׁבְתִּי וָאִשְׁמָע לוֹא־כֵן יְדַבֵּרוּ
אֵין אִישׁ נִחָם עַל־ [r] רָעָתוֹ לֵאמֹר
מֶה [s] עָשִׂיתִי כֻּלֹּה [t] שָׁב [u] בִּמְרֻצָוֹתָם
כְּסוּס שׁוֹטֵף בַּמִּלְחָמָה׃ גַּם־
חֲסִידָה בַשָּׁמַיִם יָדְעָה [x] מוֹעֲדֶיהָ
וְתוֹר וְסוּס וְעָגוּר שָׁמְרוּ אֶת־עֵת
בֹּאנָה וְעַמִּי לֹא יָדְעוּ אֵת מִשְׁפַּט
יְהוָה׃

(6) At-

p עיר q כלל r רוע s עשה x שוב
u רוץ x יעד

(6) Attendi & audivi, non rectum loquentur, nullus vir pœnituit super malo suo, dicendo: Quid feci? Omnis ipse conversus est in cursum suum, tanquam equus exundans in prælio. (7) Etiam ciconia in cœlo cognovit tempota statuta sua; & turtur & grus, & hirundo custodierunt tempus adventus sui: & (*sed*) populus meus non noverunt judicium Domini.

vers. 9.

חָנְתָה בְרַבַּר־יְהוָה מָאָסוּ וְחָכְמַת־מֶה לָהֶם׃

(9) Ecce in verbo DOMINI reprobaverunt, & sapientia quid *est* eis?

הֲצָרִי אֵין בְּגִלְעָד אִם־רֹפֵא אֵין כִּי מַדּוּעַ לֹא עָלְתָה אֲרֻכַת בַּת־עַמִּי׃

(22) Num balsamum non *est* in Gilead? num medicus non *est* ibi? sed cur non conscendit cicatrix filiæ populi mei?

CAP.

CAP. IX. vers. 1.

מִי־יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם וְעֵינִי מְקוֹר
דִּמְעָה וְאֶבְכֶּה יוֹמָם וָלַיְלָה אֵת חַלְלֵי
בַת־עַמִּי׃

(1) Quis det capiti meo aquas, & oculo meo venam lachrymæ: & flebo die ac nocte saucios filiæ populi mei.

vers. 3. 4.

אִישׁ מֵרֵעֵהוּ הִשָּׁמֵרוּ וְעַל־כָּל־אָח
אַל־תִּבְטָחוּ כִּי כָל־אָח עָקוֹב יַעֲקֹב
וְכָל־רֵעַ רָכִיל יְהַלֵּךְ׃ וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ
יְהָתֵלּוּ [z] וֶאֱמֶת לֹא יְדַבֵּרוּ לִמְּדוּ
לְשׁוֹנָם דַּבֶּר־שֶׁקֶר הַעֲוֹה נִלְאוּ׃

(3) Vir (*unusquisque*) à socio suo cavete, & super omni fratre ne fidatis: quia omnis frater supplantando supplantabit, & omnis sodalis fraudulenter incedet (4) Et vir (*unusquisque*) in socio suo illudet, & veritatem non loquentur: docuerunt linguam suam loqui mendacium, prave agendo laborarunt.

X 4 vers.

---

[y] רעה [z] אמן

verſ. 20.

עָלָה מָוֶת בְּחַלֹּנֵינוּ [a] בָּא בְאַרְמְנוֹתֵינוּ
לְהַכְרִית עוֹלֵל מִחוּץ בַּחוּרִים
מֵרְחֹבוֹת׃

(20) Aſcendit mors in (*per*) feneſtras noſtras, intravit in palatia noſtra, ad ſuccidendum parvulum de platea, juvenes de plateis.

verſ. 22. 23.

כֹּה אָמַר יְהוָה אַל־יִתְהַלֵּל חָכָם
בְּחָכְמָתוֹ וְאַל־יִתְהַלֵּל הַגִּבּוֹר
בִּגְבוּרָתוֹ אַל־יִתְהַלֵּל עָשִׁיר בְּעָשְׁרוֹ׃
כִּי אִם־בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל
הַשְׂכֵּל וְיָדֹעַ אוֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה
חֶסֶד מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ כִּי־בְאֵלֶּה
חָפַצְתִּי נְאֻם־יְהוָה׃

(22) Sic dixit DOMINUS: ne laudet ſe ſapiens in ſapientia ſua, neque laudet ſe potens in potentia ſua: ne laudet ſe dives in opulentia ſua.

[a] בוא

sua. (23) Quinimô (*sed*) in hoc laudet se laudans se, intelligendo & sciendo (*quod intelligit & cognoscit*) me: nam ego DOMINUS faciens misericordiam, judicium & justitiam in terra: quia in illis volui (*complacui*) dixit DOMINUS.

CAP. X. verſ. 6.

מֵאֵין כָּמוֹךָ יְהוָה גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שִׁמְךָ בִּגְבוּרָה׃

(6) A non *est* sicut tu DOMINE. Magnus tu *es*, & magnum nomen tuum in fortitudine.

verſ. 10. 11. 12.

וַיהוָה אֱלֹהִים אֱמֶת הוּא־אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם מִקְּצָפוֹ תִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וְלֹא־יָכִילוּ גּוֹיִם זַעְמוֹ׃ כֹּה תֹאמְרוּן לָהֶם אֱלָהַיָּא דִּי־שְׁמַיָּא וְאַרְקָא לָא עֲבַדוּ יֵאבָדוּ מֵאַרְעָא וּמִן־תְּחוֹת שְׁמַיָּא אֵלֶּה׃ עֹשֵׂה אֶרֶץ [b] בְּכֹחוֹ [c] מֵכִין תֵּבֵל בְּחָכְמָתוֹ [d] וּבִתְבוּנָתוֹ נָטָה שָׁמָיִם׃

X 5 (10 Et

[b] כוח [c] כון [d] בון

(10) Et DOMINUS Deus *est* veritas, ipse est Deus vitarum & rex seculi: ab ira ejus contremiscet terra, & non sustinebunt gentes iram ejus. (11) Secundum hoc (*sic*) dicetis eis: Dii qui cœlos & terram non fecerunt, pereant è terra, & de sub cœlo isti. (12) *Dominus est* Faciens terram in potentia sua, stabiliens orbem in sapientia sua, & in prudentia sua extendit cœlos.

vers.23.

יָדַעְתִּי יְהוָה כִּי לֹא לָאָדָם דַּרְכּוֹ
לֹא־לְאִישׁ הוֹלֵךְ [c] וְהָכִין אֶת־צַעֲדוֹ׃

(23) Novi DOMINE, quod non *est* hominis via ejus: nec *est* viri ambulantis, & præparare (*ut præparet*) gressum suum.

vers.24.25.

יַסְּרֵנִי יְהוָה אַךְ בְּמִשְׁפָּט אַל־בְּאַפְּךָ
פֶּן־תַּמְעִטֵנִי׃ שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ עַל־הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּךָ וְעַל־מִשְׁפָּחוֹת אֲשֶׁר
בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ

(24) Corripe me Domine, veruntamen in judicio: *at* non in *furore* tuo, ne forte diminuere

[c] כין

nuere faciasᵗ me. (25) Effunde excandescentiam tuam super gentes, quæ non cognoverunt te, & super familias, quæ in nomine tuo non invocaverunt.

CAP. XI. vers. 20.

וַיהוָה צְבָאוֹת שֹׁפֵט צֶדֶק בֹּחֵן
[f] כְּלָיוֹת וָלֵב אֶרְאֶה נִקְמָתְךָ מֵהֶם כִּי
אֵלֶיךָ [g] גָּלִיתִי אֶת־ [h] רִיבִי׃

(20) Et (*sed*) DOMINE exercituum judicans justitiam, probans renes & cor; videam ultionem tuam de iis, quia ad te (*tibi*) revelavi litem (*causam*) meam.

CAP. XII. vers. 1. 2. 3.

מַדּוּעַ דֶּרֶךְ רְשָׁעִים צָלֲחָה [i] שָׁלְוֹ
כָּל־ בֹּגְדֵי בָגֶד׃ נְטַעְתָּם גַּם־ שָׁרָשׁוּ
יֵלְכוּ גַּם־ עָשׂוּ [k] פֶּרִי קָרוֹב אַתָּה
בְּפִיהֶם וְרָחוֹק מִכִּלְיוֹתֵיהֶם׃ וְאַתָּה
יְהוָה יְדַעְתַּנִי תִּרְאֵנִי וּבָחַנְתָּ לִבִּי אִתָּךְ
התקם X 6

[f] כלה [g] גלה [h] ריב [i] שלה [k] פרה

[i] הַתִּקֵּם כְּצֹאן לִטְבֹחָה וְהַקְרִשֵׁם לְיוֹם
הֲרֵגָה׃

(1) Quare via impiorum prosperata est, tranquilli fuerunt omnes prævaricantes prævavaricationem? (2) Plantasti eos, etiam radicati sunt, iverunt, etiam fecerunt fructum: propinquus tu *fuisti* in ore eorum, & longinquus renibus eorum. (3) Et tu DOMINE nosti me, vicisti me, & probasti cor meum tecum: evelle eos sicut pecus ad jugulationem: & sanctifica (*consecra*) eos ad diem occisionis.

CAP. XIII. vers. 16.

[k] תְּנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּבוֹד בְּטֶרֶם
יַחְשִׁיךְ וּבְטֶרֶם יִתְנַגְּפוּ רַגְלֵיכֶם עַל־
הָרֵי נָשֶׁף וְקִוִּיתֶם לְאוֹר [l] וְשָׂמָהּ
לְצַלְמָוֶת [m] יְשִׁית לַעֲרָפֶל׃

(16) Date DOMINO Deo vestro gloriam, antequam tenebrescere faciat, & antequam offendant pedes vestri super montes crepusculi: & expectabitis ad lucem; & ponet eam in umbram mortis, ponet in caliginem.

vers.

[i] נתק [k] נתן [l] שום [m] שות

vers. 23.

הֲיַהֲפֹךְ כּוּשִׁי עֹרוֹ וְנָמֵר חַבַּרְבֻּרֹתָיו
גַּם־אַתֶּם תּוּכְלוּ לְהֵטִיב לִמְדֵי [n] הָרֵעַ׃

(23) Numquid vertet (*mutabit*) Æthiops pellem suam? & pardus maculas suas? *sic* etiam vos poteritis benefacere, docti (*assueti*) malefacere?

CAP. XIV. vers. 7. 8 9.

אִם־ [o] עֲוֹנֹתֵינוּ [p] עָנוּ בָּנוּ יְהוָה עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי־ [q] רַבּוּ מְשׁוּבֹתֵינוּ לְךָ
חָטָאנוּ׃ מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל [r] מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת
צָרָה לָמָּה תִּהְיֶה [s] כְּגֵר בָּאָרֶץ וּכְאֹרֵחַ
נָטָה לָלוּן׃ לָמָּה תִּהְיֶה כְּאִישׁ נִדְהָם
כְּגִבּוֹר לֹא־יוּכַל לְהוֹשִׁיעַ וְאַתָּה־
בְקִרְבֵּנוּ יְהוָה וְשִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא
אַל־ [t] תַּנִּיחֵנוּ׃

(7) Si iniquitates nostræ testificatæ sunt contra nos, Domine, fac propter nomen tuum:

n רוע o עוה p ענה q רבב r ישע
s גור t ינח

quia multiplicatæ sunt aversiones nostræ, tibi peccavimus. (8) Expectatio Israel, servator ejus in tempore afflictionis, quare eris veluti peregrinus in terra, & tanquam viator, *qui* declinavit ad pernoctandum? Quare eris veluti vir attonitus, tanquam fortis *qui* non poterit salvum facere? & tu in interiori nostro *es* Domine, & nomen tuum super nos invocatum est, ne dimittas nos.

vers. 19.

הֲמָאֹס מָאַסְתָּ אֶת־יְהוּדָה אִם־
בְּצִיּוֹן גָּעֲלָה נַפְשֶׁךָ מַדּוּעַ [y] הִכִּיתָנוּ
וְאֵין לָנוּ מַרְפֵּא קִוֵּינוּ לְשָׁלוֹם
וְאֵין טוֹב וְלִעֵת מַרְפֵּא וְהִנֵּה־
בְעָתָה׃

(19) Num reprobando reprobasti Judam? an in Zijon abominata est anima tua? quare percutere fecisti nos, & non nobis est sanitas? expectare (*expectavimus*) ad pacem, & non *est* bonum; & ad tempus sanitatis, & ecce *est* turbatio.

vers. 20. 21.

יָדַעְנוּ יְהוָה רִשְׁעֵנוּ [z] עֲוֹן אֲבוֹתֵינוּ
כִּי

[y] נכה [z] עוה

כִּי חָטָאנוּ לָךְ׃ אַל תִּנְאַץ לְמַעַן שִׁמְךָ
אַל־תְּנַבֵּל כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ

(20) Cognovimus Domine impietatem noſtram, iniquitatem patrum noſtrorum, quia peccavimus tibi. (21) Ne reprobes propter nomen tuum, ne dejicias ſolium gloriæ tuæ.

CAP. XV. verſ. 16.

נִמְצְאוּ דְבָרֶיךָ וָאֹכְלֵם וַיְהִי
דְבָרְךָ לִי [a] לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחַת לִבִּי
כִּי־נִקְרָא שִׁמְךָ עָלַי יְהוָה אֱלֹהֵי
צְבָאוֹת׃

(16) Inventi ſunt ſermones tui, & comedi eos, & fuit verbum tuum mihi in gaudium & in lætitiam cordis mei: quia invocatum eſt nomen tuum ſuper me, Domine Deus exercituum.

CAP. XVII. verſ. 5. 6. 7. 8.

5. כֹּה אָמַר יְהוָה אָרוּר הַגֶּבֶר אֲשֶׁר
יִבְטַח בָּאָדָם [b] וְשָׂם בָּשָׂר זְרֹעוֹ וּמִן־
יהוה

---

[a] שוש [b] שום

יְהוָה וְיִסּוֹר לִבּוֹ׃ 6. וְהָיָה כַּעֲרָעָר
בָּעֲרָבָה וְלֹא יִרְאֶה כִּי־יָבוֹא טוֹב
וְשָׁכַן חֲרֵרִים בַּמִּדְבָּר אֶרֶץ מְלֵחָה
וְלֹא [a] תֵשֵׁב׃ 7. בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר
יִבְטַח בַּיהוָה וְהָיָה יְהוָה מִבְטַחוֹ׃
8. וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל־מַיִם וְעַל־
יוּבַל יְשַׁלַּח שָׁרָשָׁיו וְלֹא יִרְאֶה כִּי־
יָבֹא חֹם וְהָיָה עָלֵהוּ רַעֲנָן וּבְשְׁנַת
בַּצֹּרֶת לֹא יִדְאָגוּ וְלֹא יָמִישׁ מֵעֲשׂוֹת
[b] פֶּרִי׃

(5) Sic dixit DOMINUS: Maledictus vir qui confidet in homine, & ponet carnem brachium suum & à DOMINO recedet cor ejus. (6) Et erit tanquam juniperus in planicie, & non videbit, cum venerit bonum, & inhabitabit siccitates (*loca ficca*) in deserto, terram salitam, & (*quam*) non habitabis. (7) Benedictus vir qui fidet in DOMINO, & erit Dominus fiducia ejus. (8) Et erit tanquam lignum plantatum super aquas, (*quæ*) super rivum

[a] ישב [b] פרה

vum mittet radices suas: & non videbit, cum venerit æstus, & erit folium ejus viride: & in anno caritatis non anxius erit, nec recedet à faciendo fructum.

vers. 9.

עָקֹב הַלֵּב מִכֹּל וְאָנֵשׁ הוּא מִי
יְדָעֶנּוּ׃

(9) Supplantativum *est* cor præ omnibus, & anxium ipsum: quis cognoscet illud?

vers. 10.

אֲנִי יְהוָה חֹקֵר לֵב בֹּחֵן [c] כְּלָיוֹת
וְלָתֵת [d] לְאִישׁ כִּדְרָכָו כְּפִרְי מַעֲלָלָיו׃

(10) Ego DOMINUS scrutans cor, probans remes; & ad dandum (*ut dem*) unicuique juxtà viam suam, juxta fructum studiorum suorum.

vers. 11.

קֹרֵא דָגָר וְלֹא יָלָד עֹשֶׂה עֹשֶׁר
וְלֹא בְמִשְׁפָּט בַּחֲצִי יָמָיו יַעַזְבֶנּוּ
וּבְאַחֲרִיתוֹ יִהְיֶה נָבָל׃

(11)

[c] כלה [d] נתן

(11) (*Ut*) perdix collegit *ova*, & non peperit, *sic* faciens opulentiam, & *sed* non in judicio: in dimidio dierum suorum derelinquet eam: & in novissimo suo erit insipiens.

Vers. 14.

רְפָאֵנִי יְהוָה וְאֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנִי
וְאִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתִי אָתָּה׃

(14) Sana me Domine, & sanabor: salvum fac me, & salvus ero: quoniam laus mea tu (es).

vers. 24. 25. 27.

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּן אֵלַי נְאֻם־
יְהוָה לְבִלְתִּי הָבִיא [f] מַשָּׂא בְּשַׁעֲרֵי
הָעִיר הַזֹּאת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וּלְקַדֵּשׁ
אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת־בּוֹ
כָּל־ [g] מְלָאכָה׃ וּבָאוּ בְשַׁעֲרֵי הָעִיר ע
הַזֹּאת מְלָכִים וְשָׂרִים יֹשְׁבִים עַל־
כִּסֵּא דָוִד רֹכְבִים בָּרֶכֶב וּבַסּוּסִים
הֵמָּה וְשָׂרֵיהֶם אִישׁ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי
ירושלם

[c] ישע [f] נשא [g] לאך

יְרוּשָׁלִַם וְיִשְׁבָּתָה הָעִיר הַזֹּאת לְעוֹלָם׃
וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלַי לְקַדֵּשׁ אֶת־
יוֹם הַשַּׁבָּת וְלִבְלְתִּי[h] שְׂאֵת מַשָּׂא וּבָא
בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת[i] וְהִצַּתִּי
אֵשׁ בִּשְׁעָרֶיהָ וְאָכְלָה, אַרְמְנוֹת
יְרוּשָׁלִַם וְלֹא תִכְבֶּה׃

(24) Et erit si audiendo audieritis ad me, dixit DOMINUS, ad non inferendum (*ut non inferatis*) onus per portas urbis hujus die Sabbathi: & sanctificando (*& sanctificaveritis*) diem Sabbathi, ad non faciendum in eo omne (*ullum*) opus. (25) Et ingredientur per portas civitatis hujus reges & principes, sedentes super solium Davidis equitantes in curru & in equis ipsi & principes eorum Vir Judæ & habitatores Jerusalem: & habitabitur civitas hæc in seculum. (27) Et si non audieritis ad me ad sanctificandum (*ut sanctificetis*) diem Sabbathi & ad non portandum (*portetis*) onus, & ingrediendum per portas Ietusalem in die Sabbathi, succendere faciam ignem in portis ejus, & devorabit palatia Jerusalem, & non extinguetur.

CAP.

---

[h] נשא [i] יצת

CAP. XIIX. *vers.* 7. 8. 9. 10.

רֶגַע אֲדַבֵּר עַל־גּוֹי וְעַל־מַמְלָכָה
לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד׃ [k]וְשָׁב הַגּוֹי
הַהוּא מֵ[l]רָעָתוֹ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עָלָיו
וְנִחַמְתִּי עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר חָשַׁבְתִּי
וְעַל־מַמְלָכָה לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ׃
וְעָשְׂתָה הָרַעָה בְּעֵינַי לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ
בְּקוֹלִי וְנִחַמְתִּי עַל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר
אָמַרְתִּי לְהֵיטִיב אוֹתוֹ׃

(7) Repentè loquar adversus gentem, & adversus regnum: ad evellendum & ad demoliendum, & ad disperdendum. (8) Et convertetur gens ille *à* malo suo, quod locutus sum super illud: & pœnitebit me super malo, quod cogitavi facere ei. (9) Et repente loquar super gentem, & super regnum, ad ædificandum & ad plantandum. (10) Et faciet malum in oculis meis ad non audiendum in voce mea: & pœnitebit me super bono, quod dixit ad benefaciendum (*ut benefacerem*) ei.

vers.

---

[k] שוב [l] רוע

vers. 11.

כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אָנֹכִי יוֹצֵר
עֲלֵיכֶם רָעָה וְחֹשֵׁב עֲלֵיכֶם מַחֲשָׁבָה
שׁוּבוּ נָא אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה [m] וְהֵיטִיבוּ
דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם׃

(11) Sic dixit DOMINUS: Ecce ego fingens *ſum* ſuper vos malum, & cogitans ſuper vos cogitationem: Revertimini nunc unusquisque à via ſua malâ, & bonas facite vias veſtras, & ſtudia veſtra.

CAP. XX. vers. 11.

וַיהוָה אוֹתִי כְּגִבּוֹר עָרִיץ עַל־כֵּן
רֹדְפַי יִכָּשְׁלוּ וְלֹא יָכֹלוּ [n] בֹּשׁוּ מְאֹד
כִּי־לֹא הִשְׂכִּילוּ כְּלִמַּת עוֹלָם לֹא תִשָּׁכֵחַ׃

(11) Et DOMINUS mecum *eſt* tanquam potens tremendus: propterea perſequentes me impingent, & non prævalebunt: pudore affecti ſunt vehementer, quia non prudenter egerunt; ignominia ſeculi (*perpetua*) *erit illis quæ* non oblivioni tradetur.

CAP.

---

[m] וטב [n] בוש

CAP. XXI. vers. 8.

וְאֶל־הָעָם הַזֶּה תֹּאמַר כֹּה אָמַר
יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם אֶת־דֶּרֶךְ
הַחַיִּים וְאֶת־דֶּרֶךְ הַמָּוֶת׃

(8) Et ad populum hunc dices: sic dixit DOMINUS: Ecce ego (*um*) dans ad facies vestras viam vitarum & viam mortis.

CAP. XXII. vers. 3. 4. 5.

כֹּה אָמַר יְהוָה ס עֲשׂוּ מִשְׁפָּט וּצְדָקָה
P וְהַצִּילוּ גָּזוּל מִיַּד עָשׁוּק q וְגֵר יָתוֹם
וְאַלְמָנָה אַל־ r תּוֹנוּ אַל־תֶּחְמְסוּ וְדָם
s נָקִי אַל־תִּשְׁפְּכוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ כִּי
אִם־עָשׂוֹ תַּעֲשׂוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
t וּבָאוּ בְשַׁעֲרֵי הַבַּיִת הַזֶּה מְלָכִים
יֹשְׁבִים לְדָוִד עַל־כִּסְאוֹ רֹכְבִים
בָּרֶכֶב וּבַסּוּסִים הוּא וַעֲבָדָיו וְעַמּוֹ׃
וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה

בִּי

ס עשה P נצל q גור r ינה s נקה t בוא

כִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי לְחָרְבָּה יִהְיֶה הַבַּיִת הַזֶּה׃

(3) Sic dixit DOMINUS: facite judicium & justitiam & liberate direptum de manu opprimentis: & peregrinum, pupillum & viduam ne defraudetis, ne diripiatis, & sanguinem innocentem, ne effundatis in loco isto. (4) Nam si faciendo feceritis verbum hoc, & ingredientur in (*per*) portas domus hujus reges sedentes Davidi super solium ejus, equitantes in curru & in equis, ipse & servi ejus, & populus ejus. (5) Et si non audieritis verba hæc: in (*per*) me juravi, dixit DOMINUS: quia in solitudinem erit domus hæc.

vers. 13.

הַוֹי בֹּנֶה בֵיתוֹ בְּלֹא־צֶדֶק וַעֲלִיּוֹתָיו בְּלֹא מִשְׁפָּט בְּרֵעֵהוּ יַעֲבֹד חִנָּם וּפָעֳלוֹ לֹא יִתֶּן־לוֹ׃

(3) Væ ædificanti domum suam in non justitia (*injustitia*), & cœnacula sua in non judicio: in socio (*proximo*) suo servitute utetur gratis, & opus (*mercedem operis*) ejus non dabit ei.

vers.

ו עלר

vers. 29.

אֶרֶץ אֶרֶץ אֶרֶץ שִׁמְעִי דְּבַר־יְהוָה׃

(29) Terra, terra, terra, audi verbum DOMINI.

CAP. XXIII. vers. 5. 6.

הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה
וַהֲקִימוֹתִי לְדָוִד צֶמַח צַדִּיק וּמָלַךְ
מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה
בָּאָרֶץ׃ בְּיָמָיו [x] תִּוָּשַׁע יְהוּדָה
וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לָבֶטַח וְזֶה־שְּׁמוֹ
אֲשֶׁר־יִקְרְאוֹ יְהוָה צִדְקֵנוּ׃

(5) Ecce dies venientes sunt, dixit DOMINUS, & suscitabo Davidi germen justum: & regnabit rex, & intelligenter aget, & faciet judicium & justitiam in terra. (6) In diebus ejus salvus erit Jehudah & Israel habitabit in fiducia: & hoc *est* nomen, ejus, qui convocabit eum, DOMINUS justitia nostra.

vers.

[x] ישע

vers. 23. 24.

הַאֱלֹהֵי מִקָּרֹב אֲנִי נְאֻם־יְהוָה וְלֹא
אֱלֹהֵי מֵרָחֹק׃ אִם־יִסָּתֵר אִישׁ
בַּמִּסְתָּרִים וַאֲנִי לֹא אֲרֶאֶנּוּ נְאֻם־
יְהוָה הֲלוֹא אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ
אֲנִי מָלֵא נְאֻם־יְהוָה׃

(23) Nunquid DEus de propinquo ego (*sum*), dixit DOMINUS, & non DEus de longinquo? (24) Si (*Num*) occultabit se vir (*quispiam*) in occultis, & ego non videbo eum, dixit DOMINUS? Nonne cœlos & terram ego implens *sum*, dixit DOMINUS?

vers. 28.

הַנָּבִיא אֲשֶׁר־אִתּוֹ חֲלוֹם יְסַפֵּר
חֲלוֹם וַאֲשֶׁר דְּבָרִי אִתּוֹ יְדַבֵּר דְּבָרִי
אֱמֶת מַה־לַּתֶּבֶן אֶת־[z]הַבָּר נְאֻם־
יְהוָה׃

(28) Propheta, quô cum eô (*cum quô*) *est* somnium, narret somnium; & quo verbum meum cum eô (*& cum quo est verbum meum*), loquatur

[y] ראה [z] ברר

tur verbum meum veritate (*sere*): quid paleæ cum tritico, dixit DOMINUS.

vers. 29.

הֲלֹא כֹה דְבָרִי כָּאֵשׁ נְאֻם־יְהוָה וּכְפַטִּישׁ יְפֹצֵץ סָלַע׃

(29) Nonne sic *est* verbum meum tanquam ignis, dixit DOMINUS, & veluti malleus, qui conteret petram.

CAP. XXIV. v. 7.

וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב [a] לָדַעַת אֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה וְהָיוּ־לִי לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים כִּי־יָשֻׁבוּ אֵלַי בְּכָל־לִבָּם׃

(7) Et dabo eis cor ad sciendum me, quod ego (*sum*) DOMINUS, & erunt mihi in populum, & ego ero eis in DEUM: quia revertentur ad me in toto corde suo.

CAP. XXV. vers. 29.

הִנֵּה בָעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמִי עָלֶיהָ אָנֹכִי

---

[a] ידע

אָנֹכִי [b] מֻחָל לְהָרַע וְאַתֶּם חָנֹקָה תִּנָּקוּ
לֹא תִנָּקוּ׃

(29) Ecce in civitate, quæ invocatum est nomen meum super eam, (*super quam &c.*) ego incipiens malefacere, & vos mundi essendo innoxii eritis? non innoxii eritis.

CAP. XXVI. vers. 13.

וְעַתָּה [c] הֵיטִיבוּ דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם
וְשִׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְיִנָּחֶם
יְהוָה אֶל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עֲלֵיכֶם׃

(13) Et nunc bonas facite vias vestras, & studia (*opera*) vestra, & audite in voce DOMINI DEI vestri: & pœnitebit DOMINUM ad malum (*mali*) quod locutus est adversum vos.

CAP. XXIX. vers. 11. 12. 13. 14.

כִּי אָנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת־הַמַּחֲשָׁבֹת
אֲשֶׁר אָנֹכִי חֹשֵׁב עֲלֵיכֶם נְאֻם יְהוָה
מַחְשְׁבוֹת שָׁלוֹם [d] וְלֹא [c] לְרָעָה לָתֵת
לָכֶם אַחֲרִית וְתִקְוָה׃ וּקְרָאתֶם אֹתִי
וְהִלַּכְתֶּם

Y 2

[b] חלל [d] יטב [c] רוע [d] נתן

וַחֲלֹכְתֶּם וְהִתְפַּלַּלְתֶּם אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי
אֲלֵיכֶם׃ וּבְקַשְׁתֶּם אֹתִי וּמְצָאתֶם כִּי
תִדְרְשֻׁנִי בְּכָל־לְבַבְכֶם׃ וְנִמְצֵאתִי
לָכֶם נְאֻם־יְהוָה׃

(11) Nam ego novi cogitationes, quas ego cogitans (*sum*) super vos dixit Dominus: cogitationes pacis, & non in malum; ad dandum (*ut dem*) vobis novissimum (*finem optatum*) & spem. (12) Et invocabitis me & ibitis, & orabitis ad me: & exaudiam ad vos. (13) Et quæretis me & invenietis, cum quæsieritis me in toto corde vestro. (14) Et inveniar vobis, dixit Dominus.

CAP. XXX. vers. 12.

כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אָנוּשׁ לְשִׁבְרֶךָ
נַחְלָה מַכָּתֵךְ׃

(12) Nam sic dixit Dominus, desperata *est* contritio tua, dolorifica *est* plaga tua.

vers. 17.

אַעֲלֶה[f] אֲרֻכָה־לָךְ וּ[g]מִמַּכּוֹתַיִךְ
אֶרְפָּאֵךְ נְאֻם־יְהוָה׃
(17)

[f] ארך [g] נכה

(17) Ascendere faciam sanitatem tibi, & a plagis tuis sanabo te, dixit DOMINUS.

vers. 21. 22.

וְהָיָה אַדִּירוֹ מִמֶּנּוּ וּמֹשְׁלוֹ מִקִּרְבּוֹ
יֵצֵא וְהִקְרַבְתִּיו וְנִגַּשׁ אֵלָי כִּי מִי
הוּא זֶה עָרַב אֶת לִבּוֹ [g] לָגֶשֶׁת אֵלָי
נְאֻם יְהוָה: וִהְיִיתֶם לִי לְעָם וְאָנֹכִי
אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים:

(21) Et erit magnificus ejus ex eo, & dominator ejus de interiori ejus egredietur, & appropinquare faciam eum, & accedet ad me; namquis iste hic (*qui*) spondeat cor suum ad accedendum ad me, dixit DOMINUS? (22) Et eritis mihi in populum, & ego ero vobis in Deum.

CAP. XXXI. vers. 3.

וְאַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךְ עַל כֵּן
מָשַׁכְתִּיךְ חָסֶד:

(3) Et (*Dominus ait*): charitate seculi (*perpetua*) dilexi te, ideò attraxi te misericordiâ.

[g] נגש [h]

vers. 10,

שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה גּוֹיִם [i] וְהַגִּידוּ
[k] בָּאִיִּים מִמֶּרְחָק וְאִמְרוּ מְזָרֶה יִשְׂרָאֵל
יְקַבְּצֶנּוּ וְשָׁמְרוֹ כְּרֹעֶה עֶדְרוֹ׃

(10) Audite verbum DOMINI gentes, & annunciate in insulis à longe: & dicite, spargens (*qui dispersit*) Israel, congregabit eum, & custodiet eum sicut pastor gregem suum.

vers. 15.

כֹּה׀ אָמַר יְהוָה קוֹל [l] בְּרָמָה נִשְׁמָע
[m] נְהִי [n] בְּכִי תַמְרוּרִים רָחֵל מְבַכָּה
עַל־בָּנֶיהָ מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל־בָּנֶיהָ
כִּי אֵינֶנּוּ׃

(15) Sic dixit DOMINUS: Vox in editô colle audita est, lamentum & fletus amaritudinum, Rachel plorante super filios suos; renuit consolari super filiis suis, quia non ipsi (*sunt.*)

vers. 18. 19.

הָשִׁיבֵנִי וְאָשׁוּבָה כִּי אַתָּה־יְהוָה
אֱלֹהָי׃ כִּי־אַחֲרֵי שׁוּבִי נִחַמְתִּי׃

(18)

---

[i] נגד [k] אי [l] רום [m] נחה [n] בכה

(18) Converti fac me, & convertar, quia tu es DOMINUS DEUS meus. (19) Nam post conversionem meam, pœnituit me.

vers. 20.

° הֲבֵן יָקִיר לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד
שַׁעֲשׁוּעִים כִּי־מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ זָכֹר
אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל־כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ רַחֵם
אֲרַחֲמֶנּוּ נְאֻם־יְהוָה׃

(20) Nonne filius pretiosus *est* mihi Ephraim? nonne natus deliciarum (*puer delectabilis*)? nam ex quò loqui me (*locutus sum*) cum eò, recordabor ejus adhuc: idcirco sonuerunt viscera mea ei (*propter eum*), miserendò miserebor ejus, ait DOMINUS.

vers. 22.

בָּרָא יְהוָה חֲדָשָׁה בָּאָרֶץ נְקֵבָה
תְּסוֹבֵב גָּבֶר׃

(22) Creavit (*creabit*) Dominus novum in terra, FOEMINA circumdabit virum.

° בנה P חמה

vers. 25.

כִּי [q] הִרְוֵיתִי נֶפֶשׁ עֲיֵפָה וְכָל־נֶפֶשׁ דָּאֲבָה מִלֵּאתִי׃

(25) Quia inebriare feci animam lassam, & omnem animam dolentem explevi *gaudio*.

vers. 31. 32. 33. 34.

הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְכָרַתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה׃ לֹא כַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם בְּיוֹם הֶחֱזִיקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־הֵמָּה [s] הֵפֵרוּ אֶת־בְּרִיתִי וָאֲנֹכִי בָּעַלְתִּי בָם נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרֹת אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם־יְהוָה נָתַתִּי אֶת־ [t] תּוֹרָתִי בְּקִרְבָּם וְעַל־לִבָּם אֶכְתְּבֶנָּה וְהָיִיתִי לָהֶם

---

[q] רוה [r] יצא [s] פור [t] ירה

לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם׃
וְלֹא יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ
אֶת־אָחִיו לֵאמֹר [u] דְּעוּ אֶת־יְהוָה כִּי
כוּלָּם יֵדְעוּ אֹתִי לְמִקְטַנָּם וְעַד־
גְּדוֹלָם נְאֻם־יְהוָה כִּי אֶסְלַח [x] לַעֲוֹנָם
וְלַחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר־עוֹד׃

(31) Ecce dies venientes *sunt*, dixit Dominus, & pangam cum domo Israel, & cum domo Jehudah fœdus novum. (32) Non secundum fœdus quod pepigi cum patribus eorum, in die apprehendere me (*quâ apprehendi*) in manum eorum, ad educendum eos è terra Ægypti: quia ipsi irritum fecerunt pactum meum, & ego dominatus sum in eos, dixit DOMINUS. (33) Sed hoc *erit* fœdus, quod pangam cum domo Israel post dies illos, dixit Dominus: Dabo legem meam in interiori eorum, & super cor eorum scribam eam: & ero eis in Deum, & ipsi erunt mihi in populum. (34) Et non docebunt ultra vir (*unusquisque*) socium suum, & vir (*unusquisque*) fratrem suum dicendo, cognoscite DOMINUM: nam omnes ipsi cognoscent me à minimo eorum & usque ad maximum eorum,

[u] ידע [x] עוד

dixit DOMINUS, quia propitiabor iniquitati eorum, & peccati eorum non recordabor ultra.

verſ. 35.

כֹּה אָמַר יְהוָה נֹתֵן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר
יוֹמָם [y] חֻקּוֹת יָרֵחַ וְכוֹכָבִים לְאוֹר לָיְלָה
רֹגַע הַיָּם וַיֶּהֱמוּ [z] גַּלָּיו יְהוָה צְבָאוֹת
שְׁמוֹ׃

(35) Sic dixit DOMINUS, dans (*qui dedit*) ſolem in lumen diei, ſtatuta lunæ & ſtellarum in lumen noctis: findens mare, & fremuerunt (*ut fremuerint*) fluctus ejus, DOMINUS exercituum eſt nomen ejus.

verſ. 37.

כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־ [a] יִמַּדּוּ שָׁמַיִם
מִלְמָעְלָה וְיֵחָקְרוּ מוֹסְדֵי־אֶרֶץ לְמַטָּה
גַּם־אֲנִי אֶמְאַס בְּכָל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל
עַל־כָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם־יְהוָה׃

Sic dixit DOMINUS: ſi metiantur cœli deſurſum, & inveſtigentur fundamenta terræ deorſum:

---

[y] חקק [z] גלל [a] מרד

orsum etiam ego reprobabo in omne semen Israel, super omnia quæ fecerunt, dicit DOMINUS.

CAP. XXXII. vers. 17. 18. 19.

אֲהָהּ אֲדֹנָי יֱהוִה הִנֵּה אַתָּה עָשִׂיתָ
אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ בְּכֹחֲךָ
הַגָּדוֹל וּבִזְרֹעֲךָ [a] הַנְּטוּיָה לֹא יִפָּלֵא
מִמְּךָ כָּל־דָּבָר׃ עֹשֶׂה חֶסֶד לָאֲלָפִים
וּמְשַׁלֵּם [b] עֲוֹן אָבוֹת אֶל־חֵיק בְּנֵיהֶם
אַחֲרֵיהֶם הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר יְהוָה
צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ גָּדֵל [c] הָעֵצָה וְרַב
הָעֲלִילִיָּה אֲשֶׁר עֵינֶיךָ פְּקֻחוֹת עַל־
כָּל־דַּרְכֵי בְּנֵי אָדָם [d] לָתֵת לְאִישׁ
כְּדַרְכָּיו [e] וְכִפְרִי מַעֲלָלָיו׃

(17) Ahah Domine DOMINE. Ecce tu fecisti cœlos & terram, in potentia tua magna & in brachio tuo extento: non mirificabitur à te omne verbum (*non impossibile est tibi quicquam.*) (18) Faciens misericordiam in millibus.

[a] נטה [b] עוה [c] יעץ [d] נתן [e] פרה

bus, & retribuens iniquitatem patrum in sinum filiorum eorum post eos: Deus magnus *est* potens, DOMINUS exercituum nomen ejus. (19) Magnus consilio, & multus opere: quia oculi tui aperti *sunt* super omnes vias filiorum hominis, ad dandum unicuique secundum vias suas, & secundum fructum operum suorum.

vers. 27.

הִנֵּה אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי כָל־בָּשָׂר
הֲמִמֶּנִּי יִפָּלֵא כָל־דָּבָר׃

(27) Ecce ego (sum) DOMINUS, Deus omnis carnis: num à me difficile (*impossibile*) erit ullum verbum.

vers. 38. -- 41.

38. וְהָיוּ לִי לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָהֶם
לֵאלֹהִים׃ 39. וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב אֶחָד
וְדֶרֶךְ אֶחָד לְיִרְאָה אוֹתִי כָּל־הַיָּמִים
לְטוֹב לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם׃
40. וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית עוֹלָם אֲשֶׁר
לֹא־אָשׁוּב מֵאַחֲרֵיהֶם f לְהֵיטִיב
אוֹתָם

f וטב

אוֹתָם וְאֶת־יִרְאָתִי [g] אֶתֵּן בִּלְבָבָם
לְבִלְתִּי סוּר מֵעָלָי׃ 41. [h] וְשָׂשְׂתִּי
עֲלֵיהֶם [i] לְהֵיטִיב אוֹתָם׃

(38) Et erunt mihi in populum, & ego ero eis in Deum. (39) Et dabo eis cor unum & viam unam, ad timendum me omnibus diebus, in bonum eis & filiis eorum post eos. (40) Et excidam eis pactum seculi, quia non revertar à posterioribus eorum ad benefaciendum me eis: & timorem meum dabo in corde eorum, ad non recedere desuper me. (41) Et gaudebo super eos benefaciendo eis.

CAP. XXXIII. verf. 6. 8.

הִנֵּנִי מַעֲלֶה־לָּהּ אַרְכָה וּמַרְפֵּא
וּרְפָאתִם [k] וְגִלִּיתִי לָהֶם עֶתֶר שָׁלוֹם
וֶאֱמֶת׃ וְטִהַרְתִּים מִכֹּל־עֲוֹנָם אֲשֶׁר
חָטְאוּ־לִי וְסָלַחְתִּי לְכֹל־עֲוֹנוֹתֵיהֶם
אֲשֶׁר חָטְאוּ־לִי וַאֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִי׃

Y 7 (6) Ec-

[g] נתן [h] שוש [i] וטב [k] גלה

(6) Ecce ego ascendere faciens ei sanitatem & medicinam, & curabo eos: & revelabo eis affluentiam pacis & veritatis. (8) Et emundabo illos ab omni iniquitate sua, qua peccaverunt mihi, & parcam omnibus iniquitatibus eorum, quibus peccaverunt mihi, & quibus prævaricati sunt contra me.

vers. 14. 15. 16.

הִנֵּה [l] יָמִים [m] בָּאִים נְאֻם־יְהוָה
[n] וַהֲקִימֹתִי אֶת־הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר
דִּבַּרְתִּי אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל־בֵּית
יְהוּדָה: בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא
אַצְמִיחַ לְדָוִד צֶמַח צְדָקָה וְעָשָׂה
מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ: בַּיָּמִים הָהֵם
[o] תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם תִּשְׁכֹּן
לָבֶטַח וְזֶה אֲשֶׁר יִקָּרֵא־לָהּ יְהוָה
צִדְקֵנוּ:

(14) Ecce dies venientes *sunt* dicit DOMINUS: & suscitabo verbum bonum, quod locutus sum ad domum Israel, & super domum Judæ. (15) In diebus illis, & in tempore illo germi-

[l] יום [m] בוא [n] קום [o] ישע

germinare faciam Davidi germen justitiæ, & faciet judicium, & justitiam in terra. (16) In diebus ipsis servabitur Jehudah, & Jerusalem habitabit in fiducia: & iste qui convocabit eam, *est* DOMINUS, justitia nostra.

CAP. XXXIX. *vers.* 17. 18.

P וְהִצַּלְתִּיךָ בַּיּוֹם־הַהוּא נְאֻם יְהוָה
וְלֹא תִנָּתֵן בְּיַד הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אַתָּה
יָגוֹר מִפְּנֵיהֶם: כִּי מַלֵּט אֲמַלֶּטְךָ וּבַחֶרֶב
לֹא q תִּפֹּל וְהָיְתָה לְךָ נַפְשְׁךָ לְשָׁלָל
כִּי־בָטַחְתָּ בִּי נְאֻם־יְהוָה:

(17) Et liberabo te in die illa, dicit DOMINUS; & non tradêris in manum virorum, qui tu timens *es* à faciebus eorum (*à quorum &c.*) (18) Sed eruendo eruam te, & per gladium non cades: & erit tibi anima tua in spolium, quia fidisti in me, dicit DOMINUS.

CAP. XLIV. *vers.* 16. 17.

הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ אֵלֵינוּ בְּשֵׁם
יְהוָה אֵינֶנּוּ שֹׁמְעִים אֵלֶיךָ: כִּי עָשׂוֹ נַעֲשֶׂה

P נצל q נפל

נַעֲשֶׂה אֶת־כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־יֵצֵא
ז מִפִּינוּ׃

(16) Verbum *quod attinet* quod locutus es ad nos in nomine Domini, non nos audientes *sumus* ad te. (17) Sed faciendo faciemus omne verbum, quod expressum est de ore nostro.

CAP. XLV. v. 4. 5.

כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אֲשֶׁר־ס בָּנִיתִי
אֲנִי הֹרֵס וְאֶת אֲשֶׁר־נָטַעְתִּי אֲנִי
נֹתֵשׁ וְאֶת־כָּל־הָאָרֶץ הִוא׃ וְאַתָּה
תְבַקֶּשׁ־לְךָ גְּדֹלוֹת אַל־תְּבַקֵּשׁ׃

(4) Sic dixit DOMINUS, ecce quod ædificavi, ego (*sum*) destruens: & quod plantavi, ego (*sum*) evellens: & universam terram illam. (5) Et Tu quæres tibi grandia? ne quæras:

CAP. XLVII. vers. 6.

הוֹי חֶרֶב לַיהוָה עַד־אָנָה
לֹא

ז פה ס בנה

לֹא תִשְׁקֹטִי הֵאָסְפִי אֶל־תַּעְרֵךְ
הֵרָגְעִי [t] וָדֹמִי׃

(6) Heu gladie Domini, usque quò non quiesces? collige te ad (*in*) vaginam tuam, quiesce & sile.

CAP. XLIIX. *vers.* 10.

אָרוּר עֹשֶׂה [u] מְלֶאכֶת יְהוָה [x] רְמִיָּה
וְאָרוּר מֹנֵעַ חַרְבּוֹ מִדָּם׃

(10) Maledictus faciens (*qui facit*) opus Domini fraude: & maledictus prohibens (*qui prohibet*) gladium suum à sanguine.

CAP. L. *vers.* 20.

בַּיָּמִים הָהֵם [y] וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם־
יְהוָה יְבֻקַּשׁ אֶת־[z] עֲוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ
וְאֶת־חַטֹּאת וְהוּדָה וְלֹא תִמָּצֶאינָה
כִּי אֶסְלַח לַאֲשֶׁר אַשְׁאִיר׃

(20)

[t] דמם [u] לאך [x] רמה [y] עתת [z] עוה

(20) In diebus illis & in tempore illo, ait DOMINUS, quæretur iniquitas Israelis, & non ipsa *erit*; & peccata Judæ, & non invenientur: nam parcam ei quem reliquum faciam.

vers. 34.

גֹּאֲלָם חָזָק יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ [a] רִיב
יָרִיב אֶת־רִיבָם לְמַעַן הַרְגִּיעַ אֶת־
הָאָרֶץ וְהִרְגִּיז לְיוֹשְׁבֵי בָבֶל׃

(34) Redemptor eorum fortis *est*, DOMINUS exercituum nomen ejus; lite litigabit litem (*causam*) eorum: ut quiescere faciat terram, & commovere faciat habitatores Babel.

CAP. LI. *vers.* 6.

נֻסוּ מִתּוֹךְ בָּבֶל וּמַלְּטוּ [b] אִישׁ נַפְשׁוֹ
אַל־[h] תִּדַּמּוּ בַּעֲוֹנָהּ כִּי עֵת נְקָמָה־
הִוא לַיהוָה גְּמוּל הוּא מְשַׁלֵּם לָהּ׃

(6) Fugite de medio Babel, & eripite vir (*unusquisque*) animam suam, ne exscindamini in iniquitate ejus: nam tempus ultionis istud *est* DOMINO: retributionem ipse reddens ei.

vers.

רוב [b] נוס [c] רמם

vers. 15. 16.

עֹשֵׂה אֶרֶץ בְּכֹחוֹ [d] מֵכִין תֵּבֵל
בְּחָכְמָתוֹ וּבִתְבוּנָתוֹ נָטָה שָׁמָיִם׃
לְקוֹל [e] תְּהוֹ הֲמוֹן מַיִם בַּשָּׁמַיִם [f] וַיַּעַל
נְשִׂאִים מִקְצֵה אֶרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר
עָשָׂה וַיּוֹצֵא רוּחַ מֵאֹצְרוֹתָיו׃

(15) (*Deus*) faciens terram in potentia sua, firmans orbem in sapientia sua: & in intelligentia sua extendit cœlos. (16) Ad vocem dare ipsum (*quando ipse vocem dat*) multitudo aquarum est in cœlis, & ascendere fecit vapores ab extremo terræ: fulgura ad pluviam fecit, & eduxit ventum de thesauris suis.

EX THRENIS JEREMIÆ.

CAP. I. vers. 12.

לֹוא אֲלֵיכֶם כָּל־עֹבְרֵי דָרֶךְ [g] הַבִּיטוּ
וּרְאוּ [h] אִם־יֵשׁ מַכְאוֹב כְּמַכְאֹבִי
עולל

[d] כון [e] נתן [f] עלה [g] נבט [h] ראה

אֲשֶׁר עוֹלַל לִי אֲשֶׁר [i] הוֹגָה יְהוָה
בְּיוֹם [k] חֲרוֹן [l] אַפּוֹ׃

(12) Haud ad vos omnes transeuntes viam, aspicite & videte, an sit dolor sicut dolor meus, qui factus est mihi: quod mœstitia affecit *me Dominus* in die iræ nasi (*furoris*) sui.

vers. 18.

צַדִּיק הוּא יְהוָה כִּי־פִיהוּ [m] מָרִיתִי

(18) Justus ipse (*est*) Dominus, quia ori ejus rebellavi.

CAP. II. vers. 14.

נְבִיאַיִךְ [n] חָזוּ לָךְ שָׁוְא וְתָפֶל וְלֹא
[o] גָלוּ עַל־עֲוֹנֵךְ [q] לְהָשִׁיב שְׁבוּתֵךְ
וַיֶּחֱזוּ־לָךְ [q] מַשְׂאוֹת שָׁוְא
[r] וּמַדּוּחִים׃

(14) Prophetæ tui viderunt tibi mendacium & insulsum; & non revelarunt super iniquitatem tuam ad avertendum captivitatem tuam: & viderunt tibi onera (*prohetias*) mendacii & expulsiones.

CAP.

---

[i] יגה [k] חרה [l] אנף [m] מרה [n] חזה
[o] גלה [p] שוב [q] נשא [r] נדח

CAP. III. verſ. 22. 23.

חַסְדֵי יְהוָה כִּי לֹא־ s תָמְנוּ כִּי
לֹא־ t כָלוּ רַחֲמָיו׃ חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים
רַבָּה אֱמוּנָתֶךָ׃

(22) Miſericordiæ Domini (*ſunt*), quod non ſumus conſumti; quia non defecerunt miſericordiæ ejus: (23) Novæ *ſunt* matutinis, magna eſt fides tua.

verſ. 24. 25.

חֶלְקִי יְהוָה אָמְרָה נַפְשִׁי עַל־ כֵּן
u אוֹחִיל לוֹ׃ טוֹב יְהוָה x לְקַוֹּו לְנֶפֶשׁ
תִּדְרְשֶׁנּוּ׃

(24) Pars mea *eſt* Dominus, dixit anima mea, propterea expectabo eum. (25) Bonus *eſt* Dominus expectantibus eum, animæ *quæ* quæſierit eum.

verſ. 26. 27.

טוֹב וְיָחִיל y וְדוֹמָם לִתְשׁוּעַת יְהוָה׃
טוֹב לַגֶּבֶר כִּי־ z יִשָּׂא עֹל בִּנְעוּרָיו׃

(26)

s תמם t כלה u חול x קוה y ישע z נשא

(26) Bonum *est*, & (*quòd*) expectet & silens *sit* in salute Domini. (27) Bonum *est* viro, cum portaverit jugum in pueritiis suis.

vers. 31. 32. 33.

כִּי לֹא יִזְנַח לְעוֹלָם אֲדֹנָי׃ כִּי אִם־
[a] הוֹגָה וְרִחַם כְּרֹב חֲסָדָו׃ כִּי לֹא
עִנָּה מִלִּבּוֹ וַיְגֹ֫ן בְּנֵי־אִישׁ׃

(31) Quia non rejiciet in seculum Dominus. (32) Quia si mœrore affecit, & miserebitur secundum multitudinem misericordiarum suarum. (33) Nam non afflixit de corde suo, & (*nec*) mœrore affecit filios viri ⟨*hominis*⟩.

vers. 39. ad 44.

39. מַה־יִּתְאוֹנֵן אָדָם חַי גֶּ֫בֶר עַל־
חֲטָאָן׃ 40. נַחְפְּשָׂה דְרָכֵינוּ וְנַחְקֹרָה
וְנָשׁוּבָה עַד־יְהוָה׃ 41. נִשָּׂא לְבָבֵנוּ
אֶל־[b] כַּפָּ֫יִם אֶל־אֵל בַּשָּׁמָיִם׃ 42. נַחְנוּ
פָּשַׁעְנוּ [c] וּמָרִינוּ אַתָּה לֹא סָלָחְתָּ׃
43. סכותה

---

[a] יגה [b] כפף [c] מרה

43. [d] סַכּוֹתָה [e] בָּאַף וַתִּרְדְּפֵנוּ הָרַגְתָּ לֹא
חָמַלְתָּ׃ 44. סַכֹּתָה בֶעָנָן לָךְ מֵעֲבוֹר
[f] תְּפִלָּה׃

(39) Cur afflictabit se homo vivens, vir super peccato suo? (40) Scrutemur vias nostras, & inquiramus, & revertamur ad DOMINUM. (41) Levemus corda nostra ad volas (*cum volis*) ad Deum in cœlis (42) Nos prævaricati sumus, & rebelles fuimus, tu non pepercisti. (43) Operuisti *te* in furore, & persecutus es nos: occidisti, non pepercisti. (44) Operuisti in nube te, à transeundo orationem (*ne transiret oratio.*)

CAP. IV. vers. 5.

הָאֹכְלִים לְמַעֲדַנִּים [g] נָשַׁמּוּ בַּחוּצוֹת
הָאֱמֻנִים עֲלֵי תוֹלָע חִבְּקוּ אַשְׁפַּתּוֹת׃

(5) Edentes ad delicias, desolati sunt in plateis: nutriti super coccinô, amplexati sunt stercora.

CAP.

[d] סכך [e] אנף [f] פלל [g] שמם

CAP. V. vers. 7.

אֲבוֹתֵינוּ חָטְאוּ אֵינָם וַאֲנַחְנוּ
h עֲוֹנֹתֵיהֶם סָבָלְנוּ׃

(7) Patres noſtri peccaverunt, & non ipſi *ſunt*, & nos iniquitates eorum portavimus.

vers. 15. 16.

שָׁבַת מְשׂוֹשׂ לִבֵּנוּ נֶהְפַּךְ לְאֵבֶל
מְחוֹלֵנוּ׃ נָפְלָה עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ אוֹי נָא
לָנוּ כִּי חָטָאנוּ׃

(15) Ceſſavit gaudium cordis noſtri, verſus eſt in luctum chorus noſter. (16) Cecidit corona capitis noſtri: væ nunc nobis, quia peccavimus.

vers. 19. 20.

אַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם i תֵּשֵׁב כִּסְאֲךָ
לְדוֹר

---

h עוה i ישב

לְדֹר וָדוֹר: לָמָּה לָנֶצַח תִּשְׁכָּחֵנוּ
תַּעֲזְבֵנוּ לְאֹרֶךְ יָמִים:

(19) Tu DOMINE in seculum permanebis: solium tuum in generationem & generationem. (20) Ut quid in perpetuum obliviscéris nostri, derelinques nos in longitudinem dierum?

EX EZECHIELE.

CAP. II. verſ. 4. 5.

כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה: וְהֵמָּה אִם־
יִשְׁמְעוּ וְאִם־יֶחְדָּלוּ כִּי בֵית [k] מְרִי
הֵמָּה וְיָדְעוּ כִּי נָבִיא הָיָה [l] בְּתוֹכָם:

(4) Sic dixit Dominus DOMINUS. (5) Et ipsi si (*sibe*) audierint, & si (*sibe*) cessaverint, quia domus rebellionis ipsi *sunt*, & scient quod propheta fuerit in medio eorum.

verſ. 6. 7.

וְאַתָּה בֶן־אָדָם אַל־ [m] תִּירָא
מהם Z

[k] מרה [l] תוך [m] ירא

מֵהֶם וּמִדִּבְרֵיהֶם אַל־תִּירָא כִּי
סָרָבִים וְסַלּוֹנִים אוֹתָךְ וְאֶל־עַקְרַבִּים
אַתָּה יוֹשֵׁב מִדִּבְרֵיהֶם אַל־תִּירָא
וּמִפְּנֵיהֶם אַל־ n תֵּחָת כִּי בֵּית מְרִי
הֵמָּה׃ וְדִבַּרְתָּ אֶת־דְּבָרַי אֲלֵיהֶם
אִם־יִשְׁמְעוּ וְאִם־יֶחְדָּלוּ כִּי p מְרִי
הֵמָּה׃

(6) Et tu fili hominis, ne timeas ab eis, & à verbis eorum ne timeas, quia refractarii & ſpinæ *ſunt* tecum; & juxta ſcorpiones tu (*es*) habitans: à verbis eorum ne timeas, & à faciebus eorum ne conſterneris, nam domus rebellionis ipſi (*ſunt*). (7) Et (*ſed*) loqueris verba mea ad eos: ſi (*ſive*) audiant, & ſi (*ſive*) ceſſent: quoniam rebellio ipſi (*ſunt*.)

CAP. III. verſ. 17.18.19.

בֶּן־אָדָם צֹפֶה נְתַתִּיךָ לְבֵית יִשְׂרָאֵל
וְשָׁמַעְתָּ מִפִּי דָּבָר וְהִזְהַרְתָּ אוֹתָם
ממני׃

---

n חתת o מרה

מִמֶּנִּי׃ בְּאָמְרִי לָרָשָׁע מוֹת תָּמוּת וְלֹא
הִזְהַרְתּוֹ וְלֹא דִבַּרְתָּ לְהַזְהִיר רָשָׁע
מִדַּרְכּוֹ הָרְשָׁעָה [P] לְחַיֹּתוֹ הוּא רָשָׁע
בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת וְדָמוֹ מִיָּדְךָ אֲבַקֵּשׁ׃
וְאַתָּה כִּי־הִזְהַרְתָּ רָשָׁע וְלֹא־[P]שָׁב
מֵרִשְׁעוֹ וּמִדַּרְכּוֹ הָרְשָׁעָה הוּא בַּעֲוֹנוֹ
יָמוּת וְאַתָּה אֶת־נַפְשְׁךָ הִצַּלְתָּ׃

(17) Fili hominis, ſpeculatorem dedi te domui Iſrael: & audies de ore meo verbum, & admonebis eos ad me. (18) In dicendo me (*quum dixero*) impio, moriendo morieris, & non admonueris eum, nec locutus fueris, ad monendum impium à via ſua impia, ad vivificandum eum, ipſe *quidem* impius in iniquitate ſua morietur, & (*ſed*) ſanguinem ejus de manu tua requiram. (19) Et tu cùm admonueris impium, & non fuerit converſus ab impietate ſua, & à via ſua impia: ipſe in iniquitate ſua morietur, ſed tu animam tuam liberaſti.

P חיה ף שוב ר נצר

CAP. VII. vers. 19.

כַּסְפָּם וּזְהָבָם לֹא־יוּכַל s לְהַצִּילָם
בְּיוֹם עֶבְרַת יְהוָה׃

(19) Argentum eorum, & aurum eorum non valebit liberare eos in die indignationis (*furoris*) DOMINI.

CAP. XI. vers. 19. 20.

t וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב אֶחָד וְרוּחַ חֲדָשָׁה
אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם וַהֲסִירֹתִי לֵב הָאֶבֶן
מִבְּשָׂרָם וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב בָּשָׂר׃ לְמַעַן
u בְּחֻקֹּתַי יֵלֵכוּ וְאֶת־מִשְׁפָּטַי יִשְׁמְרוּ
וְעָשׂוּ אֹתָם וְהָיוּ־לִי לְעָם וַאֲנִי אֶהְיֶה
לָהֶם לֵאלֹהִים׃

(19) Et dabo eis cor unum, & spiritum novum dabo in interiori eorum: & removebo cor lapidis de carne eorum, & dabo eis cor carnis. (20) Ut in statutis meis ambulent, & judicia mea custodiant, & faciant ea: & sint mihi in populum, & ego sim eis in Deum.

CAP.

CAP. XIII. v. 4. 5.

כְּשֻׁעָלִים בֶּחֳרָבוֹת נְבִיאַיִךְ יִשְׂרָאֵל
הָיוּ: לֹא עֲלִיתֶם בַּפְּרָצוֹת וּתְגֹדְרוּ
גָדֵר עַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל לַעֲמֹד בַּמִּלְחָמָה
בְּיוֹם יְהוָה:

(4) Tanquam vulpes in deſertis, prophetæ tui, Iſrael, fuerunt. (5) Non aſcendiſtis in fracturas, & (*neque*) ſepiviſtis ſepem ſuper domum Iſrael: ad ſtandum in prælio in die DOMINI.

verſ. 18. 19.

כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה הוֹי לְמַתְפְּרוֹת
כְּסָתוֹת עַל כָּל־[y]אַצִּילֵי יָדַי וְעָשׂוֹת
הַמְסַפְּחוֹת עַל־רֹאשׁ כָּל־קוֹמָה לְצוּדַ
נְפָשׁוֹת הַנְּפָשׁוֹת תְּצוֹדְדֶנָּה לְעַמִּי
וּנְפָשׁוֹת לָכֶנָּה תְּחַיֶּינָה: וַתְּחַלְּלֻנָה אֹתִי
אֶל־עַמִּי בְּשַׁעֲלֵי שְׁעוֹרִים וּבְפִרְוֹתִי
לֶחֶם:

(18) Sic

Z 3

[x] עלה [y] נצל

(18) Sic dixit Dominus DOMINUS: Væ consuentibus pulvinaria super omnibus axillis manuum mearum, & facientibus velamina super caput omnis staturæ (*hominis*) ad venandum animas. Num animas venabimini populi mei, & animis vobis vivificabitis? (19) Et prophanastis me in populo meo propter pugillos hordei, & in buccellis panis.

CAP. XIV. vers. 13. 14.

בֶּן־אָדָם אֶרֶץ כִּי תֶחֱטָא־לִי לִמְעֹל־
מַעַל [z] וְנָטִיתִי יָדִי עָלֶיהָ וְשָׁבַרְתִּי לָהּ
מַטֵּה־לֶחֶם וְהִשְׁלַחְתִּי־בָהּ רָעָב
וְהִכְרַתִּי מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה׃ וְהָיוּ
שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה בְּתוֹכָהּ נֹחַ
דָּנִאֵל וְאִיּוֹב הֵמָּה בְּצִדְקָתָם יְנַצְּלוּ
נַפְשָׁם נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃

(13) Fili hominis, terra cum peccaverit mihi, prævaricando prævaricationem, & extendero manum meam super eam, & confregero ei virgam panis: & misero in eam famem: & faciam succidere ex ea hominem & jumentum. (14) Et

[z] נטוי

(14) Et *si* fuerint tres viri isti in medio ejus, Noach, Daniel & Ijob; ipsi in justitia sua liberabunt animam suam, dixit DOMINUS DOMINUS.

CAP. XVI. vers. 6.

וָאֶעֱבֹר עָלַיִךְ [a] וָאֶרְאֵךְ מִתְבּוֹסֶסֶת
בְּדָמַיִךְ וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ [b] חֲיִי וָאֹמַר
לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי׃

(6) Et transivi juxta te & vidi te, conculcatam in sanguinibus tuis: & dixi tibi in sanguinibus tuis vive; & dixi tibi, in sanguinibus tuis vive.

vers. 49.

הִנֵּה־זֶה הָיָה [c] עֲוֹן סְדֹם אֲחוֹתֵךְ
[d] גְּאוֹן שִׂבְעַת־לֶחֶם [c] וְשַׁלְוַת הַשְׁקֵט
הָיָה לָהּ [f] וְלִבְנוֹתֶיהָ וְיַד־עָנִי [g] וְאֶבְיוֹן
לֹא הֶחֱזִיקוּ׃

[a] ראה [b] חיה [c] עוה [d] גאה [e] שלה

(49) Ecce ista fuit iniquitas Sodom sororis uæ: superbia, saturitas panis, & abundantia oti: *hoc* fuit ei & filiabus ejus; & manum ege- & mendici non firmavit.

vers. 60.

וְזָכַרְתִּי אֲנִי אֶת־בְּרִיתִי אוֹתָךְ f בִּימֵי נְעוּרַיִךְ g וַהֲקִימוֹתִי לָךְ בְּרִית עוֹלָם׃

(60) Et recordabor ego pacti mei, *quod pepigi* tecum in diebus pueritiarum tuarum: & confirmabo tibi pactum seculi.

CAP. XVII. v. 22, 23, 24.

כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה וְלָקַחְתִּי אֲנִי מִצַּפֶּרֶת הָאֶרֶז h הָרָמָה וְנָתָתִי מֵרֹאשׁ יְנִקוֹתָיו i רַךְ אֶקְטֹף וְשָׁתַלְתִּי אֲנִי עַל הַר־גָּבֹהַּ וְתָלוּל׃ בְּהַר מְרוֹם יִשְׂרָאֵל אֶשְׁתֶּלֶנּוּ וְנָשָׂא עָנָף וְעָשָׂה פְּרִי וְהָיָה לְאֶרֶז

f יום g קום h רום i רכך

לְאֶרֶז אַדִּיר וְשָׁכְנוּ תַחְתָּיו כֹּל צִפּוֹר
כָּל־כָּנָף בְּצֵל [k] דָּלִיּוֹתָיו תִּשְׁכֹּנָה׃
וְיָדְעוּ כָּל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה כִּי אֲנִי יְהוָה
הִשְׁפַּלְתִּי עֵץ גָּבֹהַּ הִגְבַּהְתִּי עֵץ שָׁפָל
[l] הוֹבַשְׁתִּי עֵץ [m] לָח וְהִפְרַחְתִּי עֵץ יָבֵשׁ
אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי׃

(22) Sic dixit Dominus DOMINUS: Et ſumam ego de ſummitate cedri ſublimis, & dabo (*& ponam illam*): de capite *inquam* ramorum tenerorum ejus, tenerum excindam, & plantabo ego ſuper montem excelſum, & elevatum. (23) In monte ſublimi Iſraelis plantabo illud, & elevabit ramum, & faciet fructum, & erit in cedrum illuſtrem: Et habitabunt ſub ea omnis avis, omne alatum, in umbra ramorum ejus habitabunt. (24) Et ſcient omnia ligna agri, quod ego DOMINUS humiliare feci lignum ſublime, ſublimare feci lignum humile: ſiccare feci lignum viride, & florere feci lignum aridum. Ego DOMINUS locutus ſum & feci.

[k] דלה [l] יבש [m] לחח

CAP. XIIX. verſ. 20.

הַנֶּפֶשׁ הַחֹטֵאת הִוא תָמוּת בֵּן
לֹא־ n יִשָּׂא בְּעֲוֹן הָאָב וְאָב לֹא יִשָּׂא
בַּעֲוֹן הַבֵּן צִדְקַת הַצַּדִּיק עָלָיו
תִּהְיֶה וְרִשְׁעַת הָרָשָׁע עָלָיו
תִּהְיֶה׃

(20) Anima peccans, ipſa morietur. Filius non portabit in iniquitate patris, & pater non portabit in iniquitate filii. Juſtitia juſti ſuper eum erit, & impietas impii ſuper eum erit.

verſ. 21. 22.

וְהָרָשָׁע כִּי יָשׁוּב מִכָּל־חַטֹּאתָיו
אֲשֶׁר עָשָׂה וְשָׁמַר אֶת־כָּל־ o חֻקֹּתַי
וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה חַיֹּה יִחְיֶה לֹא־
יָמוּת׃ כָּל־פְּשָׁעָיו אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא
יִזָּכְרוּ לוֹ בְּצִדְקָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה
יִחְיֶה׃

(21) Et (*ut*) impius cum (*ſi*) adverſus fuerit ab omnibus peccatis ſuis quæ fecit, & cuſtodie-

---

n נשא o חקק

ſtodierit omnia ſtatuta mea, & fecerit judidicium & juſtitiam, vivendo vivet, non morietur. (22) Omnes prævaricationes ejus quas fecit, non memorabuntnr ei: in juſtitia ſua, quam fecit, vivet.

verſ. 23.

חֲחָפֵץ אֶחְפֹּץ מוֹת רָשָׁע נְאֻם אֲדֹנָי
יֱהוִה הֲלֹא [P] בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכָיו וְחָיֹה׃

(23) Nunquid volendo volam mortem impii, dixit Dominus DOMINUS? Nonne in avertendo ſe à viis ſuis & vivet?

vers, 24.

וּבְשׁוּב צַדִּיק מִצִּדְקָתוֹ וְעָשָׂה עָוֶל
כְּכֹל [Q] הַתּוֹעֵבוֹת אֲשֶׁר־עָשָׂה הָרָשָׁע
יַעֲשֶׂה [R] וְחָיָה כָּל־צִדְקֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה
לֹא תִזָּכַרְנָה בְּמַעֲלוֹ אֲשֶׁר־מָעַל
וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא בָּם יָמוּת׃

(24) Et in avertendo ſe juſtum *ſi aberſus fuerit juſtus* à juſtitia ſua, & fecerit iniquitatem ſecundum omnes abominationes quas fecit impius, faciet *hoc* & vivet? Omnes juſtitiæ ejus quas fecit, non memorabuntur in prævaricatione ſua,

Z 6

[P] שוב [Q] תעב [R] חיה

ne sua, quam prævaricatus est, & in peccato suo quod peccavit, in eis morietur.

vers. 31. 32.

הַשְׁלִיכוּ מֵעֲלֵיכֶם אֵת־כָּל־פִּשְׁעֵיכֶם
אֲשֶׁר פְּשַׁעְתֶּם בָּם וַעֲשׂוּ לָכֶם לֵב חָדָשׁ
וְרוּחַ חֲדָשָׁה וְלָמָּה תָמוּתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל
כִּי לֹא אֶחְפַּץ בְּמוֹת [s] הַמֵּת נְאֻם
אֲדֹנָי יֱהוִה [t] וְהָשִׁיבוּ וִחְיוּ׃

(31) Projicite a vobis omnes prævaricationes vestras, quibus prævaricati estis in iis & facite vobis cor novum: Et ut quid moriemini domus Israël? (32) Quia non volam in morte mortalis, dixit Dominus DOMINUS: & (*igitur*) reverti facite, & vivetis.

CAP XXI. vers. 9. 10. 11.

אֱמֹר חֶרֶב חֶרֶב [u] הוּחַדָּה וְגַם
מְרוּטָה׃ לְמַעַן טִבְחָ טֶבַח הוּחַדָּה
לְמַעַן הֱיֹה־לָהּ בָּרָק מָרְטָה אוֹ נָשִׂישׂ
שֵׁבֶט בְּנִי מֹאֶסֶת כָּל־עֵץ׃ וַיִּתֵּן
אֹתָהּ לְמָרְטָה לְתָפְשׂ בַּכַּף חִיא
הוּחַדָּה חֶרֶב וְהִיא מָרְטָה לָתֵת
אוֹתָהּ בְּיַד־הוֹרֵג׃

(9 Dic,

[s] מות [t] שוב [u] חרד

(9) Dic, Gladius gladius exacutus est, & etiam extensus. (10) Ad jugulandum jugulationem exacutus est; ut sit ei fulgor, tersus est. An gaudebimus? virga filii mei spernens omne lignum. (11) Et dedit eum ad tergendum, ad tenendum in vola: hic exacutus est gladius, & hic tersus est, ad dandum eum in manu interficientis.

vers. 26.

כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה [x] הָסֵר הַמִּצְנֶפֶת
[y] וְהָרֵם הָעֲטָרָה זֹאת לֹא־זֹאת
הַשְׁפָּלָה הַגְבֵּהַּ וְהַגְּבֹהָה הַשְׁפִּיל׃

(26) Sic dixit Dominus DOMINUS: Remove citarim; & leva coronam: hæc non erit hæc, humilem sublevando, & altum humiliando.

CAP. XXII. vers. 30. 31.

וָאֲבַקֵּשׁ מֵהֶם אִישׁ גֹּדֵר גָּדֵר וְעֹמֵד
בַּפֶּרֶץ לְפָנַי בְּעַד הָאָרֶץ לְבִלְתִּי
שַׁחֵתָהּ וְלֹא מָצָאתִי׃ וָאֶשְׁפֹּךְ עֲלֵיהֶם
זַעְמִי בְּאֵשׁ עֶבְרָתִי [z] כִּלִּיתִים דַּרְכָּם
בְּרֹאשָׁם נָתַתִּי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃

Z 7 (30)

---

[x] סור [y] רום [z] כלה

(39) Et quæsivi ex eis virum sapientem sepem, & stantem in fractura ad facies meas (*coram me*) pro terra, ad non corrumpendum eam: & non inveni. (31) Et effudi super eos indignationem meam, in igne iræ meæ consumpsi eos: viam eorum in caput eorum dedi, dixit Dominus DOMINUS.

CAP. XXXIII. vers. 7. 8. 9. vid. sup. C. 3. 17. Vers. 11. conf. Cap. 18. vers. 23.

אֱמֹר אֲלֵיהֶם חַי־אֲנִי נְאֻם אֲדֹנָי
יְהוִה אִם־אֶחְפַּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי
אִם־בְּשׁוּב רָשָׁע מִדַּרְכּוֹ וְחָיָה שׁוּבוּ
שׁוּבוּ מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וְלָמָּה תָמוּתוּ
בֵּית יִשְׂרָאֵל׃

(11) Dic ad eos: Vivens (*vivo*) ego, dixit Dominus DOMINUS, si velim in morte impii, quinimo in avertendo se impium à via sua, & vivet. Convertimini convertimini à viis vestris malis, & (*nam*) ad quid moriemini domus Israel?

Vers. 12. 33. vid. Cap. 18. vers. 21. 24.

vers.

verſ. 31. 32.

וּבָאוּ אֵלֶיךָ כְּמְבוֹא־עָם וְיֵשְׁבוּ
לְפָנֶיךָ עַמִּי וְשָׁמְעוּ אֶת־דְּבָרֶיךָ וְאוֹתָם
לֹא יַעֲשׂוּ כִּי־עַגָבִים בְּפִיהֶם הֵמָּה
עֹשִׂים אַחֲרֵי בִּצְעָם לִבָּם הֹלֵךְ: וְהִנְךָ
לָהֶם כְּשִׁיר עֲגָבִים יְפֵה קוֹל [a] וּמֵטִב
נַגֵּן וְשָׁמְעוּ אֶת־דְּבָרֶיךָ וְעֹשִׂים אֵינָם
אוֹתָם:

(31) Et venient ad te ſecundum venire populum, & ſedebunt ad ſeries tuas populus meus, & audient verba tua, & (*ſed*) ea non facient: quia ſubſannationes in ore ſuo ipſi facientes *ſunt*: poſt appetitionem (*abaritiam*) ſuam cor eorum ambulans *eſt*. (32) Et ecce tu *es* eis ſicut canticum amantium pulchræ vocis, & bene ſcientis pulſare canere: & audient verba tua, & (*ſed*) facientes non ipſi (*ſunt*) ea.

CAP. XXXIV. verſ. 11. 12.

כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי־אֲנִי
ודרשתי

[a] וטב

וְדָרַשְׁתִּי אֶת־צֹאנִי וּבִקַּרְתִּים: כְּבַקֶּרֶת
רֹעֶה עֶדְרוֹ בְּיוֹם [b] הֱיוֹתוֹ בְתוֹךְ־צֹאנוֹ
נִפְרָשׁוֹת כֵּן אֲבַקֵּר אֶת־צֹאנִי

(11) Sic dixit Dominus DOMINUS: Ecce ego ego & requiram pecus meum & quæram eas. (12) Sicut disquisitio pastoris gregis sui *est* in die esse eum in medio pecudis suæ (*obium suarum*) dispersarum, sic requiram pecus meum.

vers. 15. 16.

אֲנִי אֶרְעֶה צֹאנִי וַאֲנִי אַרְבִּיצֵם נְאֻם
אֲדֹנָי יֱהוִה: אֶת־הָאֲבֵדֶת אְבַקֵּשׁ
וְאֶת־ [c] הַנִּדַּחַת [d] אָשִׁיב וְלַנִּשְׁבֶּרֶת
אֲחַבֵּשׁ וְאֶת־הַחוֹלָה אֲחַזֵּק וְאֶת־
הַשְּׁמֵנָה וְאֶת־הַחֲזָקָה אַשְׁמִיד [c] אֶרְעֶנָּה
בְּמִשְׁפָּט:

(25) Ego pascam pecus meum & accubare faciam eas, dixit Dominus DOMINUS. (26) Perditum requiram, & expulsum reducam; & confractum alligabo, & languidum roborabo: &

---

[b] היה [c] נרח [d] שוב [c] רעה

& (at) pingue & forte disperdam, pascam illud in judicio.

vers. 23.

[f] וַהֲקִימֹתִי עֲלֵיהֶם רֹעֶה אֶחָד וְרָעָה
אֹתָן אֶת עַבְדִּי דָּוִד הוּא יִרְעֵם
אוֹתָם וְהוּא יִהְיֶה לָהֶן לְרֹעֶה׃

(23) Et suscitabo super eas pastorem unum, & (qui) pascet eas, servum meum David. Ipse pascet eas, & ipse erit eis in pastorem.

CAP. XXXVI. vers. 25. 26. 27.

וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים
וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־
[g] גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם׃ [h] וְנָתַתִּי לָכֶם
לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם
[i] וַהֲסִרֹתִי אֶת־לֵב הָאֶבֶן מִבְּשַׂרְכֶם
וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר׃ וְאֶת־רוּחִי אֶתֵּן
בקרבכם

[f] קום [g] גלל [h] נתן [i] סור

בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר־ k בְּחֻקַּי
l תֵּלֵכוּ וּמִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם׃

(25) Et ſpargam ſuper vos aquas mundas, & mundabimini: ab omnibus inquinamentis veſtris, & ab univerſis idolis veſtris mundabo vos. (26) Et dabo vobis cor novum, & ſpiritum novum dabo in interiori veſtro: & amovebo cor lapidis è carne veſtra, & dabo vobis cor carnis. (27) Et ſpiritum meum dabo in interiori veſtro, & faciam quod in ſtatutis meis ambuletis; & judicia mea cuſtodiatis, & faciatis.

CAP. XXXVII. verſ. 12. 14.

לָכֵן־אֱמֹר אֲלֵהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ
אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם m וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם
מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי n וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם
אֶל־אַדְמַת יִשְׂרָאֵל׃ וְנָתַתִּי רוּחִי בָּכֶם
o וֶחְיִיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל־
אַדְמַתְכֶם

---

k חקה l חלך m עלה n בוא o חיה P יונח

אַדְמַתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה
דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי נְאֻם־יְהוָה׃

(12) Sic dixit Dominus DOMINUS. Ecce ego aperiens sepulchra vestra, & ascendere faciam vos è sepulchris vestris, populemi: & venire faciam vos in terram Israel. (14) Et dabo Spiritum meum in vobis, & vivetis; & requiescere faciam vos super humum vestram: & scietis, quod ego DOMINUS locutus sum, & feci, dixit DOMINUS.

CAP. XLV. *vers.* 9.

כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה רַב־לָכֶם נְשִׂיאֵי
יִשְׂרָאֵל חָמָס ף וְשֹׁד ר תָּסִירוּ וּמִשְׁפָּט
וּצְדָקָה עֲשׂוּ ס הָרִימוּ גֵרְשֹׁתֵיכֶם מֵעַל
עַמִּי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃

(9) Sic dixit Dominus DOMINUS, multum (*satis*) *sit* vobis prælati Israel; violentiam & vastationem amovete, & judicium & justitiam facite,

ף שֹׁד ר סוּר ס רוּם

te, tollite exactiones (*auferte angarias*) vestras desuper (λ) populo meo, dixit Dominus DOMINUS.

CAP. XLVIII. vers. 35.

וְשֵׁם־הָעִיר מִיּוֹם יְהוָה שָׁמָּה׃

(35) Et nomen civitatis ex eo die, *est* DOMINUS ibidem.

EX DANIELE.

CAP. II. vers. 20. 21. 22.

עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר לֶהֱוֵא שְׁמֵהּ דִּי־
אֱלָהָא מְבָרַךְ מִן־עָלְמָא וְעַד־עָלְמָא
דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא דִּי־לֵהּ הִיא׃
וְהוּא מְהַשְׁנֵא עִדָּנַיָּא [t] וְזִמְנַיָּא מְהַעְדֵּה
מַלְכִין [u] וּמְהָקֵים מַלְכִין יָהֵב חָכְמְתָא
לְחַכִּימִין [x] וּמַנְדְּעָא לְיָדְעֵי [z] בִינָה׃ הוּא
גלא

[t] עדה [u] קום [x] ידע [z] בון

גְּלָא עֲמִיקָתָא וּמַסְתְּרָתָא יָדַע מָה־
[a]בְּחֶשׁוֹכָא [b]וּנְהוֹרָא עִמֵּהּ שְׁרֵא׃

(20) Respondit Daniel & dixit, ad existendum (*ut sit*) nomen ipsius תֵּ DEI benedictum a seculo & usque in seculum: quia sapientia & fortitudo, quæ ei ipsa (*est*). (21) Et ipse mutans *est* tempora & opportunitates; removens *est* reges, & stabiliens reges; dans sapientiam sapientibus, & scientiam scientibus intelligentiam. (22) Ipse revelans profunda & abstrusa; novit quid in obscuritate *est* & lux cum eo manet.

vers. 31. 32. 33. 34. 35.

אַנְתָּה מַלְכָּא חֲזֵה [c]הֲוֵית וַאֲלוּ צְלֶם
חַד שַׂגִּיא צַלְמָא דֵּכֵן רַב וְזִיוֵהּ יַתִּיר
[d]קָאֵם לְקָבְלָךְ [c]וְרֵוֵהּ [f]דְּחִיל׃ הֲוָא
צַלְמָא רֵאשֵׁהּ דִּי־דְהַב טָב [g]חֲרוֹהִי
וּדְרָעוֹהִי דִּי כְסַף מְעוֹהִי וְיַרְכָתֵהּ דִּי
נְחָשׁ׃

[a] חשך [b] נהר [c] הוא [d] קום [c] ראה [f] חור [g] חרא

נְחָשׁ: שָׁקוֹחֵי הֲוֵי פַּרְזֶל רַגְלוֹהִי מִנְּהוֹן
הֲוֵי פַּרְזֶל וּמִנְּהוֹן הֲוֵי חַסְפָּא: חָזֵה הֲוֵית
עַד דִּי חְתְגְּזָרַת אֶבֶן דִּי לָא בִידַיִן
וּמְחָת לְצַלְמָא עַל־רַגְלוֹהִי דִּי פַּרְזְלָא
וְחַסְפָּא [h] וְהַדֶּקֶת הְמוֹן: בֵּאדַיִן דָּקוּ
כַחֲדָה פַּרְזְלָא חַסְפָּא נְחָשָׁא כַּסְפָּא
וְדַהֲבָא וַהֲווֹ כְּעוּר מִן־אִדְרֵי־קַיִט
וּנְשָׂאָ הְמוֹן רוּחָא וְכָל־אֲתַר לָא־
הְשְׁתְּכַח לְהוֹן וְאַבְנָא דִּי־ [i] מְחָת
לְצַלְמָא הֲוָת לְטוּר רַב וּמְלָאת
כָּל־אַרְעָא:

(31) Tu rex videns fuisti, & ecce imago una grandis, imago hæc *erat* magna, & splendor ejus præstans, stans contra te: & forma ejus terribilis. (32) Hanc statuam *quod attinet*, caput

[h] רקק [i] מחא

caput ejus *erat* auri boni, pectus ejus & brachia ejus argenti, (*argentea*) viscera ejus & femora ejus æris, (*ærea*). (33) Tibiæ ejus ferri (*ferrea*): pedes ejus ex eis ferri, & ex eis testæ (*partim erant ferrei, & partim fictiles*) (34) Videns fuisti usque quo absciſſus est lapis, qui non in manibus, & percussit statuam super pedibus suis ferri, & testæ, & comminuit eos. (35) In tunc contrita sunt pariter ferrum, testa, æs, argentum, & aurum, & fuerunt sicut palea de areis æstatis, & abstulit ea ventus, & omnis locus non inventus est eis: Et lapis qui percussit statuam, effectus est in montem magnum, & implevit omnem terram.

vers. 44.

וּבְיוֹמֵיהֹון דִּי מַלְכַיָּא אִנּון [k]יְקִים
אֱלָהּ שְׁמַיָּא מַלְכוּ דִּי לְעָלְמִין לָא
תִתְחַבַּל וּמַלְכוּתָהּ לְעַם אָחֳרָן לָא
[l]תִשְׁתְּבֵק [m]תַּדֵּק [n]וְתֵסֵף כָּל־אִלֵּין
מַלְכְוָתָא וְהִיא תְּקוּם לְעָלְמָא׃

(44)

[k] קום [l] שבק [m] דקק [n] סוף

(44) Et in diebus eorum regum ipsorum, suscitabit Deus cœlorum regnum, quod in secula non corrumpetur, & regnum ejus populo alteri non dimittetur: comminuet, & consumet omnia ista regna, & (*sed*) ipsum stabit in secula.

CAP. III. *vers.* 16. 17. 18.

° עֲנוֹ שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֶד נְגוֹ וְאָמְרִין
לְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר לָא חַשְׁחִין
אֲנַחְנָא עַל דְּנָא פִּתְגָם P לְהַתְכוּתָךְ:
הֵן אִיתַי אֱלָהֲנָא דִי אֲנַחְנָא פָּלְחִין
כְּכֵל לְשֵׁזְבוּתָנָא מִן אַתּוּן נוּרָא
יְקַדְתָּא וּמִן יְדָךְ מַלְכָּא יְשֵׁזִיב: וְהֵן
לָא יְדִיעַ לֶהֱוֵא לָךְ מַלְכָּא דִי
לְאֱלָהָיִךְ לָא אִיתַנָא פָּלְחִין וְלִצְלֶם
דַּהֲבָא דִי הֲקֵימְתָּ לָא נִסְגֻּד:

(16)

° ענה ° תוב

(16.) Responderunt Sadrach, Mesach, & Habed nego, & dicentes (*fuerunt*) regi. Nebuchadnesar, non curantes (*sumus*) nos super hoc verbo (*hac re*) respondere tibi. (17.) Ecce est Deus noster quem nos colentes (*sumus*,) potens ad liberandum nos: de fornace ignis ardentis & de manu tuâ rex, eruet. (18.) Et ecce non (*si noluerit eruere nos*), notum ad existendum (*sit*) tibi rex, quòd Deos tuos non sumus nos colentes, & imagini auri quam erigere fecisti, non genu flectemus.

vers. 31. 32. 33.

נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא לְכָל־עַמְמַיָּא אֻמַּיָּא
וְלִשָׁנַיָּא דִּי — [q]דָּארִין בְּכָל־אַרְעָא
שְׁלָמְכוֹן יִשְׂגֵּא: [r]אָתַיְתִּי [s]וְתִמְהַיָּא דִּי
עֲבַד עִמָּי אֱלָהָּא [t]עִלָּיָא שְׁפַר קֳדָמָי
[u]לְהַחֲוָיָה: אָתוֹהִי כְּמָה רַבְרְבִין
וְתִמְהוֹהִי כְּמָה תַּקִּיפִין מַלְכוּתֵהּ
מַלְכוּת עָלַם וְשָׁלְטָנֵהּ עִם־דָּר וְדָר:

(13.) Nebuchadnesar rex omnibus populis nationibus & linguis, qui habitantes *sunt* in universa terra, Pax vobis multiplicetur.

q דור r אתה s תמה t עלת u חוא

(32) Signa & mirabilia, quæ fecit mecum Deus excelsus, decorum est coram me, indicare. (33) Signa ejus secundùm quod magna *sunt*, & mirabilia ejus secundum quod fortia *sunt*. Regnum ejus *est* regnum seculi & dominium ejus cum generatione & generatione.

CAP. IV. vers. 14.

בִּגְזֵרַת עִירִין פִּתְגָמָא וּמֵאמַר
קַדִּישִׁין שְׁאֵלְתָּא עַד דִּבְרַת דִּי יִנְדְּעוּן
חַיָּיָא דִּי שַׁלִּיט עִלָּיָא בְּמַלְכוּת
אֲנָשָׁא וְלְמַן דִּי צְבָא יִתְנִנַּהּ וְשַׁפַּל
אֲנָשִׁים [b] יָרִים עֲלַיּהּ׃

(14) In decreto vigilum *est* verbum (*resista*), & in sermone sanctorum petitio: Usque ad verbum quò cognoscant viventes, quòd dominetur altissimus in regno hominis & cui quod voluerit dabit illud, & humilem hominum constituet super illud.

vers. 24.

לָהֵן מַלְכָּא מְלִכִּי יְשַׁפַּר עֲלָיִךְ
[c] וְחַטָּיִךְ בִּצְדָקָה פְּרָק [d] וַעֲוֹנָתָךְ [c] בְּמָחַן
[f] עֲנָיִן הֵן תְּהֵוֶא אַרְכָה [g] לְשַׁלְוְתָךְ׃
(21)

[a] ידע [b] קום [c] חטא [d] עוה [e] חנן [f] ענה [g] שלה

(24) Quamobrem rex consilium meum pulchrum sit super te (*placeat tibi*) & peccata tua in justitia redime, & iniquitates tuas in miserando afflictorum: ecce erit prolongatio paci tuæ.

vers. 27. 28.

עֲנָה מַלְכָּא וְאָמַר הֲלָא דָא־הִיא
בָּבֶל רַבְּתָא דִּי־אֲנָה בְנֵיתָהּ לְבֵית
מַלְכוּ בְּתֻקֶף חִסְנִי וְלִיקַר הַדְרִי׃ עוֹד
[h] מִלְּתָא בְּפֻם מַלְכָּא קָל מִן־שְׁמַיָּא
נְפַל לָךְ אֲמְרִין נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא
מַלְכוּתָא עֲדָת מִנָּךְ׃

(27) Respondit rex, & dixit; Nonne hæc ipsa (*est*) Babel magna: quam ego ædificavi eam in domum regni, in robore potentiæ meæ, & in gloriam decoris mei? (28) Adhuc sermo *erat* in ore regis, vox è cœlis delapsa est: Tibi dicentes (*dicitur*), Nebuchadnesar rex, regnum transivit à te.

[h] מלל

vers.34.

כְּעַן אֲנָא נְבֻכַדְנֶצַּר מְשַׁבַּח [i] וּמְרוֹמֵם
[k] וּמְהַדַּר לְמַלֶּךְ שְׁמַיָּא דִּי כָל־
מַעְבָּדוֹהִי קְשׁוֹט וְאֹרְחָתֵהּ דִּין וְדִי
מַהְלְכִין בְּגֵוָה יָכִל לְהַשְׁפָּלָה׃

(34) Nunc ego Nebuchadnesar laudans, & exaltans & glorificans regem cœlorum, quia omnia opera ejus *sunt* veritas, & semitæ ejus judicium: & qui ambulantes *sunt* in superbia valens *est* humiliare.

CAP. V. vers. 24.25.26.27.28.

בֵּאדַיִן מִן־קֳדָמוֹהִי שְׁלִיחַ [l] פַּסָּא דִּי־
יְדָא וּכְתָבָא דְנָה רְשִׁים׃ וּדְנָה כְתָבָא
דִּי רְשִׁים מְנָא מְנָא תְּקֵל וּפַרְסִין׃
דְּנָה פִּשְׁרָ [m] מִלְּתָא מְנָא מְנָה אֱלָהָא
מַלְכוּתָךְ וְהַשְׁלְמַהּ׃ תְּקֵל הְקִילְתָּ
בְּמאֹזְנַיָּא וְהִשְׁתְּכַחְתְּ חַסִּיר׃ פְּרֵס
פְּרִיסַת מַלְכוּתָךְ וִיהִיבַת לְמָדַי וּפָרָס׃

(24.)

[i] רום [k] הדר [l] פסס [m] מלל

(24) Tunc à facie ejus missa est palma τῆς manus, & scriptura hæc exarata est. (25) Et hæc est scriptura quæ exarata est; Mene, Mene, Techel, Upharsim. (26) Hæc est interpretatio sermonis; Mene; numeravit Deus regnum tuum, & complevit illud. (27) Techel, appensus es in bilancibus, & inventus es imminutus. (28) Peres, divisum est regnum tuum, & datum est Medis & Persis.

CAP. VI. vers. 22. 23.

אֱדַיִן דָּנִיֵּאל עִם־מַלְכָּא מַלֵּל מַלְכָּא
לְעָלְמִין n חֱיִי׃ אֱלָהִי שְׁלַח מַלְאֲכֵהּ
וּסְגַר פֻּם אַרְיָוָתָא וְלָא חַבְלוּנִי כָּל־
קֳבֵל דִּי קֳדָמוֹהִי זָכוּ הִשְׁתְּכַחַת לִי
וְאַף קֳדָמָיךְ מַלְכָּא חֲבוּלָה לָא עֲבִדֵת׃

(22) Tunc Daniel cum rege locutus est, Rex in secula vive. (23) Deus meus misit angelum suum, & concluſit os leonum, & non corruperunt me, omni respectu (*imprimis*) quod coram eô puritas inventa est mihi, & etiam coram te rex corruptelam non feci.

n חיא

verſ.27.28.

הוּא אֱלָהָא חַיָּא וְקַיָּם לְעָלְמִין
וּמַלְכוּתֵהּ דִּי־לָא תִתְחַבַּל וְשָׁלְטָנֵהּ
עַד־סוֹפָא: מְשֵׁיזַב° וּמַצֵּל וְעָבֵד ᵖ אָתִין
ᵍ וְתִמְהִין בִּשְׁמַיָּא וּבְאַרְעָא

(27) Ipſe *eſt* DEUS vivens, & permanens in ſecula, & regnum ejus quod non corrumpetur dominium ejus usque ad finem. (28) Eruens & liberans, & faciens ſigna & mirabilia, in cœlo & in terra:

CAP. VII. verſ. 1. usque ad 14.

1. בִּשְׁנַת חֲדָה לְבֵלְאשַׁצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל
דָּנִיֵּאל חֵלֶם חֲזָה וְחֶזְוֵי רֵאשֵׁהּ עַל־
מִשְׁכְּבֵהּ בֵּאדַיִן חֶלְמָא כְּתַב רֵאשׁ
ʳ מִלִּין אֲמַר: 2. עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר חָזֵה
הֲוֵית בְּחֶזְוִי עִם־לֵילְיָא וַאֲרוּ אַרְבַּע
רוּחֵי שְׁמַיָּא מְגִיחֵן לְיַמָּא רַבָּא:
3 וארבע

° נצל ᵖ אתה ᵍ תמה ʳ מלל

3. וְאַרְבַּע [s] חֵינָן רַבְרְבָן סְלִקָן מִן־יַמָּא
[t] שָׁנְיָן דָּא מִן־דָּא׃ 4. קַדְמָיְתָא כְּאַרְיֵוה
וְגַפִּין דִּי־נְשַׁר לָהּ חָזֵה הֲוֵית עַד
דִּי־מְרִיטוּ גַּפַּיהּ וְנְטִילַת מִן־אַרְעָא
וְעַל־רַגְלַיִן כְּאֱנָשׁ [u] הֳקִימַת וְלִבַּ אֱנָשׁ
יְהִיב לָהּ׃ 5. וְאָרוּ [x] חֵיוָה אָחֳרִי תִנְיָנָה
דָּמְיָה לְדֻב וְלִשְׁטַר־חַד הֳקִימַת וּתְלָת
עִלְעִין בְּפֻמָּהּ בֵּין שִׁנָּיהּ וְכֵן אָמְרִין
לָהּ קוּמִי אֲכֻלִי בְשַׂר שַׂגִּיא׃ 6. בָּאתַר
דְּנָה חָזֵה הֲוֵית וְאָרוּ אָחֳרִי כְּנְמַר
וְלָהּ גַּפִּין אַרְבַּע דִּי־עוֹף עַל־
גַּבָּהּ וְאַרְבְּעָה רֵאשִׁין לְחֵיוְתָא
וְשָׁלְטָן יְהִיב לָהּ׃ 7. בָּאתַר דְּנָה
חָזֵה הֲוֵית בְּחָזְוֵי לֵילְיָא וְאָרוּ חֵיוָה

רביעיא

[s] חיא [t] שנא [u] קום [x] חיא [y] דמא

רְבִיעָיָא דְּחִילָה וְאֶמְתָּנִי וְתַקִּיפָא
יַתִּירָה וְשִׁנַּיִן דִּי־פַרְזֶל לָהּ רַבְרְבָן
אָכְלָה [a] וּמַדְּקָה וּשְׁאָרָא בְּרַגְלַיהּ
רָפְסָה וְהִיא מְשַׁנְיָה מִן־כָּל־חֵיוָתָא
דִּי קֳדָמַיהּ וְקַרְנַיִן עֲשַׂר לָהּ׃
8 מִשְׂתַּכַּל הֲוֵית בְּקַרְנַיָּא וְאָלוּ קֶרֶן
אָחֳרִי זְעֵירָה סִלְקַת בֵּינֵיהוֹן וּתְלָת
מִן־קַרְנַיָּא קַדְמָיָתָא אֶתְעֲקַרוּ מִן־
קֳדָמַיהּ וְאָלוּ עַיְנִין כְּעַיְנֵי אֱנָשָׁא
בְּקַרְנָא־דָא וּפֻם מְמַלֵּל רַבְרְבָן׃
9 חָזֵה [b] הֲוֵית עַד דִּי כָרְסָוָן [c] רְמִיו
וְעַתִּיק יוֹמִין יְתִב לְבוּשֵׁהּ כִּתְלַג חִוָּר
וּשְׂעַר רֵאשֵׁהּ כַּעֲמַר נְקֵא כָּרְסְיֵהּ
שְׁבִיבִין דִּי־נוּר [d] גַּלְגִּלּוֹהִי נוּר דָּלֵק׃

10.

[a] דקק [b] הוא [c] רמה [d] גלל

10. נְהַר דִּי נוּר נָגֵד וְנָפֵק מִן
קֳדָמוֹהִי אֶלֶף אַלְפִים יְשַׁמְּשׁוּנֵּהּ
וְרִבּוֹ רִבְּוָן קֳדָמוֹהִי יְקוּמוּן דִּינָא
יְתִב וְסִפְרִין פְּתִיחוּ׃ 11. חָזֵה הֲוֵית
בֵּאדַיִן מִן קָל c מִלַּיָּא רַבְרְבָתָא דִּי
קַרְנָא מְמַלְלָא חָזֵה הֲוֵית עַד דִּי
קְטִילַת חֵיוְתָא f וְהוּבַד גִּשְׁמַהּ וְיְהִבַת
לְיוֹקַדַת אֶשָׁא׃ 12 וּשְׁאָר חַיְוָתָא g הֶעְדִּיו
שָׁלְטָנְהֹן וְאַרְכָה h בְּחַיִין יְהִיבַת לְהוֹן
עַד זְמַן וְעִדָּן׃ 13. חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי
לֵילְיָא וַאֲרוּ עִם עֲנָנֵי שְׁמַיָּא כְּבַר
אֱנָשׁ אָתָה הֲוָא וְעַד עַתִּיק יוֹמַיָּא
מְטָה וְקָדָמוֹהִי הַקְרְבוּהִי׃ 14. וְלַהּ יְהִב
שָׁלְטָן וְיֵקָר וּמַלְכוּ וְכָל עַמְמַיָּא אֻמַיָּא
וְלִשָׁנַיָּא לֵהּ יִפְלְחוּן שָׁלְטָנֵהּ שָׁלְטַן

c מלל f אבר g עדה h חיא

עָלָם דִּי־לָא יְעִדֵּה וּמַלְכוּתֵהּ דִּי־לָא
תִתְחַבַּל׃

(1) In anno uno (*primo*) Belsasar regis Babel, Daniel somnium vidit, & visiones capitis ejus super cubili ejus: in tunc somnium scripsit, caput (*summam*) verborum dixit. (2) Respondit Daniel & dixit, videns fui in visione mea cum nocte, & ecce quatuor venti cœli erumpentes in mari magno. (3) Et quatuor bestiæ grandes ascendentes *erant* è mari: variantes illa ab ista (*diversæ ab invicem*) (4) Prima *erat* sicut leo, & alæ τῆς aquilæ *erant* ei: videns eram donec evulsæ sunt alæ ejus, & elevata est à terra, & super pedes tanquam homo stetit, & cor hominis datum est ei. (5) Et ecce bestia alia secunda similis *erat* urso, & ad latus unum stetit, & tres costæ in ore ejus inter dentes ejus: & sic dicentes (*dicebatur*) ei, surge, comede carnem multam. (6) Post hoc videns eram & ecce alia veluti pardus, & ei *erant* alæ quatuor τῆς avis super dorso ejus: & quatuor capita (*erant*) bestiæ, & dominium datum est ei. (7) Post hoc videns fui in visionibus noctis, & ecce bestia quarta, formidolosa, & terribilis & fortis abundanter, & dentes τῦ ferri *erant* ei, magni, comedens & comminuens, & residuum in pedibus suis conculcans *erat*: & ipsa varians *erat* ab omnibus

bus bestiis, quæ *fuerunt* ante eam, & cornua decem *erant* ei. (8) Attentus fui in cornua & ecce cornu aliud parvum ascendebat inter ea, & tria de cornibus primis evulsa sunt à facie ejus: & ecce oculi tanquam oculi hominis *erant*, in cornu isto, & loquens grandia. (9) Videns fui usque dum throni elati sunt, & antiquus dierum sedit: vestimentum ejus sicut nix candidum, & pilus capitis ejus sicut lana pura, thronus ejus *ut* flammæ ignis, rotæ ejus *ut* ignis ardens. (10) Fluvius ☞ ignis trahens se, (*manans*) & egrediens *erat* à facie ejus, mille millium ministrabant ei, & myrias myriadum coram eo stabant: judicium sedit, libri aperti sunt. (11) Videns fui, in tunc à voce sermonum grandium, quos cornu loquens *erat*: videns *inquam* eram, donec interfecta est bestia, & perditum est corpus ejus, & traditum est ad combustionem ignis. (12) Et residuo bestiarum abstulerant dominium earum: & longitudo in vitis (*vitæ*) data est eis usque ad tempus & tempus. (13) Videns fuit in visionibus noctis, & ecce cum nubibus cœli tanquam filius hominis veniens erat & usque ad antiquum dierum pervenit, & coram eo appropinquare fecerunt eum. (14) Et ei datum est dominium & gloria & regnum & omnes populi, nationes, & linguæ ei servient: dominium ejus est dominium seculi, quod non auferetur, & regnum ejus quod non corrumpetur.

Vers.

vers. 21. 22.

חֲזֵה הֲוֵית וְקַרְנָא דְּכֵן עָבְדָא קְרָב
עִם־קַדִּישִׁין וְיָכְלַ לְהוֹן׃ עַד דִּי־אֲתָה
עַתִּיק יוֹמִיָּא וְדִינָא יְהַב לְקַדִּישֵׁי
עִלָּיוֹנִין וְזִמְנָא מְטָה וּמַלְכוּתָא
הֶחֱסִנוּ קַדִּישִׁין׃

(21) Videns eram & cornu quod sic faciens *erat* prælium cum sanctis: & prævalens erat eis. (22) Donec venit antiquus dierum, & judicium datum est sanctis excelsis: Et tempus advenit, & regnum possidebant sancti.

vers. 27.

וּמַלְכוּתָא וְשָׁלְטָנָא וּרְבוּתָא דִּי
מַלְכָוָת תְּחוֹת כָּל־שְׁמַיָּא יְהִיבַת לְעַם
קַדִּישֵׁי עִלָּיוֹנִין מַלְכוּתֵהּ מַלְכוּת עָלַם
וְכָל שָׁלְטָנַיָּא לֵהּ יִפְלְחוּן וְיִשְׁתַּמְּעוּן׃

(27) Et regnum & dominium & magnitudo τῶν regnorum subter omne cœlum datum est populo sanctorum excelsorum: regnum ejus

ejus est regnum seculi & omnes dominatus ei servient, & obedient.

CAP. IX. vers. 4. 5. 6.

אֲנָא אֲדֹנָי הָאֵל הַגָּדוֹל [k] וְהַנּוֹרָא
שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי
[b] מִצְוֹתָיו: חָטָאנוּ [m] וְעָוִינוּ וְהִרְשָׁעְנוּ
וּמָרָדְנוּ וְסוֹר מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ:

(4) Obsecro Domine Deus magne & terribilis, custodiens pactum & misericordiam diligentibus eum, & custodientibus mandata ejus. (5) Peccavimus & perversè egimus, & impiè egimus & rebellavimus; & recedere (*recessimus*) à mandatis tuis, & à judiciis tuis.

vers. 8.

לְךָ אֲדֹנָי הַצְּדָקָה וְלָנוּ [n] בֹּשֶׁת הַפָּנִים

(8) Tibi Domine justitia, & (*sed*) nobis pudor facierum *est*.

vers. 18. 19.

הַטֵּה אֱלֹהַי אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח
עֵינֶיךָ וּרְאֵה שֹׁמְמֹתֵינוּ וְהָעִיר
אשר

[k] ירא [l] צוה [m] עוה [n] בוש

אֲשֶׁר־נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ כִּי לֹא עַל־
צִדְקֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ ס מַפִּלִים p תְּחִנּוֹתֵינוּ
לְפָנֶיךָ כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: אֲדֹנָי
שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה
וַעֲשֵׂה אַל־תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי־
שִׁמְךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ:

(18) Inclina Deus meus aurem tuam, & audi; aperi oculos tuos, & vide desolationes noſtras, & civitatem quam invocatum eſt nomen tuum ſuper eam; quia non ſuper juſtitiis noſtris nos (*ſumus*) cadere facientes preces noſtras ad facies tuas, ſed ſuper miſerationibus tuis multis. (19) Domine exaudi, Domine parce, Domine attende & fac, ne moreris; propter temetipſum Deus meus: nam nomen tuum vocatum eſt ſuper civitatem tuam & ſuper populum tuum.

verſ. 24. 25. 26. 27.

24. שָׁבֻעִים שִׁבְעִים נֶחְתַּךְ עַל־עַמְּךָ
וְעַל־עִיר קָדְשֶׁךָ לְכַלֹּא הַפֶּשַׁע
וּלְחָתֵם חַטֹּאות וּלְכַפֵּר q עָוֹן וּלְהָבִיא
צֶדֶק עֹלָמִים וְלַחְתֵּם r חָזוֹן וְנָבִיא
וּלְמָשֵׁחַ

---

o נפל p חנן q עוה r חזה

וּלְמָשְׁחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃ 25 וְתֵדַע וְתַשְׂכֵּל
מִן־מֹצָא דָבָר לְהָשִׁיב וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלַם
עַד־מָשִׁיחַ נָגִיד שָׁבֻעִים שִׁבְעָה וְשָׁבֻעִים
שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם תָּשׁוּב וְנִבְנְתָה רְחוֹב
וְחָרוּץ וּבְצוֹק הָעִתִּים׃ 26 וְאַחֲרֵי הַשָּׁבֻעִים
שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם יִכָּרֵת מָשִׁיחַ וְאֵין לוֹ
וְהָעִיר וְהַקֹּדֶשׁ יַשְׁחִית עַם נָגִיד הַבָּא
וְקִצּוֹ בַּשֶּׁטֶף וְעַד קֵץ מִלְחָמָה נֶחֱרֶצֶת
שֹׁמֵמוֹת׃ 27 וְהִגְבִּיר בְּרִית לָרַבִּים
שָׁבוּעַ אֶחָד וַחֲצִי הַשָּׁבוּעַ יַשְׁבִּית זֶבַח
וּמִנְחָה וְעַל כְּנַף שִׁקּוּצִים מְשֹׁמֵם וְעַד־
כָּלָה וְנֶחֱרָצָה תִּתַּךְ עַל־שֹׁמֵם׃

(24) Hebdomadæ ſeptuaginta deciſum eſt ſuper populum tuum, & ſuper civitatem ſanctitatis tuæ, ad conſumendum prævaricationem, & ad obſignandum peccata, & ad expiandum iniquitatem, & adducendum juſtitiam

---

s ידע t שוב u בנה x עתת y קצץ z חצה a נתך

tiam seculorum; & ad obsignandum visionem & prophetam, & ad unguendum sanctitatem sanctitatum. (25) Et scies & intelliges ab exitu sermonis, ad reverti faciendum, & ad ædificandum Jerusalem usque ad unctum ducem, hebdomadæ septem: & hebdomadæ sexaginta & duæ, revertetur, & ædificabitur platea & fossa, & in angustia temporum. (26) Et post hebdomadas sexaginta & duas excidetur unctus (*Christus*,) & non *erit* ei: & urbem & sanctitatem (*sanctuarium*) corrumpet populus ducis venturi, & finis *erit* in inundatione, & usque ad finem belli; decisa (*decisæ sunt*) desolationes. Et roboravit pactum multis hebdomada una: & dimidiô hebdomadæ cessare faciet sacrificium, & oblationem, & super alam abominationum stupefaciens *erit*, & usque ad consummationem, & decisum effundet se super obstupescentem.

CAP. XII. vers. 1. 2. 3.

וּבָעֵת הַהִוא יַעֲמֹד מִיכָאֵל הַשַּׂר הַגָּדוֹל
הָעֹמֵד עַל־בְּנֵי עַמֶּךָ [b] וְהָיְתָה עֵת [c] צָרָה
אֲשֶׁר לֹא־נִהְיְתָה מִהְיוֹת גּוֹי עַד הָעֵת
הַהִוא וּבָעֵת הַהִוא יִמָּלֵט עַמְּךָ כָּל־
הַנִּמְצָא כָּתוּב בַּסֵּפֶר: וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי
אבמת

[b] היה [c] צור

אַרְמַת־עָפָר [d] יָקִיצוּ אֵלֶּה [c] לְחַיֵּי עוֹלָם
וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת לְדִרְאוֹן עוֹלָם׃
וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִירוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ
וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד׃

(1) Et in tempore illo ſtabit Michael princeps magnus, ſtans ſuper (*qui ſtat pro*) filiis populi tui, & erit tempus anguſtiæ, quod non factum eſt ab exiſtendo gentem usque ad tempus hoc: & in tempore ipſo evadet populus tuus omnis, *qui eſt* inventus ſcriptus in libro. (2) Et multi è dormientibus humi (*pulveris*) expergiſcentur; ii ad vitas ſeculi, & ii ad opprobria, ad contemptum [illegible] ſeculi. (3) Et intelligentes fulgebunt ſicut ſplendor expanſionis; & juſtificantes multos ſicut ſtellæ in ſeculum & perpetuum.

verſ. 4.

וְאַתָּה דָנִיֵּאל סְתֹם הַדְּבָרִים וַחֲתֹם
הַסֵּפֶר עַד־עֵת קֵץ יְשׁוֹטְטוּ רַבִּים
וְתִרְבֶּה הַדָּעַת׃

(4) Et

---

[d] קוץ [c] חיה

(4) Et tu Daniel claude verba, & obsigna librum usque ad tempus finis: discurrent multi, & multiplicabitur scientia.

vers. 10.

יִתְבָּרוּ וְיִתְלַבְּנוּ וְיִצָּרְפוּ רַבִּים וְהִרְשִׁיעוּ
רְשָׁעִים וְלֹא יָבִינוּ כָּל־רְשָׁעִים
וְהַמַּשְׂכִּילִים יָבִינוּ׃

(10) Purificabunt, & dealbabuntur & defæcabunt se multi, & impiè agent impii, & non intelligent omnes impii; sed intelligentes intelligent.

vers. 13.

וְאַתָּה f לֵךְ לַקֵּץ וְתָנוּחַ וְתַעֲמֹד
לְגֹרָלְךָ g לְקֵץ הַיָּמִין׃

(13) Et tu vade ad finem: & requiesces, & stabis in sorte tua in fine dierum.

EX

f ילך g קצץ

EX HOSEA.

CAP. I. verſ. 1.

וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה אֲרַחֵם [h] וְהוֹשַׁעְתִּים
בַּיהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְלֹא [h] אוֹשִׁיעֵם בְּקֶשֶׁת
וּבְחֶרֶב וּבְמִלְחָמָה בְּסוּסִים וּבְפָרָשִׁים׃

(6) Et domûs Judæ miſerebor, & ſalvos faciam eos in DOMINO DEO ſuo: & non ſervabo eos in arcu & in gladio, & in bello in equis & in equitibus.

CAP. II. verſ. 1. 2.

וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל [i] כְּחוֹל הַיָּם
אֲשֶׁר לֹא־ [k] יִמַּד וְלֹא יִסָּפֵר וְהָיָה־
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־ יֵאָמֵר לָהֶם לֹא־ עַמִּי
אַתֶּם יֵאָמֵר לָהֶם בְּנֵי אֵל־ חָי׃ וְנִקְבְּצוּ
בְּנֵי־יְהוּדָה וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו [l] וְשָׂמוּ
לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד וְעָלוּ מִן־ הָאָרֶץ כִּי
גָדוֹל יוֹם יִזְרְעֶאל׃

(10)

---

h ישע i חול k מרד l שום

(1) Et erit numerus filiorum Israel sicut arena maris, quæ non mensurabitur, & non numerabitur: & erit in loco, quò dicetur eis, Non populus meus vos: dicetur eis, filii DEI viventis *estis*. (2) Et congregabuntur filii Juda & filii Israel pariter & ponent sibi caput unum, & ascendent de terrâ: quia magnus *est* dies Iisreel.

vers. 8.

לָכֵן הִנֵּנִי־ m שָׂךְ אֶת־דַּרְכֵּךְ בְּסִירִים
וּגְדַרְתִּי אֶת־גְּדֵרָהּ n וּנְתִיבוֹתֶיהָ לֹא
תִמְצָא׃

(8) Propterea ecce ego sepiens *sum* viam tuam cum spinis; & replam sepem, & semitas suas non inveniet.

vers. 10. 11.

וְהִיא לֹא יָדְעָה כִּי אָנֹכִי o נָתַתִּי לָהּ
הַדָּגָן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר לָכֵן אָשׁוּב
וְלָקַחְתִּי דְגָנִי בְּעִתּוֹ וְתִירוֹשִׁי p בְּמוֹעֲדוֹ
וְהִצַּלְתִּי צַמְרִי וּפִשְׁתִּי q לְכַסּוֹת אֶת־
r עֶרְוָתָהּ׃

(8) Et

m שוך n נתב o נתן p יעד q כסה r ערה

(10) Et hæc nescivit, quod ego dedi ei frumentum & mustum & oleum: (11) Idcirco convertar, & sumam frumentum meum in tempore suo & mustum meum in tempore statuto suo & auferam lanam meam & linum meum, *quæ dedi* ad operiendum nuditatem ejus.

vers. 16.

לָכֵן הִנֵּה אָנֹכִי [s] מְפַתֶּיהָ וְהֹלַכְתִּיהָ
הַמִּדְבָּר וְדִבַּרְתִּי עַל־לִבָּהּ׃

(16) Propterea ecce ego (*sum*) pelliciens eam; & ire faciam eam *in* desertum; & loquar super cor ejus.

vers. 21. 22.

[t] וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי לְעוֹלָם וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי
בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים׃
וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי [u] בֶּאֱמוּנָה וְיָדַעַתְּ אֶת־
יְהוָה׃

(21) Et desponsabo te mihi in seculum; & desponsabo te mihi in justitia & in judicio, & in misericordia, & in miserationibus. (22) Et desponsabo te mihi in fide, & cognosces DOMINUM.

vers.

---

[s] פתח [t] ארש [u] אמן

vers. 24. 25.

וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶעֱנֶה נְאֻם־יְהוָה
אֶעֱנֶה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְהֵם [x] יַעֲנוּ
אֶת־הָאָרֶץ: וְהָאָרֶץ תַּעֲנֶה אֶת־הַדָּגָן
וְאֶת־הַתִּירוֹשׁ וְאֶת־הַיִּצְהָר וְהֵם
יַעֲנוּ אֶת־יִזְרְעֶאל: וְזָרַעְתִּיהָ לִי
בָּאָרֶץ וְרִחַמְתִּי אֶת־לֹא רֻחָמָה
וְאָמַרְתִּי לְלֹא־עַמִּי עַמִּי־אַתָּה וְהוּא
יֹאמַר אֱלֹהָי:

(23) Et erit in die illa, exaudiam, ait DOMINUS, exaudiam *inquam* cœlos: & ipsi exaudient terram. (24) Et terra exaudiet frumentum & mustum & oleum: & hæc exaudient Jisreel. (25) Et seminabo eam mihi in terra, & miserebor Lo-Ruchamah; dicam ad Lo-Hammi, Populus meus *es* tu: & ipse dicet, Deus meus *es*.

CAP. III. vers. 4. 5.

יָמִים רַבִּים יֵשְׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין
מֶלֶךְ

[x] ענה

מֶלֶךְ וְאֵין שַׂר וְאֵין זֶבַח וְאֵין [y] מַצֵּבָה
וְאֵין אֵפוֹד וּתְרָפִים: אַחַר יָשֻׁבוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּבִקְשׁוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם
וְאֶת דָּוִיד מַלְכָּם וּפָחֲדוּ אֶל יְהוָה
וְאֶל טוּבוֹ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים:

(4) Dies multos manebunt filii Israel, non rex, & non princeps, & non sacrificium, & non statua; & non Ephod & Teraphim *absque rege* &c.) Postea revertentur filii Israel, & quærent Dominum Deum suum, & Davidem regem suum: & pavebunt ad Dominum & ad bonum ejus, in novissimo dierum.

CAP. IV. vers. 1. 2. 3.

שִׁמְעוּ דְבַר יְהוָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי
[a] רִיב לַיהוָה עִם יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ כִּי אֵין
[b] אֱמֶת וְאֵין חֶסֶד וְאֵין [c] דַּעַת אֱלֹהִים
בָּאָרֶץ: אָלָה וְכַחֵשׁ וְרָצֹחַ וְגָנֹב וְנָאָף
פָּרָצוּ וְדָמִים בְּדָמִים נָגָעוּ: עַל כֵּן
תֶּאֱבַל הָאָרֶץ וְאֻמְלַל כָּל יוֹשֵׁב בָּהּ
בחית

[y] שור [z] יצב [a] ריב [b] אמן [c] ידע

בְּחַיַּת הַשָּׂדֶה וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְגַם־דְּגֵי
הַיָּם יֵאָסֵפוּ׃

(1.) Audite verbum DOMINI filii Israel: quod lis *est* DOMINO cum habitatoribus terræ: quia non *est* veritas & non *est* misericordia (*pietas*), & non *est* scientia Dei in terra. (2.) *Sed* pejerare & mentiri & occidere & furari, & adulterari: rupturam fecerunt, & sanguines in sanguinibus tetigerunt. (3) Propterea lugebit terra & infirmabitur omnis habitans in ea, in (*cum*) bestia agri, & in (*cum*) volatili cœlorum, & etiam pisces maris colligentur, (*morientur.*)

vers. 11.

זְנוּת וְיַיִן וְתִירוֹשׁ [d] יִקַּח־לֵב׃

(11) Fornicatio, & vinum & mustum capiet (*auferet*) cor.

CAP. V. *vers.* 15.

[f] אֵלֵךְ אָשׁוּבָה אֶל־מְקוֹמִי עַד
אֲשֶׁר־יֶאְשְׁמוּ וּבִקְשׁוּ פָנָי [d] בַּצַּר לָהֶם
יְשַׁחֲרֻנְנִי׃

(15.) Vadam, revertar ad locum meum, usque dum deficiant & quærant facies meas: in angustia, *quæ* ipsis, manè quærent me.

CAP.

---

[d] זנה [e] לקח [f] ילך

CAP. VI. verſ. 1. 2.

[a] לְכוּ וְנָשׁוּבָה אֶל־יְהוָה כִּי הוּא טָרָף
וְיִרְפָּאֵנוּ [b] יַךְ וְיַחְבְּשֵׁנוּ: יְחַיֵּינוּ מִיֹּמָיִם
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי [d] יְקִימֵנוּ וְנִחְיֶה לְפָנָיו:

(1) Venite & revertamur ad Dominum, quia ipſe dilaceravit, & ſanabit nos; percuſſit, & obligabit nos: Vivificabit nos à biduo, in die tertia ſuſcitabit nos; & vivemus ad facies ejus.

verſ. 4.

מָה אֶעֱשֶׂה־לְּךָ אֶפְרַיִם מָה
אֶעֱשֶׂה־לְּךָ יְהוּדָה וַחֲסִדְכֶם כַּעֲנַן
בֹּקֶר וְכַטַּל מַשְׁכִּים הֹלֵךְ:

(4) Quid faciam tibi Ephraim? quid faciam tibi Juda? & (*nam*) pietas veſtra *eſt* ſicut nubes mane (*matutina*), & ſicut ros manicans, vadens.

verſ. 6.

כִּי חֶסֶד חָפַצְתִּי וְלֹא־זֶבַח [c] וְדַעַת
אֱלֹהִים מֵעֹלוֹת:

[a] ילך [b] נכה [c] חיה [d] קום [c] ירע

(6) Quia misericordiam volui, & non sacrificium; & scientiam Dei præ holocaustis.

CAP. VII. vers. 16.

יָשׁוּבוּ לֹא עַל הָיוּ כְּקֶשֶׁת רְמִיָּה

(16) Revertentur, *sed* non *ad* excelsum, fuerunt tanquam arcus doli (*dolosus*,)

CAP. VIII. vers. 12.

אֶכְתָּוב־לוֹ רֻבֵּו תּוֹרָתִי כְּמוֹ—[f] זָר נֶחְשָׁבוּ׃

Scribam (*scripsi*) ei præcipua legis meæ: *sed* sicut alienum reputata sunt.

CAP. IX. vers. 12.

גַּם—אוֹי לָהֶם בְּשׂוּרִי מֵהֶם׃

(32) Etiam væ eis in recedendo me ab eis.

vers. 14.

תֶּן—לָהֶם יְהוָה מַה—תִּתֵּן [g] תֶּן—לָהֶם רֶחֶם מַשְׁכִּיל וְשָׁדַיִם צֹמְקִים׃

(14)

[f] זור [g] נתן

(14) Da eis DOMINE, quid dabis? da eis vulvam abortientem, & ubera arentia.

CAP. X. verſ. 12.

זִרְעוּ לָכֶם לִצְדָקָה קִצְרוּ לְפִי חֶסֶד
נִירוּ לָכֶם נִיר וְעֵת לִדְרוֹשׁ אֶת־יְהוָה
עַד־יָבוֹא וְיוֹרֶה צֶדֶק לָכֶם׃

(12) Seminate vobis ad juſtitiam, metite ſecundùm miſericordiam, arate vobis arationem; & tempus requirendi DOMINUM, donec veniat & doceat juſtitiam vos.

verſ. 13.

חֲרַשְׁתֶּם־רֶשַׁע עַוְלָתָה קְצַרְתֶּם
אֲכַלְתֶּם פְּרִי־כָחַשׁ כִּי־בָטַחְתָּ
בְּדַרְכְּךָ בְּרֹב גִּבּוֹרֶיךָ׃

(13) Araſtis impietatem, iniquitatem meſuiſtis, comediſtis fructum mendacii: quia fiſus es in via tua, in multitudine fortium tuorum.

k נור i ירה

CAP. XI. verſ. 8. 9.

אֵיךְ [k] אֶתְּנְךָ אֶפְרַיִם אֲמַגֶּנְךָ יִשְׂרָאֵל
אֵיךְ אֶתֶּנְךָ כְּאַדְמָה [l] אֲשִׂימְךָ כִּצְבֹאִים
נֶהְפַּךְ עָלַי לִבִּי יַחַד נִכְמְרוּ [m] נִחוּמָי:
לֹא אֶעֱשֶׂה [n] חֲרוֹן אַפִּי לֹא אָשׁוּב
לְשַׁחֵת אֶפְרַיִם כִּי אֵל אָנֹכִי וְלֹא־אִישׁ
בְּקִרְבְּךָ קָדוֹשׁ:

(8) Quomodo dabo (*ponam*) te Ephraim, tradam te Iſrael! quomodo dabo te ſicut Adamah, ponam te ut Zeboim! converſum eſt ſuper me cor meum, pariter commotæ ſunt pœnitudines meæ. (9) Non faciam iram furoris mei; non convertar ad diſperdendum Ephrajim: quoniam Deus ego (*ſum*), & non vir (*homo*): in interiori tuo (*medio tui*) ſanctus *ſum*.

CAP. XII. verſ. 6. 7.

וַיהוָה אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת יְהוָה זִכְרוֹ:
וְאַתָּה בְּאֱלֹהֶיךָ תָּשׁוּב חֶסֶד וּמִשְׁפָּט
שְׁמֹר וְקַוֵּה אֶל־אֱלֹהֶיךָ תָּמִיד:

(5)

[k] נתן [l] שום [m] נחם [n] חרה

(6) Et DOMINUS Deus exercituum: DOMINUS memoriale ejus. (7) Et tu in (*ad*) Deum tuum converteris: misericordiam & judicium custodi, & expecta ad Deum tuum semper.

vers. 8.

כְּנַ֫עַן בְּיָדוֹ מֹאזְנֵי מִרְמָה לַעֲשֹׁק אָהֵב׃

Mercator (*mercatorem quod attinet*) in manu ejus *sunt* bilances doli, fraudare dilexit.

CAP. XIII. vers. 1.

כְּדַבֵּר֙ אֶפְרַ֔יִם רְתֵ֔ת נִשָּׂ֖א הוּא בְּיִשְׂרָאֵ֑ל׃

(1) Secundum loqui (*cum loqueretur*) Ephrajim tremorem, elevatus est ipse in Israel.

vers. 6.

°כְּמַרְעִתָּם֙ וַיִּשְׂבָּ֔עוּ שָׂבֵ֖עוּ P וָיָרָ֣ם לִבָּ֑ם עַל־כֵּ֖ן שְׁכֵחוּנִי׃

(6) Juxta pascuum suum & saturati sunt, & elevatum est cor eorum; idcirco obliti sunt mei.

°רעה P רום

verſ. 9.

שִׁחֲתֵךְ יִשְׂרָאֵל כִּי־בִי בְעֶזְרֶךָ׃

(9) Perdidit te Iſrael, (*idololatriacua*) quia (*ſed*) in me auxilio tuo. (*auxilium tuum*)

verſ. 14.

מִיַּד שְׁאוֹל [q] אֶפְדֵּם מִמָּוֶת אֶגְאָלֵם אֱהִי
דְבָרַיִךְ מָוֶת אֱהִי קָטָבֵךְ שְׁאוֹל

(14) E manu inferni redimam eos, à morte redimam eos: ero peſtis tua ô mors, ero excidio tua inferne.

CAP. XIV. verſ. 2. 3.

שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי
כָשַׁלְתָּ [r] בַּעֲוֹנֶךָ׃ [s] קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים
וְשׁוּבוּ אֶל־יְהוָה אִמְרוּ אֵלָיו כָּל־
[t] תִּשָּׂא עָוֹן וְקַח־טוֹב וּנְשַׁלְּמָה פָרִים
שְׂפָתֵינוּ׃

(2) Revertere Iſrael ad DOMINUM Deum tuum

---

q פרה r עוה s לקח t נשא

tuum : quoniam corruisti in iniquitate tua. (3) Tollite vobiscum verba, & convertimini ad DOMINUM: Dicite ad eum, omnem tolles iniquitatem & accipe bonum, & reddemus vitulos labiorum nostrorum.

vers. 6. 7.

אֶהְיֶה כַטַּל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח כַּשּׁוֹשַׁנָּה
[u] וְיַךְ שָׁרָשָׁיו כַּלְּבָנוֹן׃ יֵלְכוּ יוֹנְקוֹתָיו
וִיהִי כַזַּיִת הוֹדוֹ וְרֵיחַ לוֹ כַלְּבָנוֹן׃

(6) Ero tanquam ros Israeli, germinabit tanquam lilium: & parentiet radices ejus tanquam Libanus. (7) Ibunt ramuli ejus, & erit tanquam olea gloria ejus: & odor ejus tanquam Libani.

vers. 10.

מִי חָכָם [x] וְיָבֵן אֵלֶּה נָבוֹן וְיֵדָעֵם
כִּי־יְשָׁרִים דַּרְכֵי יְהוָה וְצַדִּקִים יֵלְכוּ
בָם וּפְשָׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם׃

(10) Quis sapiens, & intelliget ista? intelligens, & sciet ista? quia rectæ viæ DOMINI: & justi ambulabunt in eis, & (*sed*) prævaricatores corruent in eis.

[u] נכה [x] בון

EX JOELE.

CAP. I. verſ. 10. 11. 12.

שֻׁדַּד שָׂדֶה אָבְלָה אֲדָמָה כִּי שֻׁדַּד דָּגָן
הוֹבִישׁ תִּירוֹשׁ אֻמְלַל יִצְהָר: [y]הוֹבִישׁוּ
אִכָּרִים הֵילִילוּ כֹּרְמִים עַל־חִטָּה וְעַל־
שְׂעֹרָה כִּי אָבַד קְצִיר שָׂדֶה: הַגֶּפֶן
הוֹבִישָׁה וְהַתְּאֵנָה אֻמְלָלָה רִמּוֹן גַּם־
תָּמָר וְתַפּוּחַ כָּל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה יָבְשׁוּ
כִּי [a]־הוֹבִישׁ [z] שָׂשׂוֹן מִן־בְּנֵי אָדָם:

(10) Vaſtatus eſt ager, luxit humus: quia devaſtatum eſt frumentum, aruit muſtum, infirmatum eſt oleum. (11) Erubuerunt agricolæ, ululârunt vinitores ſuper triticum, ſuper hordeum: quia periit meſis agri. (12) Vitis exaruit & ficus infirmata eſt: malogranatum etiam palma & malus, & omnia ligna agri aruerunt, quia exaruit gaudium à filiis hominum.

CAP. II. verſ. 12. 13. 14.

וְגַם־עַתָּה נְאֻם־יְהוָה [a]שֻׁבוּ עָדַי
בְּכָל־

---

[y] יבש [z] שוש [a] שוב

בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְצוֹם [b] וּבְבֶכִי וּבְמִסְפֵּד׃
וְקִרְעוּ לְבַבְכֶם וְאַל בִּגְדֵיכֶם וְשׁוּבוּ
אֶל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כִּי חַנּוּן [c] וְרַחוּם
הוּא אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְנִחָם עַל
הָרָעָה׃ מִי יוֹדֵעַ יָשׁוּב וְנִחַם וְהִשְׁאִיר
אַחֲרָיו בְּרָכָה

(12) Et etiam nunc dixit DOMINUS: Convertimini ad me in toto corde vestro: & in jejunio & in fletu, & in planctu. (13) Et scindite cor vestrum, & non vestimenta vestra, & convertimini ad DOMINUM Deum vestrum: quia gratiosus & miserator ipse, *est*) longus naribus & multus misericordia & pœnitens super malum. (14) Quis sciens *si* convertatur & pœniteat eum, & relinquat post se benedictionem.

vers. 15. 16. 17.

[d] תִּקְעוּ שׁוֹפָר בְּצִיּוֹן קַדְּשׁוּ צוֹם קִרְאוּ
עֲצָרָה׃ אִסְפוּ עָם קַדְּשׁוּ קָהָל
קִבְּצוּ זְקֵנִים אִסְפוּ עוֹלָלִים וְיוֹנְקֵי
שָׁדָיִם

[b] בכה [c] חנן [d] תקע

שָׁדַיִם יֵצֵא חָתָן מֵחֶדְרוֹ וְכַלָּה [e] מֵחֻפָּתָהּ׃
בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ [f] יִבְכּוּ הַכֹּהֲנִים
מְשָׁרְתֵי יְהוָה וְיֹאמְרוּ חוּסָה יְהוָה עַל־
עַמֶּךָ וְאַל־ [g] תִּתֵּן נַחֲלָתְךָ לְחֶרְפָּה
לִמְשָׁל־בָּם גּוֹיִם לָמָּה יֹאמְרוּ בָעַמִּים
אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם׃

(15) Clangite buccina in Zijon: ſanctifica te jejunium, vocate cœtum. (16) Congregate populum, ſanctificate eccleſiam, congregate ſenes, colligite parvulos & ſugentes ubera: egrediatur ſponſus de cubili ſuo, & ſponſa de thalamo ſuo. (17) Inter veſtibulum & altare plorent ſacerdotes, miniſtri DOMINI, & dicant: Parce DOMINE ſuper populo tuo, & ne des hæreditatem tuam in opprobrium ad dominandum in eos gentes, quare dicturi ſunt in populis; Ubi *eſt* Deus eorum?

verſ. 21.

אַל־ [h] תִּירְאִי אֲדָמָה [i] גִּילִי וּשְׂמָחִי כִּי־
הִגְדִּיל יְהוָה [f] לַעֲשׂוֹת׃

(21)

[e] חפף [f] בכה [g] נתן [h] ירא [i] גול [k] עשה

(21) Ne timeas humus; exulta & lætare, quia magnificavit DOMINUS ad faciendum.

verſ. 23.

וּבְנֵי צִיּוֹן גִּילוּ וְשִׂמְחוּ בַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
כִּי־נָתַן לָכֶם אֶת־ [l] הַמּוֹרֶה לִצְדָקָה
[m] וַיּוֹרֶד לָכֶם גֶּשֶׁם מוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ
בָּרִאשׁוֹן׃

(23) Et filii Zijon, exultate & lætamini in DOMINO Deo veſtro, quia dedit vobis Doctorem juſtitiæ: & deſcendere faciet vobis imbrem pluviam tempeſtivam & ſerotinam in primo.

verſ. 28. 29. 30. 31. 32.
aliàs
CAP. III. verſ. 1. 2. 3. 4. 5.

וְהָיָה אַחֲרֵי־כֵן אֶשְׁפֹּךְ אֶת־רוּחִי
עַל־כָּל־בָּשָׂר וְנִבְּאוּ בְנֵיכֶם
[n] וּבְנוֹתֵיכֶם זִקְנֵיכֶם חֲלֹמוֹת יַחֲלֹמוּן
בַּחוּרֵיכֶם [o] חֶזְיֹנוֹת יִרְאוּ׃ וְגַם עַל־
העברים

[l] ירה [m] ירד [n] בנה [o] חזה

הָעִבְרִים וְעַל־הַשְּׁפָחוֹת בַּיָּמִים
הָהֵמָּה אֶשְׁפּוֹךְ אֶת־רוּחִי: וְנָתַתִּי
מוֹפְתִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ דָּם וָאֵשׁ
וְתִמְרוֹת עָשָׁן: הַשֶּׁמֶשׁ יֵהָפֵךְ לְחֹשֶׁךְ
וְהַיָּרֵחַ לְדָם לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהוָה
הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא: וְהָיָה כֹּל אֲשֶׁר־יִקְרָא
בְּשֵׁם יְהוָה יִמָּלֵט:

(28.1.) Et erit posthæc, effundam spiritum meum super omnem carnem, & prophetabunt filii vestri, & filiæ vestræ. Senes vestri somnia somniabunt; juvenes vestri visiones videbunt. (29 2.) Et etiam super servos & super ancillas: in diebus illis effundam spiritum meum. sanguinem & ignem, & columnas fumi. (31.4.) Sol convertetur in tenebrositatem & luna in sanguinem: ad facies venire diem DOMINI magnum & terribilem. (32.5.) Et erit omnis qui invocaverit in nomine DOMINI, liberabitur.

CAP.

P יום

CAP. III. vers. 16. ad 21.

וַיהוָה מִצִּיּוֹן יִשְׁאָג וּמִירוּשָׁלַם יִתֵּן
קוֹלוֹ וְרָעֲשׁוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ וַיהוָה
מַחֲסֶה לְעַמּוֹ ף וּמָעוֹז לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

(16) Et DOMINUS de Zijon rugiet, & de Jerusalem dabit vocem suam, & contremiscent cœli & terra: & DOMINUS spes populi sui, & fortitudo filiorum Israel.

EX AMOS.

CAP. II. vers. 6.

כֹּה אָמַר יְהוָה עַל־שְׁלשָׁה פִּשְׁעֵי
יִשְׂרָאֵל וְעַל־אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ
עַל־מְכָרָם בַּכֶּסֶף צַדִּיק ׳ וְאֶבְיוֹן
בַּעֲבוּר נַעֲלָיִם׃

(9) Sic dixit DOMINUS, super tribus prævaricationibus Israel, & super quatuor non reverti faciam eum: super vendere eos in (*pro*) ar-

ף עוז ׳ אבר

argento justum, & egenum propter par calceamentorum.

CAP. III. vers. 6.

אִם־תִּהְיֶה רָעָה בְּעִיר וַיהוָה לֹא עָשָׂה׃

(6) Num erit malum in civitate, & DOMINUS non fecerit?

CAP. IV. vers. 12. 13.

כִּי־זֹאת אֶעֱשֶׂה־לָּךְ [t] הָכֵון לִקְרַאת־
אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל׃ כִּי הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים
וּבֹרֵא רוּחַ וּמַגִּיד לְאָדָם מַה־ [t] שֵּׂחוֹ
עֹשֵׂה שַׁחַר עֵיפָה וְרֹכֵב עַל־בָּמֳתֵי־
אֶרֶץ יְהוָה אֱלֹהֵי־צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃

(12) Quia hoc faciam tibi, præpara te in occursum Dei tui Israel. (13) Quia ecce formans montes, & creans ventum, & annuncians homini, quæ *sit* meditatio ejus; faciens auroram, & obscuritatem; & calcans super excelsa terræ: DOMINUS Deus exercituum nomen ejus.

CAP.

---

[s] כון [t] שוח

CAP. V. verſ. 7.

הַהֹפְכִים לְלַעֲנָה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה לָאָרֶץ
u הִנִּיחוּ׃

(7) Vertentes in abſynthium judicium: & juſtitiam in terram depoſuerunt.

verſ. 10.

שָׂנְאוּ בַשַּׁעַר x מוֹכִיחַ וְדֹבֵר תָּמִים
יְתָעֵבוּ׃

(10) Oderunt in porta corripientem: & loquentem perfecte abominati ſunt.

verſ. 14.

דִּרְשׁוּ טוֹב וְאַל y רָע לְמַעַן תִּחְיוּ
וִיהִי כֵן יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אִתְּכֶם
כַּאֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם׃

(14) Quærite bonum & non malum, ut vivatis: & erit ſic DOMINUS Deus exercituum vobiſcum, quemadmodum dixiſtis.

verſ.

---

u יונח x יכח y רוע

vers. 21. 23.

שָׂנֵאתִי מָאַסְתִּי [z] חַגֵּיכֶם וְלֹא אָרִיחַ
בְּעַצְרֹתֵיכֶם: הָסֵר מֵעָלַי הֲמוֹן [a] שִׁירֶיךָ
וְזִמְרַת נְבָלֶיךָ לֹא אֶשְׁמָע:

(21) Odivi reprobavi solennitates vestras: & non odorabo in cœtus vestros. (23) Remove desuper (*à*) me turbam canticorum tuorum: & cantum nabliorum tuorum non audiam.

CAP. VI. vers. 3. 4. 5. 6.

[b] הַמְנַדִּים לְיוֹם [c] רָע וַתַּגִּישׁוּן שֶׁבֶת חָמָס
הַשֹּׁכְבִים עַל־מִטּוֹת [d] שֵׁן וּסְרוּחִים עַל־
עַרְשׂוֹתָם וְאֹכְלִים כָּרִים מִצֹּאן וַעֲגָלִים
מִתּוֹךְ מַרְבֵּק: הַפֹּרְטִים עַל־פִּי הַנָּבֶל
כְּדָוִד חָשְׁבוּ לָהֶם כְּלֵי־שִׁיר: הַשֹּׁתִים
בְּמִזְרְקֵי יַיִן וְרֵאשִׁית שְׁמָנִים יִמְשָׁחוּ
וְלֹא נֶחֱלוּ עַל־שֶׁבֶר יוֹסֵף:

(3.)

[z] חגג [a] שור [b] נדה [c] רוע [d] שכן

(3) Elongantes diem mali, & appropinquare feciſtis habitare (*habitaculum*) rapinæ. (4) Jacentes ſuper lectis dentis (*eboris*), & diſtenti ſuper ſtratis ſuis: & edentes agnos de pecude, & vitulos de medio ſaginarii. (5) Modulantes ſuper os Nablii: ſicut David excogitárunt ſibi inſtrumenta cantici. (6) Bibentes in phialis vinum, & præcipuò unguenti unguent ſe: & non ægritudine affecti ſunt ſuper conditione Joſeph.

CAP. VII. verſ. 2.

אֲדֹנָי יְהוִה סְלַח־נָא מִי יָקוּם יַעֲקֹב
כִּי קָטֹן הוּא׃

(2) DOMINE DOMINE, parce obſecro, quis ſuſcitabit Jacob, quia parvulus ipſe eſt.

verſ. 12. 13.

וַיֹּאמֶר אֲמַצְיָה אֶל־עָמוֹס חֹזֶה לְךָ בְּרַח־
לְךָ אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה וֶאֱכָל־שָׁם
לֶחֶם וְשָׁם תִּנָּבֵא׃ וּבֵית־אֵל לֹא־
תוֹסֵף עוֹד לְהִנָּבֵא כִּי מִקְדַּשׁ־מֶלֶךְ
הוּא וּבֵית מַמְלָכָה הוּא׃

(12)

---

c יוסף

(12) Et dixit Amasjah ad Amos: Videns (*propheta*) vade fuge tibi in terram Juda, & comede ibi panem & ibi prophetabis. (13) Et (*sed*) in Bethel non addes adhuc ad prophetandum: quia sanctuarium regis illud (*est*), & domus regni ipsum (*est*).

CAP. VIII. vers. 11. 12.

הִנֵּה [f] יָמִים [g] בָּאִים נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה
וְהִשְׁלַחְתִּי רָעָב בָּאָרֶץ לֹא־רָעָב לַלֶּחֶם
וְלֹא־צָמָא לַמָּיִם כִּי אִם־לִשְׁמֹעַ אֶת־
דִּבְרֵי יְהוָה׃ [h] וְנָעוּ מִיָּם עַד־יָם וּמִצָּפוֹן
וְעַד־מִזְרָח יְשׁוֹטְטוּ לְבַקֵּשׁ אֶת־דְּבַר־
יְהוָה וְלֹא יִמְצָאוּ׃

(11) Ecce dies venientes (*sunt*) dixit DOMINUS Deus, & mittam famem in terram non famem panis, neque sitim aquæ, quinimo (*sed*) audiendi verba DOMINI. (12) Et movebunt se à mari usque ad mare, & ab Aquilone, & usque ad orientem; discurrent, quærendo verbum DOMINI, & non invenient.

CAP.

---

[f] יום [g] בוא [h] נוע

CAP. IX. verſ. 5.

וַאדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת הַנּוֹגֵעַ בָּאָרֶץ
[i]וְתָמוֹג וְאָבְלוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי בָהּ

(5) Et Dominus Deus exercituum tangens eſt in terram, & liqueſcet: & lugebunt omnes habitatores in ea.

verſ. 8.

הִנֵּה עֵינֵי אֲדֹנָי יְהוִה בַּמַּמְלָכָה
הַחַטָּאָה וְהִשְׁמַדְתִּי אֹתָהּ מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה אֶפֶס כִּי לֹא הַשְׁמֵיד אַשְׁמִיד
אֶת־בֵּית יַעֲקֹב נְאֻם־יְהוָה׃

(8) Ecce oculi Domini DOMINI in regnum peccati & diſperdere faciam illud deſuper facie-bus humi: veruntamen non delendo delebo do-mum Iahacob, dicit DOMINUS.

verſ. 11.

בַּיּוֹם הַהוּא [k]אָקִים אֶת־[l]סֻכַּת דָּוִיד
הנפלת

---

[i] מוג [k] קום [l] סכך

הַנֹּפֶלֶת וְגָדַרְתִּי אֶת־פִּרְצֵיהֶן וַהֲרִסֹתָיו
אָקִים [m] וּבְנִיתִיהָ כִּימֵי עוֹלָם׃

(11) In die illa erigam tabernaculum Davidis collabens: & sepiam rupturas earum, & diruta ejus erigam; & ædificabo illud quasi diebus seculi.

EX OBADIA.

Vers. 4.

אִם־תַּגְבִּיהַ כַּנֶּשֶׁר וְאִם־בֵּין כּוֹכָבִים
[n] שִׂים [o] קִנֶּךָ מִשָּׁם אוֹרִידְךָ נְאֻם־יְהוָה׃

(4) Si exaltaveris te ut aquila, & si inter stellas ponens (*poneres*) nidum tuum: inde descendere faciam te, ait DOMINUS.

vers. 17.

וּבְהַר צִיּוֹן תִּהְיֶה פְלֵיטָה וְהָיָה קֹדֶשׁ
וְיָרְשׁוּ בֵּית יַעֲקֹב אֶת [p] מוֹרָשֵׁיהֶם׃

(17) Et in monte Zijon erit evasio, & erit sanctitas: & possidebunt domus Iacob possessiones suas.

EX

[m] בנה [n] שום [o] קנן [p] ירש

EX JONA.

CAP. II. verſ. 8. 10.

בְּהִתְעַטֵּף עָלַי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה זָכָרְתִּי
וַתָּבוֹא אֵלֶיךָ תְּפִלָּתִי אֶל הֵיכַל
קָדְשֶׁךָ: וַאֲנִי בְקוֹל תּוֹדָה אֶזְבְּחָה
לְךָ אֲשֶׁר נָדַרְתִּי אֲשַׁלֵּמָה יְשׁוּעָתָה
לַיהוָה:

(9) In deficiendo ſuper me animam meam Domini recordatus ſum; & venit ad te oratio mea ad templum ſanctitatis tuæ. (10) Et ego in voce confeſſionis ſacrificabo tibi, quod vovi reddam; ſalus (*eſt*) DOMINO.

CAP. III. verſ. 8. 9.

וְיָשֻׁבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וּמִן
הֶחָמָס אֲשֶׁר בְּכַפֵּיהֶם: מִי יוֹדֵעַ יָשׁוּב
וְנִחַם הָאֱלֹהִים וְשָׁב מֵחֲרוֹן אַפּוֹ
וְלֹא נֹאבֵד:

(8)

פ פלל ז ירה ש שוב ת כפף ו חרה א אנף

(8) Et convertantur vir (*convertatur unusquisque*) à via sua mala, & à rapina quæ *est* in volis suis. (9) Quis sciens, *si* convertatur & pœniteat Deum, & avertatur à furore iræ suæ, & non peribimus?

vers. 10.

וַיַּרְא הָאֱלֹהִים אֶת־מַעֲשֵׂיהֶם
כִּי־שָׁבוּ מִדַּרְכָּם הָרָעָה וַיִּנָּחֶם
הָאֱלֹהִים עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר
לַעֲשׂוֹת־לָהֶם וְלֹא עָשָׂה׃

(10) Et vidit Deus facta eorum: quod conversi sunt à via sua mala: & pœnituit Deum super malo, quod locutus fuerat ad faciendum eis, & non fecit.

CAP. IV. vers. 2.

כִּי יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה אֵל־חַנּוּן וְרַחוּם
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְנִחָם עַל־
הָרָעָה׃

(2) Quia novi quòd tu (*es*) Deus gratiosus & misericors, longus narium, & multus misericordia, & pœnitens super malo.

EX

EX MICHA.

CAP. II. *verſ.* 1.

הוֹי חֹשְׁבֵי־אָוֶן וּפֹעֲלֵי רָע עַל־
מִשְׁכְּבוֹתָם בְּאוֹר הַבֹּקֶר יַעֲשׂוּהָ כִּי
יֶשׁ־לְאֵל יָדָם׃

(1) Væ cogitantibus iniquitatem, & operantibus malum ſuper cubilibus ſuis; in illucendo manè facient illud, quoniam eſt in facultate manus ipſorum.

verſ. 7.

הֲלֹוא דְבָרַי יֵיטִיבוּ עִם־הַיָּשָׁר הוֹלֵךְ׃

(7) Nonne verba mea benefacient cum recto eunte.

verſ. 11.

לוּ־אִישׁ הוֹלֵךְ רוּחַ וְשֶׁקֶר כִּזֵּב
[a] אַטִּף לְךָ לַיִן וְלַשֵּׁכָר וְהָיָה מַטִּף
הָעָם הַזֶּה׃

(11) Si *fuerit* vir (*quùpiam*) perambulans ventum & mendacium mentitus fuerit, *dicendo* ſtillabo tibi pro vino, & pro Sechar: *hic* erit ſtillans populo illi.

verſ.

---

[b] יטב

verſ. 12. 13.

אָסֹף אֶאֱסֹף יַעֲקֹב כֻּלָּךְ קַבֵּץ אֲקַבֵּץ
שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל יַחַד [c] אֲשִׂימֶנּוּ כְּצֹאן
בָּצְרָה כְּעֶדֶר בְּתוֹךְ הַדָּבְרוֹ תְּהִימֶנָּה
מֵאָדָם׃ עָלָה הַפֹּרֵץ לִפְנֵיהֶם פָּרְצוּ
וַיַּעֲבֹרוּ שַׁעַר וַיֵּצְאוּ בוֹ וַיַּעֲבֹר מַלְכָּם
לִפְנֵיהֶם וַיהוָה בְּרֹאשָׁם׃

(12) Congregando congregabo Jacob totum te, congregando congregabo reſiduum Iſrael; pariter ponam eum ſicut pecus Boſra: tanquam gregem in mediô ductus ſui, tumultuabunt præ homine. (13) Aſcendit effractor ad facies eorum; effregerunt & tranſierunt portam & egreſſi ſunt per eam. Et tranſivit rex eorum ad facies eorum & DOMINUS in capite eorum.

CAP. III. verſ. 1. 2. 3.

שִׁמְעוּ־נָא רָאשֵׁי יַעֲקֹב [d] וּקְצִינֵי בֵּית
יִשְׂרָאֵל הֲלֹא לָכֶם [e] לָדַעַת אֶת־הַמִּשְׁפָּט׃
שֹׂנְאֵי טוֹב וְאֹהֲבֵי [f] רָעָה גֹּזְלֵי עוֹרָם ׀ ל
מֵעֲלֵיהֶם וּשְׁאֵרָם מֵעַל עַצְמוֹתָם׃ יד
וַאֲשֶׁר אָכְלוּ שְׁאֵר עַמִּי וְעוֹרָם מֵעֲלֵיהֶם
הפשיטו

[c] שום [d] קצן [e] ידע [f] רוע

וְהַפְשִׁיטוּ וְאֶת־עֲצָמֹתֵיהֶם פִּצֵּחוּ וּבֵרְשׂוּ
כַּאֲשֶׁר בַּסִּיר וּכְבָשָׂר בְּתוֹךְ קַלָּחַת׃

(1) Audite quæso Capita Jacob, & Duces domus Israel: nonne vobis ad sciendum judicium? (3) *Sed* odientes bonum, & diligentes malum *estis*: rapientes pellem eorum desuper eis & carnem eorum desuper ossibus eorum. (3) Et qui (*quando*) comederunt carnem populi mei, & pellem eorum desuper nudaverunt, & ossa eorum confregerunt: & (*tunc*) conciderunt sicut in lebete; & sicut carnem in medio ollæ.

Vers. 8.

וְאוּלָם אֲנֹכִי מָלֵאתִי [a] כֹּחַ אֶת־רוּחַ
יְהוָה וּמִשְׁפָּט וּגְבוּרָה [b] לְהַגִּיד לְיַעֲקֹב
פִּשְׁעוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל חַטָּאתוֹ׃

(8) Et verè ego repletus sum fortitudine Spiritus Domini, & judicio fortudine, ad indicandum Jacob prævaricationem suam, & Israel peccatum suum.

Vers. 11.

רָאשֶׁיהָ בְּשֹׁחַד יִשְׁפֹּטוּ וְכֹהֲנֶיהָ בִּמְחִיר
יוֹרוּ וּנְבִיאֶיהָ בְּכֶסֶף יְקַסֵּמוּ וְעַל־יְהוָה
יִשָּׁעֲנוּ לֵאמֹר הֲלֹא יְהוָה בְּקִרְבֵּנוּ לֹא־
תָבוֹא עָלֵינוּ רָעָה׃

Cc (11) Ca-

[a] כוח [b] נגד

(11) Capita ejus in munere judicabant, & sacerdotes ejus in pretio docebant, & prophetæ ejus in argento divinabant: & super Domino innitebantur, dicendo: nonne Dominus in interiori nostro? non veniet super nos malum.

CAP. IV. 6. 1. 2. Vid. Esc. II. 6. 2.

CAP. V. Vers. 1.

וְאַתָּה בֵּית־לֶחֶם אֶפְרָתָה צָעִיר
[a]לִהְיוֹת בְּאַלְפֵי יְהוּדָה מִמְּךָ לִי יֵצֵא
[a]לִהְיוֹת מוֹשֵׁל בְּיִשְׂרָאֵל וּמוֹצָאֹתָיו
מִקֶּדֶם [b]מִימֵי עוֹלָם׃

(1) Et tu Bethlehem Ephrata, parvula es, ad existendum (*ut sis*) in millibus Jehuda. Ex te mihi egredietur, ad existendum dominatorem in Israel: & egressiones ejus á quondam diebus seculi.

CAP. VI. v. 3.

עַמִּי מֶה־עָשִׂיתִי לָךְ וּמָה הֲלְאִתִּיךָ
עֲנֵה בִי׃

(3) Populo mi, quid feci tibi, & quo fatigavi te? responde in me.

Vers. 8.

[c]הִגִּיד לְךָ אָדָם מַה־טּוֹב וּמָה־
יְהוָה דּוֹרֵשׁ מִמְּךָ כִּי אִם־עֲשׂוֹת
משפט

---

[a] חיה [b] יום [c] נגד

מִשְׁפָּט וְאַהֲבַת חֶסֶד וְהַצְנֵעַ לֶכֶת
עִם־אֱלֹהֶיךָ׃

(8) Indicat tibi ô homo, quid *ſit* bonum: & quid Dominus requirens *ſit* à te, niſi facere judicium, & diligere miſericordiam, & humiliare ſe ambulando cum Deo tuo.

CAP. VII. ℣. 2. 3. 4.

אָבַד חָסִיד מִן־הָאָרֶץ וְיָשָׁר בָּאָדָם
אֵין כֻּלָּם לְדָמִים יֶאֱרֹבוּ אִישׁ אֶת־
אָחִיהוּ יָצוּדוּ חֵרֶם׃ עַל־הָרַע כַּפַּיִם
לְהֵיטִיב[c] הַשַּׂר שׁוֹאֵל וְהַשֹּׁפֵט בַּשִּׁלּוּם
וְהַגָּדוֹל[d] דֹּבֶר[e] הַוַּת נַפְשׁוֹ הוֹוָה
וַיְעַבְּתוּהָ׃ טוֹבָם כְּחָרָךְ יָשָׁר מִמְּסוּכָהּ

(2) Periit beneficus *(pius)* de terra, & rectus inter hominem non *eſt*. Omnes illi ſanguinibus inſidiabuntur, vir (*unusquisque*) fratrem ſuum venabuntur reti. (3) Pro malo volarum ad benefaciendum, (*ut quaſi benefactum habeat*) princeps poſtulans *eſt pecuniam*, & judex *judicat* propter retributionem: & magnus loquens *eſt* contritionem animæ ſuæ ipſe, & contorquent eam. (4) Optimus eorum *eſt* ut paliurus, rectus præ ſepimento ſpinæ.

vers. 5. 6.

אַל־תַּאֲמִינוּ[d] בְּרֵעַ אַל־תִּבְטְחוּ בְאַלּוּף

d יולך e שור והוה g רעה

מִשְׁכֶּבֶת חֵיקֵךְ שְׁמֹר פִּתְחֵי־פִיךָ׃
כִּי־בֵן מְנַבֵּל אָב בַּת[a] קָמָה בְאִמָּהּ
כַּלָּה בַּחֲמוֹתָהּ אֹיְבֵי אִישׁ אַנְשֵׁי בֵיתוֹ׃

(5) Ne credatis in ſodali, ne fidatis in duce: ab incumbente ſinui tuo cuſtodi oſtia oris tui. (6) Nam filius vilipendens eſt patrem, filia ſurgens eſt in matrem ſuam, nurus in ſocrum ſuam: inimici viri ſunt viri domus ejus.

Verſ. 8. 9.

אַל־תִּשְׂמְחִי אֹיַבְתִּי לִי כִּי נָפַלְתִּי[b] קָמְתִּי
כִּי־[c] אֵשֵׁב בַּחֹשֶׁךְ יְהוָה אוֹר לִי׃ זַעַף
יְהוָה[d] אֶשָּׂא כִּי חָטָאתִי לוֹ עַד אֲשֶׁר
[e] יָרִיב רִיבִי וְעָשָׂה מִשְׁפָּטִי יוֹצִיאֵנִי
לָאוֹר אֶרְאֶה־[f] בְּצִדְקָתוֹ׃

(8) Ne læteris inimica mea propter me, quod ceciderim, ſurrexi: cum ſedero in tenebroſitate, Dominus lux mihi eſt. (9) Iram Domini feram, quoniam peccavi ei, usque quo litiget litem meam & faciat judicium meum: educet me in lucem, videbo in juſtitiam ejus.

Verſ. 18. 19. 20.

מִי־אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא[f] עָוֹן וְעֹבֵר עַל־
פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ לֹא־הֶחֱזִיק לָעַד
אַפּוֹ

[a] קום [b] קום [c] ישב [d] נשא [e] ריב [f] עוה

אַפּוֹ כִּי־חָפֵץ חֶסֶד הוּא׃ יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ
יִכְבֹּשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם
כָּל־חַטֹּאתָם׃ תִּתֵּן[b] אֱמֶת לְיַעֲקֹב
חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לַאֲבוֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם׃

(18) Quis *est* Deus ficut tu, tollens iniquitatem, & tranſiens ſuper prævaricationem reſidui hæreditatis ſuæ? non retinuit in perpetuum iram ſuam, quoniam voluit miſericordiam ipſe. (19) Revertetur miſerebitur noſtri, ſubjiciet iniquitates noſtras; & projicies in profunda maris omnia peccata eorum. (20) Dabis veritatem Jacobo, miſericordiam Abrahamo; quam juraſti patribus noſtris à diebus antiquitatis.

EX NAHVM.

CAP. I. verſ. 2. 3. 7.

אֵל קַנָּא וְנֹקֵם יְהוָה נֹקֵם יְהוָה וּבַעַל
חֵמָה נֹקֵם יְהוָה[h] לְצָרָיו וְנוֹטֵר הוּא
לְאוֹיְבָיו׃ יְהוָה אֶרֶךְ[d] אַפַּיִם וּגְדָל־
[c]כֹּחַ וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה יְהוָה בְּסוּפָה
וּבשעה

Cc 3

[a] נתן [b] אמן [c] צור [d] אנף [e] כוח

וּבְשַׁעֲרָתוֹ דַּרְכּוֹ וְעָנָן אַבַּק רַגְלָיו׃
טוֹב יְהוָה [a] לְמָעוֹז בְּיוֹם צָרָה וְיֹדֵעַ
[b] חֹסֵי בוֹ׃

(2) Deus Zelotes & ulciscens est Dominus, ulciscens *est* Dominus, & Dominus iræ (habens iram), ulciscens, *inquam*, est Dominus in hostes suos & reservans iram ipse inimicis suis. (3) Dominus est longus narium (*longánimis*). & magnus potentia, & mundando non mundabit *impios*: Dominum *quod attinet*, in tempestate & in turbine *est* via ejus; & nubes *velut* pulvis pedum ejus *erunt*. (7) Bonus *est* Dominus, ad robur in die angustiæ; & sciens *hoc*; spes antea *sunt* in eo.

Vers. 15. *Vid. Es. LII.* 7.

EX HABAKUK.

CAP. II. Vers. 3

כִּי עוֹד [c] חָזוֹן [d] לַמּוֹעֵד [c] וְיָפֵחַ לַקֵּץ
וְלֹא יְכַזֵּב אִם [—] יִתְמַהְמָהּ חַכֵּה [—] לוֹ
כִּי [—] בֹא יָבֹא לֹא יְאַחֵר׃

(3) Quia adhuc visio in statutum tempus *erit* & efflabit ad finem, (*quæ demum fient, edisseret*) & non mentietur. Si morum fecerit, expecta eum: quia veniendo veniet, non tardabit.

Vers.

[a] עוז [b] חסה [c] חוה [d] יער [c] פוח

verſ. 4.

הִנֵּה עֻפְּלָה לֹא־יָשְׁרָה נַפְשׁוֹ בּוֹ וְצַדִּיק
בֶּאֱמוּנָתוֹ יִחְיֶה׃

(4) Ecce elata eſt, quæ non *eſt* recta anima ejus in eo: & (*ſed*) juſtus fide ſua vivet.

Verſ. 6. 9. 12.

6. הֲוֹי הַמַּרְבֶּה לֹא־לוֹ עַד־מָתַי
וּמַכְבִּיד עָלָיו עֲבֹטִים׃ 9. הוֹי בֹּצֵעַ בֶּצַע
רָע לְבֵיתוֹ לָשׂוּם בַּמָּרוֹם [a] קִנּוֹ לְהִנָּצֵל
[b] מִכַּף [c] רָעָה׃ 12. הוֹי בֹּנֶה עִיר בְּדָמִים
וְכוֹנֵן קִרְיָה בְּעַוְלָה׃

(6) Væ multiplicanti non ſibi (*ſua*): usque quo & aggravans *eſt* ſuper ſe denſum lutum? Væ concupiſcenti concupiſcentiam malam domui ſuæ ad ponendum in excelſo nidum ſuum, ad eruendum ſe de vola mali: (12) Væ ædificanti civitatem in ſanguinibus, & conſtituenti civitatem in iniquitate.

Verſ. 14.

כִּי תִמָּלֵא הָאָרֶץ [d] לָדַעַת אֶת־כְּבוֹד
יְהוָה כַּמַּיִם [e] יְכַסּוּ עַל־יָם׃

(14) Nam replebitur terra ad ſciendum gloriam Domini, tanquam aquæ operient ſuper mare.

[a] קנן [b] כפך [c] רוע [d] ידע [e] כסה

vers. 20.

וַיהוָה בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ [a] הַסּ מִפָּנָיו כָּל־הָאָרֶץ׃

(20) Et Dominus *est* in templo sanctitatis suæ: sile à facièbus ejus omnis terra.

CAP. III. vers. 2.

בְּרֹגֶז רַחֵם תִּזְכּוֹר׃

In ira misericordiæ recordaberis.

vers. 18. 19.

וַאֲנִי בַּיהוָה אֶעֱלֹזָה [b] אָגִילָה בֵּאלֹהֵי יִשְׁעִי׃ יְהוִה אֲדֹנָי חֵילִי [c] וְיָשֵׂם רַגְלַי כְּאַיָּלוֹת וְעַל־ [d] בָּמוֹתַי יִדְרְכֵנִי׃

(18) Et ego in Domino exultabo, lætabor in Deo salutis meæ. (19) Dominus, Dominus est virtus mea & ponet pedes meos tanquam cervorum, & super excelsa mea incedere faciet me.

EX ZEPHANIA.

CAP. I. vers. 12.

וְהָיָה [e] בָּעֵת הַהִיא אֲחַפֵּשׂ אֶת־יְרוּשָׁלַם [f] בַּנֵּרוֹת וּפָקַדְתִּי עַל־הָאֲנָשִׁים הַקֹּפְאִים עַל־

[a] הסה [b] גול [c] שים [d] במה [e] עתה [f] נור

עַל־שְׁמְרֵיהֶם הָאֲמְרִים בְּלִבָּם לֹא
[a] יֵיטִיב יְהוָה וְלֹא [b] יָרֵעַ׃

(12) Et erit in tempore illo, scrutabor Jerusalem in (*cum*) lucernis: & visitabo super viros coagulatos super fecibus suis, dicentes in corde suo, non benefaciet Domino, neque malefaciet.

Vers. 15.

יוֹם עֶבְרָה הַיּוֹם הַהוּא יוֹם צָרָה
וּמְצוּקָה יוֹם שֹׁאָה וּמְשׁוֹאָה יוֹם
חֹשֶׁךְ וַאֲפֵלָה יוֹם עָנָן וַעֲרָפֶל׃

(15) Dies iræ *est* dies illa: dies angustiæ & arctationis, dies vastationis & solationis, dies tenebrositatis & caliginis, dies nubis & obscuritatis.

Vers. 18. *Vid. Ez. c. VII.* 19.

CAP. III, *vers.* 5.

יְהוָה צַדִּיק בְּקִרְבָּהּ לֹא יַעֲשֶׂה עַוְלָה
בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר מִשְׁפָּטוֹ [c] יִתֵּן לָאוֹר לָא
נֶעְדָּר וְלֹא־יוֹדֵעַ עַוָל [d] בּוּשֶׁת׃

(5) Dominus est justus in interiori ejus; non faciet iniquitatem: in mane in mane judicium suum dabit in lucem, non deficit, nec *tamen* sciens *est* iniquus pudorem.

[a] יטב [b] רוע [c] נתן [d] בוש

vers. 9.

כִּי־אָז אֶהְפֹּךְ אֶל־עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה
לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם יְהוָה לְעָבְדוֹ שְׁכֶם
אֶחָד׃

(9) Quia tunc convertam ad populos (*dabo populis*) labium purum, ad invocandum omnes ipsos in nomine Domini, ad serviendum ei humero uno (*unanimi consensu*)

vers. 16. 17.

בַּיּוֹם הַהוּא יֵאָמֵר לִירוּשָׁלַם אַל־
[a] תִּירָאִי צִיּוֹן אַל־יִרְפּוּ יָדָיִךְ׃ יְהוָה
אֱלֹהַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ גִּבּוֹר יוֹשִׁיעַ [b] יָשִׂישׂ
עָלַיִךְ בְּשִׂמְחָה יַחֲרִישׁ בְּאַהֲבָתוֹ [c] יָגִיל
עָלַיִךְ [d] בְּרִנָּה׃

(16) In die illa, dicetur Jerusalem, ne timeas Zijoni, ne debilitentur manus tuæ. (17) Dominus Deus tuus interiori tuo potens servabit te: gaudebit super te in lætitia, silebit propter dilectionem suam, exultare faciet super te cum jubilo.

EX HAGGAI.

CAP. I. vers. 5. 6. 7. 10.

[e] שִׂימוּ לְבַבְכֶם עַל־דַּרְכֵיכֶם׃ זְרַעְתֶּם
חרבה

[a] ירא [b] שוש [c] גול [d] רנן [e] שום

[a]הַרְבֵּה וְהָבֵא מְעַט אָכוֹל וְאֵין לְשָׂבְעָה
[b] שָׁתוֹ וְאֵין לְשָׁכְרָה לָבוּשׁ וְאֵין
[c]לְחוֹם לוֹ וְהַמִּשְׂתַּכֵּר מִשְׂתַּכֵּר אֶל־
צְרוֹר נָקוּב׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת שִׂימוּ
לְבַבְכֶם עַל דַּרְכֵיכֶם׃ עֲלוּ הָהָר וְהָבֵאתֶם
עֵצִים וּבְנוּ הַבַּיִת וְאֶרְצֶה בּוֹ וְאֶכָּבֵדָה
אָמַר יְהוָה׃ קַוֵּה לָרֹב וְהִנֵּה לִמְעָט וְהֵבֵאתֶם
בַּבַּיִת וְנָפַחְתִּי בּוֹ יַעַן
מֶה נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת יַעַן בֵּיתִי אֲשֶׁר־
הוּא חָרֵב וְאַתֶּם [d]רָצִים אִישׁ לְבֵיתוֹ׃

(5) Ponite cor veſtrum ſuper vias veſtras. (6) Seminaſtis multum, & *eſt* inferre parum: comedere, & non ad ſaturandum? bibere, & non ad inebriandum? induere, & non ad caleſiendum ſibi? & mercedem reportans in ſacculum pertuſum. (9) deſpicere (*reſpicitis*) ad multum, & ecce ad parum, & intuliſtis in domum, & ſufflavi in illud: propter quid, dicit Dominus exercituum? propter domum meam, quæ ipſa (*eſt*) deſerta; & vos currentes *eſtis* vir (*unusquisque*) ad domum ſuam.

CAP. II. *verſ.* 6. 8. 20.

כִּי־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד־אַחַת
מְעַט הִיא וַאֲנִי מַרְעִישׁ אֶת־הַשָּׁמַיִם
וְאֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־הַיָּם וְאֶת־הֶחָרָבָה׃
וְהִרְעַשְׁתִּי אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם [f]וּבָאוּ
חמדת

a רבה b שתה c חמם d רוץ e בוא

חֲמִדַּת כָּל־הַגּוֹיִם וּמִלֵּאתִי אֶת־הַבַּיִת
הַזֶּה כָּבוֹד אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ גָּדוֹל
יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאַחֲרוֹן מִן־
הָרִאשׁוֹן אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וּבַמָּקוֹם
הַזֶּה אֶתֵּן שָׁלוֹם נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃

(7) Sic dixit Dominus exercituum: Adhuc unum pusillum ipsum *est*, & ego tremere faciens *sum* cœlos & terram & mare & aridam. (9) Et tremere faciam omnes gentes, & veniet desiderium omnium gentium, & implebo domum hanc gloria, dixit Dominus exercituum. (10) Magna erit gloria domus hujus posterioris præ priori, dicit Dominus exercituum, & in loco isto dabo pacem, dicit Dominus exercituum.

EX ZACHARIA.

CAP. I. v. 3. 4. 5. 6.

וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת שׁוּבוּ אֵלַי נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת
וְאָשׁוּב אֲלֵיכֶם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃
אַל־תִּהְיוּ כַּאֲבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר קָרְאוּ
אֲלֵיהֶם הַנְּבִיאִים הָרִאשֹׁנִים לֵאמֹר
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת שׁוּבוּ נָא
כה

מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וּמֵעֲלִילֵיכֶם
הָרָעִים וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא
הִקְשִׁיבוּ אֵלַי נְאֻם־יְהוָה׃ אֲבוֹתֵיכֶם
אַיֵּה־הֵם וְהַנְּבִיאִים הֲלְעוֹלָם יִחְיוּ׃
אַךְ דְּבָרַי [a] וְחֻקַּי אֲשֶׁר [b] צִוִּיתִי אֶת־
עֲבָדַי הַנְּבִיאִים הֲלוֹא [c] הִשִּׂיגוּ אֲבוֹתֵיכֶם
וַיָּשׁוּבוּ וַיֹּאמְרוּ כַּאֲשֶׁר זָמַם יְהוָה
צְבָאוֹת לַעֲשׂוֹת לָנוּ כִּדְרָכֵינוּ וּכְמַעֲלָלֵינוּ
כֵּן עָשָׂה אִתָּנוּ׃

(3) Et dices ad eos, sic dixit Dominus Zebaoth, revertimini ad me, ait Dominus Zebaoth: & revertar ad vos, dixit Dominus Zebaoth. (4) Ne fitis sicut patres vestri, quos clamaverunt ad eos (*ad quos*) Prophetæ priores, dicendo, sic dixit Dominus Zebaoth, convertimini quæso à viis vestris malis, & operibus vestris malis: & non audierunt, neque attenderunt ad me, dixit Dominus. (5) Patres vestri ubi ipsi (*sunt*)? & prophetæ num in seculum vivent? (6) Certe, verba mea & statuta mea, quæ mandavi servis meis prophetis, nonne apprehenderunt patres vestros? & conversi sunt & dixerunt: Quemadmodum cogitavit Dominus Zebaoth ad faciendum nobis sec. vias nostras & sec. opera nostra, sic fecit nobiscum.

CAP.

[a] חקק [b] צוה [c] נשג

CAP. II. vers. 9.

וַאֲנִי אֶהְיֶה־לָּהּ נְאֻם־יְהוָה חוֹמַת־
אֵשׁ סָבִיב וְלִכָבוֹד אֶהְיֶה בְתוֹכָהּ׃

(9) Et ego ero ei, dicit DOMINUS, murus ignis circumquaque, & in gloriam ero in medio ejus.

vers. 12.

הַנֹּגֵעַ בָּכֶם נֹגֵעַ [a] בְּבָבַת עֵינוֹ׃

(12) Tangens in (*qui tangit*) vos, tangens *est* in pupillam oculi ejus.

vers. 14.

[b] רָנִּי וְשִׂמְחִי בַת־צִיּוֹן כִּי הִנְנִי־בָא
וְשָׁכַנְתִּי [c] בְּתוֹכֵךְ נְאֻם־יְהוָה׃

(14) Jubila & lætare filia Zijon, quia ecce ego veniens *sum*, & habitabo in medio tui, dicit Dominus.

CAP. III. vers. 2.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן יִגְעַר יְהוָה
בְּךָ הַשָּׂטָן וְיִגְעַר יְהוָה בְּךָ הַבֹּחֵר
בִּירוּשָׁלָ ם׃

(2) Et dixit Dominus ad Satan: Increpet Dominus in te Satan & increpet Dominus in te, eligens in (*qui eligit*) Jerusalem.

CAP.

[a] בבת [b] רנן [c] תוך

CAP. VI. Vers. 12. 13.

כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר הִנֵּה
אִישׁ צֶמַח שְׁמוֹ וּמִתַּחְתָּיו יִצְמָח וּבָנָה
אֶת־הֵיכַל יְהוָה׃ וְהוּא יִבְנֶה אֶת־
הֵיכַל יְהוָה וְהוּא [a] יִשָּׂא הוֹד וְיָשַׁב
וּמָשַׁל עַל־כִּסְאוֹ וְהָיָה כֹהֵן עַל־כִּסְאוֹ
[b] וַעֲצַת שָׁלוֹם תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם׃

(12) Sic dixit Dominus exercituum, dicendo: Ecce vir, germen nomen ejus, & (*nam*) subter eum germinabit, & ædificabit templum Domini. (13) Et ipse ædificabit templum Domini, & ipse portabit gloriam, & sedebit & dominabitur super solio ejus: & erit sacerdos super solio ejus, & consilium pacis erit inter ambos ipsos.

CAP. VII. Vers. 9. 10.

כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר מִשְׁפַּט
[c] אֱמֶת שִׁפְטוּ וְחֶסֶד וְרַחֲמִים עֲשׂוּ אִישׁ
אֶת־אָחִיו׃ וְאַלְמָנָה וְיָתוֹם [d] גֵּר [c] וְעָנִי
אַל־תַּעֲשֹׁקוּ [f] וְרָעַת אִישׁ אָחִיו אַל־
תַּחְשְׁבוּ בִּלְבַבְכֶם׃

(9) Sic dixit Dominus exercituum, dicendo: Judicium veritatis judicate; & misericordiam, & mise-

[a] נשא [b] יעץ [c] אמן [d] בור [c] ענה [f] רוע

miserationes facite vir (*unusquisque*) cum fratre suo. (10) Et viduam & pupillum, peregrinum & afflictum ne opprimatis: & malum vir (*unusquisque*) fratris sui (*de fratre suo*) ne cogitetis in corde vestro.

CAP. VIII. vers. 3.

כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁבְתִּי אֶל־צִיּוֹן וְשָׁכַנְתִּי
בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלִַם וְנִקְרְאָה יְרוּשָׁלַם עִיר
הָאֱמֶת וְהַר־יְהוָה צְבָאוֹת הַר הַקֹּדֶשׁ׃

(3) Sic dixit Dominus, reversus sum ad Zijon, & habitabo in medio Jerusalem: & vocabitur Jerusalem: civitas veritatis, & mons Domini Zebaoth, mons sanctitatis.

vers. 6

כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת כִּי יִפָּלֵא
בְּעֵינֵי שְׁאֵרִית הָעָם הַזֶּה בַּיָּמִים הָהֵם
גַּם־בְּעֵינַי יִפָּלֵא נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃

(6) Sic dixit Dominus exercituum; Si mirum (*difficile*) erit in oculis residui populi illius in diebus illis *num* etiam in oculis meis mirum (*difficile*) erit, dixit Dominus exercituum?

vers. 16. 17.

אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ דַּבְּרוּ אֱמֶת
איש

[a] שוב

אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם
שְׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם: וְאִישׁ [a]אֶת־רָעַת רֵעֵהוּ
אַל־תַּחְשְׁבוּ בִּלְבַבְכֶם וּשְׁבֻעַת שֶׁקֶר
אַל־תֶּאֱהָבוּ כִּי אֶת־כָּל־אֵלֶּה אֲשֶׁר
שָׂנֵאתִי נְאֻם־יְהוָה:

(16) Hæc *sunt* verba, quæ facietis: loquimini veritatem, vir (*unusquisque*) cum sociô suo, veritatem & judicium pacis judicate in portis vestris. (17) Et vir (*unusquisque*) malum socii sui ne cogitetis in cordibus vestris & juramentum falsitatis ne diligatis: quia omnia hæc *sunt*, quæ odi, ait Dominus.

CAP. IX. vers. 9. 10. 11.

9. [b]גִּילִי מְאֹד בַּת־צִיּוֹן [c]חָרִיעִי בַּת־
יְרוּשָׁלִָם הִנֵּה מַלְכֵּךְ יָבוֹא לָךְ צַדִּיק
[d]וְנוֹשָׁע הוּא עָנִי וְרֹכֵב עַל־חֲמוֹר וְעַל־
עַיִר בֶּן־אֲתֹנוֹת: 10. וְהִכְרַתִּי רֶכֶב מֵאֶפְרַיִם
וְסוּס מִיְרוּשָׁלִַם וְנִכְרְתָה קֶשֶׁת מִלְחָמָה וְדִבֶּר שָׁלוֹם לַגּוֹיִם
וּמָשְׁלוֹ מִיָּם עַד־יָם וּמִנָּהָר עַד־
אַפְסֵי־אָרֶץ: 11. גַּם־אַתְּ בְּדַם־
בְּרִיתֵךְ שִׁלַּחְתִּי אֲסִירַיִךְ מִבּוֹר אֵין
מַיִם בּוֹ:

(9) Exul-

[a] רוע [b] בול [c] ריע [d] ישע

(9) Exulta valde filia Sijon, Jubila filia Jerusalem: Ecce Rex tuus veniet tibi, justus & salvatus ipse: humilis, & equitans super asinum, & super pullum filium asinarum. (10) Et loquetur pacem gentibus: & potestas ejus à mari usque ad mare, & à flumine usque ad fines terræ. (11) Etiam tu Jerusalem, in sanguine fœderis tui: emisi vinctos tuos de cisterna, non aqua in ea (*in qua non erat aqua.*)

CAP. XI. Vers. 12. 13.

וְאֹמַר אֲלֵיהֶם אִם־טוֹב בְּעֵינֵיכֶם
הָבוּ שְׂכָרִי וְאִם־לָא חֲדָלוּ וַיִּשְׁקְלוּ
אֶת־שְׂכָרִי שְׁלֹשִׁים כָּסֶף: וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֵלַי הַשְׁלִיכֵהוּ אֶל־הַיּוֹצֵר אֶדֶר הַיְקָר
אֲשֶׁר יָקַרְתִּי מֵעֲלֵיהֶם וָאֶקַּח שְׁלֹשִׁים
הַכֶּסֶף וָאַשְׁלִיךְ אֹתוֹ בֵּית יְהוָה אֶל־
הַיּוֹצֵר:

(12) Et dixi ad eos: si bonum est in oculis vestris, afferte mercedem meam; & si non, cessate: & appenderunt mercedem meam triginta argenteis. (13) Et dixit Dominus ad me: Projice illam ad fictorem, magnificentiam gloriæ, quâ (*magnificum pretium; quo*) appretiatus sum desuper eis: & tuli triginta argenteos & projeci illud in domum Domini ad figulum.

CAP.

---

a יחב b לקח

CAP. XII. vers. 10.

וְשָׁפַכְתִּי עַל־בֵּית דָּוִיד וְעַל יוֹשֵׁב
יְרוּשָׁלַם רוּחַ חֵן וְתַחֲנוּנִים [a] וְהִבִּיטוּ
אֵלַי אֵת אֲשֶׁר־דָּקָרוּ

(10) Et effundam super domum David & super habitatorem Jerusalem Spiritum gratiæ & miserationum, & adspicient ad me, quem transfixerunt.

CAP. XIII. vers. 1.

בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה מָקוֹר נִפְתָּח לְבֵית
דָּוִיד וּלְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם לְחַטָּאת [b] וּלְנִדָּה׃

(1) In die illa erit vena patens, domui Davidis & habitatoribus Jerusalem: in peccatum & in menstruum *expiandum*.

vers. 7,

חֶרֶב עוּרִי עַל־רֹעִי וְעַל־גֶּבֶר עֲמִיתִי
נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת [c] הַךְ אֶת־הָרֹעֶה
וּתְפוּצֶינָה [d] הַצֹּאן [c] וַהֲשִׁבֹתִי יָדִי עַל־

(7) O gladie, evigila super pastorem meum & super virum proximum meum, dicit DOMINVS exercituum. Percute pastorem & dispergentur pecus, & convertam manum super parvulos.

CAP.

---

[a] נכט [b] נדה [c] נרה [d] פוץ [c] שוב

CAP. XIV. Vers. 4.

וְעָמְדוּ רַגְלָיו בַּיּוֹם־הַהוּא עַל־הַר
הַזֵּיתִים אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרוּשָׁלַם מִקֶּדֶם
וְנִבְקַע הַר הַזֵּיתִים מֶחֱצְיוֹ מִזְרָחָה
וָיָמָּה גֵּיא גְּדוֹלָה מְאֹד וּמָשׁ חֲצִי הָהָר
צָפוֹנָה וְחֶצְיוֹ נֶגְבָּה׃

(4) Et ſtabunt pedes ejus in die illa ſuper montem olivarum, qui eſt ſuper facies (è regione) Jeruſalem ab oriente; & ſcindetur mons olivarum de die dimidio ſui ad orientem & ad mare, valle grandi valde: & recedet dimidium montis ad aquilonem, & medium ejus ad meridiem.

Vers. 9.

וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ
בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וְשְׁמוֹ
אֶחָד׃

(9) Et erit Dominus in Regem ſuper omnem terram. In die illa erit Dominus unus, & nomen ejus unum.

Vers. 16.

וְהָיָה כָּל־הַנּוֹתָר מִכָּל־הַגּוֹיִם [a] הַבָּאִים
עַל־יְרוּשָׁלִַם [b] וְעָלוּ מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה
לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת
וְלָחֹג אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת׃

[a] בוא [b] עלה

(16) Et erit, omne reſiduum de omnibus gentibus venientibus ſuper (*contra*) Jeruſalem: & aſcendent de anno in annum, ad incurvandum ſe regi Domino Zebaoth, & ad celebrandam felicitatem tabernaculorum.

EX MALACHIA.

CAP. I. verſ. 6.

בֵּן יְכַבֵּד אָב וְעֶבֶד אֲדֹנָיו וְאִם־אָב
אֲנִי אַיֵּה כְבוֹדִי וְאִם־אֲדוֹנִים / אֲנִי
אַיֵּה [a] מוֹרָאִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת

(6) Filius honorabit patrem, & ſervus Dominum ſuum: & ſi Pater ego (*ſum*) ubi *eſt* honor meus: & ſi Dominus ego *ſum* ubi *eſt* timor mei? Dixit: Dominus exercituum.

verſ. 11.

כִּי מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ וְעַד־מְבוֹאוֹ גָּדוֹל
שְׁמִי בַּגּוֹיִם וּבְכָל־מָקוֹם מֻקְטָר [b] מֻגָּשׁ
לִשְׁמִי וּמִנְחָה טְהוֹרָה כִּי־גָדוֹל שְׁמִי
בַּגּוֹיִם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃

(11) Nam ab ortu ſolis & usque ad occaſum ejus magnum *erit* nomen meum inter gentes, & in omni loco, ſuffimentum oblatum *erit* nomini meo, & oblatio munda: quia magnum *erit* nomen meum inter gentes, dixit Dominus Zebaoth.

CAP.

[a] ירא [b] נגש

CAP. II. vers. 7.

שִׂפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ־[a]דַעַת וְתוֹרָה יְבַקְשׁוּ
מִפִּיהוּ כִּי מַלְאַךְ יְהוָה צְבָאוֹת הוּא׃

(7) Labia sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent ex ore ejus: quia Angelus DOMINI exercituum ipse (est)

vers. 10.

הֲלֹא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ הֲלוֹא אֵל
אֶחָד בְּרָאָנוּ מַדּוּעַ נִבְגַּד אִישׁ בְּאָחִיו
לְחַלֵּל בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ׃

(16) Nonne pater unus est omnibus nobis? nonne Deus unus creavit nos? cur fraudatur vir in fratre suo, (nostrum fratrem suum), violando pactum patrum nostrorum.

CAP. III. v. 1. 2. 3. 4.

הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי וּפִנָּה־דֶרֶךְ לְפָנָי
וּפִתְאֹם יָבוֹא אֶל־הֵיכָלוֹ הָאָדוֹן
אֲשֶׁר־אַתֶּם מְבַקְשִׁים וּמַלְאַךְ הַבְּרִית
אֲשֶׁר אַתֶּם חֲפֵצִים הִנֵּה־בָא אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת׃ וּמִי [b]מְכַלְכֵּל אֶת־יוֹם
בּוֹאוֹ וּמִי הָעוֹמֵד [c]בְּהֵרָאוֹתוֹ כִּי־הוּא
כְּאֵשׁ מְצָרֵף וּכְבֹרִית מְכַבְּסִים׃ וְיָשַׁב
מצרף

[a] ידע [b] ביל [c] ראח

מְצָרֵף וּמְטַהֵר כֶּסֶף וְטִהַר אֶת־בְּנֵי
לֵוִי וְזִקַּק אֹתָם כַּזָּהָב וְכַכֶּסֶף וְהָיוּ לַיהוָה
[a] מַגִּישֵׁי מִנְחָה בִּצְדָקָה׃ וְעָרְבָה לַיהוָה
מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם כִּימֵי עוֹלָם
וְכִשָּׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת׃

(1) Ecce ego mittens *sum* angelum meum, & præparabit viam ad facies meas & ſtatim veniet ad *templum* ſuum Dominus, quem vos *eſtis* quærentes, & angelus fœderis, quem vos *eſtis* volentes: ecce venit, dixit DOMINUS exercituum. (2) Et (*ſed*) quis ſuſtinens *erit* diem veniendi eum (*quando veniet*)? & quis ſtans *erit* in conſpici eum (*cum apparuerit*) (nam ipſe tanquam ignis conſtans, & tanquam ſapo fullonum. (3) Et ſedebit, conflans & emundans argentum, & purgabit filios Levi & excoquet eos, ſicut aurum, & ſicut argentum, & erunt DOMINO offerentes munus in juſtitia. (4) Et dulceſcet DOMINO oblatio Jehudæ & Jeruſalem, ſecundum dies ſeculi, & ſecundùm annos antiquos.

Verſ. 10.

[b] הָבִיאוּ אֶת־כָּל־הַמַּעֲשֵׂר אֶל־בֵּית
הָאוֹצָר וִיהִי טֶרֶף בְּבֵיתִי וּבְחָנוּנִי נָא
בָּזֹאת אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־לֹא
אֶפְתַּח לָכֶם אֵת אֲרֻבּוֹת הַשָּׁמַיִם
[b] וַהֲרִיקֹתִי לָכֶם בְּרָכָה עַד־בְּלִי־דָי׃

a נגש b בוא c ריק

(10) Adferte omnem decimam ad domum thesauri, & sit præda (*esca*) in domo mea, & probent me nunc in hoc, dixit Domino exercituum: si (*an*) non aperuero vobis cataractas cœlorum & evacuavero vobis benedictionem, usque ad non sufficiens *vas*.

CAP. IV. v. 2. al. III. v. 20.

וְזָרְחָה לָכֶם יִרְאֵי שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צְדָקָה
וּמַרְפֵּא בִּכְנָפֶיהָ

(2) Et orietur vobis timentibus nomen meum Sol justitiæ, & sanitas (*erit*) in alis ejus.

Vers. 5. 6.

הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה
הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל
[a] וְהַנּוֹרָא: [b] וְהֵשִׁיב לֵב־אָבוֹת עַל־בָּנִים
וְלֵב בָּנִים עַל־אֲבוֹתָם פֶּן־אָבוֹא
וְהִכֵּיתִי אֶת־הָאָרֶץ חֵרֶם:

(5) Ecce ego (*sum*) mittens vobis Elijah prophetam, ante venire diem DOMINI magnum & venerandum. (6) Et convertet [c] cor patrum super (*ad*) filios, & cor filiorum super (*ad*) patres eorum, ne forte veniam, & percutiam terram anathemathe.

יונת לבוע

[a] ירא [b] שוב [c] נכח

Fb-3363.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002663679/phys_0653
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1002663679/phys_0654
DFG

Aernaltes weib mit Rübengelaßt
und daß Kirchet Jnderrübel

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1002663679/phys_0655
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002663679/phys_0657
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002663679/phys_0658
DFG

623 EX

(1) Ecce ego
præparabit viam
ad *templum* suu
rentes,& angelu
tes : ecce venit,
(2) Et (*ſed*) quis
um (*quando ven*
ſpici eum (*cum*
ignis conſtans,
Et ſedebit, conf
purgabit filiosL
rum, & ſicut ar
offerentes mun
DOMINO obla
dum dies ſeculi

the scale towards document

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1002663679/phys_0659
DFG